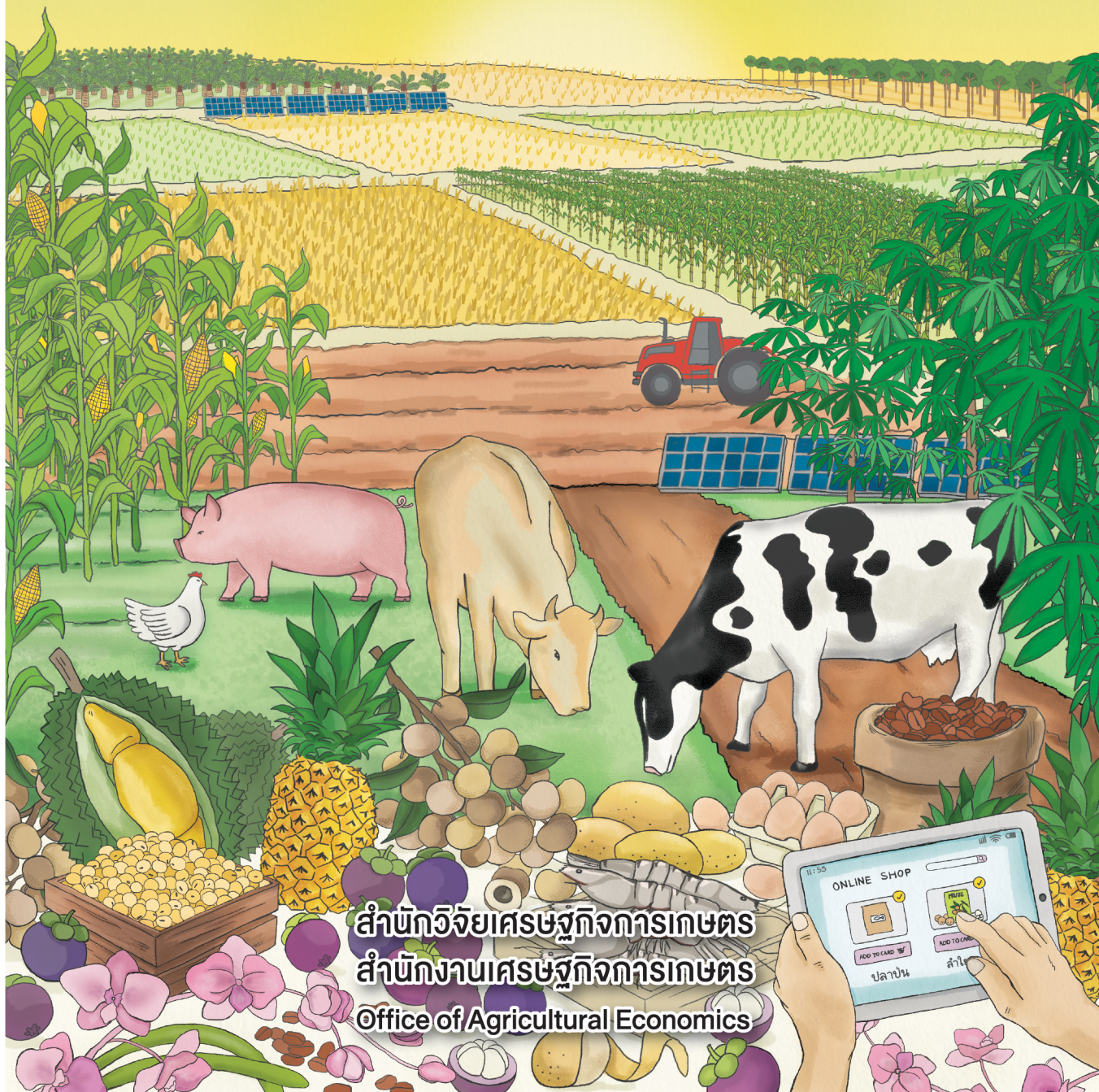

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญ และแนวโน้มปี 2566

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
Office of Agricultural Economics

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2566

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

คำนำ

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้วิเคราะห์สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญในปี 2565 และคาดการณ์แนวโน้มปี 2566 ด้านการผลิต การตลาด การส่งออก การนำเข้าและราคาของสินค้าเกษตรที่สำคัญ เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ และมาตรการในการพัฒนาสินค้าเกษตร

การจัดทำสถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้มปี 2566 สามารถสำเร็จ ลุล่วงได้ด้วยความอนุเคราะห์ข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เช่น ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรมวิชาการเกษตร การยางแห่งประเทศไทย กรมศุลกากร กรมการค้าภายใน สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย สมาคมผู้ผลิตและส่งออกสินค้าเกษตร เกษตรกร รวมทั้งสื่อสารสนเทศต่าง ๆ หากมีข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ หรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อได้ที่สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร หมายเลขโทรศัพท์ 0-2940-7309

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร

ธันวาคม 2565

สารบัญ

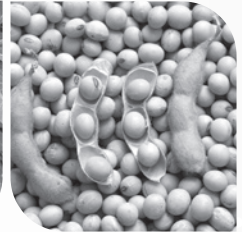
สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2566

กลุ่มพืชไร่	7
1. ข้าว	9
2. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	27
3. มันสำปะหลัง	37
4. อ้อยโรงงาน	49
กลุ่มพืชน้ำมัน	57
5. ถั่วเหลือง	59
6. ปาล์มน้ำมัน	65
กลุ่มพืชสวน	77
7. ยางพารา	79
8. กาแฟ	91
9. สับปะรด	105
10. ลำไย	117
11. ทุเรียน	125
12. มังคุด	133
13. มันฝรั่ง	139
14. กัญชง	147
กลุ่มปศุสัตว์และประมง	159
15. ไก่เนื้อ	161
16. ไช้ไก่	169
17. สุกร	173
18. โคเนื้อ	183
19. โคนม	193
20. กุ้ง	203
21. ปลาป่น	217
บทความพิเศษ	225
บทบาทการประกันภัยสินค้าเกษตรในประเทศไทย	227
การศึกษาพฤติกรรมการยอมรับเทคโนโลยีการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากนาข้าว	231
กองทุน FTA ภาคเกษตร กับการพัฒนาฟาร์มโคนมโคเนื้อของไทย	235
บรรณาธิการ	239

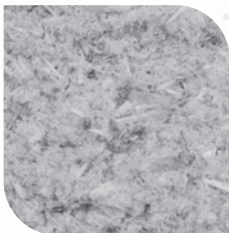

กลุ่มพืชไร่

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญ และแนวโน้มปี 2566

1. สถานการณ์ปี 2565

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ผลผลิตข้าวของโลกช่วงปี 2560/61 - 2564/65 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 494.85 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2560/61 เป็น 515.09 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2564/65 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.03 ต่อปี

ในปี 2564/65 มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 1,038.19 ล้านไร่ ผลผลิต 515.09 ล้านตันข้าวสาร และผลผลิตต่อไร่ 741 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจากปี 2563/64 ที่มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 1,032.56 ล้านไร่ ผลผลิต 509.32 ล้านตันข้าวสาร และผลผลิตต่อไร่ 736 กิโลกรัม หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.55 ร้อยละ 1.13 และร้อยละ 0.68 ตามลำดับ โดยประเทศที่มีผลผลิตเพิ่มขึ้น ได้แก่ บังคลาเทศ กัมพูชา จีน อินเดีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ไนจีเรีย ปากีสถาน ฟิลิปปินส์ และไทย ส่วนประเทศที่มีผลผลิตลดลง ได้แก่ บราซิล เมียนมา อินโดนีเซีย เนปาล เวียดนาม และสหรัฐอเมริกา

1.1.2 การตลาด

(1) การบริโภคข้าวโลก

ปี 2560/61 - 2564/65 เพิ่มขึ้นจาก 481.67 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2560/61 เป็น 519.91 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2564/65 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.92 ต่อปี

ในปี 2564/65 ความต้องการบริโภคมีปริมาณ 519.91 ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้นจาก 503.49 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2563/64 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.26 โดยประเทศที่มีการบริโภคเพิ่มขึ้น ได้แก่ บังคลาเทศ จีน อินเดีย ญี่ปุ่น ไนจีเรีย ฟิลิปปินส์ เวียดนาม และไทย ส่วนประเทศที่มีการบริโภคลดลง ได้แก่ บราซิล เมียนมา กัมพูชา อียิปต์ อินโดนีเซีย เนปาล และสหรัฐอเมริกา

(2) การค้าข้าวโลก

ปี 2560/61 - 2564/65 เพิ่มขึ้นจาก 48.29 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2560/61 เป็น 55.03 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2564/65 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.36 ต่อปี

1) การส่งออก

ในปี 2564/65 การส่งออกข้าวโลกมีปริมาณ 55.03 ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้นจาก 51.84 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2563/64 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.15 โดยประเทศที่ส่งออกเพิ่มขึ้น ได้แก่ ออสเตรเลีย บราซิล เมียนมา สหภาพยุโรป กายานา ปากีสถาน ตุรกี อุรุกวัย เวียดนาม และไทย ส่วนประเทศที่ส่งออกลดลง ได้แก่ อาร์เจนตินา กัมพูชา จีน อินเดีย และสหรัฐอเมริกา

ทั้งนี้ ปี 2564/65 กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา คาดว่าอินเดียจะเป็นผู้ส่งออกข้าวอันดับหนึ่งของโลก มีปริมาณส่งออก 21.00 ล้านตันข้าวสาร คิดเป็นส่วนแบ่งการตลาดร้อยละ 38.16 ของการส่งออกข้าวโลก อันดับสอง ได้แก่ ไทย มีปริมาณส่งออก 7.60 ล้านตันข้าวสาร คิดเป็นส่วนแบ่งการตลาดร้อยละ 13.81 ของการส่งออกข้าวโลก และอันดับสาม ได้แก่ เวียดนาม คาดว่ามีปริมาณส่งออก 7.00 ล้านตันข้าวสาร คิดเป็นส่วนแบ่งการตลาดร้อยละ 12.72 ของการส่งออกข้าวโลก ตามลำดับ

2) การนำเข้า

ในปี 2564/65 การนำเข้าข้าวโลกมีปริมาณ 55.03 ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้นจาก 51.84 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2563/64 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.15 โดยประเทศที่นำเข้าเพิ่มขึ้น ได้แก่ บราซิล จีน ไต้หวัน ฮ่องกง เอธิโอเปีย สหภาพยุโรป อิหร่าน อิรัก ญี่ปุ่น มาเลเซีย เม็กซิโก ไนจีเรีย ฟิลิปปินส์ ซาอุดีอาระเบีย เซเนกัล สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ สหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกา ส่วนประเทศที่นำเข้าลดลง ได้แก่ กานา กินี โมซัมบิก และเนปาล

ทั้งนี้ ปี 2564/65 กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา คาดว่าจีนจะนำเข้ามากที่สุด ปริมาณ 5.70 ล้านตันข้าวสาร คิดเป็นร้อยละ 10.36 ของการนำเข้าข้าวโลก รองลงมา ได้แก่ ฟิลิปปินส์ นำเข้าปริมาณ 3.40 ล้านตันข้าวสาร คิดเป็นร้อยละ 6.18 ของการนำเข้าข้าวโลก สหภาพยุโรป และไนจีเรีย นำเข้าเท่ากันปริมาณ 2.40 ล้านตันข้าวสาร คิดเป็นร้อยละ 4.36 ของการนำเข้าข้าวโลก ตามลำดับ

(3) สต็อกปลายปีข้าวโลก

ปี 2560/61 - 2564/65 เพิ่มขึ้นจาก 163.74 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2560/61 เป็น 183.10 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2564/65 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.88 ต่อปี

ในปี 2564/65 สต็อกข้าวโลกมีปริมาณ 183.10 ล้านตันข้าวสาร ลดลงจาก 187.92 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2563/64 หรือลดลงร้อยละ 2.56 โดยประเทศที่มีสต็อกข้าวลดลง ได้แก่ จีน อินเดีย อินโดนีเซีย สหรัฐอเมริกา และไทย ส่วนประเทศที่มีสต็อกข้าวเพิ่มขึ้น ได้แก่ ฟิลิปปินส์

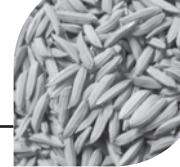
1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

(1) ข้าวนาปี

ปี 2560/61 - 2564/65 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ เพิ่มขึ้นจาก 59.22 ล้านไร่ ผลผลิต 24.93 ล้านตันข้าวเปลือก และผลผลิตต่อไร่ 421 กิโลกรัม ในปี 2560/61 เป็น 63.01 ล้านไร่ ผลผลิต 26.81 ล้านตันข้าวเปลือก และผลผลิตต่อไร่ 425 กิโลกรัม ในปี 2564/65 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.66 ร้อยละ 1.95 และร้อยละ 0.26 ต่อปี ตามลำดับ เนื้อที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีปริมาณน้ำฝนเพียงพอ ราคาข้าวเปลือกที่เกษตรกรขายได้อยู่ในเกณฑ์ดี ประกอบกับภาครัฐมีมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกษตรกรขยายพื้นที่เพาะปลูกในพื้นที่ที่เคยปล่อยว่าง และในบางพื้นที่ปลูกแทนพืชอื่น เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และอ้อยโรงงาน สำหรับผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น เนื่องจากบางพื้นที่สภาพอากาศเอื้ออำนวยโดยเฉพาะนาในที่ดอน สำหรับนาในที่ลุ่มใกล้แม่น้ำประสบปัญหาอุทกภัยในช่วงเก็บเกี่ยว แต่อย่างไรก็ตาม ผลกระทบดังกล่าวไม่รุนแรง ส่งผลให้ผลผลิตในภาพรวมยังคงเพิ่มขึ้น

ในปี 2564/65 มีเนื้อที่เพาะปลูก 63.01 ล้านไร่ ผลผลิต 26.81 ล้านตันข้าวเปลือก และผลผลิตต่อไร่ 425 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจากปี 2563/64 ที่มีเนื้อที่เพาะปลูก 62.44 ล้านไร่ ผลผลิต 26.42 ล้านตันข้าวเปลือก และผลผลิตต่อไร่ 423 กิโลกรัม หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.91 ร้อยละ 1.45 และร้อยละ 0.47 ตามลำดับ เนื้อที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้น เนื่องจากราคาข้าวเปลือกที่เกษตรกรขายได้อยู่ในเกณฑ์ดี และภาครัฐมีโครงการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวอย่างต่อเนื่อง จึงจูงใจให้เกษตรกรขยายเนื้อที่เพาะปลูก สำหรับผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น เนื่องจากสภาพอากาศเหมาะสม และมีปริมาณน้ำฝนเพียงพอตลอดช่วงการเพาะปลูก

(2) ข้าวนาปรัง

ปี 2561 - 2565 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ลดลงจาก 12.07 ล้านไร่ ผลผลิต 7.97 ล้านตันข้าวเปลือก และผลผลิตต่อไร่ 660 กิโลกรัม ในปี 2561 เหลือเนื้อที่เพาะปลูก 9.55 ล้านไร่ ผลผลิต 6.17 ล้านตันข้าวเปลือก และผลผลิตต่อไร่ 646 กิโลกรัม ในปี 2565 หรือลดลงร้อยละ 7.17 ร้อยละ 7.79 และร้อยละ 0.66 ต่อปี ตามลำดับ เนื้อที่เพาะปลูกลดลง เนื่องจากประสบปัญหาภัยแล้งอย่างต่อเนื่อง ปริมาณน้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ ปริมาณน้ำในเขื่อนที่ใช้การได้ในภาพรวมของประเทศลดลงไม่เพียงพอตลอดช่วงการเพาะปลูกข้าว สำหรับผลผลิตต่อไร่ลดลง เนื่องจากปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการเจริญเติบโตของต้นข้าว สภาพอากาศร้อน และมีวัชพืชจำนวนมาก ส่งผลให้เมล็ดข้าวไม่สมบูรณ์ ผลผลิตในภาพรวมทั้งประเทศจึงลดลง

ในปี 2565 มีเนื้อที่เพาะปลูก 9.55 ล้านไร่ ผลผลิต 6.17 ล้านตันข้าวเปลือก และผลผลิตต่อไร่ 646 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจากปี 2564 ที่มีเนื้อที่เพาะปลูก 8.34 ล้านไร่ ผลผลิต 5.31 ล้านตันข้าวเปลือก และผลผลิตต่อไร่ 637 กิโลกรัม หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.51 ร้อยละ 16.20 และร้อยละ 1.41 ตามลำดับ เนื้อที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นเนื่องจากปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำส่วนใหญ่ และปริมาณน้ำตามแหล่งน้ำตามธรรมชาติมีมากกว่าปี 2564 ซึ่งเป็นผลมาจากในช่วงเดือนกันยายน และตุลาคม 2564 มีพายุโซนร้อนเตี้ยนหมู่ และคอมปาซุ ทำให้ประเทศไทยมีฝนตกหนัก และปริมาณน้ำฝนสูงกว่าค่าปกติ ประกอบกับเกษตรกรบางส่วนปลูกชดเชยข้าวนาปีที่เสียหายจากน้ำท่วม โดยขยายเนื้อที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นในพื้นที่นาที่เคยปล่อยว่าง สำหรับผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น เนื่องจากมีปริมาณน้ำเพียงพอต่อการเพาะปลูกและการเจริญเติบโตของต้นข้าว ประกอบกับมีฝนตกต่อเนื่องตลอดฤดูเพาะปลูก

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2560/61 - 2564/65 แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร กำหนดความต้องการใช้ในประเทศเพื่อการบริโภค อุตสาหกรรม และทำเมล็ดพันธุ์ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 15.65 ล้านตันข้าวเปลือก ในปี 2560/61 เป็น 17.69 ล้านตันข้าวเปลือก ในปี 2564/65 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.47 ต่อปี เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของการบริโภค และการใช้ในอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารและอาหารสัตว์

(2) การส่งออก

ปี 2561 - 2565 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 9.46 และร้อยละ 7.43 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากที่ผ่านมาราคาข้าวไทยมีแนวโน้มสูงขึ้น ส่วนหนึ่งจากค่าเงินบาทที่แข็งค่าต่อเนื่อง ส่งผลให้ประเทศคู่ค้าบางประเทศปรับเปลี่ยนไปนำเข้าข้าวจากประเทศที่มีราคาข้าวต่ำกว่าไทยแทน สำหรับในปี 2564 ไทยประสบปัญหาต้นทุนการขนส่งทางเรือปรับสูงขึ้นมาก จากการขาดแคลนตู้คอนเทนเนอร์และการปรับขึ้นของค่าระวางเรือ จึงส่งผลให้เกิดการชะลอตัวของการส่งออกข้าว

ในปี 2565 คาดว่าจะสามารถส่งออกได้ประมาณ 7.50 ล้านตันข้าวสาร มูลค่าประมาณ 135,000 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2564 ที่ส่งออกได้ 6.30 ล้านตันข้าวสาร มูลค่า 109,771 ล้านบาท คาดว่าทั้งปริมาณและมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.05 และร้อยละ 22.98 ตามลำดับ เนื่องจากต่างประเทศมีความต้องการนำเข้าข้าวไทยทั้งประเภทข้าวขาว ข้าวเหนียว และข้าวหอมมะลิ โดยข้าวขาว ตลาดส่งออกที่สำคัญ เช่น อิรัก จีน มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ ญี่ปุ่น และแองโกล่า เป็นต้น สำหรับข้าวเหนียว ประเทศในทวีปแอฟริกาเป็นตลาดส่งออกหลัก เช่น แอฟริกาใต้ เบนิน แคเมอรูน และไนเจอร์ เป็นต้น ส่วนข้าวหอมมะลิ ตลาดส่งออกที่สำคัญ เช่น

สหรัฐอเมริกา แคนาดา ฮังการี สิงคโปร์ ไต้หวัน และออสเตรเลีย เป็นต้น นอกจากนี้ การที่อินเดียมีมาตรการระงับการส่งออกข้าวหัก และกำหนดภาษีส่งออกข้าวขาวที่อัตราร้อยละ 20 คาดว่าจะส่งผลดีต่อการส่งออกข้าวของไทย ประกอบกับค่าเงินบาทที่อ่อนค่าลง ได้ส่งผลให้ราคาข้าวไทยยังอยู่ในระดับที่แข่งขันได้

(3) ราคา

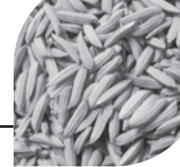
1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2561 - 2565 ราคาที่เกษตรกรขายได้ของข้าวเปลือกหอมมะลิ และข้าวเปลือกเหนียว เมล็ดยาว มีแนวโน้มลดลงร้อยละ 6.10 และร้อยละ 6.50 ต่อปี ตามลำดับ โดยข้าวเปลือกหอมมะลิลดลงจากตันละ 15,199 บาท ในปี 2561 เหลือตันละ 13,500 บาท ในปี 2565 และข้าวเปลือกเหนียวเมล็ดยาว ลดลงจากตันละ 9,834 บาท ในปี 2561 เหลือตันละ 9,300 บาท ในปี 2565 ราคามีแนวโน้มลดลง เนื่องจากปริมาณการส่งออกข้าวลดลงตั้งแต่ปี 2562 เป็นต้นมา โดยในปี 2564 ความต้องการข้าวในตลาดต่างประเทศชะลอตัวจากที่มีการระบาดของโรคโควิด 19 ต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2563 ส่งผลให้ต่างประเทศมีคำสั่งซื้อข้าวเข้ามาครั้งละไม่มาก ในลักษณะทยอยซื้อ ประกอบกับค่าเงินบาทแข็งค่า ส่งผลให้ราคาข้าวไทยสูงกว่าประเทศคู่แข่งมาก จึงมีบางประเทศปรับเปลี่ยนไปซื้อข้าวจากประเทศอื่นที่มีราคาถูกกว่าแทน สำหรับตลาดในประเทศ เนื่องจากรัฐบาลมีมาตรการจำกัดการเดินทางเข้าประเทศ มาตรการควบคุมการรวมกลุ่มของบุคคลจำนวนมาก เช่น การจัดเลี้ยง การจำกัดการนั่งรับประทานอาหารและเครื่องดื่มในร้านอาหาร จึงมีผลให้ผู้ประกอบการโรงแรม และร้านอาหารลดปริมาณการสั่งซื้อข้าวสารและวัตถุดิบที่ใช้ในการประกอบอาหารด้วยเช่นกัน สำหรับราคาข้าวเปลือกเจ้า ความขึ้น 15% มีแนวโน้มสูงขึ้นร้อยละ 2.19 ต่อปี จากราคาตันละ 7,892 บาท ในปี 2561 เป็นต้นละ 8,800 บาท ในปี 2565 เนื่องจากตลาดในต่างประเทศ โดยเฉพาะตลาดข้าวเจ้าและข้าวหนึ่ง ยังมีคำสั่งซื้อเข้ามาอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับในช่วงการปลูกข้าวบางพื้นที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาฝนทิ้งช่วง และในช่วงใกล้เก็บเกี่ยวประสบอุทกภัย จึงส่งผลให้ปริมาณผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ลดลง

ในปี 2565 คาดว่าราคาที่เกษตรกรขายได้ของข้าวเปลือกหอมมะลิ ตันละ 13,500 บาท สูงขึ้นจากตันละ 9,651 บาท ในปี 2564 ร้อยละ 39.88 ข้าวเปลือกเจ้าความขึ้น 15% ราคาตันละ 8,800 บาท สูงขึ้นจากตันละ 7,801 บาท ในปี 2564 ร้อยละ 12.81 และข้าวเปลือกเหนียวเมล็ดยาว ราคาตันละ 9,300 บาท สูงขึ้นจากตันละ 7,914 บาท ในปี 2564 ร้อยละ 17.51 เนื่องจากเศรษฐกิจโลกฟื้นตัวจากที่มีการระบาดของโรคโควิด 19 ต่อเนื่องจากปี 2563 ส่งผลให้ต่างประเทศมีกำลังซื้อเพิ่มขึ้น รวมทั้งจากสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครน ตั้งแต่เดือนเมษายน 2565 เป็นต้นมา ทำให้ต่างประเทศมีความกังวลเกี่ยวกับความมั่นคงทางอาหาร และบางประเทศมีมาตรการจำกัดการส่งออกข้าว ซึ่งส่งผลดีต่อการส่งออกข้าวของไทย ราคาข้าวเปลือกจึงปรับสูงขึ้นตามความต้องการของตลาด

2) ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี.

ปี 2561 - 2565 ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี.ข้าวหอมมะลิ 100% (ใหม่) และข้าวเหนียว เมล็ดยาว 10% มีแนวโน้มลดลงร้อยละ 9.46 และร้อยละ 5.89 ต่อปี ตามลำดับ โดยราคาข้าวหอมมะลิ 100% (ใหม่) ลดลงจาก 1,136 ดอลลาร์สหรัฐฯ (36,413 บาท/ตัน) ในปี 2561 เหลือตันละ 856 ดอลลาร์สหรัฐฯ (29,714 บาท/ตัน) ในปี 2565 และราคาข้าวเหนียวเมล็ดยาว 10% ลดลงจากตันละ 707 ดอลลาร์สหรัฐฯ (22,654 บาท/ตัน) ในปี 2561 เหลือตันละ 665 ดอลลาร์สหรัฐฯ (23,084 บาท/ตัน) ในปี 2565 สำหรับราคา

ข้าวขาว 5% มีแนวโน้มสูงขึ้นร้อยละ 2.23 โดยสูงขึ้นจากตันละ 420 ดอลลาร์สหรัฐฯ (13,466 บาท/ตัน) ในปี 2561 เป็นตันละ 448 ดอลลาร์สหรัฐฯ (15,551 บาท/ตัน) ในปี 2565

ในปี 2565 คาดว่าราคาส่งออกเอฟ.โอ.บี.ข้าวหอมมะลิ 100% (ใหม่) ตันละ 856 ดอลลาร์สหรัฐฯ (29,714 บาท/ตัน) สูงขึ้นจากตันละ 756 ดอลลาร์สหรัฐฯ (23,868 บาท/ตัน) ในปี 2564 ร้อยละ 13.23 และสูงขึ้นในรูปเงินบาทตันละ 5,846 บาท ข้าวขาว 5% ตันละ 448 ดอลลาร์สหรัฐฯ (15,551 บาท/ตัน) ลดลงจากตันละ 458 ดอลลาร์สหรัฐฯ (14,442 บาท/ตัน) ในปี 2564 ร้อยละ 2.18 และลดลงในรูปเงินบาทตันละ 1,109 บาท และข้าวเหนียวเมล็ดยาว 10% ตันละ 665 ดอลลาร์สหรัฐฯ (23,084 บาท/ตัน) ลดลงจากตันละ 684 ดอลลาร์สหรัฐฯ (21,588 บาท/ตัน) ในปี 2564 ร้อยละ 2.78 แต่เพิ่มขึ้นในรูปเงินบาทตันละ 1,496 บาท

2. แนวโน้มปี 2566

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา คาดว่าปี 2565/66 มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 1,027.75 ล้านไร่ ผลผลิต 503.69 ล้านตันข้าวสาร และผลผลิตต่อไร่ 731 กิโลกรัม ลดลงจากปี 2564/65 ที่มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 1,038.19 ล้านไร่ ผลผลิต 515.09 ล้านตันข้าวสาร และผลผลิตต่อไร่ 741 กิโลกรัม หรือลดลงร้อยละ 1.01 ร้อยละ 2.21 และร้อยละ 1.30 ตามลำดับ

2.1.2 การตลาด

(1) การบริโภคข้าวโลก

ปี 2565/66 คาดว่ามีปริมาณ 517.77 ล้านตันข้าวสาร ลดลงจาก 519.91 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2564/65 หรือลดลงร้อยละ 0.41

(2) การค้าข้าวโลก

ปี 2565/66 คาดว่ามีปริมาณ 52.99 ล้านตันข้าวสาร ลดลงจาก 55.03 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2564/65 หรือลดลงร้อยละ 3.72

1) การส่งออก

ประเทศที่คาดว่าจะส่งออกเพิ่มขึ้น ได้แก่ ออสเตรเลีย เมียนมา กายานา ปารากวัย เวียดนาม และไทย ส่วนประเทศที่คาดว่าจะส่งออกลดลง ได้แก่ อาร์เจนตินา บราซิล กัมพูชา จีน สหภาพยุโรป อินเดีย ปากีสถาน ตุรกี อุรุกวัย และสหรัฐอเมริกา

2) การนำเข้า

ประเทศที่คาดว่าจะนำเข้าเพิ่มขึ้น ได้แก่ สหภาพยุโรป กานา เม็กซิโก โมซัมบิก เนปาล แอฟริกาใต้ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ สหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกา ส่วนประเทศที่คาดว่าจะนำเข้าลดลง ได้แก่ จีน อิรัก ไนจีเรีย ฟิลิปปินส์ และเคนย่า

(3) สต็อกปลายปีข้าวโลก

ปี 2565/66 คาดว่าจะมีปริมาณ 169.02 ล้านตันข้าวสาร ลดลงจาก 183.10 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2564/65 หรือลดลงร้อยละ 7.69 โดยประเทศที่คาดว่าจะมีสต็อกข้าวคงเหลือเพิ่มขึ้น ได้แก่ ฟิลิปปินส์ ส่วนประเทศที่คาดว่าจะมีสต็อกคงเหลือลดลง ได้แก่ จีน อินเดีย อินโดนีเซีย สหรัฐอเมริกา และไทย

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

(1) **ข้าวนาปี ปี 2565/66** คาดการณ์ว่ามีเนื้อที่เพาะปลูก 62.92 ล้านไร่ ผลผลิต 26.70 ล้านตันข้าวเปลือก และผลผลิตต่อไร่ 424 กิโลกรัม ลดลงจากปี 2564/65 ที่มีเนื้อที่เพาะปลูก 63.01 ล้านไร่ ผลผลิต 26.81 ล้านตันข้าวเปลือก และผลผลิตต่อไร่ 425 กิโลกรัม หรือลดลงร้อยละ 0.15 ร้อยละ 0.39 และร้อยละ 0.24 ตามลำดับ เนื้อที่เพาะปลูกลดลง เนื่องจากแหล่งผลิตทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ บางส่วนปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่นที่ได้รับผลตอบแทนที่ดีกว่า เช่น อ้อยโรงงาน ทำการเกษตรแบบผสมผสาน บางแหล่งปลูกพืชอื่นที่มีต้นทุนต่ำกว่า และดูแลง่ายกว่า เช่น มันสำปะหลัง แม้แหล่งผลิตทางภาคเหนือ และภาคกลาง เนื้อที่เพาะปลูกจะเพิ่มขึ้นในทันทีที่ปล่อยว่างเมื่อปี 2564 แต่เพิ่มขึ้นไม่มาก เนื่องจากต้นทุนการผลิตสูงขึ้นจากราคาปุ๋ย สารเคมี และน้ำมันเชื้อเพลิง ส่งผลให้ภาพรวมเนื้อที่เพาะปลูกลดลง สำหรับผลผลิตต่อไร่ คาดว่าลดลง เนื่องจากแหล่งผลิตในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประสบอุทกภัยในช่วงปลายเดือนสิงหาคมต่อเนื่องถึงเดือนตุลาคม 2565 ซึ่งข้าวอยู่ในช่วงใกล้เก็บเกี่ยว มีน้ำท่วมขังนาน ทำให้ต้นข้าวล้มและเน่า ไม่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ ประกอบกับเกษตรกรบางส่วนลดการดูแลรักษาเพราะราคาปัจจัยการผลิตสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ภาพรวมผลผลิตลดลงจากปี 2564 แต่ลดลงไม่มากเนื่องจาก ในปี 2565 แหล่งผลิตในภาคเหนือ และภาคกลาง ปลูกข้าวไม่ไวต่อช่วงแสง เกษตรกรมีการเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์อุทกภัย โดยเร่งเก็บเกี่ยวผลผลิตให้เร็วขึ้น

ทั้งนี้ เกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2565 - พฤษภาคม 2566 โดยคาดว่าผลผลิตจะออกสู่ตลาดมากในเดือนพฤศจิกายน 2565 ปริมาณ 17.34 ล้านตันข้าวเปลือก หรือร้อยละ 64.95 ของผลผลิตข้าวนาปีทั้งหมด

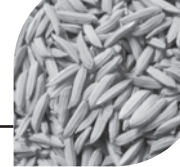
(2) **ข้าวนาปรัง ปี 2566** คาดว่ามีเนื้อที่เพาะปลูก 11.37 ล้านไร่ ผลผลิต 7.78 ล้านตันข้าวเปลือก และผลผลิตต่อไร่ 650 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจากปี 2565 ที่มีเนื้อที่เพาะปลูก 9.55 ล้านไร่ ผลผลิต 6.17 ล้านตันข้าวเปลือก ผลผลิตต่อไร่ 646 กิโลกรัม หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.05 ร้อยละ 19.62 และร้อยละ 0.62 ตามลำดับ เนื้อที่เพาะปลูกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากคาดว่าจะมีปริมาณน้ำมากกว่าปี 2564 และปี 2565 โดยเกษตรกรปลูกในพื้นที่นาปรังที่เคยปล่อยว่าง สำหรับผลผลิตต่อไร่ คาดว่าเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีน้ำเพียงพอต่อการเพาะปลูกและการเจริญเติบโตของต้นข้าว

ทั้งนี้ เกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - ตุลาคม 2566 โดยคาดว่าผลผลิตจะออกสู่ตลาดมากในช่วงเดือนมีนาคม - เมษายน 2566 ปริมาณรวม 4.22 ล้านตันข้าวเปลือก หรือร้อยละ 57.13 ของผลผลิตข้าวนาปรังทั้งหมด

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

จากแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปี 2565/66 กำหนดความต้องการใช้ในประเทศเพื่อการบริโภค อุตสาหกรรม และทำเมล็ดพันธุ์ มีปริมาณรวม 16.88 ล้านตันข้าวเปลือก ลดลงจาก 17.69 ล้านตันข้าวเปลือก ในปี 2564/65 ร้อยละ 4.59 เนื่องจากคาดว่าความต้องการใช้เพื่อการบริโภค และอุตสาหกรรมลดลงจากสถานการณ์โรคโควิด 19 ที่มีการระบาดอย่างต่อเนื่องจนถึงปี 2565 ส่งผลให้ในช่วงต้นปีนักท่องเที่ยวลดการเดินทางท่องเที่ยว ทำให้ร้านอาหาร/โรงแรม ลดการสำรองวัตถุดิบเพื่อการประกอบอาหาร

เช่น ข้าว พืชผัก และเนื้อสัตว์ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม สถานการณ์การบริโภคในประเทศอาจจะมีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้นจากการท่องเที่ยวช่วงวันหยุดเทศกาลปลายปี

(2) การส่งออก

ปี 2566 คาดว่าไทยจะส่งออกได้ประมาณ 7.50 - 8.00 ล้านตันข้าวสาร เนื่องจากคาดว่าภาวะเศรษฐกิจโลกจะขยายตัวต่อเนื่องจากช่วงกลางปี 2565 และราคาข้าวไทยยังอยู่ในระดับที่แข่งขันได้ จึงเป็นที่ต้องการของตลาดอย่างต่อเนื่อง

(3) ราคา

ปี 2566 คาดว่าราคาข้าวอยู่ในเกณฑ์ดี เนื่องจากคาดว่าเศรษฐกิจโลกมีแนวโน้มดีขึ้น การค้ากลับมาเป็นปกติ ซึ่งสินค้าข้าวของไทยมีคุณภาพดี มีความหลากหลาย และยังคงเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การส่งออกข้าวของไทย

2.3.1 นโยบายข้าว ต่างประเทศมีนโยบาย/มาตรการที่อาจจะส่งผลกระทบต่อ การส่งออกข้าวไทยได้ เช่น **ฟิลิปปินส์** รัฐบาลได้ขยายระยะเวลาการปรับลดอัตราภาษีศุลกากรในการนำเข้าทั่วไป (MFN Tariff Rates) ออกไปอีก 1 ปี เป็นสิ้นสุดปลายปี 2565 สำหรับข้าวที่นำเข้าจากประเทศนอกกลุ่มสมาชิกอาเซียน จากเดิมกำหนดภาษีในโควตาร้อยละ 40 นอกโควตาร้อยละ 50 ปรับอัตราภาษีใหม่เป็นร้อยละ 35 เท่ากันทั้งในโควตาและนอกโควตา ดังนั้นอาจจะส่งผลกระทบต่อปริมาณการนำเข้าข้าวจากไทย **เวียดนาม** รัฐบาลเพิ่มเป้าหมายการส่งออกข้าว ในปี 2565 โดยเน้นข้าวคุณภาพสูง ได้แก่ ข้าวหอมพื้นนุ่มพันธุ์ ST25 เพื่อเพิ่มมูลค่าการส่งออกและปรับรายได้ของเกษตรกรให้เพิ่มขึ้น โดยเน้นส่งออกไปยังประเทศจีน ญี่ปุ่น และสหภาพยุโรป อีกทั้งการที่สหภาพยุโรปและสหราชอาณาจักรได้ทำความตกลงเขตการค้าเสรีกับเวียดนาม European Union Vietnam Free Trade Agreement (EVFTA) และ The UK - Vietnam Free Trade Agreement (UKVFTA) ทำให้เวียดนามมีความได้เปรียบในการส่งออกข้าวไปยังตลาดสหภาพยุโรปและสหราชอาณาจักรซึ่งเป็นตลาดที่มีมาตรฐานสูง ประกอบกับข้าวเวียดนามมีราคาถูกกว่าข้าวไทย จึงอาจส่งผลให้ไทยมีความเสี่ยงที่จะสูญเสียส่วนแบ่งตลาดข้าวให้แก่เวียดนามได้ในอนาคต **เมียนมา** กำหนดเป้าหมายที่จะส่งออกข้าวเพิ่มขึ้นจาก 2 ล้านตัน เป็น 4 ล้านตัน ภายในปี 2568 โดยเน้นที่พันธุ์ข้าวคุณภาพสูง (higher-quality varieties) เนื่องจากคาดการณ์ว่าอุปสงค์จะเพิ่มขึ้นทั้งจากประเทศจีน สหภาพยุโรป และประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น ฟิลิปปินส์ เป็นต้น **บังคลาเทศ** รัฐบาลประกาศลดภาษีและอากรนำเข้าข้าวหนึ่งเหลือร้อยละ 25 จากเดิมที่เก็บภาษีและอากรนำเข้าร้อยละ 62.5 เพื่อเพิ่มปริมาณข้าวในประเทศจากที่ผลผลิตได้รับความเสียหายจากอุทกภัย และประเทศกำลังประสบปัญหาอัตราเงินเฟ้อสูงสุดในรอบ 8 ปี ดังนั้นจึงเป็นโอกาสของผู้ส่งออกข้าวไทยรายที่ได้รับการอนุมัติให้ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงการอาหารของบังคลาเทศ ทำให้มีโอกาสเข้าร่วมประมูลข้าวในบิงบประมาณ 2565 - 2567 (ตั้งแต่ 1 กรกฎาคม 2565 - 30 มิถุนายน 2567) ส่งผลให้ข้าวไทยมีโอกาสได้ครองส่วนแบ่งการตลาดเพิ่มขึ้น **อินเดีย** รัฐบาลประกาศระงับการส่งออกข้าวหัก และกำหนดอัตราภาษีส่งออกข้าวเปลือก ข้าวกล้อง ข้าวกึ่งขัดสี หรือข้าวขาว (ยกเว้น ข้าวหนึ่ง และข้าวบาสมชาติ) ที่ร้อยละ 20 ทำให้ข้าวอินเดียมีราคาสูงขึ้นใกล้เคียงกับข้าวไทย ต่างประเทศจึงเปลี่ยนมาซื้อข้าวจากไทยมากขึ้น เนื่องจากมีคุณภาพดีกว่า มีการส่งมอบข้าวที่ตรงเวลา และครบถ้วนตามคำสั่งซื้อ

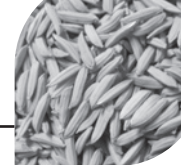
2.3.2 สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครน จากสถานการณ์ความขัดแย้งของ 2 ประเทศ ตั้งแต่เดือนเมษายนเป็นต้นมา ส่งผลให้ต่างประเทศมีความกังวลเกี่ยวกับความมั่นคงทางอาหาร จึงมีความต้องการนำเข้าข้าวเพื่อสร้างความมั่นใจว่าจะมีข้าวเพียงพอสำหรับบริโภคในประเทศ รวมทั้งมีความต้องการใช้ข้าวเพื่อทดแทนสินค้ากลุ่มธัญพืชที่ปรับราคาสูงขึ้นมาก เช่น ข้าวโพด และข้าวสาลี ที่ใช้เป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ จึงเป็นโอกาสที่ประเทศไทยจะส่งออกข้าวโดยเฉพาะปลายข้าวได้เพิ่มขึ้น เนื่องจากประเทศผู้นำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ได้เร่งนำเข้าเพื่อเก็บสต็อกไว้จากความไม่แน่นอนที่ยังไม่สิ้นสุดของสถานการณ์ความขัดแย้ง

2.3.3 ระบบการจัดการขนส่งสินค้า (Logistic) โลจิสติกส์เป็นปัจจัยภายนอกที่สำคัญ ที่ส่งผลกระทบต่อศักยภาพการส่งออกข้าวของไทย โดยเฉพาะต้นทุนการขนส่งทางเรือ ซึ่งในปี 2564 เกิดปัญหาการขาดแคลนตู้คอนเทนเนอร์ และการปรับขึ้นของค่าระวางเรืออย่างต่อเนื่อง ทำให้ต้นทุนการขนส่งข้าวไทยเพิ่มขึ้นกว่า 3 เท่า อย่างไรก็ตาม ในช่วงปลายปี 2565 สถานการณ์ค่าระวางเรือมีทิศทางที่ดีขึ้น โดยสภาพัฒนาการส่งออกแห่งประเทศไทย คาดการณ์ว่า ค่าระวางเรือมีแนวโน้มลดลงจากในช่วงต้นปี 2565 เนื่องจากความต้องการนำเข้าสินค้าด้วยตู้คอนเทนเนอร์ในยุโรปและสหรัฐอเมริกาชะลอตัว รวมทั้งมีเรือบรรทุกสินค้าเพิ่มขึ้น โดยในเดือนตุลาคม 2565 ค่าระวางเรือสำหรับตู้คอนเทนเนอร์ขนาด 40 ฟุต ประมาณ 6,000 - 8,000 ดอลลาร์สหรัฐ ดังนั้นจึงส่งผลดีต่อผู้ประกอบการไทยที่ต้นทุนการขนส่งสินค้าทางเรือจะลดลง

2.3.4 ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน จากการที่ค่าเงินบาทอ่อนค่าลงจากช่วงปี 2564 ได้ส่งผลดีขึ้นต่อความสามารถในการแข่งขันส่งออกข้าวของไทย ทำให้ราคาส่งออกข้าวไทยใกล้เคียงกับประเทศคู่แข่งมากขึ้น โดยในช่วง 10 เดือนแรกของปี 2565 (มกราคม - ตุลาคม) อัตราแลกเปลี่ยน 1 ดอลลาร์สหรัฐ เท่ากับ 34.71 บาท อ่อนค่าลงเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2564 ที่อัตราแลกเปลี่ยน 1 ดอลลาร์สหรัฐ เท่ากับ 31.47 บาท หรือค่าเงินบาทอ่อนค่าลงร้อยละ 10.30

2.3.5 ราคาข้าวไทย ราคาส่งออกข้าวไทย ปี 2565 (มกราคม - ตุลาคม) มีแนวโน้มลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2564 ประมาณต้นละ 35 ดอลลาร์สหรัฐฯ หรือลดลงร้อยละ 8.07 ส่งผลให้ข้าวไทยอยู่ในระดับที่แข่งขันได้กับต่างประเทศ โดยราคาส่งออกข้าว 5% ของไทย เฉลี่ยต้นละ 433 ดอลลาร์สหรัฐฯ เปรียบเทียบกับข้าว 5% ของเวียดนาม อินเดียน และปากีสถาน เฉลี่ยต้นละ 412 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต้นละ 349 ดอลลาร์สหรัฐฯ และต้นละ 369 ดอลลาร์สหรัฐฯ ตามลำดับ

2.3.6 ภัยธรรมชาติ สถานการณ์การเกิดภัยพิบัติในต่างประเทศที่เป็นคู่ค้าและคู่แข่งที่สำคัญของไทย ส่งผลให้ไทยมีโอกาสส่งออกข้าวได้มากขึ้น ได้แก่ จีน ที่เผชิญกับคลื่นความร้อนและภัยแล้งที่รุนแรงช่วงเดือนกันยายน - พฤศจิกายน 2565 ซึ่งตรงกับช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าวในประเทศ ทำให้ผลผลิตลดลง ส่งผลให้จีนต้องเพิ่มการนำเข้าข้าว รวมทั้งบังคลาเทศและอินเดีย ที่ประสบปัญหาภัยแล้งเช่นกัน ส่วนปากีสถาน ประสบปัญหาอุทกภัยในช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิต และฟิลิปปินส์ ประสบภัยจากพายุไต้ฝุ่นโนรู ในเดือนกันยายน 2565 ส่งผลให้พื้นที่เพาะปลูกข้าวร้อยละ 75.83 ได้รับความเสียหาย จึงทำให้หลายประเทศที่เป็นผู้นำเข้าข้าวปรับเปลี่ยนมานำเข้าข้าวจากไทย เนื่องจากมีผลผลิตสม่ำเสมอ และเป็นผู้ส่งออกที่น่าเชื่อถือ อย่างไรก็ตาม ไทยได้รับผลกระทบจากพายุไต้ฝุ่นโนรูเช่นกัน ในจังหวัดทางภาคเหนือตอนล่าง ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้แหล่งผลิตข้าวที่สำคัญบางพื้นที่ได้รับเสียหายโดยเฉพาะนาในที่ลุ่ม แต่ส่งผลดีต่อนาในที่ดอน ซึ่งได้รับน้ำเพียงพอต่อการเจริญเติบโตของต้นข้าว ส่งผลให้ในภาพรวมยังคงมีปริมาณผลผลิตข้าวออกสู่ตลาดมาก

ตารางที่ 1 ผลผลิตข้าวโลก ปี 2560/61 - 2565/66

หน่วย: ล้านตันข้าวสาร

ประเทศ	ปี 2560/61	ปี 2561/62	ปี 2562/63	ปี 2563/64	ปี 2564/65 (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2565/66 (1)	ผลต่างร้อยละ (1) และ (2)
บังคลาเทศ	32.650	34.909	35.850	34.600	35.850	1.80	35.650	-0.56
บราซิล	8.204	7.140	7.602	8.001	7.337	-1.09	7.300	-0.50
เมียนมา	13.200	13.200	12.650	12.600	12.352	-1.78	12.500	1.20
กัมพูชา	5.554	5.742	5.740	5.739	5.771	0.76	5.933	2.81
จีน	148.873	148.490	146.730	148.300	148.990	0.00	147.000	-1.34
อินเดีย	112.760	116.480	118.870	124.370	130.290	3.61	124.000	-4.83
อินโดนีเซีย	37.000	34.200	34.700	34.500	34.400	-1.36	34.600	0.58
ญี่ปุ่น	7.787	7.657	7.611	7.570	7.665	-0.43	7.450	-2.80
เกาหลีใต้	3.972	3.868	3.744	3.507	3.882	-1.43	3.800	-2.11
เนปาล	3.431	3.736	3.696	3.743	3.730	1.70	3.620	-2.95
ไนจีเรีย	4.470	5.294	5.314	5.148	5.255	3.00	5.040	-4.09
ปากีสถาน	7.450	7.202	7.414	8.420	9.100	5.72	6.600	-27.47
ฟิลิปปินส์	12.235	11.732	11.927	12.416	12.540	1.06	12.411	-1.03
เวียดนาม	27.657	27.344	27.100	27.381	26.944	-0.51	27.225	1.04
สหรัฐอเมริกา	5.659	7.107	5.877	7.224	6.090	1.64	5.218	-14.32
ไทย	20.577	20.340	17.655	18.863	19.878	-1.43	20.100	1.12
อื่น ๆ	43.370	43.778	46.670	46.942	45.016	1.45	45.243	0.50
รวม	494.849	498.219	499.150	509.324	515.090	1.03	503.690	-2.21

ที่มา: Rice, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, November 2022

ตารางที่ 2 บัญชีสมดุลข้าวโลก ปี 2560/61 - 2565/66

หน่วย: ล้านตันข้าวสาร

ประเทศ	ปี 2560/61	ปี 2561/62	ปี 2562/63	ปี 2563/64	ปี 2564/65 (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2565/66 (1)	ผลต่างร้อยละ (1) และ (2)
สต็อกต้นปี	150.422	163.742	176.914	182.083	187.921	5.67	183.103	-2.56
ผลผลิต	494.849	498.219	499.150	509.324	515.09	1.03	503.690	-2.21
นำเข้า	48.288	43.920	45.360	51.837	55.030	4.36	52.985	-3.72
ใช้บริโภค	481.665	485.084	493.981	503.486	519.908	1.92	517.769	-0.41
ส่งออก	48.288	43.920	45.360	51.837	55.030	4.36	52.985	-3.72
สต็อกปลายปี	163.742	176.914	182.083	187.921	183.103	2.88	169.024	-7.69

ที่มา: Rice, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, November 2022

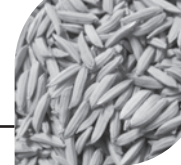

ตารางที่ 3 การบริโภคข้าวโลก ปี 2560/61 - 2565/66

หน่วย: ล้านตันข้าวสาร

ประเทศ	ปี 2560/61	ปี 2561/62	ปี 2562/63	ปี 2563/64	ปี 2564/65 (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2565/66 (1)	ผลต่างร้อยละ (1) และ (2)
บังคลาเทศ	35.200	35.400	35.700	36.100	36.500	0.93	36.800	0.82
บราซิล	7.650	7.350	7.300	7.350	7.300	-0.93	7.250	-0.68
เมียนมา	10.200	10.250	10.400	10.500	10.400	0.63	10.300	-0.96
กัมพูชา	4.200	4.300	4.350	4.250	4.250	0.12	4.300	1.18
จีน	142.509	142.920	145.230	150.293	156.360	2.39	155.000	-0.87
อียิปต์	4.200	4.200	4.300	4.300	4.050	-0.49	4.100	1.23
อินเดีย	98.669	99.160	101.950	101.054	111.290	2.63	109.000	-2.06
อินโดนีเซีย	37.000	36.300	36.000	35.400	35.150	-1.27	35.500	1.00
ญี่ปุ่น	8.600	8.400	8.350	8.150	8.200	-1.25	8.200	0.00
เนปาล	4.101	4.376	4.521	4.968	4.730	4.21	4.720	-0.21
ไนจีเรีย	6.750	6.950	7.050	7.150	7.350	2.01	7.450	1.36
ฟิลิปปินส์	13.250	14.100	14.300	14.450	15.400	3.31	15.600	1.30
เวียดนาม	21.500	21.200	21.250	21.450	21.500	0.12	21.500	0.00
สหรัฐอเมริกา	4.299	4.577	4.586	4.860	4.806	2.87	4.509	-6.18
ไทย	11.000	11.800	12.300	12.700	12.800	3.84	12.900	0.78
อื่น ๆ	72.537	73.801	76.394	80.511	79.822	2.82	80.640	1.02
รวม	481.665	485.084	493.981	503.486	519.908	1.92	517.769	-0.41

ที่มา: Rice, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, November 2022

ตารางที่ 4

ปริมาณการส่งออกข้าวโลก ปี 2560/61 - 2565/66

หน่วย: ล้านตันข้าวสาร

ประเทศ	ปี 2560/61	ปี 2561/62	ปี 2562/63	ปี 2563/64	ปี 2564/65 (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2565/66 (1)	ผลต่างร้อยละ (1) และ (2)
อาร์เจนตินา	0.375	0.388	0.335	0.400	0.400	1.61	0.350	-12.50
ออสเตรเลีย	0.262	0.134	0.042	0.072	0.200	-10.96	0.280	40.00
บราซิล	1.245	0.954	1.240	0.782	1.100	-4.37	1.000	-9.09
เมียนมา	2.750	2.700	2.300	1.900	2.300	-6.84	2.400	4.35
กัมพูชา	1.300	1.350	1.350	1.850	1.600	7.58	1.500	-6.25
จีน	2.059	2.720	2.265	2.407	2.250	0.55	2.200	-2.22
สหภาพยุโรป	0.527	0.506	0.543	0.413	0.440	-5.48	0.420	-4.55
กายานา	0.448	0.511	0.552	0.406	0.430	-3.07	0.450	4.65
อินเดีย	11.791	9.813	14.577	21.238	21.000	21.25	19.500	-7.14
ปากีสถาน	3.913	4.550	3.934	3.928	4.800	2.65	4.000	-16.67
ปารากวัย	0.653	0.689	0.803	0.640	0.640	-1.13	0.700	9.37
ตุรกี	0.213	0.202	0.234	0.241	0.250	5.09	0.230	-8.00
อุรุกวัย	0.802	0.809	0.969	0.704	0.950	2.02	0.900	-5.26
เวียดนาม	6.590	6.581	6.167	6.272	7.000	0.73	7.200	2.86
สหรัฐอเมริกา	2.776	3.142	2.857	2.917	2.450	-3.19	2.300	-6.12
ไทย	11.213	7.562	5.706	6.062	7.600	-9.51	8.200	7.89
อื่น ๆ	1.371	1.309	1.486	1.605	1.620	5.52	1.355	-16.36
รวม	48.288	43.920	45.360	51.837	55.030	4.36	52.985	-3.72

ที่มา: Rice, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, November 2022

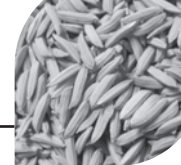

ตารางที่ 5 ส่วนแบ่งการตลาดข้าวโลก ปี 2563/64 - 2565/66

ปริมาณ: ล้านตันข้าวสาร
ส่วนแบ่งการตลาด: ร้อยละ

ประเทศ	ปี 2563/64		ปี 2564/65		ปี 2565/66	
	ปริมาณ	ส่วนแบ่ง ตลาด	ปริมาณ	ส่วนแบ่ง ตลาด	ปริมาณ	ส่วนแบ่ง ตลาด
อาร์เจนตินา	0.400	0.77	0.400	0.73	0.350	0.66
ออสเตรเลีย	0.072	0.14	0.200	0.36	0.280	0.53
บราซิล	0.782	1.51	1.100	2.00	1.000	1.89
เมียนมา	1.900	3.67	2.300	4.18	2.400	4.53
กัมพูชา	1.850	3.57	1.600	2.91	1.500	2.83
จีน	2.407	4.64	2.250	4.09	2.200	4.15
สหภาพยุโรป	0.413	0.80	0.440	0.80	0.420	0.79
กายานา	0.406	0.78	0.430	0.78	0.450	0.85
อินเดีย	21.238	40.97	21.000	38.16	19.500	36.80
ปากีสถาน	3.928	7.58	4.800	8.72	4.000	7.55
ปารากวัย	0.640	1.23	0.640	1.16	0.700	1.32
ตุรกี	0.241	0.46	0.250	0.45	0.230	0.43
อุรุกวัย	0.704	1.36	0.950	1.73	0.900	1.70
เวียดนาม	6.272	12.10	7.000	12.72	7.200	13.59
สหรัฐอเมริกา	2.917	5.63	2.450	4.45	2.300	4.34
ไทย	6.062	11.69	7.600	13.81	8.200	15.48
อื่น ๆ	1.605	3.10	1.620	2.94	1.355	2.56
รวม	51.837	100.00	55.030	100.00	52.985	100.00

ที่มา: Rice, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, November 2022

ตารางที่ 6 ปริมาณการนำเข้าข้าวโลก ปี 2560/61 - 2565/66

หน่วย: ล้านตันข้าวสาร

ประเทศ	ปี 2560/61	ปี 2561/62	ปี 2562/63	ปี 2563/64	ปี 2564/65 (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2565/66 (1)	ผลต่าง ร้อยละ (1) และ (2)
บราซิล	0.575	0.691	0.876	0.685	0.850	8.04	0.850	0.00
จีน	4.500	2.800	3.200	4.921	5.700	10.92	5.000	-12.28
ไอเวอรีโคสต์	1.500	1.350	1.100	1.450	1.500	0.72	1.500	0.00
เอธิโอเปีย	0.600	0.520	0.700	0.850	0.950	15.15	0.950	0.00
สหภาพยุโรป	1.628	1.794	1.993	1.862	2.400	8.47	2.500	4.17
กานา	0.830	0.900	0.850	1.050	0.900	3.21	0.950	5.56
กินี	0.865	0.530	0.670	0.940	0.800	4.26	0.800	0.00
อิหร่าน	1.250	1.400	1.125	0.875	1.200	-5.37	1.200	0.00
อิรัก	1.237	1.263	0.970	1.280	1.700	6.71	1.500	-11.76
ญี่ปุ่น	0.670	0.678	0.676	0.662	0.685	0.20	0.685	0.00
มาเลเซีย	0.800	1.000	1.220	1.160	1.200	10.07	1.200	0.00
เม็กซิโก	0.776	0.740	0.843	0.759	0.775	0.23	0.800	3.23
โมซัมบิก	0.530	0.635	0.655	0.700	0.600	3.52	0.700	16.67
เนปาล	0.700	0.620	0.980	1.260	0.900	12.88	1.100	22.22
ไนจีเรีย	2.100	1.800	1.800	2.100	2.400	4.30	2.200	-8.33
ฟิลิปปินส์	2.500	2.900	2.450	2.950	3.400	6.52	3.300	-2.94
ซาอุดีอาระเบีย	1.290	1.425	1.613	1.200	1.300	-1.55	1.300	0.00
เซเนกัล	1.100	1.000	1.050	1.250	1.500	8.80	1.100	-26.67
แอฟริกาใต้	1.071	0.944	1.000	1.000	1.000	-0.79	1.025	2.50
สหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์	0.775	0.850	0.850	0.750	0.900	1.75	0.950	5.56
สหราชอาณาจักร	0.536	0.587	0.654	0.604	0.650	4.23	0.660	1.54
สหรัฐอเมริกา	0.916	0.982	1.210	0.978	1.300	7.21	1.425	9.62
อื่น ๆ	21.539	18.511	18.875	22.551	22.420	-0.23	21.290	0.23
รวม	48.288	43.920	45.360	51.837	55.030	4.36	52.985	-3.72

ที่มา: Rice, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, November 2022

ตารางที่ 7 สต็อกปลายปีข้าวโลก ปี 2560/61 - 2565/66

หน่วย: ล้านตันข้าวสาร

ประเทศ	ปี 2560/61	ปี 2561/62	ปี 2562/63	ปี 2563/64	ปี 2564/65 (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2565/66 (1)	ผลต่าง ร้อยละ (1) และ (2)
จีน	109.000	115.000	116.500	116.500	113.000	0.85	107.800	-4.60
อินเดีย	22.600	29.500	33.900	37.000	34.000	11.00	29.500	-13.24
อินโดนีเซีย	5.563	4.063	3.313	3.060	2.860	-14.91	2.510	-12.24
ฟิลิปปินส์	2.288	3.520	3.597	3.763	4.503	15.27	4.614	2.47
สหรัฐอเมริกา	0.933	1.424	0.910	1.387	1.261	5.93	1.145	-9.20
ไทย	2.852	4.080	3.979	4.280	3.883	6.88	3.033	-21.89
อื่น ๆ	20.506	19.327	19.884	21.931	23.596	4.16	20.422	-13.45
รวม	163.742	176.914	182.083	187.921	183.103	2.88	169.024	-7.69

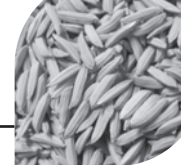
ที่มา: Rice, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, November 2022

ตารางที่ 8 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ของข้าวนาปี และนาปรัง ปี 2561 - 2566

รายการ	ปี 2561 (ปี 2560/61)	ปี 2562 (ปี 2561/62)	ปี 2563 (ปี 2562/63)	ปี 2564 (ปี 2563/64)	ปี 2565 (ปี 2564/65) (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2566 (ปี 2565/66)* (1)	ผลต่าง ร้อยละ (1) และ (2)
ข้าวนาปี								
- เนื้อที่เพาะปลูก (ล้านไร่)	59.221	59.981	61.197	62.438	63.013	1.66	62.917	-0.15
- ผลผลิต (ล้านตัน)	24.934	25.178	24.064	26.424	26.807	1.95	26.703	-0.39
- ผลผลิตต่อไร่ (ก.ก.)	421	420	393	423	425	0.26	424	-0.24
ข้าวนาปรัง								
- เนื้อที่เพาะปลูก (ล้านไร่)	12.067	10.995	7.342	8.343	9.547	-7.17	11.366	19.05
- ผลผลิต (ล้านตัน)	7.965	7.170	4.554	5.310	6.171	-7.79	7.382	19.62
- ผลผลิตต่อไร่ (ก.ก.)	660	652	620	637	646	-0.66	650	0.62
ข้าวมรวม								
- เนื้อที่เพาะปลูก (ล้านไร่)	71.288	70.976	68.539	70.781	74.230	0.78	74.283	0.07
- ผลผลิต (ล้านตัน)	32.899	32.348	28.618	31.734	34.020	0.48	34.085	0.19
- ผลผลิตต่อไร่ (ก.ก.)	461	456	418	448	458	-0.30	459	0.12

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 9 อุปสงค์และอุปทานข้าวของไทย ปี 2561 - 2566

หน่วย: ล้านตันข้าวเปลือก

รายการ	ปี 2561 (ปี 2560/61)	ปี 2562 (ปี 2561/62)	ปี 2563 (ปี 2562/63)	ปี 2564 (ปี 2563/64)	ปี 2565 (ปี 2564/65) (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2566 (ปี 2565/66)* (1)	ผลต่าง ร้อยละ (1) และ (2)
ผลผลิต	29.500	34.993	34.158	30.867	29.187	-1.46	30.033	2.90
ความต้องการใช้	15.650	17.111	17.097	17.094	17.688	2.47	16.877	-4.59
การส่งออก	16.569 (10.770)	16.923 (11.000)	15.385 (10.000)	11.693 (7.600)	9.230 (6.000)	-14.27	10.769 (7.000)	16.67

หมายเหตุ: () หน่วยล้านตันข้าวสาร

อัตราแปรสภาพข้าวเปลือกเป็นข้าวสาร 1 : 0.65

ที่มา: แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปีการผลิต 2560/61 - 2565/66

ตารางที่ 10 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกข้าวของไทย ปี 2561 - 2566

ปี	ปริมาณ (ล้านตันข้าวสาร)	มูลค่า (ล้านบาท)
2561	11.232	182,082
2562	7.584	130,585
2563	5.725	115,915
2564	6.297	109,771
2565*	7.500	135,000
อัตราเพิ่มร้อยละ	-9.46	-7.43
2566*	7.50 - 8.00	135,000 - 145,000

หมายเหตุ: * ประเมินการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 11 ราคาข้าวที่เกษตรกรขายได้ และราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี ปี 2561 - 2565

ปี	ข้าวหอมมะลิ			ข้าวขาว			ข้าวเหนียวเมล็ดยาว		
	เกษตรกร	ส่งออก เอฟ.โอ.บี ^{1/}		เกษตรกร ^{2/}	ส่งออก เอฟ.โอ.บี ^{3/}		เกษตรกร ^{4/}	ส่งออก เอฟ.โอ.บี ^{5/}	
	(บาท/ตัน)	(\$/ตัน)	(บาท/ตัน)	(บาท/ตัน)	(\$/ตัน)	(บาท/ตัน)	(บาท/ตัน)	(\$/ตัน)	(บาท/ตัน)
2561	15,199	1,136	36,413	7,892	420	13,466	9,834	707	22,654
2562	14,282	1,159	35,652	7,812	418	12,850	13,863	1,111	34,077
2563	10,916	1,009	31,342	8,600	500	15,525	10,648	1,054	32,178
2564	9,651	756	23,868	7,801	458	14,442	7,914	684	21,588
2565 ^{6/}	13,500	856	29,714	8,800	448	15,551	9,300	665	23,084
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-6.10	-9.46	-7.76	2.19	2.23	4.13	-6.50	-5.89	-4.10

หมายเหตุ: ^{1/} ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี ข้าวหอมมะลิ 100% (ใหม่) ^{2/} ราคาข้าวเปลือกเจ้าความชื้น 15% ที่เกษตรกรขายได้
^{3/} ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี ข้าว 5% ^{4/} ราคาข้าวเปลือกเหนียวนาปีเมล็ดยาวที่เกษตรกรขายได้
^{5/} ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี ข้าวเหนียวเมล็ดยาว 10% ^{6/} ประมาณการ

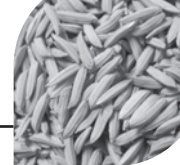
ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี ข้าวของไทยกับประเทศคู่แข่งที่สำคัญ ปี 2565

หน่วย: ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน

รายการ	ข้าว 5%			
	ไทย	เวียดนาม	อินเดีย	ปากีสถาน
มกราคม	421	399	339	352
กุมภาพันธ์	432	399	342	354
มีนาคม	421	410	345	344
เมษายน	430	417	345	353
พฤษภาคม	458	418	342	360
มิถุนายน	448	423	341	393
กรกฎาคม	419	419	345	386
สิงหาคม	429	399	345	364
กันยายน	437	407	362	398
ตุลาคม	432	430	380	388
เฉลี่ย ม.ค. - ต.ค.65 (1)	433	412	349	369
เฉลี่ย ม.ค. - ต.ค.64 (2)	471	469	388	413
ผลต่าง (1) และ (2) (ร้อยละ)	-8.07	-12.15	-10.05	-10.65

ที่มา: FAO rice price update, October 2022

ตารางที่ 13 ปริมาณและร้อยละการเก็บเกี่ยวข้าวนาปี ปี 2565/66 รายเดือน

รายการ	ปริมาณผลผลิตและร้อยละข้าวนาปีจากการเก็บเกี่ยวรายเดือน ปี 2565/66*											รวม
	ก.ค.65	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.66	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	
- รวมทั้งประเทศ (ล้านตันข้าวเปลือก)	0.030	1.690	2.094	2.449	17.342	2.439	0.385	0.144	0.053	0.055	0.022	26.703
- ร้อยละ	0.11	6.33	7.84	9.17	64.95	9.13	1.44	0.54	0.20	0.21	0.08	100.00

หมายเหตุ: * ประมาณการ ณ เดือนพฤศจิกายน 2565

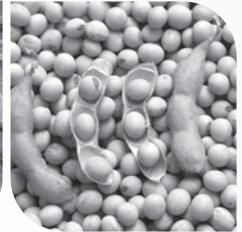
ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 14 ปริมาณและร้อยละการเก็บเกี่ยวข้าวนาปรัง ปี 2566 รายเดือน

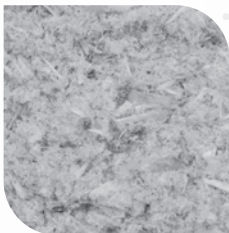
รายการ	ปริมาณผลผลิตและร้อยละข้าวนาปรังจากการเก็บเกี่ยวรายเดือน ปี 2566*										รวม
	ก.พ.66	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.		
- รวมทั้งประเทศ (ล้านตันข้าวเปลือก)	0.967	2.156	2.062	1.217	0.537	0.346	0.075	0.018	0.004	7.382	
- ร้อยละ	13.10	29.20	27.93	16.48	7.28	4.68	1.02	0.25	0.06	100.00	

หมายเหตุ: * ประมาณการ ณ เดือนพฤศจิกายน 2565

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญ และแนวโน้มปี 2566

1. สถานการณ์ ปี 2565

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2561/62 - 2565/66 ผลผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 1,128.74 ล้านตัน ในปี 2561/62 เป็น 1,168.39 ล้านตัน ในปี 2565/66 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.51 ต่อปี

ปี 2565/66 ผลผลิตมีปริมาณ 1,168.39 ล้านตัน ลดลงจาก 1,217.46 ล้านตัน ในปี 2564/65 ร้อยละ 4.03 โดยสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ของโลกผลิตได้ลดลงจาก 382.89 ล้านตัน ในปี 2564/65 เหลือ 353.84 ล้านตัน ในปี 2565/66 หรือลดลงร้อยละ 7.59 เนื่องจากสภาพอากาศที่ร้อนและแห้งแล้งในพื้นที่ตอนกลางของสหรัฐอเมริกา ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตลดลง นอกจากนี้ สหภาพยุโรป อินเดีย และยูเครน ผลิตได้ลดลงเช่นกัน

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2561/62 - 2565/66 ความต้องการใช้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 1,147.61 ล้านตัน ในปี 2561/62 เป็น 1,175.30 ล้านตัน ในปี 2565/66 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.03 ต่อปี

ปี 2565/66 ความต้องการใช้มีปริมาณ 1,175.30 ล้านตัน ลดลงจาก 1,202.59 ล้านตัน ในปี 2564/65 ร้อยละ 2.27 เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 และสถานการณ์สงครามระหว่างยูเครน - รัสเซีย ที่ยังไม่มีข้อยุติ ทำให้ผู้บริโภคมีอำนาจในการรับซื้อลดลง โดยสหรัฐอเมริกามีความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ลดลงจาก 317.12 ล้านตัน ในปี 2564/65 เหลือ 305.45 ล้านตัน ในปี 2565/66 หรือลดลงร้อยละ 3.68 นอกจากนี้ สหภาพยุโรป อียิปต์ และแคนาดา มีความต้องการใช้ลดลงเช่นกัน

(2) การค้า

ปี 2561/62 - 2565/66 การส่งออกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 173.64 ล้านตัน ในปี 2561/62 เป็น 183.48 ล้านตัน ในปี 2565/66 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.06 ต่อปี

ปี 2565/66 การส่งออกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีปริมาณ 183.48 ล้านตัน ลดลงจาก 193.01 ล้านตัน ในปี 2564/65 ร้อยละ 4.94 เนื่องจากสถานการณ์สงครามระหว่างยูเครน - รัสเซีย ส่งผลกระทบทำให้ต้นทุนการผลิต ค่าระวาง และค่าประกันภัยในการส่งออกเพิ่มสูงขึ้น โดยประเทศผู้ส่งออกรายใหญ่ของโลก คือ สหรัฐอเมริกา ส่งออกได้ลดลงจาก 62.98 ล้านตัน ในปี 2564/65 เหลือ 57.00 ล้านตัน ในปี 2565/66 หรือลดลงร้อยละ 9.50 สำหรับประเทศเม็กซิโก และเวียดนาม มีการนำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพิ่มขึ้น

(3) ราคา

ปี 2560/61 - 2564/65 ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อเมริกันชั้น 2 ตลาดชิคาโก มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากตันละ 4,593 บาท ในปี 2560/61 เป็นตันละ 8,737 บาท ในปี 2564/65 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.22 ต่อปี เนื่องจากความต้องการใช้ และการค้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ปี 2564/65 ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อเมริกันขึ้น 2 ตลาดชิคาโก ต้นละ 8,737 บาท เพิ่มขึ้นจากต้นละ 5,702 บาท ในปี 2563/64 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 53.23 เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 และสถานการณ์สงครามระหว่างยูเครน - รัสเซียที่ยังไม่มีข้อยุติ ส่งผลให้ในหลาย ๆ ประเทศยังเกิดความกังวลเกี่ยวกับวิกฤตการณ์ด้านอาหาร บางประเทศออกมาตรการการระงับและจำกัดปริมาณการส่งออกเพื่อความมั่นคงทางอาหาร และรักษาเสถียรภาพราคาสินค้าในประเทศ ถึงแม้ยูเครนและรัสเซียจะมีข้อตกลงร่วมกันเพื่อเปิดทางให้มีการขนส่งธัญพืชผ่านทางท่าเรือในทะเลดำของยูเครน

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2561/62 - 2565/66 เนื้อที่เพาะปลูกมีแนวโน้มลดลงจาก 6.93 ล้านไร่ ในปี 2561/62 เหลือ 6.81 ล้านไร่ ในปี 2565/66 หรือลดลงร้อยละ 0.58 ต่อปี เนื่องจากในช่วงปี 2564/65 - 2565/66 เกษตรกรประสบปัญหาหอนนกระทูระบาด ต่อมาราคาปุ๋ยเคมี และน้ำมันเชื้อเพลิง มีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกษตรกรมีต้นทุนในการผลิตเพิ่มขึ้น จึงปรับเปลี่ยนพื้นที่ไปปลูกพืชอื่นที่ให้ผลตอบแทนดีกว่า ได้แก่ มันสำปะหลัง ซึ่งใช้ปุ๋ยเคมีน้อยกว่า และราคาอยู่ในเกณฑ์ดี นอกจากนี้ยังปรับเปลี่ยนไปปลูกอ้อยโรงงาน ในบางพื้นที่ เนื่องจากราคาปรับตัวสูงขึ้นและมีการดูแลโดยภาคเอกชน สำหรับผลผลิตต่อไร่ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.99 ต่อปี ถึงแม้ในปี 2562/63 ผลผลิตจะเหลือเพียง 646 กิโลกรัมต่อไร่ ลดลงมากที่สุดในรอบ 5 ปี เนื่องจากประสบปัญหาภัยแล้ง และหอนนกระทูระบาด อย่างไรก็ตาม ผลผลิตในภาพรวมยังคงปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.37 ต่อปี ตามผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ที่เพิ่มขึ้น

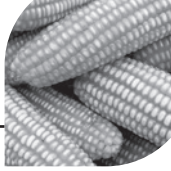
ปี 2565/66 เนื้อที่เพาะปลูกมี 6.81 ล้านไร่ ลดลงจาก 6.86 ล้านไร่ ในปี 2564/65 ร้อยละ 0.73 เนื่องจากปัจจัยการผลิตที่สำคัญ ได้แก่ ปุ๋ยเคมี และน้ำมันเชื้อเพลิง มีราคาปรับตัวสูงขึ้น ทำให้เกษตรกรมีต้นทุนในการผลิตเพิ่มขึ้น ประกอบกับราคาอ้อยโรงงานและมันสำปะหลังอยู่ในเกณฑ์ดี เกษตรกรจึงปรับเปลี่ยนพื้นที่ไปปลูกพืชอื่นที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า อีกทั้งยังมีเกษตรกรบางส่วนปรับเปลี่ยนพื้นที่ไปปลูกข้าวนาปรัง เนื่องจากคาดว่าปริมาณน้ำจะมีเพียงพอต่อการเพาะปลูก สำหรับผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นจาก 721 กิโลกรัม ในปี 2564/65 เป็น 728 กิโลกรัม ในปี 2565/66 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.98 เนื่องจากคาดว่า ในปีนี้จะมีปริมาณน้ำฝนเหมาะสมรวมทั้งมีมรสุมในฤดูกาลที่ผ่านมา ส่งผลให้ปริมาณน้ำในแหล่งกักเก็บ มีเพียงพอต่อการเพาะปลูก ประกอบกับเกษตรกรมีความชำนาญในการกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ผลผลิตในภาพรวมคาดว่าเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจาก 4.94 ล้านตัน ในปี 2564/65 เป็น 4.95 ล้านตัน ในปี 2565/66 เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.20 ตามผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ที่เพิ่มขึ้น

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2560 - 2564 ความต้องการใช้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 8.08 ล้านตัน ในปี 2560 เป็น 8.57 ล้านตัน ในปี 2564 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.31 ต่อปี เนื่องจากความต้องการใช้เพื่อเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมผลิตอาหารสัตว์เพิ่มมากขึ้น ตามการขยายตัวของกำลังการผลิต

ปี 2565 ความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีปริมาณ 7.98 ล้านตัน ลดลงจาก 8.57 ล้านตัน ในปี 2564 ร้อยละ 6.88 เนื่องจากเกิดปัญหาโรคระบาดในสุกร และมีการปรับเปลี่ยนไปใช้วัตถุดิบอื่นทดแทนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่มีราคาสูง ส่งผลให้ความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพื่อเป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์มีแนวโน้มลดลง

(2) การส่งออก

ปี 2560 - 2564 การส่งออกมีแนวโน้มลดลงจากปริมาณ 0.32 ล้านตัน มูลค่า 2,321.67 ล้านบาท ในปี 2560 เหลือปริมาณ 0.026 ล้านตัน มูลค่า 256.79 ล้านบาท ในปี 2564 หรือลดลงร้อยละ 62.68 และ ร้อยละ 59.65 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากความต้องการใช้ภายในประเทศในช่วงเวลาดังกล่าวเพิ่มขึ้น ทำให้ การส่งออกไปยังประเทศคู่ค้าของไทย ได้แก่ ฮองกง อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และญี่ปุ่น มีปริมาณลดลง

ปี 2565 คาดว่าการส่งออกมีปริมาณ 0.001 ล้านตัน ลดลงจาก 0.026 ล้านตัน ในปี 2564 หรือลดลงร้อยละ 96.15 เนื่องจากผลผลิตในประเทศยังผลิตได้ไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ในอุตสาหกรรม การผลิตอาหารสัตว์

(3) การนำเข้า

ปี 2560 - 2564 การนำเข้ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปริมาณ 0.10 ล้านตัน มูลค่า 579.34 ล้านบาท ในปี 2560 เป็นปริมาณ 1.83 ล้านตัน มูลค่า 12,722.79 ล้านบาท ในปี 2564 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 127.68 และ ร้อยละ 132.68 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ยังผลิตได้ไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ ภายในประเทศ ตามการขยายตัวของภาคการเลี้ยงปศุสัตว์ที่ขยายตัวเพิ่มขึ้น ทำให้ต้องนำเข้าวัตถุดิบอื่น เช่น ข้าวสาลี ข้าวบาร์เลย์ และ DDGS (กากข้าวโพดที่เหลือจากขบวนการผลิตเอทานอล) มาใช้ทดแทนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในสูตรอาหารสัตว์บางส่วนด้วย ทั้งนี้ ผู้นำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์สำหรับผู้นำเข้าทั่วไป ที่นำเข้าภายใต้กรอบความตกลง เขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA) จะนำเข้าได้ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ - สิงหาคม ของทุกปี อัตราภาษีนำเข้าร้อยละ 0

ปี 2565 คาดว่าการนำเข้ามีปริมาณ 1.50 ล้านตัน ลดลงจากปริมาณ 1.83 ล้านตัน ในปี 2564 หรือลดลงร้อยละ 18.03 เนื่องจากสถานการณ์สงครามระหว่างยูเครน - รัสเซีย ส่งผลให้ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และวัตถุดิบทดแทนอื่น ๆ มีราคาปรับตัวสูงขึ้น ดังนั้น ผู้ประกอบการจึงปรับตัวโดยการสร้างทางเลือกใหม่ในการ ใช้วัตถุดิบที่มีภายในประเทศ เช่น รำข้าว ปลายข้าว และมันเส้น ที่มีราคาถูกเพิ่มขึ้น ซึ่งถือเป็นอีกทางเลือกที่จะ ทำให้ต้นทุนการผลิตลดลง

(4) ราคา

ราคาปี 2561 - 2565 มีแนวโน้มสูงขึ้นในทุกตลาด ดังนี้

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้ (ความชื้นไม่เกิน 14.5%) มีแนวโน้มสูงขึ้นร้อยละ 5.63 ต่อปี โดยราคาสูงขึ้นจากกิโลกรัมละ 7.96 บาท ในปี 2561 เป็นกิโลกรัมละ 9.79 บาท ในปี 2565

2) ราคาขายส่งในตลาดกรุงเทพฯ

2.1) ราคาโรงงานอาหารสัตว์รับซื้อมีแนวโน้มสูงขึ้นร้อยละ 5.42 ต่อปี โดยราคาปรับซื้อ สูงขึ้นจากกิโลกรัมละ 9.77 บาท ในปี 2561 เป็นกิโลกรัมละ 12.14 บาท ในปี 2565

2.2) ราคาไซโลรับซื้อมีแนวโน้มสูงขึ้นร้อยละ 4.61 ต่อปี โดยราคาปรับซื้อสูงขึ้นจาก กิโลกรัมละ 9.09 บาท ในปี 2561 เป็นกิโลกรัมละ 10.66 บาท ในปี 2565

3) ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี มีแนวโน้มสูงขึ้นร้อยละ 4.84 ต่อปี โดยราคาส่งออกสูงขึ้นจาก ต้นละ 10,102 บาท ในปี 2561 เป็นต้นละ 12,276 บาท ในปี 2565

ทั้งนี้ ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในปี 2565 เมื่อเทียบกับปี 2564 ปรับตัวสูงขึ้นในทุกตลาด ตามราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในตลาดโลกที่ปรับตัวเพิ่มสูงขึ้น จากสภาวะภัยแล้งและสภาพอากาศที่แปรปรวนของสหรัฐอเมริกา ผู้ผลิตรายใหญ่ของโลก และสถานการณ์สงครามระหว่างยูเครน - รัสเซีย ที่ยังไม่มีแนวโน้มว่าจะยุติ

2. แนวโน้ม ปี 2566

2.1 ของไทย

2.1.1 การผลิต

ปี 2566/67 คาดว่าเนื้อที่เพาะปลูกมี 6.77 ล้านไร่ ลดลงจาก 6.81 ล้านไร่ ในปี 2565/66 ร้อยละ 0.59 เนื่องจากต้นทุนการเพาะปลูกที่สูงขึ้นจากราคาปุ๋ยเคมี เมล็ดพันธุ์ และสารเคมีกำจัดศัตรูพืช อีกทั้งข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นพืชที่ค่อนข้างอ่อนไหวต่อสภาพอากาศ จึงมีความเสี่ยงที่จะขาดทุนเมื่อสภาพอากาศแปรปรวน ทำให้เกษตรกรขาดแรงจูงใจในการเพาะปลูก และปรับเปลี่ยนพื้นที่ไปปลูกพืชอื่นที่มีการใช้ปุ๋ยและสารเคมีน้อยกว่า สำหรับผลผลิตต่อไร่คาดว่าจะลดลงจาก 728 กิโลกรัม ในปี 2565/66 เหลือ 722 กิโลกรัม ในปี 2566/67 เนื่องจากราคาปุ๋ยเคมีที่ปรับตัวสูงขึ้น เกษตรกรจึงลดปริมาณการใช้ลง ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตรวมลดลงจาก 4.95 ล้านตัน ในปี 2565/66 เป็น 4.89 ล้านตัน ในปี 2566/67 หรือลดลงร้อยละ 1.21

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2566 คาดว่าความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีปริมาณเพิ่มขึ้นจากปี 2565 เนื่องจากการขยายตัวของจำนวนประชากรสัตว์ในภาคอุตสาหกรรมเลี้ยงสัตว์ โดยเฉพาะ ไก่เนื้อ ไก่ไข่ และสุกร ทำให้ความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพื่อเป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

ปี 2566 คาดว่าการส่งออกมีแนวโน้มลดลงจากปี 2565 เนื่องจากความต้องการใช้ ในภาคอุตสาหกรรมผลิตอาหารสัตว์ภายในประเทศมีเพิ่มขึ้น ทำให้การส่งออกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ไปยังตลาดอาเซียน ซึ่งเป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทย ได้แก่ ฟิลิปปินส์ ฮังการี อินโดนีเซีย และญี่ปุ่น มีแนวโน้มลดลง

(3) การนำเข้า

ปี 2566 คาดว่าการนำเข้ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2565 เนื่องจากผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ภายในประเทศยังผลิตได้ไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ในอุตสาหกรรมผลิตอาหารสัตว์ ส่งผลให้ยังต้องมีการนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้านโดยเฉพาะจากเมียนมา สปป.ลาว และกัมพูชา

(4) ราคา

ปี 2566 คาดว่าราคาอยู่ในเกณฑ์ดีใกล้เคียงกับปี 2565 เนื่องจากภาครัฐได้ดำเนินโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปี 2565/66 ต่อเนื่องจาก 3 ปีที่ผ่านมา และมาตรการคู้ชุนาน ได้แก่ โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร และโครงการชดเชยดอกเบี้ยในการเก็บสต็อกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ นอกจากนี้ ยังดำเนินมาตรการอื่น ๆ ควบคู่ไปด้วย ได้แก่ 1) การดูแลความเป็นธรรมในการซื้อขายข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 2) การดูแลความสมดุล โดยให้ผู้ประกอบการแจ้งปริมาณการครอบครอง การนำเข้า สถานที่เก็บ และการตรวจสอบสต็อก 3) การบริหารจัดการการนำเข้า โดยกำหนด

ช่วงเวลาการนำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์สำหรับผู้นำเข้าทั่วไป 4) ควบคุมการขนย้ายในพื้นที่ติดแนวชายแดน 5) การกำหนดสัดส่วนการนำเข้าข้าวสาลีต่อการรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในอัตรา 1 : 3 เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อราคาในประเทศ และ 6) การประกันภัยเพื่อคุ้มครองความเสี่ยงให้กับเกษตรกรเมื่อเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ

ทั้งนี้ มาตรการดังกล่าวจะช่วยให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีรายได้ที่แน่นอน และได้รับราคาที่เหมาะสมตามราคาตลาด ครอบคลุมต้นทุนและค่าขนส่งในช่วงที่ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตกต่ำ

2.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต การตลาด และการส่งออก

2.2.1 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต และการตลาด

(1) พื้นที่ปลูกไม่เหมาะสม พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ประมาณร้อยละ 40 อยู่ในพื้นที่ป่า และประมาณร้อยละ 35 อยู่ในเขตเหมาะสมน้อยและไม่เหมาะสม ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตต่อไร่อยู่ในเกณฑ์ต่ำ ปัจจุบันภาครัฐมีนโยบายทางคืนพื้นที่ป่า และภาคเอกชนมีมาตรการไม่รับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ไม่มีเอกสารสิทธิ/พื้นที่ป่า ซึ่งอาจส่งผลให้การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ดังกล่าวมีแนวโน้มลดลง ดังนั้น หากไม่มีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตหรือส่งเสริมการปลูกในพื้นที่ที่เหมาะสมอื่น ๆ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อาจจะขาดแคลนเพิ่มขึ้นสำหรับภาคอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ของไทย

(2) ปัญหาระยะธรรมชาติ พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มากกว่าร้อยละ 90 ของพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทั้งประเทศ อยู่นอกเขตชลประทานและอาศัยน้ำฝนในการเพาะปลูกเพียงอย่างเดียว การเกิดปัญหาระแล้งและภาวะฝนทิ้งช่วง อาจส่งผลกระทบต่อปริมาณผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

(3) ความต้องการใช้ของอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ ปริมาณผลผลิตมากกว่าร้อยละ 90 ของผลผลิตทั้งหมด ใช้ในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์เป็นหลัก การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของความต้องการใช้จะส่งผลกระทบต่อราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ภายในประเทศ

(4) การนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้าน การนำเข้าทั้งที่ผ่านและไม่ผ่านพิธีการทางศุลกากร อาจส่งผลกระทบต่อราคาภายในประเทศ โดยเฉพาะช่วงที่ผลผลิตภายในประเทศออกสู่ตลาดมากในช่วงเดือนกันยายนถึงเดือนธันวาคม ของทุกปี

(5) การนำเข้าพืชทดแทน การนำเข้าข้าวสาลี ข้าวบาร์เลย์ และ DDGS มาใช้ทดแทนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ บางส่วนในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ อาจส่งผลกระทบต่อราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่เกษตรกรขายได้

(6) ปัญหาความขัดแย้งระหว่างสงครามยูเครน - รัสเซีย นอกจากจะสร้างความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมของโลกแล้ว ยังกระทบต่อความมั่นคงทางอาหารในหลาย ๆ ประเทศ เนื่องจากทั้งสองประเทศเป็นผู้ผลิตและส่งออกธัญพืชรายใหญ่ของโลก ความขัดแย้งจะทำให้ปริมาณการผลิตลดลง และผลผลิตมีราคาสูง

2.2.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การส่งออก

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การส่งออก ได้แก่ ปริมาณผลผลิตภายในประเทศ ความต้องการใช้ ในอุตสาหกรรมการผลิตอาหารสัตว์ และราคาผลผลิตภายในประเทศ

ตารางที่ 1 บัญชีสมดุลข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของโลก ปี 2561/62 - 2565/66

หน่วย: ล้านตัน

ปี	สต็อก ต้นปี	ผลผลิต	ปริมาณการค้า		การใช้	สต็อก ปลายปี
			นำเข้า	ส่งออก		
2561/62	341.52	1,128.74	173.64	173.64	1,147.61	322.65
2562/63	322.65	1,122.76	175.77	175.77	1,137.93	307.48
2563/64	307.48	1,129.29	183.97	183.97	1,143.97	292.80
2564/65	292.80	1,217.46	193.01	193.01	1,202.59	307.68
2565/66	307.68	1,168.39	183.48	183.48	1,175.30	300.76
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-3.01	1.51	2.06	2.06	1.03	-1.39

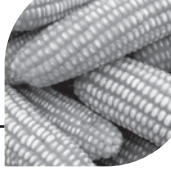
ที่มา: Grain: World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, November 2022

ตารางที่ 2 ผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของโลก ปี 2561/62 - 2565/66

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2561/62	2562/63	2563/64	2564/65	2565/66	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหรัฐอเมริกา	364.26	345.96	358.45	382.89	353.84	0.43
จีน	257.17	260.78	260.67	272.55	274.00	1.72
บราซิล	101.00	102.00	87.00	116.00	126.00	5.88
อาร์เจนตินา	51.00	51.00	52.00	51.50	55.00	1.62
สหภาพยุโรป	64.35	66.74	67.44	70.98	54.80	-2.56
อินเดีย	27.72	28.77	31.65	33.60	32.00	4.52
ยูเครน	35.81	35.89	30.30	42.13	31.50	-0.96
เม็กซิโก	27.67	26.66	27.35	26.76	27.60	-0.01
อื่น ๆ	199.76	204.96	214.43	221.05	213.65	2.12
รวม	1,128.74	1,122.76	1,129.29	1,217.46	1,168.39	1.51

ที่มา: Grain: World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, November 2022

ตารางที่ 3

ความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของโลก ปี 2561/62 - 2565/66

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2561/62	2562/63	2563/64	2564/65	2565/66	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหรัฐอเมริกา	310.39	309.50	306.69	317.12	305.45	-0.08
จีน	274.00	278.00	285.00	291.00	295.00	1.95
บราซิล	67.00	68.50	70.00	73.00	77.00	3.48
สหภาพยุโรป	85.00	79.00	77.70	82.90	74.70	-2.08
เม็กซิโก	44.10	43.80	43.80	44.00	44.50	0.23
อินเดีย	28.50	27.20	27.85	29.90	30.10	2.06
อียิปต์	16.20	16.90	16.40	16.80	16.40	0.19
แคนาดา	15.09	13.96	13.98	17.36	15.00	2.08
อื่น ๆ	307.33	301.07	302.55	330.51	317.15	1.57
รวม	1,147.61	1,137.93	1,143.97	1,202.59	1,175.30	1.03

ที่มา: Grain: World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, November 2022

ตารางที่ 4

ปริมาณการส่งออกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของโลก ปี 2561/62 - 2565/66

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2561/62	2562/63	2563/64	2564/65	2565/66	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหรัฐอเมริกา	49.30	47.04	68.29	62.98	57.00	5.99
บราซิล	38.77	34.14	27.49	32.44	46.50	3.17
อาร์เจนตินา	32.88	39.92	36.54	38.85	40.00	3.72
ยูเครน	30.32	28.93	23.86	27.00	15.50	-13.16
รัสเซีย	2.77	4.07	3.99	4.00	4.00	7.44
อื่น ๆ	19.60	21.67	23.80	27.74	20.48	3.40
รวม	173.64	175.77	183.97	193.01	183.48	2.06

ที่มา: Grain: World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, November 2022

ตารางที่ 5 ปริมาณการนำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของโลก ปี 2561/62 - 2565/66

หน่วย: ล้านตัน

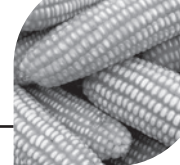
ประเทศ	2561/62	2562/63	2563/64	2564/65	2565/66	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหภาพยุโรป	23.58	17.38	14.49	20.00	20.00	-1.88
จีน	4.48	7.58	29.51	21.88	18.00	46.84
เม็กซิโก	16.66	16.53	16.50	17.57	17.70	1.84
ญี่ปุ่น	16.05	15.89	15.48	15.00	15.00	-1.91
เกาหลีใต้	10.86	11.88	11.71	11.50	11.50	0.83
เวียดนาม	10.90	12.00	11.20	9.10	10.50	-3.45
อื่น ๆ	91.11	94.51	85.08	97.96	90.78	0.29
รวม	173.64	175.77	183.97	193.01	183.48	2.06

ที่มา: Grain: World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, November 2022

ตารางที่ 6 ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อเมริกันชั้น 2 ตลาดชิคาโก ปี 2560/61 - 2564/65

ปี	ราคาตลาดชิคาโก
	(บาท/ตัน)
2560/61	4,593
2561/62	4,591
2562/63	4,773
2563/64	5,702
2564/65	8,737
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	16.22

ที่มา: Corn Futures Settlements, November 2022

ตารางที่ 7 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ของไทย ปี 2561/62 - 2566/67

ปี	เนื้อที่เพาะปลูก	ผลผลิต	ผลผลิตต่อไร่
	(ล้านไร่)	(ล้านตัน)	(กิโลกรัม)
2561/62	6.93	5.07	732
2562/63	7.02	4.54	646
2563/64	7.09	5.00	705
2564/65	6.86	4.94	721
2565/66	6.81	4.95	728
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-0.58	0.37	0.99
2566/67*	6.77	4.89	722
ผลต่าง 2565/66 และ 2566/67 (ร้อยละ)	-0.59	-1.21	-0.82

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 8 การใช้ในประเทศ การส่งออก และการนำเข้าของไทย ปี 2560 - 2565

ปี	การใช้ ในประเทศ ^{1/} (ล้านตัน)	การส่งออก ^{2/}		การนำเข้า ^{2/}	
		ปริมาณ (ล้านตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ล้านตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2560	8.08	0.32	2,321.67	0.10	579.34
2561	8.24	0.08	685.41	0.15	900.93
2562	8.51	0.002	17.85	0.68	4,772.17
2563	8.34	0.001	6.41	1.59	8,687.96
2564	8.57	0.026	256.79	1.83	12,722.79
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	1.31	-62.68	-59.65	127.68	132.68
2565*	7.98	0.001		1.50	

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ^{1/} สมาคมผู้ผลิตอาหารสัตว์ไทย

^{2/} กรมศุลกากร

ตารางที่ 9 ราคาเกษตรกรขายได้ ขายส่งในตลาดกรุงเทพฯ และส่งออก เอฟ.โอ.บี ปี 2561 - 2565

ปี	เกษตรกร ขายได้ ^{1/} (บาท/กก.)	ขายส่งในตลาดกรุงเทพฯ ^{2/}		ส่งออก เอฟ.โอ.บี ^{3/} (บาท/ตัน)
		โรงงานอาหารสัตว์รับซื้อ (บาท/กก.)	ไซโลรับซื้อ (บาท/กก.)	
2561	7.96	9.77	9.09	10,102
2562	7.60	9.06	8.41	9,263
2563	7.69	8.87	8.37	8,943
2564	8.69	9.95	9.60	10,063
2565*	9.79	12.14	10.66	12,276
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	5.63	5.42	4.61	4.84

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} กรมการค้าภายใน

^{3/} สมาคมพ่อค้าข้าวโพดและพืชพันธุ์ไทย

1. สถานการณ์ปี 2565

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2559 - 2563 ผลผลิตมันสำปะหลังของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 286.32 ล้านตัน ในปี 2559 เป็น 302.66 ล้านตัน ในปี 2563 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.76 ต่อปี โดยผลผลิตมันสำปะหลังส่วนใหญ่อยู่ในทวีปแอฟริกา ร้อยละ 63.98 ของผลผลิตมันสำปะหลังทั้งหมด รองลงมาคือ เอเชีย ร้อยละ 27.05 ละตินอเมริกา ร้อยละ 8.89 และโอเชียเนีย ร้อยละ 0.08 ตามลำดับ

ปี 2563 โลกมีผลผลิตมันสำปะหลัง 302.66 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 299.03 ล้านตัน ในปี 2562 หรือขึ้นร้อยละ 1.21 โดยทวีปแอฟริกา ทวีปเอเชีย และทวีปละตินอเมริกา มีผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.02 ร้อยละ 1.50 และร้อยละ 1.82 ตามลำดับ ทั้งนี้ ประเทศผู้ผลิตมันสำปะหลังที่สำคัญ 5 อันดับแรกคือ ไนจีเรีย มีผลผลิตคิดเป็นร้อยละ 19.82 ของผลผลิตมันสำปะหลังทั้งหมด รองลงมาคือ คองโก ร้อยละ 13.55 ไทย ร้อยละ 9.58 กานา ร้อยละ 7.21 และอินโดนีเซีย ร้อยละ 6.05 ตามลำดับ

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

มันสำปะหลังเป็นวัตถุดิบที่ใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่องได้หลากหลาย เช่น อาหาร เครื่องดื่ม อาหารสัตว์ กระดาษ สิ่งทอ ยา เครื่องสำอาง เคมีภัณฑ์ และพลังงาน เป็นต้น โดยประเทศผู้ผลิตที่สำคัญทั้งในทวีปแอฟริกา เอเชีย และละตินอเมริกา ส่วนใหญ่มีความต้องการใช้มันสำปะหลังเพื่อบริโภคภายในประเทศเป็นหลัก ซึ่งอยู่ในรูปหัวมันสดและในรูปผลิตภัณฑ์ โดยทวีปแอฟริกาจะเน้นการผลิตเพื่อบริโภคในประเทศเป็นหลัก มีแหล่งเพาะปลูกที่สำคัญอยู่ในแอฟริกาฝั่งตะวันตก ทำให้สามารถลดการนำเข้าธัญพืชชนิดต่าง ๆ ได้ ส่วนภาคตะวันออกและภาคใต้ของแอฟริกาจะเพาะปลูกมันสำปะหลังสายพันธุ์ที่ทนกับสภาพอากาศแปรปรวนได้ดี จึงมีผลผลิตอย่างต่อเนื่อง ทวีปละตินอเมริกามีนโยบายส่งเสริมการปลูกมันสำปะหลังเชิงพาณิชย์เพื่อป้อนให้อุตสาหกรรมต่อเนื่องเป็นหลัก สำหรับทวีปเอเชียผลผลิตส่วนใหญ่เน้นใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่องมากกว่าบริโภคโดยตรง แต่บางประเทศมันสำปะหลังมีความสำคัญในด้านเป็นความมั่นคงทางอาหาร เช่น ประเทศอินเดีย และฟิลิปปินส์ ใช้มันสำปะหลังเป็นทั้งวัตถุดิบแหล่งอาหารของครัวเรือนในชนบท หรือครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำ - ปานกลาง และใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่น สำหรับอินโดนีเซีย แม้ว่าจะสามารถผลิตมันสำปะหลังได้เป็นอันดับ 2 ของอาเซียน แต่ส่งออกน้อยมากเนื่องจากความต้องการใช้ในประเทศค่อนข้างสูง ทั้งนี้ อินโดนีเซียมีนโยบายสนับสนุนให้ใช้มันสำปะหลัง และพืชเศรษฐกิจชนิดอื่น เพื่อทดแทนแป้งสาลี สำหรับประเทศไทย เวียดนาม และกัมพูชา มีความต้องการใช้ในประเทศประมาณร้อยละ 30 - 35 ของผลผลิตที่ผลิตได้ในประเทศ จึงเน้นการส่งออกเป็นหลัก

(2) การส่งออก

ปี 2560 - 2564 มูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของโลก (หัวมันสด มันเส้น มันอัดเม็ด และแป้งมันสำปะหลัง) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 3,168.91 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2560 เป็น 3,817.73 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2564 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.15 ต่อปี

ปี 2564 การส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของโลก (หัวมันสด มันเส้น มันอัดเม็ด และแป้งมันสำปะหลัง) มีมูลค่า 3,817.73 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจาก 2,353.79 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2563 ร้อยละ 62.19 โดยไทยเป็นผู้ส่งออกอันดับหนึ่งของโลก มีมูลค่าการส่งออก 2,535.47 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 66.41 ของมูลค่าการส่งออกโลก รองลงมา ได้แก่ สเปน ลาว และเวียดนาม มีมูลค่าการส่งออกคิดเป็นร้อยละ 14.08 และร้อยละ 10.05 ของมูลค่าการส่งออกโลก ตามลำดับ

(3) การนำเข้า

ปี 2560 - 2564 มูลค่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของโลก (หัวมันสด มันเส้น มันอัดเม็ด และแป้งมันสำปะหลัง) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 3,805.10 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2560 เป็น 4,638.29 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2564 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.15 ต่อปี

ปี 2564 การนำเข้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของโลก (หัวมันสด มันเส้น มันอัดเม็ด และแป้งมันสำปะหลัง) มีมูลค่า 4,638.29 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจาก 3,332.45 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2563 ร้อยละ 39.19 โดยจีนเป็นผู้นำเข้าอันดับหนึ่งของโลก มีมูลค่าการนำเข้า 3,209.23 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 69.19 ของมูลค่าการนำเข้าโลก รองลงมา ได้แก่ ไทย และสหรัฐอเมริกา มีมูลค่าการนำเข้าคิดเป็นร้อยละ 9.10 และร้อยละ 4.31 ของมูลค่าการนำเข้าโลก ตามลำดับ ทั้งนี้ จีนผลิตมันสำปะหลังไม่เพียงพอต่อความต้องการในประเทศ จึงต้องนำเข้าหัวมันสำปะหลังสดและมันสำปะหลังแปรรูปจากต่างประเทศเป็นจำนวนมากในแต่ละปี โดยจีนนำเข้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังในรูปแบบมันเส้นและแป้งมันจากไทยเป็นหลัก ซึ่งจีนเป็น 1 ใน 14 ประเทศคู่ค้าเอพทีเอกับไทย (ได้แก่ อาเซียน จีน ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ซิลิ เปรู และฮ่องกง) จึงไม่ต้องเสียภาษีนำเข้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังจากไทย ทำให้ต้นทุนการนำเข้ามันสำปะหลังของจีนลดลงและส่งผลกระทบต่อตลาดมันสำปะหลังไทยมีความได้เปรียบในการแข่งขัน

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2561 - 2565 เนื้อที่เก็บเกี่ยวมันสำปะหลังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 8.33 ล้านไร่ ในปี 2561 เป็น 9.92 ล้านไร่ ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.48 เนื่องจากในช่วงปี 2562 - 2564 เนื่องจากราคาหัวมันสำปะหลังโรงงานที่เกษตรกรขายได้อยู่ในเกณฑ์ดีอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ต้นปี 2561 จนถึงกลางปี 2562 ประกอบกับรัฐบาลมีนโยบายจัดทำโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง ทำให้เกษตรกรมีแรงจูงใจขยายพื้นที่ปลูกเพิ่มขึ้น โดยปลูกแทนในพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน สับปะรดโรงงาน และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ รวมทั้งปลูกในพื้นที่เดิมที่เคยปลูก และในพื้นที่ว่าง สำหรับผลผลิตต่อไร่มีแนวโน้มลดลงจาก 3,527 กิโลกรัมในปี 2561 เหลือ 3,427 กิโลกรัม ในปี 2565 หรือลดลงร้อยละ 1.18 ต่อปี เนื่องจากในช่วงปี 2563 ประสบปัญหาภัยแล้ง ฝนทิ้งช่วง ส่งผลให้มันสำปะหลังชะงักการเจริญเติบโต หัวมันโตไม่เต็มที่ เกษตรกรบางส่วนต้องปลูกซ่อมทดแทนต้นมันที่แล้งตาย และบางส่วนต้องไถทิ้งแล้วปลูกใหม่ อย่างไรก็ตาม ผลผลิตมันสำปะหลังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 29.37 ล้านตัน

ในปี 2561 เป็น 34.01 ล้านตัน ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.23 ต่อปี ตามการเพิ่มขึ้นของพื้นที่เก็บเกี่ยว ปี 2565 เนื้อที่เก็บเกี่ยว 9.92 ล้านไร่ ลดลงจาก 10.41 ล้านไร่ ในปี 2564 หรือลดลงร้อยละ 4.71 เนื่องจากประสบอุทกภัยในช่วงเดือนกันยายน - ตุลาคม 2564 จากอิทธิพลของพายุไต้ฝุ่นหมู่ ทำให้หัวมันสำปะหลังโรงงาน บางพื้นที่เสียหายสิ้นเชิง ไม่สามารถเก็บเกี่ยวได้ นอกจากนี้ ราคาอ้อยโรงงานและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่ปรับตัวสูงขึ้น จากปี 2564 จึงจูงใจให้เกษตรกรบางส่วนกลับไปปลูกพืชดังกล่าว สำหรับผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นจาก 3,372 กิโลกรัม ในปี 2564 เป็น 3,427 กิโลกรัม ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.63 เนื่องจากสภาพอากาศเอื้ออำนวย ปริมาณน้ำฝนเหมาะสมต่อการเจริญเติบโต อย่างไรก็ตามผลผลิตในภาพรวมลดลงร้อยละ 3.08 ตามการลดลงของเนื้อที่เก็บเกี่ยว

1.2.2 การตลาด

ผลผลิตมันสำปะหลังเข้าสู่กระบวนการแปรรูปทั้งหมด โดยแปรรูปเป็นมันเส้น มันอัดเม็ด แป้งมันสำปะหลัง และเอทานอล เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น อาหาร อาหารสัตว์ สาร ความหวาน ผงชูรส กระจกขี้ผึ้ง เคมีภัณฑ์ และพลังงาน เป็นต้น โดยความต้องการใช้ภายในประเทศ ในแต่ละปี ประมาณร้อยละ 24 - 34 ที่เหลือร้อยละ 66 - 76 เป็นการส่งออก

(1) ความต้องการใช้ในประเทศ

ปี 2561 - 2565 ความต้องการใช้มันสำปะหลังในประเทศมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะ ความต้องการใช้มันเส้นและมันอัดเม็ด จากการนำไปเป็นวัตถุดิบของอาหารสัตว์ไว้ใช้ในประเทศ นอกจากนี้ ในช่วงต้นปี 2565 เกิดปัญหาสงครามรัสเซีย - ยูเครน ซึ่งเป็นแหล่งผลิตข้าวสาลีและข้าวโพดที่สำคัญของโลก ทำให้ไม่สามารถส่งออกได้ตามปกติ ประกอบกับสภาพอากาศเปลี่ยนแปลงในบราซิลและสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นแหล่งเพาะปลูกถั่วเหลืองสำคัญของโลก ส่งผลกระทบต่อการผลิตถั่วเหลือง ราคาต้นทุนวัตถุดิบอาหารสัตว์สูงขึ้น จึงมีการปรับเปลี่ยนวัตถุดิบมาใช้วัตถุดิบในประเทศในการผสมอาหารสัตว์เพื่อทดแทนการนำเข้า รวมถึงมันสำปะหลัง (มันเส้นและกากมัน) สำหรับความต้องการใช้เพื่อผลิตเอทานอล ในช่วงการระบาดของโรคโควิด 19 ระหว่างปี 2563 - 2564 ก่อนข้างทรงตัวเนื่องจากมีการใช้มาตรการล็อกดาวน์ในหลายจังหวัด และมาตรการปฏิบัติงานในสถานที่พัก (Work From Home) ทำให้การเดินทางโดยรถยนต์หรือเครื่องบินและการขนส่งลดลง ทั้งนี้ ในปี 2565 สถานการณ์ราคาน้ำมันตลาดโลกปรับตัวเพิ่มขึ้นและมีความผันผวนอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้มีการใช้เอทานอลเพิ่มขึ้นขณะที่ความต้องการใช้แป้งมันสำปะหลังเพิ่มขึ้นเล็กน้อย หลังจากสถานการณ์โรคโควิด 19 เริ่มคลี่คลาย และร้านอาหารเริ่มกลับมาให้บริการตามปกติ

(2) การส่งออก

ปี 2561 - 2565 การส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง (มันเส้น มันอัดเม็ด มันผาน และ แป้งมันสำปะหลัง) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปริมาณส่งออก 7.97 ล้านตัน มูลค่า 97,518 ล้านบาท ในปี 2561 เป็น ปริมาณ 12.36 ล้านตัน มูลค่า 172,593 ล้านบาท ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.49 และร้อยละ 17.09 ต่อปี ตามลำดับ โดยปี 2562 ปริมาณการส่งออกมันเส้นของไทยลดลงเนื่องจากราคามันเส้นอยู่ในเกณฑ์สูง และ ค่าเงินบาทแข็งค่า ประกอบกับมีการระบายนสต็อกข้าวโพดในประเทศจีน ส่งผลให้ผู้ประกอบการแอลกอฮอล์ที่ใช้ มันเส้นเป็นวัตถุดิบไม่สามารถแข่งขันด้านราคากับแอลกอฮอล์ที่ใช้ข้าวโพดเป็นวัตถุดิบได้ อย่างไรก็ตามในปี 2563 รัฐบาลจีนมีนโยบายลดการปลูกข้าวโพดซึ่งเป็นวัตถุดิบสำคัญในการผลิตแอลกอฮอล์ ปรับเปลี่ยนไปปลูกถั่วเหลือง

ที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ในประเทศเพื่อลดการนำเข้า ส่งผลให้สต็อกข้าวโพดลดลง และราคาปรับสูงขึ้น ทำให้ราคามันเส้นที่จีนนำเข้าไปผลิตแอลกอฮอล์ เอทานอล และใช้ในอุตสาหกรรมอื่นปรับตัวสูงขึ้น โรงงานมันเส้นมีการแข่งขันกันซื้อหัวมันกับโรงงานแปรงมันสำปะหลังที่ตลาดขยายตัวได้ดีเช่นกัน นอกจากนี้ หลังจากหลายประเทศมีการผ่อนคลายมาตรการโควิด 19 ส่งผลให้มีความต้องการวัตถุดิบอาหารสัตว์มากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับช่วงต้นปี 2565 เกิดสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซีย - ยูเครน ทำให้ไทยส่งออกมันสำปะหลังได้มากขึ้น เนื่องจากทั่วโลกมีความต้องการเพิ่มปริมาณสำรองธัญพืชเพื่อการบริโภคและทดแทนธัญพืชที่ราคาสูง โดยประเทศคู่ค้าสำคัญ คือ ประเทศจีนยังคงสั่งซื้อมันสำปะหลังอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปใช้เป็นวัตถุดิบผลิตแอลกอฮอล์และอาหารสัตว์ทดแทนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ซึ่งมีราคาสูงขึ้น สำหรับการส่งออกแป้งมันสำปะหลัง มันอัดเม็ด/มันผาน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามความต้องการของตลาด

ปี 2565 คาดว่าการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังมีปริมาณ 12.36 ล้านตัน มูลค่า 172,593 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2564 ที่มีปริมาณส่งออก 10.12 ล้านตัน มูลค่า 121,697 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.13 และร้อยละ 41.82 ตามลำดับ เนื่องจากประเทศจีนซึ่งเป็นประเทศคู่ค้าหลักที่สำคัญยังมีความต้องการผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังจากไทย ประกอบกับคู่ค้าเก่า/ใหม่ เพิ่มปริมาณการนำไปทำอาหารสัตว์

ตลาดหลักที่สำคัญของผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังส่วนใหญ่อยู่ในทวีปเอเชีย **มันเส้น** ได้แก่ จีน **มันอัดเม็ด** ได้แก่ เนเธอร์แลนด์ ญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา **แป้งมันสำปะหลังดิบ** ได้แก่ จีน ไต้หวัน ญี่ปุ่น และมาเลเซีย **แป้งมันสำปะหลังตัดแปร** ได้แก่ ญี่ปุ่น จีน และอินโดนีเซีย

(3) การนำเข้า

ปี 2561 - 2565 การนำเข้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ ได้แก่ หัวมันสำปะหลังสด มันเส้น มันอัดเม็ด มันผาน และแป้งมันสำปะหลัง มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปริมาณนำเข้า 2.14 ล้านตัน มูลค่า 9,515 ล้านบาท ในปี 2561 เป็นปริมาณ 4.00 ล้านตัน มูลค่า 19,454 ล้านบาท ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.57 และร้อยละ 20.66 ต่อปี ตามลำดับ โดยไทยต้องนำเข้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ เนื่องจากผลผลิตมันสำปะหลังภายในประเทศไม่เพียงพอสำหรับการส่งออก ประกอบกับประเทศจีนมีความต้องการมันเส้นเป็นจำนวนมาก ซึ่งมันเส้นของไทยไม่เพียงพอต่อการส่งออก ส่งผลให้ผู้ส่งออกมันเส้นของไทยต้องนำเข้ามันเส้น/มันผานจากประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะกัมพูชาและ สปป.ลาว เนื่องจากมันเส้นมีราคาต่ำและคุณภาพดีกว่ามันเส้นไทย นำมารวบรวม/ปรับปรุงคุณภาพ เพื่อส่งออกไปจีน สำหรับมันสำปะหลังสด ส่วนใหญ่จะนำเข้าโดยผู้ประกอบการโรงงานแปรงมันสำปะหลัง เพื่อนำมาแปรงเป็นแป้งมันสำปะหลัง

ปี 2565 คาดว่าการนำเข้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์มีปริมาณ 4.00 ล้านตัน มูลค่า 19,454 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2564 ที่มีปริมาณการนำเข้า 2.87 ล้านตัน มูลค่า 14,180 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 39.37 และร้อยละ 37.19 ตามลำดับ โดยการนำเข้าหัวมันสด มันเส้น/มันผาน/มันอัดเม็ด และแป้งดิบ มีปริมาณเพิ่มขึ้น ส่วนการนำเข้าแป้งตัดแปรใกล้เคียงกับปี 2564

(4) ราคา

ปี 2561 - 2565 ราคามันสำปะหลังเชื้อแป้ง 25% ที่เกษตรกรขายได้ ราคาส่งออกมันเส้น ราคาส่งออกมันอัดเม็ด และราคาส่งออกแป้งมันสำปะหลัง ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.69 ร้อยละ 5.79 ร้อยละ 5.59 และร้อยละ 1.61 ต่อปี ตามลำดับ โดย ตั้งแต่ปี 2561 ราคามันสำปะหลังเชื้อแป้ง 25% ที่เกษตรกรขายได้ ราคา

ส่งออกมันเส้น ราคาส่งออกมันอัดเม็ด และราคาส่งออกแป้งมันสำปะหลัง มีการปรับตัวสูงขึ้นและต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ตามความต้องการของตลาดต่างประเทศในการใช้เป็นวัตถุดิบเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมอาหาร/อาหารสัตว์เพิ่มขึ้น

ปี 2565 คาดว่าราคามันสำปะหลังเชื้อแป้ง 25% ที่เกษตรกรขายได้กิโลกรัมละ 2.72 บาท ราคาส่งออกมันเส้นกิโลกรัมละ 9.46 บาท ราคาส่งออกมันอัดเม็ดกิโลกรัมละ 10.33 บาท และราคาส่งออกแป้งมันสำปะหลังกิโลกรัมละ 16.42 บาท สูงขึ้นจากปี 2564 ร้อยละ 16.24 ร้อยละ 15.37 ร้อยละ 4.45 และร้อยละ 6.90 ตามลำดับ ตามความต้องการของตลาด

2. แนวโน้มปี 2566

2.1 ของไทย

2.1.1 การผลิต

ปี 2566 คาดว่ามีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 10.11 ล้านไร่ ผลผลิต 34.75 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 3,436 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจากปี 2565 ที่มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 9.92 ล้านไร่ ผลผลิต 34.01 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 3,427 กิโลกรัม หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.92 ร้อยละ 2.18 และร้อยละ 0.26 ตามลำดับ โดยเนื้อที่เก็บเกี่ยวเพิ่มขึ้นจากราคาหัวมันสดที่เกษตรกรขายได้อยู่ในเกณฑ์ดี จึงใจให้ขยายพื้นที่ปลูกจากอ้อยโรงงานและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่มีต้นทุนการผลิตสูงขึ้น เช่น ค่าเมล็ดพันธุ์ ค่าปุ๋ยเคมี ยาปราบแมลงศัตรูพืช รวมทั้งการโค่นต้นยางแก่เพื่อปรับเปลี่ยนมาปลูกมันสำปะหลัง สำหรับผลผลิตต่อไร่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปริมาณน้ำฝนเพียงพอในช่วงมันสำปะหลังเริ่มลงหัว ซึ่งส่งผลให้ภาพรวมผลผลิตเพิ่มขึ้นด้วย อย่างไรก็ตามจากอิทธิพลของพายุโซนร้อนมู่หลานในเดือนสิงหาคม 2565 และพายุไต้ฝุ่นโนรูในเดือนกันยายน 2565 ทำให้มีฝนตกหนักอย่างต่อเนื่องและเกิดอุทกภัยในหลายพื้นที่ ส่งผลกระทบต่อเนื้อที่เก็บเกี่ยวและผลผลิตมันสำปะหลังบางส่วนได้รับความเสียหาย

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้ในประเทศ

ปี 2566 คาดว่าความต้องการใช้มันสำปะหลังในประเทศเพื่อเป็นวัตถุดิบในการผลิตมันเส้น แป้งมันสำปะหลัง และเอทานอล มีแนวโน้มใกล้เคียงกับปี 2565

(2) การส่งออก

ปี 2566 คาดว่าการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง (มันเส้น มันอัดเม็ด และแป้งมันสำปะหลัง) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2565 เนื่องจากประเทศคู่ค้าโดยเฉพาะประเทศจีน ซึ่งเป็นประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญของไทย ยังมีความต้องการนำเข้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังจากไทยอย่างต่อเนื่อง และมีแนวโน้มความต้องการนำเข้าเป็นวัตถุดิบทางเลือกในการทำอาหารสัตว์ของต่างประเทศเพิ่มขึ้น

(3) การนำเข้า

ปี 2566 คาดว่าการนำเข้มันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ (หัวมันสำปะหลังสด มันเส้น มันอัดเม็ด มันฝาน และแป้งมันสำปะหลัง) จะใกล้เคียงกับปี 2565 เนื่องจากมันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ภายในประเทศไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ของผู้ประกอบการและผู้ส่งออกมันสำปะหลัง ส่งผลให้มีการนำเข้มันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์จากประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะจากกัมพูชา และลาว เพื่อนำมาแปรรูป/รวบรวม/ปรับปรุงคุณภาพ เพื่อส่งออกไปยังประเทศ

(4) ราคา

ปี 2566 คาดว่าราคามันสำปะหลังที่เกษตรกรขายได้ และราคาส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง จะสูงขึ้นจากปี 2565 เนื่องจากประเทศคู่ค้ายังมีความต้องการใช้มันสำปะหลังอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะประเทศจีนซึ่งเป็นประเทศคู่ค้าหลักของไทย

2.2 ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการผลิตและการส่งออกมันสำปะหลังของไทย

2.2.1 ด้านการผลิต

(1) **การเข้าถึงท่อนพันธุ์ดี** เกษตรกรบางส่วนใช้พันธุ์มันสำปะหลังที่ไม่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานราชการ หรือใช้พันธุ์อ่อนแอต่อโรคใบด่างมันสำปะหลัง ทำให้ได้ผลผลิตไม่มีคุณภาพ เชื่อแปงต่ำ ส่งผลกระทบต่อการแข่งขันในตลาดต่างประเทศ

(2) **ภัยธรรมชาติ** สถานการณ์ภัยแล้ง ฝนทิ้งช่วง ส่งผลให้หัวมันสำปะหลังชงักการเจริญเติบโต หัวมันโตไม่เต็มที่ กรณีมีพายุ ฝนตกชุก เกษตรกรมีความจำเป็นที่จะขุดหัวมันสำปะหลังไม่ครบอายุการเก็บเกี่ยว เพื่อหนีน้ำท่วม เนื่องจากน้ำท่วมขังจะส่งผลให้เกิดหัวมันเน่า เกษตรกรบางส่วนต้องปลูกซ่อมทดแทน หรืออาจต้องไถทิ้งและปลูกใหม่ ทำให้ผลผลิตต่อไร่ลดลงและผลผลิตในภาพรวมลดลง

2.2.2 ด้านการส่งออก

(1) **นโยบายของประเทศคู่ค้าหลัก** นโยบายของจีนอาจส่งผลต่อการส่งออกมันสำปะหลังของไทย โดยจีนได้มีนโยบายการลงทุนมันสำปะหลังในต่างแดน ซึ่งมีการลงทุนเพาะปลูกพืชและตั้งโรงงานแปรรูปขึ้นต้น ในหลายประเทศ เช่น กัมพูชา ลาว เมียนมา ร่วมมือปลูกมันสำปะหลังและแปรรูปแปงในไนจีเรีย และโครงการ มันสำปะหลังและแปงสตาร์ชในเวียดนาม นอกจากนี้ยังมีบริษัทจีนที่เข้าไปทำ Contract Farming และส่งนักวิจัยเข้าร่วมปรับปรุงพันธุ์และพัฒนาเทคโนโลยีการเก็บเกี่ยวมันสำปะหลังในหลายประเทศ เช่น เวียดนาม ลาว และอินโดนีเซีย เป็นต้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของไทยในอนาคตได้

(2) **พืชทดแทนมันสำปะหลัง** โดยเฉพาะข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในประเทศจีน ซึ่งข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นธัญญาหารที่จีนผลิตได้มากและมีความสำคัญต่อหลายอุตสาหกรรม เช่น อุตสาหกรรมอาหารสัตว์และอุตสาหกรรมเอทานอล การเปลี่ยนแปลงของราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีผลกระทบต่อความต้องการมันเส้น ซึ่งเป็นสินค้าทดแทนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเอทานอลในจีน หากราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของจีนปรับตัวสูงขึ้น จะส่งผลให้จีนมีความต้องการมันเส้นจากไทยเพิ่มขึ้น

(3) **สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซีย - ยูเครน** ทำให้หลายประเทศเพิ่มการสำรองธัญพืชเพื่อการบริโภค รวมทั้งในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์และพลังงาน ที่มีความต้องการนำเข้าน้ำมันสำปะหลังทดแทนเพิ่มขึ้น เพื่อนำไปใช้เป็นวัตถุดิบผลิตแอลกอฮอล์และอาหารสัตว์ทดแทนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ซึ่งมีราคาสูง

ตารางที่ 1 เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ของโลก ปี 2559 - 2563

รายการ	2559	2560	2561	2562	2563	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	161.64	162.36	166.61	177.23	176.52	2.67
ผลผลิต (ล้านตัน)	286.32	280.52	290.62	299.03	302.66	1.76
ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	1,771	1,728	1,744	1,687	1,715	-0.88

ที่มา: Food and Agriculture Organization of The United Nations (FAO), February 2022

ตารางที่ 2 การผลิตมันสำปะหลังแยกทวีป ปี 2561 - 2563

ประเทศ	2561			2562			2563		
	พื้นที่ เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิต ต่อไร่ (กิโลกรัม)	พื้นที่ เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิต ต่อไร่ (กิโลกรัม)	พื้นที่ เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิต ต่อไร่ (กิโลกรัม)
แอฟริกา	130.86	185.37	1,417	141.47	191.68	1,355	140.38	193.63	1,379
เอเชีย	22.74	78.47	3,451	22.90	80.66	3,522	23.38	81.87	3,502
ละตินอเมริกา	12.89	26.53	2,058	12.74	26.44	2,076	12.63	26.92	2,132
โอเชียเนีย	0.13	0.25	1,931	0.13	0.25	1,952	0.13	0.25	1,840
โลก	166.61	290.62	1,744	177.23	299.03	1,687	176.52	302.66	1,715

ที่มา: Food and Agriculture Organization of The United Nations (FAO), February 2022

ตารางที่ 3 ประเทศผู้ผลิตมันสำปะหลังที่สำคัญของโลก 5 อันดับแรก ปี 2561 - 2563

ประเทศ	2561			2562			2563		
	พื้นที่ เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิต ต่อไร่ (กิโลกรัม)	พื้นที่ เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิต ต่อไร่ (กิโลกรัม)	พื้นที่ เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิต ต่อไร่ (กิโลกรัม)
ไนจีเรีย	42.60	55.87	1,311	46.56	59.41	1,276	48.36	60.00	1,241
คองโก	29.85	38.87	1,302	30.75	40.05	1,303	31.48	41.01	1,303
ไทย	8.33	29.37	3,527	8.67	31.08	3,586	8.92	29.00	3,252
กานา	6.09	20.85	3,424	6.32	19.37	3,064	5.92	21.81	3,683
อินโดนีเซีย	4.36	16.12	3,698	4.29	16.35	3,812	4.39	18.30	4,174
โลก	166.61	290.62	1,744	177.23	299.03	1,687	176.52	302.66	1,715

ที่มา: Food and Agriculture Organization of The United Nations (FAO), February 2022

ตัวเลขของไทย จากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4 ประเทศผู้ผลิตมันสำปะหลังที่สำคัญของเอเชีย 5 อันดับแรก ปี 2561 - 2563

ประเทศ	2561			2562			2563		
	พื้นที่ เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิต ต่อไร่ (กิโลกรัม)	พื้นที่ เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิต ต่อไร่ (กิโลกรัม)	พื้นที่ เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิต ต่อไร่ (กิโลกรัม)
ไทย	8.33	29.37	3,527	8.67	31.08	3,586	8.92	29.00	3,252
อินโดนีเซีย	4.36	16.12	3,698	4.29	16.35	3,812	4.39	18.30	4,174
เวียดนาม	3.21	9.85	3,071	3.24	10.17	3,144	3.27	10.49	3,205
กัมพูชา	1.64	7.50	4,564	1.60	7.50	4,687	1.59	7.66	4,812
อินเดีย	1.08	4.95	4,578	1.02	4.98	4,884	1.03	5.04	4,920
เอเชีย	22.74	78.47	3,451	22.90	80.66	3,522	23.38	81.87	3,502

ที่มา: Food and Agriculture Organization of The United Nations (FAO), February 2022

ตัวเลขของไทย จากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5 มูลค่าส่งออกมันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ของโลก ปี 2560 - 2564

หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ประเทศผู้ส่งออก	2560	2561	2562	2563	2564	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ไทย	2,139.99	1,762.33	1,055.79	1,366.71	2,535.47	0.85
สปป.ลาว	174.47	151.86	180.67	389.06	537.38	37.58
เวียดนาม	570.66	301.53	163.00	283.36	383.81	-8.20
คอสตาริกา	164.51	176.13	197.19	186.76	196.04	4.18
กัมพูชา	35.55	25.18	5.08	7.58	49.77	-5.14
อื่น ๆ	83.73	88.58	106.46	120.32	115.25	9.91
โลก	3,168.91	2,505.61	1,708.19	2,353.79	3,817.73	3.15

หมายเหตุ: ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ได้แก่ มันสำปะหลังสด มันเส้น มันอัดเม็ด และแป้งมันสำปะหลัง
ที่มา: International Trade Centre, November 2022

ตารางที่ 6 มูลค่านำเข้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ของโลก ปี 2560 - 2564

หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ประเทศผู้นำเข้า	2560	2561	2562	2563	2564	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
จีน	2,194.78	2,069.75	1,672.85	1,913.54	3,209.23	7.05
ไทย	377.38	270.40	267.55	421.68	422.21	6.92
สหรัฐอเมริกา	138.03	163.58	175.51	168.36	200.00	8.01
เกาหลีใต้	49.44	52.80	47.85	54.66	68.73	7.18
เวียดนาม	334.44	253.62	220.39	188.25	92.56	-24.93
อื่น ๆ	711.05	820.62	738.70	585.97	645.55	-5.16
โลก	3,805.10	3,630.77	3,122.86	3,332.45	4,638.29	3.15

หมายเหตุ: ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ได้แก่ มันสำปะหลังสด มันเส้น มันอัดเม็ด และแป้งมันสำปะหลัง
ที่มา: International Trade Centre, November 2022

ตารางที่ 7 เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ของไทย ปี 2561 - 2566

รายการ	2561	2562	2563	2564	2565	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2566*
เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	8.327	8.667	8.918	10.406	9.922	5.48	10.113
ผลผลิต (ล้านตัน)	29.368	31.080	28.999	35.094	34.007	4.23	34.749
ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	3,527	3,586	3,252	3,372	3,427	-1.18	3,436

หมายเหตุ: * ประมาณการ ณ พฤศจิกายน 2565

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 8 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ปี 2561 - 2565

ปริมาณ: ล้านตัน มูลค่า: ล้านบาท

ปี	มันเส้น		มันอัดเม็ด/มันฝาน		แป้งมันสำปะหลัง				รวมผลิตภัณฑ์	
					แป้งดิบ		แป้งตัดแปรรูป			
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2561	3.99	28,424	0.01	89	2.94	44,630	1.03	24,375	7.97	97,518
2562	2.40	16,278	0.01	104	2.84	38,512	1.04	23,785	6.29	78,679
2563	3.07	21,425	0.01	112	2.78	36,106	1.03	23,395	6.89	81,038
2564	5.30	41,338	0.02	206	3.68	53,364	1.12	26,789	10.12	121,697
2565*	7.02	66,437	0.09	1,035	4.10	71,914	1.15	33,207	12.36	172,593
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	21.19	30.08	59.83	75.08	9.72	13.66	2.89	7.65	14.49	17.09

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 9 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ ปี 2561 - 2565

ปริมาณ: ล้านตัน มูลค่า: ล้านบาท

ปี	หัวมันสด		มันเส้น/มันฝาน/ มันอัดเม็ด		แป้งมันสำปะหลัง				รวมผลิตภัณฑ์	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	แป้งดิบ		แป้งตัดแปร		ปริมาณ	มูลค่า
					ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า		
2561	0.59	1,250	1.53	7,464	0.002	31	0.016	770	2.138	9,515
2562	0.90	1,775	1.25	6,521	0.001	13	0.016	755	2.167	9,064
2563	0.72	1,297	2.29	11,810	0.005	81	0.011	573	3.026	13,761
2564	0.44	1,041	2.41	12,402	0.004	61	0.014	676	2.868	14,180
2565*	0.93	2,344	3.05	16,192	0.008	134	0.013	780	4.001	19,454
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2.04	7.51	22.56	24.51	56.14	56.68	-4.89	-0.83	16.57	20.66

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 10 ราคาผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ปี 2561 - 2565

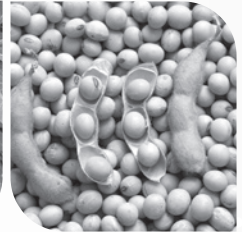
หน่วย: บาท/กก.

รายการ	2561	2562	2563	2564	2565*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ราคามันสำปะหลังเชื้อแป้ง 25% ที่เกษตรกรขายได้ ^{1/}	2.48	2.38	2.18	2.34	2.72	1.69
ราคาส่งออกมันเส้น ^{2/}	7.76	6.94	7.38	8.20	9.46	5.79
ราคาส่งออกมันอัดเม็ด ^{2/}	8.35	8.79	9.63	9.89	10.33	5.59
ราคาส่งออกแป้งมันสำปะหลัง ^{2/}	15.95	13.87	13.84	15.36	16.42	1.61

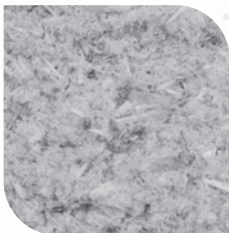
หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} กรมศุลกากร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญ และแนวโน้มปี 2566

1. สถานการณ์ปี 2565

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2560/61 – 2564/65 ผลผลิตน้ำตาลทรายดิบของโลกมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 1.41 ต่อปี จากปริมาณ 194.22 ล้านตัน ในปี 2560/61 ลดลงเหลือ 180.35 ล้านตัน ในปี 2564/65

ปี 2564/65 ผลผลิตน้ำตาลทรายดิบเพิ่มขึ้นจาก 180.24 ล้านตัน ในปี 2563/64 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.06 เนื่องจากสหภาพยุโรปและอินเดีย สามารถผลิตได้เพิ่มขึ้นจากสภาพอากาศที่เอื้ออำนวย อย่างไรก็ตาม บราซิล ซึ่งเป็นผู้ผลิตน้ำตาลทรายดิบรายใหญ่ของโลกมีปริมาณผลผลิตลดลง เนื่องจากได้รับความเสียหายจากภัยแล้งและน้ำค้างแข็ง

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2560/61 – 2564/65 การบริโภคน้ำตาลทรายดิบของโลกมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 0.08 ต่อปี จากปริมาณ 173.86 ล้านตัน ในปี 2560/61 ลดลงเหลือ 173.24 ล้านตัน ในปี 2564/65 เนื่องจากสถานการณ์โรคโควิด 19 ที่ส่งผลให้แต่ละประเทศต้องใช้มาตรการล็อกดาวน์ ธุรกิจการท่องเที่ยวและร้านอาหาร รวมถึงธุรกิจโรงแรมต้องชะงักตัว ส่งผลให้ความต้องการน้ำตาลทรายโลกลดลง

สำหรับปี 2564/65 ปริมาณความต้องการบริโภคน้ำตาลทรายดิบของโลกเพิ่มขึ้น จาก 172.13 ล้านตัน ในปี 2563/64 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.64 เนื่องจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจและธุรกิจการท่องเที่ยว ประกอบกับการใช้มาตรการผ่อนคลายโรคโควิด 19 ของรัฐบาลประเทศต่าง ๆ ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวในแต่ละประเทศเพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

ปี 2560/61 – 2564/65 การส่งออกน้ำตาลทรายดิบของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.51 ต่อปี จากปริมาณ 65.80 ล้านตัน ในปี 2560/61 เป็น 67.84 ล้านตัน ในปี 2564/65 โดยในช่วงปี 2561/62 – 2562/63 บราซิลประสบปัญหาสภาพอากาศที่ไม่เหมาะสมทำให้ผลผลิตน้ำตาลทรายดิบได้ลดลง ส่งผลให้การส่งออกลดลงในช่วงดังกล่าว แต่ช่วงปี 2562/63 – 2564/65 การส่งออกน้ำตาลทรายดิบของโลกฟื้นตัวดีขึ้น เนื่องจากอินเดียสามารถส่งออกได้มากขึ้นจากอุปทานน้ำตาลทรายดิบเพิ่มขึ้นเพียงพอที่จะส่งออก และราคาที่ตลาดโลกค่อนข้างงูใจ

สำหรับปี 2564/65 ปริมาณการส่งออกน้ำตาลทรายดิบของโลกเพิ่มขึ้นจาก 63.51 ล้านตัน ในปี 2563/64 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.82

(3) การนำเข้า

ปี 2560/61 – 2564/65 การนำเข้าน้ำตาลทรายดิบของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.85 ต่อปี จากปริมาณ 56.23 ล้านตัน ในปี 2560/61 เป็น 58.86 ล้านตัน ในปี 2563/64 อย่างไรก็ตาม ปี 2564/65 การนำเข้าลดลงเหลือ 55.84 ล้านตัน

สำหรับปี 2564/65 ปริมาณการนำเข้าน้ำตาลทรายดิบของโลกลดลงจาก 58.86 ล้านตัน ในปี 2563/64 หรือลดลงร้อยละ 5.13 เนื่องจากประเทศผู้นำเข้าน้ำตาลทรายดิบที่สำคัญของโลก เช่น สหรัฐอเมริกา จีน และสหภาพยุโรป มีความต้องการบริโภคน้ำตาลทรายดิบลดลง จากความต้องการลดปริมาณน้ำตาลใน ธุรกิจอาหาร และความต้องการลดปริมาณน้ำตาลในสต็อกของประเทศ

(4) ราคา

ปี 2561 - 2565 ราคาน้ำตาลทรายดิบตลาดนิวยอร์กมีแนวโน้มสูงขึ้นร้อยละ 12.83 ต่อปี จากราคาเฉลี่ย 12.25 เซนต์ต่อปอนด์ หรือกิโลกรัมละ 8.66 บาท ในปี 2561 เป็น 18.64 เซนต์ต่อปอนด์ หรือกิโลกรัมละ 14.11 บาท ในปี 2565 เนื่องจากค่าเงินดอลลาร์สหรัฐฯ ที่ปรับตัวเพิ่มขึ้น ทำให้ราคาน้ำตาลทรายดิบในตลาดโลกปรับตัวเพิ่มขึ้น

สำหรับปี 2565 ราคาเฉลี่ยน้ำตาลทรายดิบตลาดนิวยอร์ก สูงขึ้นจาก 17.85 เซนต์ต่อปอนด์ (หรือกิโลกรัมละ 12.58 บาท) ในปี 2564 หรือสูงขึ้นร้อยละ 4.43 (สูงขึ้นในรูปเงินบาทกิโลกรัมละ 1.53 บาท)

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิตอ้อยโรงงาน

ปี 2560/61 - 2564/65 เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ มีแนวโน้มลดลงร้อยละ 5.59 ร้อยละ 12.79 และร้อยละ 7.50 ต่อปี ตามลำดับ โดยปี 2560/61 มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 11.19 ล้านไร่ ผลผลิต 131.72 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 11.68 ตัน ลดลงเหลือ 9.53 ล้านไร่ ผลผลิต 92.05 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 9.66 ตัน ในปี 2564/65 เนื่องจากปัญหาราคาอ้อยโรงงานลดลง ภาวะภัยแล้ง และสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 ในช่วงก่อนปี 2564/65 ไม่จูงใจชาวไร่อ้อยทำการเพาะปลูกเพิ่ม ส่งผลให้เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ลดลง ประกอบกับแรงงานตัดอ้อยขาดแคลน และเครื่องจักรเก็บเกี่ยวผลผลิตมีราคาสูงขึ้น

สำหรับปี 2564/65 เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ เพิ่มขึ้นจาก 9.28 ล้านไร่ ผลผลิต 66.95 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 7.21 ตัน ในปี 2563/64 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.69 ร้อยละ 37.49 และร้อยละ 33.98 ตามลำดับ เนื่องจากภูมิอากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูก และมีการใช้เทคโนโลยีการเกษตรในการเพาะปลูกอ้อยโรงงาน

1.2.2 การผลิตน้ำตาลทราย

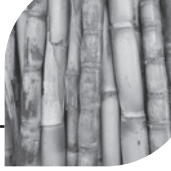
ปี 2560/61 - 2564/65 ผลผลิตน้ำตาลทรายมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 13.00 ต่อปี จากปริมาณ 14.71 ล้านตัน ในปี 2560/61 เหลือ 10.16 ล้านตัน ในปี 2564/65

สำหรับปี 2564/65 ผลผลิตน้ำตาลทรายเพิ่มขึ้นจาก 7.59 ล้านตัน ในปี 2563/64 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 33.86

1.2.3 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2561 - 2565 การบริโภคน้ำตาลทรายภายในประเทศและความต้องการใช้ในภาคอุตสาหกรรม ลดลงร้อยละ 0.87 ต่อปี จาก 2.51 ล้านตัน ในปี 2561 เหลือ 2.50 ล้านตัน ในปี 2565

สำหรับปี 2565 การบริโภคน้ำตาลทรายภายในประเทศเพิ่มขึ้นจาก 2.29 ล้านตัน ในปี 2564 หรือคิดเป็นร้อยละ 9.17 เนื่องจากการเปิดประเทศหลังการระบาดของโรคโควิด 19 ส่งผลให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเริ่มฟื้นตัว อุตสาหกรรมน้ำตาลของไทยปรับตัวดีขึ้นจากความต้องการของอุตสาหกรรมต่อเนื่อง โดยเฉพาะอาหารและเครื่องดื่ม

(2) การส่งออก

ปี 2561 - 2565 ปริมาณการส่งออกน้ำตาลทรายของไทยลดลงร้อยละ 16.15 ต่อปี จากปริมาณ 9.25 ล้านตัน ในปี 2561 เหลือ 6.40 ล้านตัน ในปี 2565 สำหรับมูลค่าลดลงร้อยละ 5.01 ต่อปี จาก 97,692 ล้านบาท ในปี 2561 เหลือ 48,499 ล้านบาทในปี 2564 แต่ในปี 2565 มูลค่าส่งออกได้เพิ่มขึ้นเป็น 106,400 ล้านบาท

สำหรับปี 2565 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นจาก 3.57 ล้านตัน มูลค่า 48,499 ล้านบาท ในปี 2564 ร้อยละ 79.27 และร้อยละ 119.39 ตามลำดับ เนื่องจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ อ่อนค่าลง รวมทั้งวิกฤติความไม่มั่นคงทางด้านอาหารทั่วโลก ประเทศผู้ส่งออกรายใหญ่ควบคุมปริมาณการส่งออกเพื่อกันไว้บริโภคในประเทศ ได้ส่งผลดีต่อการส่งออกน้ำตาลทรายของไทย

(3) การนำเข้า

ปี 2561 - 2565 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าน้ำตาลทรายเพิ่มขึ้นร้อยละ 546.09 และร้อยละ 322.72 ต่อปี จากปริมาณ 241 ตัน มูลค่า 12.98 ล้านบาท ในปี 2561 เป็น 130,000 ตัน มูลค่า 1,974 ล้านบาท ในปี 2565

สำหรับปี 2565 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นจาก 85,714 ตัน มูลค่า 1,203 ล้านบาท ในปี 2564 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 51.67 และร้อยละ 64.09 ตามลำดับ

(4) ราคา

1) ราคาอ้อย

ราคาอ้อยขั้นต้นปี 2560/61 - 2564/65 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.87 ต่อปี จาก 880 บาทต่อตัน ในปี 2560/61 เป็น 1,070 บาทต่อตัน ในปี 2564/65 เนื่องจากราคาน้ำตาลทรายดิบในตลาดโลกปรับตัวเพิ่มขึ้น และอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ อ่อนค่าลง

สำหรับปี 2564/65 ราคาอ้อยขั้นต้น 1,070 บาทต่อตัน ณ ระดับความหวานที่ 10 ซี.ซี.เอส. (อัตราขึ้น/ลงของราคาต่อความหวาน 1 ซี.ซี.เอส. เท่ากับ 64.20 บาทต่อตัน) สูงขึ้นจาก 920 บาทต่อตัน ณ ระดับความหวานที่ 10 ซี.ซี.เอส. (อัตราขึ้น/ลงของราคาต่อความหวาน 1 ซี.ซี.เอส. เท่ากับ 55.20 บาทต่อตัน) ในปี 2563/64 ร้อยละ 16.30

2) ราคาส่งออกน้ำตาลทราย

ปี 2561 - 2565 ราคาส่งออกน้ำตาลทรายดิบมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.89 ต่อปี จาก 9,827.65 บาทต่อตัน ในปี 2561 เป็น 14,900 บาทต่อตัน ในปี 2565 และราคาส่งออกน้ำตาลทรายขาวปี 2561 - 2565 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.40 ต่อปี จาก 11,478.99 บาทต่อตัน ในปี 2561 เป็น 18,100 บาทต่อตัน ในปี 2565

สำหรับปี 2565 ราคาส่งออกน้ำตาลทรายดิบเพิ่มขึ้นจาก 12,135.46 บาทต่อตัน ในปี 2564 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.78 และราคาส่งออกน้ำตาลทรายขาวเพิ่มขึ้นจาก 14,905.81 บาทต่อตัน ในปี 2564 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.43

2. แนวโน้มปี 2566

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2565/66 กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา (USDA) ประมาณการผลผลิตน้ำตาลทรายดิบของโลกมีปริมาณ 183.15 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 180.35 ล้านตัน ในปี 2564/65 ร้อยละ 1.55 โดยคาดว่าประเทศผู้ผลิตที่สำคัญของโลก เช่น บราซิล รัสเซีย ไทย และจีน จะผลิตได้เพิ่มขึ้นมากพอที่จะชดเชยการผลิตที่ลดลงของสหภาพยุโรป อินเดีย และยูเครน อย่างไรก็ตาม ด้วยสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อาจทำให้เกิดฝนตก ซึ่งเป็นอุปสรรคในการตัดอ้อยส่งโรงงาน และการขนส่งน้ำตาลทรายเพื่อการส่งออกได้

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2565/66 คาดว่าการบริโภคน้ำตาลทรายดิบของโลกมีปริมาณ 176.37 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 173.24 ล้านตัน ในปี 2564/65 ร้อยละ 1.81 โดยคาดว่าความต้องการบริโภคน้ำตาลทรายดิบของ จีน ไทย อินโดนีเซีย และรัสเซีย จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

ปี 2565/66 คาดว่าการส่งออกน้ำตาลทรายดิบของโลกมีปริมาณ 69.25 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 67.84 ล้านตัน ในปี 2564/65 ร้อยละ 2.08 แม้ว่าผลการเลือกตั้งประธานาธิบดีบราซิลเมื่อเดือนตุลาคม 2565 และสถานการณ์การประท้วงผลการเลือกตั้งเมื่อต้นเดือนพฤศจิกายน 2565 จะมีแนวโน้มส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมน้ำตาลและอุตสาหกรรมเอทานอลของบราซิล และอาจส่งผลกระทบต่อเนื่องไปยังความต้องการนำเข้าน้ำตาลและเอทานอลจากต่างประเทศ และราคาน้ำตาลตลาดในประเทศและตลาดโลกมีแนวโน้มลดลง โดยคาดว่าอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ จะยังคงมีความผันผวน แต่ผลตอบแทนจากการผลิตน้ำตาลทรายยังคงมากกว่าการนำอ้อยโรงงานไปผลิตเอทานอล ดังนั้น ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมน้ำตาลทรายจึงยังคงมีแนวโน้มในการผลิตน้ำตาลทรายมากกว่า ซึ่งจะส่งผลให้มีปริมาณน้ำตาลทรายส่งออกจากประเทศต่าง ๆ เพิ่มขึ้น

(3) การนำเข้า

ปี 2565/66 คาดว่าการนำเข้าน้ำตาลทรายดิบของโลกมีปริมาณ 57.40 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 55.84 ล้านตัน ในปี 2564/65 ร้อยละ 2.79

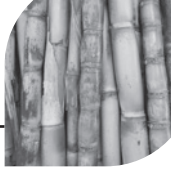
(4) ราคา

ปี 2566 คาดว่าราคาน้ำตาลทรายดิบตลาดนิวยอร์กเคลื่อนไหวอยู่ในช่วง 18 - 20 เซนต์ต่อปอนด์

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิตอ้อยโรงงาน

ปี 2565/66 คาดว่าจะมีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 10.11 ล้านไร่ ผลผลิต 105.86 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 10.47 ตัน เพิ่มขึ้นจากเนื้อที่เก็บเกี่ยว 9.53 ล้านไร่ ผลผลิต 92.05 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 9.66 ตัน ในปี 2564/65 ร้อยละ 6.09 ร้อยละ 15.00 และร้อยละ 8.39 ตามลำดับ เนื่องจากสภาพอากาศที่เอื้อต่อการเพาะปลูก ฝนตกอย่างต่อเนื่องและเพียงพอต่อการเจริญเติบโตของอ้อย ประกอบกับมีการสร้างความเชื่อมั่นด้วยการประกันราคา

รับซื้ออ้อยให้แก่ชาวไร้อ้อยและสร้างแรงจูงใจในการเพาะปลูก นอกจากนี้ ภาครัฐยังได้ให้ความสำคัญด้านสิ่งแวดล้อมลดปัญหาฝุ่น PM 2.5 ด้วยการส่งเสริมให้เกษตรกรตัดอ้อยสด ทำให้ชาวไร้อ้อยมีรายได้จากการเพาะปลูกอ้อยเพื่อส่งมอบให้แก่โรงงาน รองรับความต้องการบริโภคน้ำตาลที่คาดว่าจะฟื้นตัวหลังการระบาดของโรคโควิด 19 ที่สถานการณ์คลี่คลายไปในทางที่ดีขึ้น

2.2.2 การผลิตน้ำตาลและกากน้ำตาล

ปี 2565/66 คาดว่าผลิตน้ำตาลทรายได้ 11.94 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 10.16 ล้านตัน ในปี 2564/65 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.52

2.2.3 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

คาดว่า ปี 2566 จะมีปริมาณน้ำตาลทรายสำหรับบริโภคภายในประเทศ เพิ่มขึ้นจากปี 2565 เล็กน้อย เนื่องจากปัจจัยบวกจากการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจหลังจากสถานการณ์ระบาดของโรคโควิด 19 ส่งผลให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ธุรกิจโรงแรม และธุรกิจอาหารของไทยได้รับผลดีจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติ

(2) การส่งออก

ปี 2566 คาดว่าการส่งออกน้ำตาลทรายจะมีปริมาณเพิ่มขึ้นจากปี 2565 ประมาณเท่าตัว เนื่องจากแนวโน้มของอ้อยโรงงานที่จะเข้าหีบเพิ่มขึ้น ส่งผลให้โรงงานน้ำตาลสามารถผลิตและส่งออกน้ำตาลทรายเพิ่มขึ้น ประกอบกับความต้องการใช้น้ำตาลทรายภายในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นด้วย

(3) การนำเข้า

ปี 2566 คาดว่าการนำเข้าน้ำตาลทรายจะมีปริมาณใกล้เคียงกับปี 2565 เนื่องจากผลผลิตน้ำตาลทรายภายในประเทศผลิตได้เพิ่มขึ้น ทำให้อุปทานของน้ำตาลทรายภายในประเทศเพียงพอต่อการส่งออกและการบริโภคภายในประเทศ

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตและรายได้

ภาวะเศรษฐกิจและราคาน้ำตาลทรายในตลาดโลก

ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อราคาอ้อยขั้นต้นและราคาอ้อยขั้นสุดท้ายของอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายของไทย คือ ราคาน้ำตาลทรายในตลาดโลก และอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ เนื่องจากไทยเป็นประเทศผู้ส่งออกน้ำตาลทรายรายใหญ่อันดับ 2 ของโลกรองจากบราซิล นอกจากนี้ ราคาน้ำตาลทรายในตลาดโลกยังส่งผลต่อเสถียรภาพของอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย เนื่องจากผลผลิตน้ำตาลทรายของไทยกว่าร้อยละ 75 ส่งออกไปตลาดต่างประเทศ

สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย มีการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายทั้งระบบ โดยมีการปรับปรุงพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. 2527 มีการกำหนดแนวทางการบริหารราคาน้ำตาลทรายตามกลไกของตลาด และยกเลิกโควตาน้ำตาลทรายเพื่อให้สอดคล้องต่อหลักเกณฑ์ขององค์การการค้าโลก (WTO)

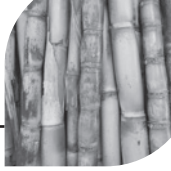
ปัจจัยบวก ราคาซื้อขายล่วงหน้าน้ำตาลทรายดิบเฉลี่ยตลาดนิวยอร์กสำหรับปี 2566 ซึ่งคาดว่าจะเคลื่อนไหวอยู่ระหว่าง 18 - 20 เซนต์ต่อปอนด์ อาจเป็นแรงจูงใจให้กับเกษตรกรและอุตสาหกรรมน้ำตาลในหลายประเทศเพิ่มพื้นที่เพาะปลูก และพัฒนาเทคโนโลยีที่สามารถนำมาช่วยในการเพาะปลูกและเก็บเกี่ยวให้ได้ผลผลิตต่อไร่คุณภาพดี นอกจากนี้คาดการณ์ว่าเงินจะเริ่มผ่อนคลายมาตรการป้องกันโรคโควิด 19 และเปิดประเทศในปี 2566 อาจส่งผลดีต่อค่าเงินดอลลาร์สหรัฐฯ และราคาสินค้าโภคภัณฑ์ต่าง ๆ รวมถึงน้ำตาลทราย

ปัจจัยลบ กองทุนการเงินระหว่างประเทศ หรือ IMF คาดการณ์ว่าเศรษฐกิจโลกมีแนวโน้มที่จะเกิดภาวะถดถอยในปี 2566 และหากสถานการณ์ทางการเมืองระหว่างประเทศยังคงดำเนินต่อไป อาจส่งผลต่ออัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ และราคาปัจจัยการผลิตและต้นทุนของอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายของผู้ผลิตที่สำคัญได้ ประกอบกับสถานการณ์ทางการเมืองหลังจากการเลือกตั้งประธานาธิบดีบราซิลที่มีแนวโน้มจะส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย อุตสาหกรรมเอทานอลของบราซิล และราคาน้ำตาลในตลาดโลก

ภาวะเศรษฐกิจและราคาน้ำตาลทรายในตลาดประเทศไทย

ปัจจัยบวก ราคาอ้อยขึ้นต้นและขั้นสุดท้ายที่ปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีแนวโน้มที่จะเป็นแรงจูงใจให้แก่เกษตรกรขยายพื้นที่เพาะปลูก เพื่อให้ได้ปริมาณผลผลิตส่งขายที่โรงงานน้ำตาลเพิ่มขึ้น ประกอบกับมาตรการจากรัฐบาลที่ส่งเสริมให้เกษตรกรตัดอ้อยสด เพื่อลดฝุ่น PM 2.5 ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการตัดอ้อยสดขายแก่โรงงานน้ำตาลแทนการเผา ซึ่งคาดว่ามาตรการนี้จะดำเนินการต่อเนื่องในปี 2566 ด้วยเช่นกัน รวมทั้งปัจจัยบวกจากการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจหลังจากสถานการณ์ระบาดโรคโควิด 19 ที่ส่งผลให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ธุรกิจโรงแรม และธุรกิจอาหารของไทย มีแนวโน้มฟื้นตัวจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติ

ปัจจัยลบ จากปัจจัยภาวะเศรษฐกิจโลกที่มีแนวโน้มถดถอยในปี 2566 ราคาน้ำตาลดิบในตลาดโลกอาจเกิดความผันผวน ซึ่งการคำนวณราคาอ้อยขึ้นต้นของไทยจะอ้างอิงจากราคาน้ำตาลทรายดิบในตลาดโลก และความเสียหายจากปริมาณน้ำฝนที่มากเกินไปหรือฝนทิ้งช่วง อาจส่งผลให้ปริมาณผลผลิตอ้อยโรงงานไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ และอาจกระทบถึงการส่งออกน้ำตาลทรายด้วย นอกจากนี้ยังพบว่าต้นทุนการผลิตอ้อยโรงงานที่เกษตรกรต้องเผชิญมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เช่น ค่าปุ๋ย ค่ายาฆ่าแมลง ค่าน้ำมัน ค่าจ้างแรงงานตัดอ้อย เป็นต้น อาจทำให้ผลผลิตอ้อยโรงงานมีความหวานไม่ถึงมาตรฐานความหวานที่กำหนดเอาไว้ หรืออาจเป็นแรงจูงใจให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่นแทน

ตารางที่ 1 ผลผลิต การบริโภคน้ำตาลส่งออก และนำเข้าน้ำตาลทรายดิบของโลก ปี 2560/61 - 2565/66

หน่วย: ล้านตันน้ำตาลทรายดิบ

ปี	ผลผลิต	การบริโภคน้ำตาล	ส่งออก	นำเข้า
2560/61	194.22	173.86	65.80	56.23
2561/62	179.16	172.24	58.14	53.32
2562/63	166.58	171.43	53.42	53.81
2563/64	180.24	172.13	63.51	58.86
2564/65	180.35	173.24	67.84	55.84
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-1.41	-0.08	1.51	0.85
2565/66	183.15	176.37	69.25	57.40

ที่มา: Sugar, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, November 2022

ตารางที่ 2 ราคาน้ำตาลทรายดิบตลาดนิวยอร์ก ปี 2561 - 2565

ปี	2561	2562	2563	2564	2565 (ม.ค.-ต.ค.)	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
เซนต์/ปอนด์	12.25	12.36	12.89	17.85	18.64	12.83
บาท/กิโลกรัม	8.66	8.38	8.82	12.58	14.11	14.83

ที่มา: USDA (World and U.S. Sugar and Corn Sweetener Prices) (ICE contract No.11- F.O.B. New York Board of Trade), November 2022

ตารางที่ 3 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่อ้อย และผลผลิตน้ำตาลทรายของไทย ปี 2560/61 - 2565/66

ปี	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)	ผลผลิตน้ำตาลทราย (ล้านตัน)
2560/61	11.19	131.72	11.68	14.71
2561/62	11.96	128.53	10.75	14.58
2562/63	10.71	75.97	7.09	8.29
2563/64	9.28	66.95	7.21	7.59
2564/65*	9.53	92.05	9.66	10.16
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-5.59	-12.79	-7.50	-13.00
2565/66*	10.11	105.86	10.47	11.94

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

ตารางที่ 4 การบริโภคในประเทศ การส่งออก และการนำเข้าน้ำตาลทรายของไทย ปี 2561 - 2566

ปี	การบริโภคในประเทศ ^{1/} (ล้านตัน)	ส่งออก ^{2/}		นำเข้า ^{2/}	
		ปริมาณ (ล้านตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ล้านตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2561	2.51	9.25	97,692	0.0002	12.98
2562	2.48	9.95	96,159	0.0003	15.27
2563	2.31	5.51	55,880	0.08	1,075
2564	2.29	3.57	48,499	0.09	1,203
2565*	2.50	6.40	106,400	0.13	1,974
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-0.87	-16.15	-5.01	546.09	322.72
2566*	2.60	12.00	-	0.14	-

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ^{1/} สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

^{2/} กรมศุลกากร

ตารางที่ 5 ราคาอ้อย ปี 2560/61 - 2564/65

หน่วย: บาท/ตัน

ปี	2560/61	2561/62	2562/63	2563/64	2564/65	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ราคาอ้อยขั้นต้น	880	700	750	920	1,070	6.87
ราคาอ้อยขั้นสุดท้าย	791	681	833	1,002.20	1,105.73*	11.14

หมายเหตุ: * ตัวเลขเบื้องต้นจากคณะทำงานคำนวณราคาอ้อยขั้นสุดท้ายและผลตอบแทนการผลิตและจำหน่าย
น้ำตาลทรายขั้นสุดท้าย

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

ตารางที่ 6 ราคาส่งออกน้ำตาลทรายของไทย ปี 2561 - 2565

หน่วย: บาท/ตัน

ปี	2561	2562	2563	2564	2565*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
น้ำตาลทรายดิบ	9,827.65	9,068.03	9,096.43	12,135.46	14,900	11.89
น้ำตาลทรายขาว	11,478.99	10,533.86	11,482.03	14,905.81	18,100	13.40

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร

กลุ่มพืชน้ำมัน

5

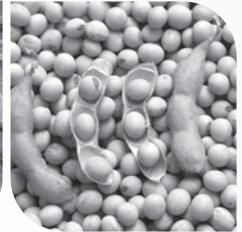
ถั่วเหลือง

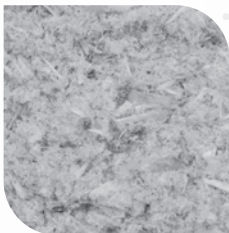
6

ปาล์มน้ำมัน

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญ และแนวโน้มปี 2566

1. สถานการณ์ปี 2565

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2560/61 - 2564/65 ผลผลิตถั่วเหลืองของโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.84 ต่อปี โดยในปี 2564/65 มีผลผลิตรวม 355.59 ล้านตัน ลดลงจาก 368.52 ล้านตัน ในปี 2563/64 ร้อยละ 3.51 เนื่องจากสภาพอากาศแห้งแล้งในอเมริกาใต้ เช่น บราซิล อาร์เจนตินา เป็นต้น ประเทศผู้ผลิตสำคัญ 3 ลำดับแรก ได้แก่ บราซิล สหรัฐอเมริกา และอาร์เจนตินา มีผลผลิตรวม 292.43 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 82.24 ของผลผลิตโลก

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2560/61 - 2564/65 ความต้องการใช้ถั่วเหลืองเพื่อสกัดน้ำมันของโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.81 ต่อปี โดยในปี 2564/65 มีปริมาณ 314.51 ล้านตัน ลดลงจาก 315.43 ล้านตัน ในปี 2563/64 ร้อยละ 0.29 โดยประเทศที่มีความต้องการใช้มากที่สุดคือ จีน รองลงมาได้แก่ สหรัฐอเมริกา และบราซิล สำหรับสต็อกสิ้นปี 2560/61 - 2564/65 ลดลงร้อยละ 2.37 ต่อปี โดยในปี 2564/65 มีปริมาณ 94.67 ล้านตัน ลดลงจาก 100.03 ล้านตัน ในปี 2563/64 ร้อยละ 5.36

(2) การส่งออก

ปี 2560/61 - 2564/65 การส่งออกถั่วเหลืองของโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.11 ต่อปี โดยในปี 2564/65 มีการส่งออก 154.02 ล้านตัน ลดลงจาก 165.00 ล้านตัน ในปี 2563/64 ร้อยละ 6.65 ประเทศผู้ส่งออกสำคัญ 3 ลำดับแรก ได้แก่ บราซิล สหรัฐอเมริกา และแคนาดา มีปริมาณการส่งออกรวม 142.36 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 92.43 ของปริมาณการส่งออกโลก

(3) การนำเข้า

ปี 2560/61 - 2564/65 การนำเข้าถั่วเหลืองของโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.54 ต่อปี โดยในปี 2564/65 มีการนำเข้า 156.24 ล้านตัน ลดลงจาก 165.54 ล้านตัน ในปี 2563/64 ร้อยละ 5.62 ประเทศที่นำเข้ามากที่สุดคือ จีน มีการนำเข้า 91.57 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 58.61 ของปริมาณการนำเข้าโลก สำหรับไทยนำเข้าถั่วเหลืองเป็นอันดับ 6 ของโลก โดยในปี 2564/65 มีปริมาณการนำเข้า 3.35 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 2.14 ของปริมาณการนำเข้าโลก

(4) ราคา

ปี 2560/61 - 2564/65 ราคาถั่วเหลืองโลกในตลาดสำคัญมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกตลาด โดยตลาดสหรัฐอเมริกา บราซิล อาร์เจนตินา และรอตเตอร์ดัมสูงขึ้นร้อยละ 15.73 ร้อยละ 13.05 ร้อยละ 14.18 และร้อยละ 14.39 ต่อปี ตามลำดับ โดยในปี 2564/65 ตลาดสหรัฐอเมริกา บราซิล อาร์เจนตินา และรอตเตอร์ดัมราคาสูงขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2563/64 ร้อยละ 11.31 ร้อยละ 13.37 ร้อยละ 16.00 และร้อยละ 13.68 ตามลำดับ เนื่องจากผลผลิตถั่วเหลืองในประเทศผู้ผลิตสำคัญลดลง ประกอบกับสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนที่ทำให้ราคาสินค้าอุปโภคบริโภคปรับตัวสูงขึ้น เช่น ราคาน้ำมันเชื้อเพลิง ราคาน้ำมันพืช เป็นต้น

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2561/62 - 2565/66 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิตถั่วเหลือง มีแนวโน้มลดลงร้อยละ 12.68 และ ร้อยละ 12.26 ต่อปี ตามลำดับ โดยในปี 2565/66 มีเนื้อที่เพาะปลูก 84,080 ไร่ ลดลงจาก 86,977 ไร่ ในปี 2564/65 ร้อยละ 3.33 และผลผลิต 22,799 ตัน ลดลงจาก 23,173 ตัน ในปี 2564/65 ร้อยละ 1.61 เนื่องจากถั่วเหลือง เป็นพืชที่ใช้แรงงานสูงในการผลิตโดยเฉพาะในช่วงเก็บเกี่ยว ประกอบกับให้ผลตอบแทนต่ำกว่าพืชชนิดอื่น เช่น ข้าวนาปรัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น จึงทำให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่น แต่ผลผลิตต่อไร่ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.47 ต่อปี โดยในปี 2565/66 มีผลผลิตต่อไร่ 271 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจากไร่ละ 266 กิโลกรัม ในปี 2564/65 ร้อยละ 1.88 เนื่องจากสภาพอากาศเอื้ออำนวย และราคาในปี 2564 อยู่ในเกณฑ์ดีดึงดูดให้เกษตรกรเอาใจใส่ในการผลิตมากขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนถั่วเหลืองให้ผลผลิตดีขึ้น

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้ในประเทศ

ปี 2561 - 2565 ความต้องการใช้ถั่วเหลืองในประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.68 ต่อปี โดยในปี 2565 มีความต้องการใช้ในประเทศ 3.42 ล้านตัน ลดลงจาก 4.02 ล้านตัน ในปี 2564 ร้อยละ 14.86 เนื่องจากผู้บริโภคยังจับจ่ายใช้สอยไม่มากนักจากการที่ราคาสินค้าอุปโภคบริโภคหลายรายการปรับราคาสูงขึ้น ประกอบกับราคาถั่วเหลืองในตลาดโลกปรับตัวสูงขึ้นมาก ทำให้อุตสาหกรรมที่ใช้เมล็ดถั่วเหลืองเป็นวัตถุดิบชะลอการผลิตลง

(2) การส่งออก

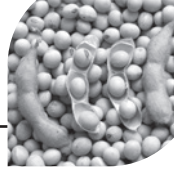
ปี 2561 - 2565 การส่งออกถั่วเหลืองมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 29.11 ต่อปี โดยในปี 2565 คาดว่าจะส่งออกปริมาณ 1,050 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 942 ตัน ในปี 2564 ร้อยละ 11.46 เนื่องจากประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะประเทศเมียนมาร์ มีการนำเข้าถั่วเหลืองจากไทยเพิ่มขึ้น

(3) การนำเข้า

ปี 2561 - 2565 การนำเข้าถั่วเหลืองมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.86 ต่อปี โดยในปี 2565 คาดว่าจะนำเข้าปริมาณ 3.40 ล้านตัน ลดลงจาก 4.00 ล้านตัน ในปี 2564 ร้อยละ 14.93 เนื่องจากราคาถั่วเหลืองในตลาดโลกและค่าขนส่งเมล็ดถั่วเหลืองจากต่างประเทศปรับตัวสูงขึ้น รวมทั้งค่าเงินบาทที่อ่อนตัวลง ซึ่งแหล่งนำเข้าสำคัญ ได้แก่ บราซิล สหรัฐอเมริกา และแคนาดา โดยเป็นการนำเข้าเพื่อสกัดน้ำมันมากที่สุด หรือคิดเป็นร้อยละ 78.05 ของการนำเข้าทั้งหมด

(4) ราคา

(4.1) ปี 2561 - 2565 ราคาถั่วเหลืองที่เกษตรกรขายได้ (เกรดคละ) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ร้อยละ 4.30 ต่อปี โดยในปี 2565 คาดว่าจะมีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 19.50 บาท สูงขึ้นจากกิโลกรัมละ 17.16 บาท ในปี 2564 ร้อยละ 13.64 เนื่องจากผลผลิตในประเทศลดลง ประกอบกับราคาถั่วเหลืองในต่างประเทศปรับตัวสูงขึ้นมาก จึงทำให้ผู้ประกอบการในประเทศแข่งขันการรับซื้อถั่วเหลืองในประเทศ

(4.2) ปี 2561 - 2565 ราคาถั่วเหลืองนำเข้า ณ ท่าเรือเกาะสีชัง มีแนวโน้มสูงขึ้นร้อยละ 15.32 ต่อปี โดยในปี 2565 ราคาถั่วเหลืองนำเข้า ณ ท่าเรือเกาะสีชัง เฉลี่ยกิโลกรัมละ 23.00 บาท สูงขึ้นจากกิโลกรัมละ 18.15 บาท ในปี 2564 ร้อยละ 26.72 ซึ่งราคาสูงขึ้นไปในทิศทางเดียวกับราคาในตลาดโลก

2. แนวโน้มปี 2566

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2565/66 คาดว่าผลผลิตถั่วเหลืองของโลกมีปริมาณ 390.53 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 355.59 ล้านตัน ในปี 2564/65 ร้อยละ 9.83 เนื่องจากสภาพอากาศเอื้ออำนวยทำให้ได้ผลผลิตดีขึ้น โดยในปี 2565/66 คาดว่าประเทศผู้ผลิตสำคัญ 3 ลำดับแรก ได้แก่ บราซิล สหรัฐอเมริกา และอาร์เจนตินา มีผลผลิตรวม 319.77 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 81.88 ของผลผลิตโลก

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2565/66 คาดว่าความต้องการใช้ถั่วเหลืองเพื่อสกัดน้ำมันของโลกมีปริมาณ 329.28 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 314.51 ล้านตัน ในปี 2564/65 ร้อยละ 4.70 เนื่องจากความต้องการใช้น้ำมันถั่วเหลือง กากถั่วเหลือง เพื่อการอุปโภคและบริโภค และอาหารสัตว์ของโลกยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น สำหรับสต็อกถั่วเหลืองโลกมีปริมาณ 102.17 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 94.67 ล้านตัน ในปี 2564/65 ร้อยละ 7.92

(2) การส่งออก

ปี 2565/66 คาดว่าการส่งออกถั่วเหลืองของโลกมีปริมาณ 169.14 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 154.02 ล้านตัน ในปี 2564/65 ร้อยละ 9.82 โดยประเทศผู้ส่งออกรายใหญ่ ได้แก่ บราซิล สหรัฐอเมริกา และอาร์เจนตินา

(3) การนำเข้า

ปี 2565/66 คาดว่าการนำเข้าเมล็ดถั่วเหลืองของโลกมีปริมาณ 166.28 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 156.24 ล้านตัน ในปี 2564/65 ร้อยละ 6.43 โดยจีนนำเข้ามากที่สุดปริมาณ 98.00 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 58.94 ของปริมาณการนำเข้าโลก

(4) ราคา

ปี 2565/66 คาดว่าราคาเมล็ดถั่วเหลืองในตลาดโลกจะปรับตัวลดลงเล็กน้อยจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากผลผลิตของโลกเพิ่มขึ้น และราคาพืชน้ำมันอื่น เช่น ปาล์มน้ำมัน ทานตะวัน เป็นต้น เริ่มปรับตัวลดลง

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ปี 2566/67 คาดว่าผลผลิตและเนื้อที่เพาะปลูกลดลงเล็กน้อยจากปีที่ผ่านมา โดยปี 2566/67 คาดว่ามีเนื้อที่เพาะปลูก 81,190 ไร่ ผลผลิต 22,252 ตัน ลดลงจาก 84,080 ไร่ ผลผลิต 22,799 ตัน ในปี 2565/66 ร้อยละ 3.44 และร้อยละ 2.40 ตามลำดับ เนื่องจากถั่วเหลืองเป็นพืชที่ให้ผลตอบแทนน้อยกว่าพืชอื่น และใช้

แรงงานมากในการเก็บเกี่ยว เมื่อมีปริมาณน้ำที่เพียงพอเกษตรกรบางส่วนจึงหันไปปลูกพืชอื่นที่ใช้แรงงานน้อยกว่าถั่วเหลืองและให้ผลตอบแทนสูงกว่า เช่น ข้าวนาปรัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้ในประเทศ

ความต้องการใช้ในประเทศ ปี 2566 คาดว่าความต้องการใช้เมล็ดถั่วเหลืองมีปริมาณ 3.52 ล้านตัน โดยมีสัดส่วนการใช้ผลผลิตภายในประเทศ ร้อยละ 0.63 และนำเข้าร้อยละ 99.37 ของปริมาณความต้องการใช้ทั้งหมด โดยความต้องการใช้ในประเทศจะใช้ในอุตสาหกรรมสกัดน้ำมัน อุตสาหกรรมอาหารสัตว์ และแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร และทำพันธุ์ ร้อยละ 75.02 ร้อยละ 24.94 และร้อยละ 0.04 ตามลำดับ

(2) การส่งออก

ปี 2566 คาดว่าปริมาณการส่งออกเมล็ดถั่วเหลืองของไทยใกล้เคียงกับปี 2565

(3) การนำเข้า

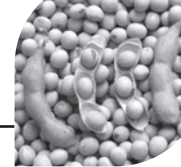
ปี 2566 คาดว่าการนำเข้าเมล็ดถั่วเหลืองมีปริมาณ 3.50 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาเล็กน้อย เนื่องจากผลผลิตในประเทศลดลงและมีไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ของอุตสาหกรรมที่ใช้ถั่วเหลืองเป็นวัตถุดิบในการผลิต ทำให้ผู้ประกอบการด้านแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารสนใจที่จะนำเข้าถั่วเหลืองมาแปรรูปเพิ่มขึ้นเพื่อสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคที่สนใจเรื่องสุขภาพเพิ่มขึ้น

(4) ราคา

ปี 2566 คาดว่าราคาเมล็ดถั่วเหลืองที่เกษตรกรขายได้ปรับตัวสูงขึ้น เนื่องจากต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ทั้งค่าแรงงานและค่าปุ๋ย

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการตลาดเมล็ดถั่วเหลือง

ถั่วเหลืองเป็นสินค้าที่ต้องพึ่งพาการนำเข้า โดยปี 2565 มีการนำเข้าถั่วเหลืองจากต่างประเทศถึงร้อยละ 99.33 ของความต้องการใช้ในประเทศ จากสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนส่งผลทำให้เกิดความไม่แน่นอนในการค้าเมล็ดทานตะวันและผลิตภัณฑ์ ส่งผลให้ราคาพืชน้ำมันหลายชนิดปรับตัวสูงขึ้น นอกจากนี้ยังส่งผลต่อค่าขนส่งที่เพิ่มขึ้นจากราคาน้ำมันที่ปรับตัวสูงขึ้น ทำให้ผู้ประกอบการในประเทศที่ต้องนำเข้าเมล็ดถั่วเหลืองมีการปรับราคาสินค้าประเภทต่าง ๆ ที่ใช้ถั่วเหลืองเป็นวัตถุดิบ ซึ่งทำให้เห็นถึงความไม่มั่นคงทางด้านอาหารเพราะถึงจะมีการสู้รบในภูมิภาคอื่นที่ไม่ใช่แหล่งผลิตถั่วเหลืองที่สำคัญ เช่น บราซิล สหรัฐอเมริกา เป็นต้น แต่ยังคงส่งผลกระทบต่อผู้ผลิตและผู้บริโภคของไทย จากสถานการณ์ดังกล่าวทำให้ภาครัฐและผู้ประกอบการที่ใช้ถั่วเหลืองเป็นวัตถุดิบได้มีแนวคิดที่จะส่งเสริมการผลิต และลดต้นทุนการผลิตถั่วเหลืองในประเทศรวมทั้งทำให้ผู้ประกอบการภายในประเทศแข่งขันกันซื้อเมล็ดถั่วเหลืองในประเทศมากขึ้น ส่งผลให้ราคาถั่วเหลืองในประเทศไทยปรับตัวสูงขึ้นไปด้วย

ตารางที่ 1 สมดุลถั่วเหลืองโลกปี 2560/61 - 2565/66

หน่วย: ล้านตัน

รายการ	2560/61	2561/62	2562/63	2563/64	2564/65	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	คาดการณ์ 2565/66
1. ผลผลิต	343.74	362.66	340.37	368.52	355.59	0.84	390.53
2. นำเข้า	154.11	146.02	165.12	165.54	156.24	1.54	166.28
3. ส่งออก	153.27	149.19	165.54	165.00	154.02	1.11	169.14
4. ความต้องการใช้เพื่อสกัดน้ำมัน	295.44	298.62	312.31	315.43	314.51	1.81	329.28
5. สต็อกสิ้นปี	99.84	114.26	94.74	100.03	94.67	-2.37	102.17

ที่มา: Oilseeds, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, November 2022

ตารางที่ 2 ราคาถั่วเหลืองตลาดโลก ปี 2560/61 - 2564/65

หน่วย: ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน

รายการ	2560/61	2561/62	2562/63	2563/64	2564/65	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
1. สหรัฐอเมริกา	337	307	325	495	551	15.73
2. บราซิล (เอฟ.โอ.บี.)	396	360	367	531	602	13.05
3. อาร์เจนตินา (เอฟ.โอ.บี.)	386	347	354	525	609	14.18
4. รอตเตอร์ดัม (ซี.ไอ.เอฟ.)	403	370	380	563	640	14.39

ที่มา: Oilseeds, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, November 2022

ตารางที่ 3 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ของไทย ปี 2561/62 - 2566/67

รายการ	2561/62	2562/63	2563/64	2564/65	2565/66	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	คาดการณ์ 2566/67
1. เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	151,312	104,193	86,011	86,977	84,080	-12.68	81,190
2. ผลผลิตทั้งหมด (ตัน)	41,165	26,283	22,800	23,173	22,799	-12.26	22,252
3. ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	272	252	265	266	271	0.47	274

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4 สมดุลถั่วเหลืองของไทย ปี 2561 - 2566

หน่วย: ตัน

ปี	ผลิต	นำเข้า ^{3/}	รวม (Supply)	ความต้องการใช้ภายในประเทศ			ส่งออก ^{3/}	รวม (Demand)
				สกัดน้ำมัน	ทำพันธุ์	แปรรูปฯ		
2561	41,165	2,722,969	2,764,134	1,908,771	2,724	849,456	3,183	2,764,134
2562	26,283	3,209,277	3,235,560	2,158,112	1,855	1,072,394	3,199	3,235,560
2563	22,800	4,044,716	4,067,516	2,788,838	2,332	1,274,628	1,718	4,067,516
2564	23,173	3,996,772	4,019,945	2,836,627	1,566	1,180,810	942	4,019,945
2565 ^{1/}	22,799	3,400,000	3,422,799	2,653,550	1,513	766,686	1,050	3,422,799
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-12.26	6.86	6.66	9.77	-12.59	-1.08	-29.11	6.66
2566 ^{2/}	22,252	3,500,000	3,522,252	2,641,698	1,461	878,193	900	3,522,252

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, ^{3/} กรมศุลกากร

ตารางที่ 5 ราคาถั่วเหลืองของไทย ปี 2561 - 2565

หน่วย: บาท/กิโลกรัม

รายการ	2561	2562	2563	2564	2565 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
1. ราคาเมล็ดถั่วเหลืองที่เกษตรกรขายได้ (เกรดคละ)	16.38	15.97	16.71	17.16	19.50	4.30
2. ราคานำเข้า ณ ท่าเรือเกาะสีชัง	13.71	12.28	12.51	18.15	23.00	15.32

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 6 ความต้องการใช้ในประเทศถั่วเหลืองของไทย ปี 2561 - 2566

หน่วย: ตัน

รายการ	2561	2562	2563	2564	2565 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	คาดการณ์ 2566
ความต้องการใช้	2,760,951	3,232,361	4,065,798	4,019,003	3,421,749	6.68	3,521,352
1. สกัดน้ำมัน	1,908,771	2,158,112	2,788,838	2,836,627	2,653,550	9.77	2,641,698
2. แปรรูปฯ	849,456	1,072,394	1,274,628	1,180,810	766,686	-1.08	878,193
3. ทำพันธุ์	2,724	1,855	2,332	1,566	1,513	-12.59	1,461

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1. สถานการณ์ปี 2565

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2560/61 - 2564/65 ผลผลิตน้ำมันปาล์มของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.33 ต่อปี โดยปี 2564/65 มีผลผลิตน้ำมันปาล์ม 75.93 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 73.08 ล้านตัน ในปี 2563/2564 ร้อยละ 3.90 เนื่องจากแหล่งผลิตปาล์มน้ำมันที่สำคัญของโลก ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย และไทย มีสภาพอากาศที่เอื้ออำนวย ผดุงอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับปัญหาการขาดแคลนแรงงานในการเก็บเกี่ยวผลผลิตในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโควิด 19 ของมาเลเซียเริ่มคลี่คลาย โดยอินโดนีเซียผลิตน้ำมันปาล์มได้ 45.30 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 43.50 ล้านตัน ในปี 2563/64 ร้อยละ 4.14 มาเลเซียผลิตน้ำมันปาล์มได้ 18.15 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 17.85 ล้านตัน ในปี 2563/64 ร้อยละ 1.68 ทั้งสองประเทศมีส่วนการผลิตร้อยละ 83.56 ของผลผลิตน้ำมันปาล์มโลก สำหรับไทยผลิตได้เป็นอันดับที่ 3 ของโลก และสามารถผลิตได้ 3.15 ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 4.15 ของผลผลิตน้ำมันปาล์มโลก

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2560/61 - 2564/65 ความต้องการใช้น้ำมันปาล์มของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.40 ต่อปี โดยปี 2564/65 มีความต้องการใช้น้ำมันปาล์ม 73.27 ล้านตัน เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจาก 73.19 ล้านตัน ในปี 2563/64 ร้อยละ 0.11 เนื่องจากอินโดนีเซียประเทศผู้ใช้น้ำมันปาล์มมากที่สุด มีปริมาณการใช้ 19.90 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 15.70 ล้านตัน ในปี 2563/64 ร้อยละ 26.75 จากนโยบาย Domestic Market Obligation (DMO) ของอินโดนีเซียที่กำหนดให้ผู้ส่งออกน้ำมันปาล์มจัดหาน้ำมันปาล์มให้ภายในประเทศก่อนถึงจะส่งออกได้ เพื่อป้องกันไม่ให้อาณัติน้ำมันปาล์มภายในประเทศสูงเกินไป และกำหนดสัดส่วนการผสมน้ำมันปาล์มในน้ำมันดีเซล สูงถึงร้อยละ 30 ในขณะที่ประเทศที่ใช้น้ำมันปาล์มในลำดับรองลงมา คือ จีน และอินเดีย มีปริมาณการใช้ในประเทศที่ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 22.56 และร้อยละ 11.51 ตามลำดับ เนื่องจากประเทศจีนยังคงนโยบาย Zero-COVID ในบางเมืองทำให้มีการนำเข้าน้ำมันปาล์มลดลง ส่งผลให้ปริมาณการใช้น้ำมันปาล์มลดลง และจากมาตรการห้ามส่งออกน้ำมันปาล์มในช่วงเดือนเมษายน 2565 ของอินโดนีเซียส่งผลให้อินเดียมีการนำเข้าน้ำมันถั่วเหลืองหรือน้ำมันพืชทางเลือกอื่นมากขึ้น จึงทำให้มีปริมาณการบริโภคน้ำมันปาล์มในประเทศลดลง

(2) การส่งออก

ปี 2560/61 - 2564/65 ปริมาณการส่งออกน้ำมันปาล์มของโลกมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 2.95 ต่อปี โดยปี 2564/65 มีปริมาณการส่งออก 43.56 ล้านตัน ลดลงจาก 48.19 ล้านตัน ในปี 2563/64 ร้อยละ 9.61 เนื่องจากมาตรการห้ามการส่งออกของอินโดนีเซียในช่วงเดือนเมษายน 2565 และนโยบาย DMO ทำให้อินโดนีเซียมีการส่งออกลดลง อีกทั้งผลผลิตของมาเลเซียลดลงจากการขาดแคลนแรงงานในการเก็บเกี่ยวผลผลิต ส่งผลให้มีการส่งออกลดลง โดยประเทศผู้ส่งออกน้ำมันปาล์มที่สำคัญ ได้แก่ อินโดนีเซีย 22.32 ล้านตัน และมาเลเซีย 15.53 ล้านตัน ตามลำดับ โดยทั้งสองประเทศมีส่วนการส่งออกรวมกัน ร้อยละ 86.89 ของการส่งออกโลก

(3) การนำเข้า

ปี 2560/61 - 2564/65 ปริมาณการนำเข้าน้ำมันปาล์มของโลกมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 2.26 ต่อปี โดยปี 2564/65 มีปริมาณการนำเข้า 42.85 ล้านตัน ลดจาก 47.52 ล้านตัน ในปี 2563/64 ร้อยละ 9.83 เนื่องจากอินเดียลดการนำเข้าน้ำมันปาล์มที่เป็นผลจากมาตรการการห้ามส่งออกและนโยบาย DMO ของอินโดนีเซีย ทำให้อินเดียนำเข้าน้ำมันพืชทางเลือกอื่นเข้ามาทดแทน อีกทั้งมาตรการ Zero-COVID ของจีนทำให้จีนมีการนำเข้าน้ำมันปาล์มลดลง และสหภาพยุโรปยังต้องลดการนำเข้าน้ำมันปาล์มเพื่อผลิตเป็นน้ำมันไบโอดีเซลภายในปี 2573 ตามมาตรการ Renewable Energy Directive II (RED II)

(4) ราคา

1) ราคาน้ำมันปาล์มดิบตลาดมาเลเซีย ปี 2561 - 2565 ในสกุลริงกิตและเมื่อแปลงให้อยู่ในรูปเงินบาทแล้วพบว่าแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 26.44 ต่อปี และร้อยละ 26.63 ต่อปี ตามลำดับ โดยปี 2565 ราคาน้ำมันปาล์มดิบเฉลี่ยตันละ 5,125.95 ริงกิต (41.30 บาทต่อกิโลกรัม) เพิ่มขึ้นจาก 4,445.29 ริงกิต (34.90 บาทต่อกิโลกรัม) ในปี 2564 ร้อยละ 15.31 และเพิ่มขึ้นในรูปเงินบาทร้อยละ 18.33

2) ราคาน้ำมันปาล์มดิบตลาดรอตเตอร์ดัม ปี 2561 - 2565 ในสกุลดอลลาร์สหรัฐฯ และเมื่อแปลงให้อยู่ในรูปเงินบาทแล้วพบว่าแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 27.30 ต่อปี และร้อยละ 29.74 ต่อปี ตามลำดับ โดยปี 2565 ราคาน้ำมันปาล์มดิบเฉลี่ยตันละ 1,364.35 ดอลลาร์สหรัฐฯ (47.79 บาทต่อกิโลกรัม) เพิ่มขึ้นจาก 1,209.25 ดอลลาร์สหรัฐฯ (39.03 บาทต่อกิโลกรัม) ในปี 2564 ร้อยละ 12.83 และเพิ่มขึ้นในรูปเงินบาทร้อยละ 22.45

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2561 - 2565 เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.50 ต่อปี ร้อยละ 3.84 ต่อปี และร้อยละ 0.30 ต่อปี ตามลำดับ โดยปี 2565 มีเนื้อที่ให้ผล 6.15 ล้านไร่ ผลผลิต 18.42 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 2,994 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจากเนื้อที่ให้ผล 6.03 ล้านไร่ ผลผลิต 16.90 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 2,802 กิโลกรัม ในปี 2564 ร้อยละ 1.99 ร้อยละ 8.99 และร้อยละ 6.85 ตามลำดับ เนื่องจากราคาผลปาล์มในปี 2565 อยู่ในระดับสูง ทำให้เกษตรกรมีแรงจูงใจในการดูแลรักษาผลผลิต จึงทำให้ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่สูงขึ้น

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2561 - 2565 ความต้องการใช้น้ำมันปาล์มดิบในภาคการบริโภคและในภาคพลังงาน มีแนวโน้มลดลงร้อยละ 0.80 ต่อปี และร้อยละ 7.54 ต่อปี ตามลำดับ โดยปี 2565 มีความต้องการใช้น้ำมันปาล์มดิบเพื่อการบริโภค 1.23 ล้านตัน ลดจาก 1.25 ล้านตัน ในปี 2564 ร้อยละ 1.68 และมีความต้องการใช้น้ำมันปาล์มดิบเพื่อพลังงานทดแทน 0.94 ล้านตัน ลดจาก 1.15 ล้านตัน ในปี 2564 ร้อยละ 18.32 เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจในประเทศที่ยังคงฟื้นตัวไม่มากนักหลังจากมีการแพร่ระบาดของโควิด 19 ประกอบกับจากสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครน ที่ทำให้เกิดการหยุดชะงักของห่วงโซ่อุปทานการผลิตสินค้าไปทั่วโลก ราคาน้ำมันและก๊าซธรรมชาติปรับตัวสูงขึ้น ผลักดันให้ราคาสินค้าอุปโภคบริโภคสูงขึ้น และทำให้อัตรา

เงินเพื่อในประเทศสูงขึ้น ส่งผลให้ความสามารถในการใช้จ่ายของประชาชนลดลง จึงทำให้ความต้องการใช้น้ำมันปาล์มในประเทศลดลง

(2) การส่งออก

ปี 2561 - 2565 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบและผลิตภัณฑ์ของไทย มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 24.84 ต่อปี และร้อยละ 52.64 ต่อปี ตามลำดับ โดยในปี 2565 มีปริมาณการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบและผลิตภัณฑ์ 1,000,000 ตัน มูลค่า 42,000 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 789,495 ตัน มูลค่า 30,190 ล้านบาท ในปี 2564 ร้อยละ 26.66 และร้อยละ 39.12 เนื่องจากราคาน้ำมันปาล์มดิบในตลาดโลกอยู่ในระดับสูง ส่งผลทำให้ไทยมีความสามารถในการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบและผลิตภัณฑ์ได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งค่าเงินบาทที่อ่อนตัวลงเป็นปัจจัยบวกต่อการส่งออก และสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียกับยูเครนกระทบต่ออุปทานน้ำมันพืชของโลกลดลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งน้ำมันเมล็ดทานตะวันที่ยูเครนเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ของโลก ส่งผลให้ความต้องการน้ำมันปาล์มในตลาดโลกยังคงมีอย่างต่อเนื่อง

(3) การนำเข้า

ปี 2561 - 2565 ปริมาณการนำเข้าน้ำมันปาล์มดิบและผลิตภัณฑ์ของไทยมีแนวโน้มลดลง ร้อยละ 4.65 ต่อปี แต่มูลค่าการนำเข้าน้ำมันปาล์มดิบและผลิตภัณฑ์ของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.56 ต่อปี ตามลำดับ โดยในปี 2565 มีปริมาณการนำเข้าน้ำมันปาล์มดิบและผลิตภัณฑ์ 61,790 ตัน มูลค่า 4,200 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 59,216 ตัน มูลค่า 2,461 ล้านบาท ในปี 2564 ร้อยละ 4.35 และร้อยละ 70.66 ตามลำดับ

(4) ราคา

ราคาปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มของไทยขึ้นอยู่กับปริมาณผลผลิต ปริมาณการใช้และสต็อกภายในประเทศ รวมทั้งสถานการณ์ราคาน้ำมันปาล์มในตลาดโลก โดยราคามีความเคลื่อนไหว ดังนี้

1) ราคามูลปาล์มสดที่เกษตรกรขายได้ ในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมา (ปี 2561 - 2565) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 31.82 ต่อปี โดยปี 2565 ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 7.70 บาท เพิ่มขึ้นจาก 6.72 บาท ในปี 2564 ร้อยละ 14.58

2) ราคาน้ำมันปาล์มดิบขายส่ง กทม. ในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมา (ปี 2561- 2565) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 26.53 ต่อปี โดยปี 2565 ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 43.95 บาท เพิ่มขึ้นจาก 37.99 บาท ในปี 2564 ร้อยละ 15.69

3) ราคาน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ขายส่ง กทม. ในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมา (ปี 2561 - 2565) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.55 ต่อปี โดยปี 2565 ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 46.85 บาท เพิ่มขึ้นจาก 40.29 บาท ในปี 2564 ร้อยละ 16.28

2. แนวโน้ม ปี 2566

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา (USDA) คาดการณ์ว่าผลผลิตน้ำมันปาล์มของโลก ปี 2565/66 มีปริมาณ 78.22 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 75.93 ล้านตัน ในปี 2564/65 ร้อยละ 3.02 เนื่องจากปรากฏการณ์ลานีญา

ที่เกิดขึ้นในแหล่งผลิตที่สำคัญของโลก เช่น อินโดนีเซีย และมาเลเซีย จะส่งผลให้ผลผลิตในช่วงไตรมาส 2 และไตรมาส 3 ของปี 2566 เพิ่มขึ้น และคาดว่าปัญหาการขาดแคลนแรงงานเก็บเกี่ยวผลผลิตปาล์มน้ำมันของมาเลเซียเริ่มคลี่คลายลง รวมทั้งผลผลิตปาล์มน้ำมันที่มีเพิ่มขึ้นจากหลายประเทศที่มีการขยายพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน เช่น โคลอมเบีย ไนจีเรีย

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2565/66 คาดว่าความต้องการใช้น้ำมันปาล์มของโลก 76.74 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 73.27 ล้านตัน ในปี 2564/65 ร้อยละ 4.74 เนื่องจากคาดว่าสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนยังคงไม่คลี่คลาย จึงกระทบต่ออุปทานน้ำมันพืชในตลาดโลก ส่งผลให้มีความต้องการใช้น้ำมันปาล์มเพิ่มขึ้น อีกทั้งคาดว่าจีนจะผ่อนคลายนโยบาย Zero-COVID ในปี 2566 ทำให้ความต้องการน้ำมันปาล์มจากจีนเพิ่มขึ้น โดย USDA คาดการณ์ว่าอินโดนีเซียจะมีความต้องการใช้น้ำมัน 18.50 ล้านตัน อินเดีย 9.05 ล้านตัน จีน 6.90 ล้านตัน และสหภาพยุโรป 5.30 ล้านตัน ตามลำดับ

(2) การส่งออก

ปี 2565/66 คาดว่ามีปริมาณการส่งออกน้ำมันปาล์มของโลก 50.80 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 43.56 ล้านตัน ในปี 2564/65 ร้อยละ 16.62 เนื่องจากอินโดนีเซียและมาเลเซียมีโอกาสในการส่งออกน้ำมันปาล์มไปในตลาดโลกมากขึ้น จากที่ตลาดโลกยังมีความต้องการน้ำมันปาล์มอย่างต่อเนื่องและคาดว่าปัญหาการขาดแคลนแรงงานของมาเลเซียจะลดลง โดย USDA คาดการณ์ว่าอินโดนีเซียจะมีการส่งออก 28.50 ล้านตัน และมาเลเซีย 16.50 ล้านตัน ตามลำดับ

(3) การนำเข้า

ปี 2565/66 คาดว่ามีปริมาณการนำเข้าน้ำมันปาล์มของโลก 49.58 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 42.85 ล้านตัน ในปี 2564/65 ร้อยละ 15.71 เนื่องจากคาดว่าอินเดียจะนำเข้าน้ำมันปาล์มเพิ่มขึ้นหลังจากที่ราคาน้ำมันปาล์มในปี 2566 มีแนวโน้มปรับตัวลดลง และจีนจะผ่อนคลายนโยบาย Zero-COVID ทำให้ความต้องการน้ำมันปาล์มในประเทศเพิ่มขึ้น โดย USDA คาดการณ์ว่าอินเดียจะมีการนำเข้า 8.73 ล้านตัน จีน 7.20 ล้านตัน และสหภาพยุโรป 5.50 ล้านตัน ตามลำดับ

(4) ราคา

ปี 2566 คาดว่าราคาน้ำมันปาล์มดิบในตลาดโลกมีแนวโน้มปรับตัวลดลงหลังจากที่ราคาในปีที่ผ่านมาอยู่ในระดับสูง จากปริมาณผลผลิตน้ำมันปาล์มโลกที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าราคามีแนวโน้มจะปรับตัวลดลง แต่ยังคงมีปัจจัยสนับสนุนในด้านราคา ทำให้ราคาอยู่ในเกณฑ์ดี เช่น สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนที่ยังไม่คลี่คลาย ทำให้ในปี 2565/66 ความต้องการใช้น้ำมันปาล์มตลาดโลกมีอัตราเพิ่มขึ้นสูงกว่าการเพิ่มขึ้นของผลผลิต ทำให้สต็อกน้ำมันปาล์มเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 1.56 ณ สิ้นปี 2566 ไปอยู่ที่ 16.95 ล้านตัน โดยคาดว่าราคาน้ำมันปาล์มดิบในตลาดโลก (อ้างอิงตลาดมาเลเซีย) เคลื่อนไหวเฉลี่ยตันละ 4,065 ริงกิต (32.52 บาทต่อกิโลกรัม) หรือลดลงจากปี 2565 ร้อยละ 20.70

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ปี 2566 คาดว่ามีเนื้อที่ให้ผล 6.20 ล้านไร่ ผลผลิต 18.98 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 3,059 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจากเนื้อที่ให้ผล 6.15 ล้านไร่ ผลผลิต 18.42 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 2,994 กิโลกรัม ในปี 2565 ร้อยละ 0.81 ร้อยละ 3.04 และร้อยละ 2.17 ตามลำดับ เนื่องจากราคาปาล์มน้ำมันค่อนข้างดี ทำให้เกษตรกรเปลี่ยนพื้นที่รกร้างหรือเปลี่ยนจากการปลูกพืชอื่นมาปลูกปาล์มน้ำมัน อีกทั้งทำให้เกษตรกรมีแรงจูงใจในการดูแลบำรุงสวนปาล์มน้ำมัน ทำให้ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่มีแนวโน้มสูงขึ้น

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2566 คาดว่าความต้องการใช้น้ำมันปาล์มเพื่อการบริโภค 1.32 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1.23 ล้านตัน ในปี 2565 ร้อยละ 7.32 ในขณะที่ความต้องการใช้น้ำมันปาล์มเพื่อพลังงานทดแทน 1.14 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 0.94 ล้านตัน ในปี 2565 ร้อยละ 21.79 เนื่องจากคาดว่าในปี 2566 ภายหลังจากประกาศปรับลดระดับสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด 19 จากโรคติดต่ออันตรายเป็นโรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2565 การดำเนินชีวิตของประชาชนเข้าสู่ภาวะปกติ ทำให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น เช่น การท่องเที่ยว และการขนส่ง และคาดว่าจะมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเพิ่มขึ้น ส่งผลดีต่อภาคธุรกิจด้านการบริการทั้งร้านอาหาร และโรงแรม และธุรกิจด้านคมนาคม อีกทั้งคาดว่าราคาน้ำมันปาล์มจะปรับตัวลดลงตามราคาตลาดโลก ทำให้มีความต้องการใช้น้ำมันปาล์มเพื่อบริโภคและความต้องการใช้น้ำมันปาล์มเพื่อพลังงานทดแทนมากขึ้น

(2) การส่งออก

ปี 2566 คาดว่าปริมาณและมูลค่าการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบและผลิตภัณฑ์ของไทย 890,000 ตัน มูลค่า 32,000 ล้านบาท ลดลงจากปริมาณ 1,000,000 ตัน มูลค่า 42,000 ล้านบาท ในปี 2565 ร้อยละ 11.00 และร้อยละ 23.81 ตามลำดับ เนื่องจากคาดว่าราคาน้ำมันปาล์มในตลาดโลก มีแนวโน้มปรับตัวลดลงเมื่อเทียบกับปีที่แล้ว ในขณะที่ราคาน้ำมันปาล์มของไทยเคลื่อนไหวตามราคาตลาดโลกและยังคงอยู่ในระดับสูง ซึ่งอาจสูงกว่าราคาน้ำมันปาล์มในตลาดโลกในบางช่วง ส่งผลทำให้ไทยมีความสามารถในการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบและผลิตภัณฑ์ในช่วงดังกล่าวลดลง

(3) การนำเข้า

ปี 2566 คาดว่าปริมาณการนำเข้าน้ำมันปาล์มดิบและผลิตภัณฑ์ของไทย 52,000 ตัน มูลค่า 3,640 ล้านบาท ลดลงจากปริมาณ 61,790 ตัน มูลค่า 4,200 ล้านบาท ในปี 2565 ร้อยละ 15.84 และร้อยละ 13.33 ตามลำดับ เนื่องจากค่าเงินบาทที่มีแนวโน้มอ่อนตัวลงจะส่งผลให้ต้นทุนในการนำเข้าสินค้าสูงขึ้น ปริมาณนำเข้าจึงมีแนวโน้มลดลง

(4) ราคา

จากการคาดการณ์ว่าราคาน้ำมันปาล์มในตลาดโลกมีแนวโน้มปรับตัวลดลงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ราคาน้ำมันปาล์มดิบภายในประเทศจะเคลื่อนไหวตามราคาตลาดโลก และจากที่คาดว่า ปี 2566 ผลผลิตปาล์มน้ำมันของไทยจะมีปริมาณมากขึ้น ขณะที่การส่งออกมีแนวโน้มลดลง อาจทำให้สต็อกน้ำมันปาล์มเพิ่มสูงขึ้น อย่างไรก็ตามปริมาณความต้องการใช้น้ำมันปาล์มทั้งในภาคบริโภคและภาคพลังงานที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นยังเป็น

ปัจจัยหนุนให้ราคาน้ำมันปาล์มและผลปาล์มในปี 2566 ยังอยู่ในระดับสูง อยู่ที่กิโลกรัมละ 34.00 บาท และส่งผลให้ราคาปาล์มน้ำมันที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ 6.12 บาท

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต การส่งออก และราคา

2.3.1 ปัจจัยด้านบวก

(1) จากสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียกับยูเครน ทำให้อัตราการนำเข้าปาล์มในตลาดโลกทรงตัวในระดับสูง และราคาน้ำมันปาล์มดิบในตลาดโลกปรับตัวสูงขึ้น ส่งผลให้ไทยมีความสามารถในการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบและผลิตภัณฑ์มากขึ้น

(2) จีนมีแนวโน้มที่จะผ่อนคลายการใช้นโยบาย Zero-COVID ซึ่งอาจส่งผลทำให้จีนมีการนำเข้าน้ำมันปาล์มเพิ่มขึ้นตามการฟื้นตัวเศรษฐกิจของจีน

(3) สถานการณ์ภายหลังการประกาศปรับลดระดับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 จากโรคติดต่ออันตรายเป็นโรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง การดำเนินชีวิตของประชาชนเข้าสู่ภาวะปกติทำให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น เช่น การท่องเที่ยวและการขนส่ง ส่งผลให้ความต้องการใช้น้ำมันปาล์มเพื่อการบริโภคและพลังงานทดแทนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

(4) คณะกรรมการนโยบายปาล์มแห่งชาติ (กนป.) เมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2565 มีมติเห็นชอบมาตรการส่งเสริมการขับเคลื่อนการเพิ่มมูลค่าปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์ม ซึ่งเดิมดำเนินการในสินค้าร่อง 6 ผลิตภัณฑ์ ตามมติ กนป. (30 เมษายน 2564) ได้แก่ 1) ผลิตภัณฑ์สารหล่อลื่นพื้นฐาน (Base oil) 2) น้ำมันหม้อแปลงไฟฟ้าชีวภาพ (Bio -Transformer oil) 3) สารซักล้างที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (สารตั้งต้น MES) 4) น้ำมันหล่อลื่นและจาระบีชีวภาพ (Bio Lubricants and Greases) 5) พาราฟิน (Paraffin) และ 6) สารกำจัดศัตรูพืช/แมลง (Pesticides/ Insecticides) โดยเพิ่มเติมจากเป้าหมายเดิม 6 ผลิตภัณฑ์ เป็น 8 ผลิตภัณฑ์ ดังนี้ ผลิตภัณฑ์เป้าหมายที่ 7 คือ น้ำมันเชื้อเพลิงชีวภาพ กรีนดีเซล (Bio Hydrogenated Diesel: BHD) และผลิตภัณฑ์เป้าหมายที่ 8 คือ น้ำมันเชื้อเพลิงอากาศยานชีวภาพ ไบโอดีเซล (Biojet fuels) เพื่อเพิ่มช่องทางการใช้น้ำมันปาล์มมากขึ้น รองรับความต้องการใช้น้ำมันปาล์มเพื่อผลิตไบโอดีเซลที่มีแนวโน้มลดลงในอนาคต โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติรับทราบมาตรการดังกล่าวแล้ว เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2565

(5) ภาครัฐมีมาตรการปรับเพิ่มสัดส่วนการผสมไบโอดีเซล (บี100) ในน้ำมันดีเซลหมุนเร็ว เป็น บี7 โดยเริ่มบังคับใช้ตั้งแต่ 10 ตุลาคม 2565 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2565 หลังจากที่มีการปรับลดสัดส่วนการผสมไบโอดีเซลฯ เป็น บี5 ตั้งแต่วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2565 เพื่อลดต้นทุนการผลิตและราคาขายปลีกน้ำมันดีเซลหมุนเร็ว ในช่วงที่ราคาน้ำมันดิบและน้ำมันปาล์มมีการปรับตัวสูงขึ้น ซึ่งการปรับเพิ่มสัดส่วนการผสมไบโอดีเซลฯ เป็น บี7 จะทำให้มีการใช้น้ำมันปาล์มเพื่อผลิตไบโอดีเซลเพิ่มมากขึ้น

(6) คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2565 เห็นชอบการขยายระยะเวลาการจ่ายเงินชดเชยให้แก่ น้ำมันเชื้อเพลิงที่มีส่วนผสมของเชื้อเพลิงชีวภาพออกไปอีก 2 ปี จนถึงวันที่ 24 กันยายน 2567 จากเดิมที่การจ่ายเงินชดเชยฯ ดังกล่าว จะสิ้นสุดลงในวันที่ 24 กันยายน 2565 ตามที่พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2562 กำหนดไว้ ซึ่งการขยายระยะเวลาการจ่ายเงินชดเชยฯ จะทำให้ยังมีกลไกในการรักษาระดับค่าการตลาดของน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีส่วนผสมของเชื้อเพลิงชีวภาพ โดยการสร้างส่วนต่างราคาขายปลีก เพื่อจูงใจให้มีการใช้เชื้อเพลิงชีวภาพอย่างต่อเนื่อง ส่งผลบวกทำให้มีการใช้น้ำมันปาล์มเพื่อผลิตไบโอดีเซลอย่างต่อเนื่องด้วยเช่นกัน

2.3.2 ปัจจัยด้านลบ

- (1) ราคาปุ๋ยเคมียังคงอยู่ในระดับสูง ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตของเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันปรับตัวสูงขึ้น
- (2) ความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ การขาดแคลนแรงงานในการเก็บเกี่ยวผลผลิตปาล์มน้ำมันในประเทศผู้ผลิตน้ำมันปาล์มรายใหญ่ของโลก คือ อินโดนีเซียและมาเลเซีย ส่งผลต่อผลผลิตน้ำมันปาล์มในตลาดโลก รวมทั้งนโยบายการค้าน้ำมันปาล์มของทั้งสองประเทศ เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความผันผวนของราคาน้ำมันปาล์มในตลาดโลก
- (3) อินเดียอนุญาตให้ผู้ประกอบการนำเข้าน้ำมันถั่วเหลืองและน้ำมันเมล็ดทานตะวันโดยไม่ต้องเสียภาษีนำเข้าในปริมาณ 2 ล้านตัน มีผลตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 - มีนาคม 2566 เพื่อทดแทนการนำเข้าน้ำมันปาล์มที่มีราคาสูงขึ้น ซึ่งอาจส่งผลให้มีการนำเข้าน้ำมันปาล์มลดลง
- (4) สหภาพยุโรปมีนโยบาย Green Deal ที่มีข้อเสนอในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิอย่างน้อยร้อยละ 55 ภายในปี พ.ศ. 2573 โดยมีแผนที่จะยุติการใช้ น้ำมันปาล์มเป็นเชื้อเพลิงชีวภาพ เนื่องจากทางสหภาพยุโรปมีความเชื่อว่าปาล์มน้ำมันมีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำลายป่า ซึ่งทำให้ความต้องการใช้น้ำมันปาล์มในยุโรปแนวโน้มลดลงในระยะยาว
- (5) นโยบายภาครัฐในการส่งเสริมยานยนต์ไฟฟ้า (Electric Vehicle : EV) ตามนโยบาย 30@30 ซึ่งมีเป้าหมายการผลิตรถ ZEV (Zero Emission Vehicle) หรือรถยนต์ที่ปล่อยมลพิษเป็นศูนย์ ให้ได้อย่างน้อยร้อยละ 30 ของการผลิตยานยนต์ทั้งหมดในปี ค.ศ. 2030 หรือ พ.ศ. 2573 ซึ่งจะส่งผลทำให้การใช้ไบโอดีเซลและน้ำมันปาล์มดิบเพื่อผลิตไบโอดีเซลลดลงในอนาคต

ตารางที่ 1 บัญชีสมดุลน้ำมันปาล์มโลก ปี 2560/61 - 2565/66

หน่วย: ล้านตัน

ปี	ผลผลิต	นำเข้า	ส่งออก	ความต้องการใช้	สต็อกคงเหลือ
2560/61	70.54	46.59	48.83	66.06	12.34
2561/62	74.18	50.53	51.75	71.04	14.67
2562/63	73.03	47.40	48.49	71.07	15.53
2563/64	73.08	47.52	48.19	73.19	14.75
2564/65	75.93	42.85	43.56	73.27	16.69
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	1.33	-2.26	-2.95	2.40	6.28
2565/66 ^{2/}	78.22	49.58	50.80	76.74	16.95

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ พฤศจิกายน 2565

ที่มา: Oilseeds, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, November 2022

ตารางที่ 2 อุปสงค์ อุปทาน น้ำมันปาล์ม รายประเทศ ปี 2560/61 - 2565/66

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2560/61	2561/62	2562/63	2563/64	2564/65 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	สัดส่วน (ร้อยละ)	2565/66 ^{2/}
ผลผลิต								
อินโดนีเซีย	39.50	41.50	42.50	43.50	45.30	3.26	59.66	46.50
มาเลเซีย	19.68	20.80	19.26	17.85	18.15	-3.10	23.90	18.80
ไทย	2.78	3.03	2.65	2.96	3.15	2.29	4.15	3.26
อื่น ๆ	8.57	8.85	8.62	8.77	9.33	1.61	12.29	9.66
รวม	70.54	74.18	73.03	73.08	75.93	1.33	100.00	78.22
นำเข้า								
อินเดีย	8.61	9.71	7.40	8.41	7.80	-3.35	18.20	8.73
จีน	5.32	6.80	6.72	6.82	4.39	-3.74	10.25	7.20
สหภาพยุโรป	6.83	7.07	7.11	5.97	5.10	-7.27	11.90	5.50
ปากีสถาน	3.09	3.48	3.42	3.50	3.20	0.74	7.47	3.60
อื่น ๆ	22.74	23.48	22.75	22.82	22.36	-0.61	52.18	24.55
รวม	46.59	50.53	47.40	47.52	42.85	-2.26	100.00	49.58
ส่งออก								
อินโดนีเซีย	26.97	28.28	26.25	26.87	22.32	-4.20	51.24	28.50
มาเลเซีย	16.47	18.36	17.21	15.88	15.53	-2.60	35.65	16.50
อื่น ๆ	5.39	5.11	5.03	5.44	5.71	1.79	13.11	5.80
รวม	48.83	51.75	48.49	48.19	43.56	-2.95	100.00	50.80
การบริโภค								
อินโดนีเซีย	11.56	13.49	14.60	15.70	19.90	13.19	27.16	18.50
อินเดีย	8.75	9.09	8.46	9.21	8.15	-1.28	11.12	9.05
จีน	5.10	6.86	6.20	6.65	5.15	-0.12	7.03	6.90
สหภาพยุโรป	6.58	6.60	6.58	6.36	5.05	-5.49	6.89	5.30
ปากีสถาน	3.15	3.40	3.45	3.55	3.40	2.01	4.64	3.60
อื่น ๆ	30.93	31.61	31.78	31.72	31.62	5.74	43.16	33.39
รวม	66.06	71.04	71.07	73.19	73.27	2.40	100.00	76.74
สต็อกคงเหลือ								
อินโดนีเซีย	3.09	2.91	4.58	5.50	8.58	30.74	51.41	8.08
มาเลเซีย	2.53	2.45	1.72	1.76	2.32	-4.91	13.90	2.30
อื่น ๆ	6.72	9.31	9.23	7.49	5.79	-5.01	34.69	6.57
รวม	12.34	14.67	15.53	14.75	16.69	6.29	100.00	16.95

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ พฤศจิกายน 2565

ที่มา: Oilseeds, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, November 2022

ตารางที่ 3 ราคาน้ำมันปาล์มดิบในตลาดโลก ปี 2561 - 2566

ปี	ตลาดมาเลเซีย ^{3/}		ตลาดรอตเตอร์ดัม ^{4/}	
	ริงกิต/ตัน	บาท/กก.	ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน	บาท/กก.
2561	2,261.56	18.39	595.32	19.30
2562	2,187.48	16.60	568.46	17.70
2563	2,794.44	21.12	713.52	22.37
2564	4,445.29	34.90	1,209.25	39.03
2565 ^{1/}	5,125.95	41.30	1,364.35	47.79
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	26.44	26.63	27.30	29.74
2566 ^{2/}	4,065.00	32.52	1,200.00	44.28

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ พฤศจิกายน 2565

ที่มา: ^{3/} BURSA MALAYSIA ^{4/} ตลาดรอตเตอร์ดัม

ตารางที่ 4 เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ปาล์มน้ำมันของไทย ปี 2561 - 2566

ปี	เนื้อที่ให้ผล	ผลผลิต	ผลผลิตต่อไร่
	(ล้านไร่)	(ล้านตัน)	(กก./ไร่)
2561	5.34	15.48	2,902
2562	5.67	16.42	2,895
2563	5.87	16.22	2,763
2564	6.03	16.90	2,802
2565 ^{1/}	6.15	18.42	2,994
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	3.50	3.84	0.30
2566 ^{2/}	6.20	18.98	3,059

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ พฤศจิกายน 2565

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5 บัญชีสมดุลน้ำมันปาล์มดิบของไทย ปี 2561 - 2566

หน่วย: ล้านตัน

ปี	สต็อกต้นปี (1)	ผลผลิต (2)	นำเข้า (3)	รวม (4)	ส่งออก (5)	บริโภคภายใน (6)		สต็อก ปลายปี (7)	รวม (8)
						บริโภค	พลังงาน ทดแทน		
2561	0.485	2.778	0.003	3.266	0.373	1.227	1.200	0.466	3.266
2562	0.466	3.034	0.004	3.504	0.296	1.362	1.527	0.319	3.504
2563	0.319	2.652	0.003	2.974	0.236	1.033	1.496	0.209	2.974
2564	0.209	2.963	0.001	3.173	0.603	1.251	1.146	0.173	3.173
2565 ^{1/}	0.173	3.268	0.001	3.441	0.996	1.230	0.936	0.279	3.441
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-24.94	3.06	-40.05	0.05	30.68	-0.80	-7.54	-15.12	0.05
2566 ^{2/}	0.279	3.416	0.001	3.696	0.770	1.320	1.140	0.466	3.696

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ พฤศจิกายน 2565

ที่มา: กรมการค้าภายใน

ตารางที่ 6 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกและนำเข้าน้ำมันปาล์มดิบและผลิตภัณฑ์ ปี 2561 - 2566

รายการ	การส่งออก		การนำเข้า	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2561	474,840	10,792	70,646	2,834
2562	380,869	6,661	72,959	2,376
2563	297,917	6,619	91,272	2,926
2564	789,495	30,190	59,216	2,461
2565 ^{1/}	1,000,000	42,000	61,790	4,200
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	24.84	52.64	-4.65	8.56
2566 ^{2/}	890,000	32,000	52,000	3,640

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ พฤศจิกายน 2565

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 7 ราคาปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์ม ปี 2561 - 2566

หน่วย: บาท/กิโลกรัม

รายการ	2561	2562	2563	2564	2565 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2566 ^{2/}
ผลปาล์มสดที่เกษตรกรขายได้	3.11	2.60	4.27	6.72	7.70	31.82	6.12
น้ำมันปาล์มดิบตลาดขายส่ง กทม.	19.57	18.23	28.10	37.99	43.95	26.53	34.00
น้ำมันปาล์มดิบตลาดมาเลเซีย	18.39	16.60	21.12	34.90	41.30	26.63	32.52
น้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ตลาดขายส่ง กทม.	23.16	21.58	31.24	40.29	46.85	22.55	37.00

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ พฤศจิกายน 2565

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กลุ่มพืชสวน

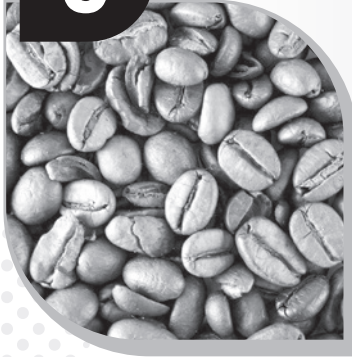
7

ยางพารา

8

กาแฟ

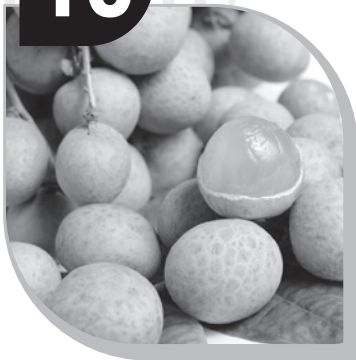
9

สับปะรด

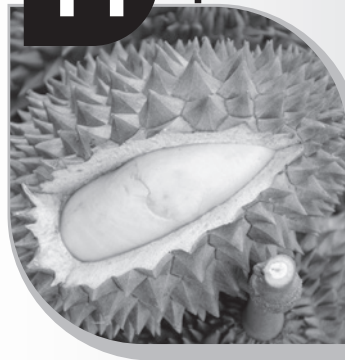
10

ลำไย

11

ทุเรียน

12

มังคุด

13

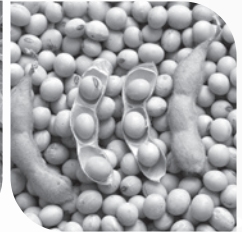
มันฝรั่ง

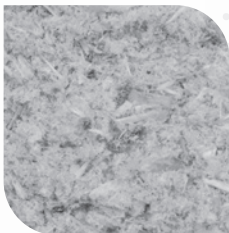
14

กล้วยไม้

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญ และแนวโน้มปี 2566

1. สถานการณ์ปี 2565

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ผลผลิตยางพาราโลกโดยภาพรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.01 ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจาก 13.744 ล้านตัน ในปี 2561 เป็น 14.376 ล้านตัน ในปี 2565 เนื่องจากการขยายเนื้อที่ปลูกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้งในประเทศผู้ผลิตหลักและประเทศผู้ปลูกยางใหม่มีเนื้อที่กรีดยที่เริ่มให้ผลผลิตและเนื้อที่กรีดยบางส่วนอยู่ในช่วงอายุยางที่เริ่มให้ผลผลิตสูง

ประเทศผู้ผลิตยางพารารายใหญ่ของโลก 4 ประเทศ ได้แก่ ไทย อินโดนีเซีย เวียดนาม และมาเลเซีย ในปี 2565 มีผลผลิตยางพารารวม 14.376 ล้านตัน โดยไทยเป็นประเทศที่มีผลผลิตมากเป็นอันดับ 1 ของโลก ผลผลิตลดลงจาก 4.849 ล้านตัน ในปี 2561 เหลือ 4.799 ล้านตัน ในปี 2565 หรือลดลงร้อยละ 0.25 ต่อปี อินโดนีเซียและมาเลเซียมีผลผลิตลดลงเช่นเดียวกัน ขณะที่เวียดนามที่มีผลผลิตเป็นอันดับ 3 ของโลกมีผลผลิตเพิ่มขึ้นจาก 1.138 ล้านตัน ในปี 2561 เป็น 1.255 ล้านตัน ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.12 ต่อปี

1.1.2 การตลาด

1) ปริมาณการใช้

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ปริมาณการใช้ยางพาราของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.57 ต่อปี โดยเพิ่มจาก 13.917 ล้านตันในปี 2561 เป็น 14.786 ล้านตันในปี 2565 โดยความต้องการใช้ยางพาราของประเทศต่าง ๆ มีดังนี้

(1) **จีน** ในปี 2561 - 2565 การใช้ยางเพิ่มขึ้นจาก 5.692 ล้านตัน ในปี 2561 เป็น 5.880 ล้านตัน ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.13 ต่อปี เนื่องจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมรถยนต์และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น อุตสาหกรรมยางล้อ อุปกรณ์และอะไหล่รถยนต์ เป็นต้น นอกจากนี้ประเทศจีนยังมีมาตรการสนับสนุนอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยางพารา เช่น ยานยนต์ การบิน เป็นต้น ทำให้จีนมีความต้องการใช้ยางพาราเพิ่มขึ้น

(2) **สหภาพยุโรป** มีใช้ยางพาราลดลงจาก 1.231 ล้านตัน ในปี 2561 เหลือ 1.091 ล้านตัน ในปี 2565 หรือลดลงร้อยละ 2.62 ต่อปี เนื่องจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจ และจากวิกฤติพลังงานที่รุนแรงส่งผลต่อต้นทุนการผลิต ทำให้ภาคการผลิตที่ใช้ยางพาราเพื่ออุตสาหกรรมต่าง ๆ ลดลง

(3) **สหรัฐอเมริกา** มีการใช้ยางพาราลดลงจาก 0.987 ล้านตัน ในปี 2561 เหลือ 0.951 ล้านตัน ในปี 2565 เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจและความต้องการใช้ในอุตสาหกรรมยานยนต์ลดลง

(4) **ญี่ปุ่น** มีความต้องการใช้ยางพาราลดลงจาก 0.706 ล้านตัน ในปี 2561 ลดลงเหลือ 0.670 ล้านตัน ในปี 2565 หรือลดลงอัตราร้อยละ 1.55 ต่อปี เนื่องจากความต้องการใช้ยางพาราในอุตสาหกรรมแปรรูปลดลง

2) การส่งออก

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ภาพรวมการส่งออกยางพาราโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.24 โดยเพิ่มจาก 10.636 ล้านตันในปี 2561 เป็น 10.57 ล้านตันในปี 2565 โดยประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญนอกจากไทยมีดังนี้

(1) อินโดนีเซีย ส่งออกยางพาราเป็นอันดับ 2 ของโลกรองจากไทย โดยการส่งออกลดลงจาก 2.954 ล้านตัน ในปี 2561 เหลือ 2.2 ล้านตัน ในปี 2565 หรือลดลงร้อยละ 6.47 ต่อปี

(2) เวียดนาม ส่งออกยางพาราเป็นอันดับ 3 ของโลก ส่งออกเพิ่มขึ้นจาก 1.50 ล้านตัน ในปี 2561 เป็น 1.981 ล้านตัน ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.17 ต่อปี

(3) มาเลเซีย ส่งออกยางพาราเป็นอันดับ 4 ของโลก มีปริมาณการส่งออกลดลงจาก 1.121 ล้านตัน ในปี 2561 เหลือ 1.113 ล้านตัน ในปี 2565 หรือลดลงร้อยละ 0.09 ต่อปี

3) ราคา

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาราคายางพาราในตลาดโลกปรับตัวเพิ่มขึ้นทุกชนิด แต่ในปี 2565 ราคายางพาราในตลาดโลกปรับตัวลดลงจากปี 2564 โดยราคายางพาราในตลาดต่าง ๆ มีดังนี้

(1) ราคาซื้อขายล่วงหน้าในตลาดสิงคโปร์: SGX

ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 เพิ่มจากกิโลกรัมละ 155.11 เซนต์สหรัฐฯ ในปี 2561 และปรับสูงขึ้นต่อเนื่องเป็นกิโลกรัมละ 208.36 เซนต์สหรัฐฯ ในปี 2564 และลดลงเหลือกิโลกรัมละ 188.31 เซนต์สหรัฐฯ ในปี 2565 โดยภาพรวมราคายางปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.40 ต่อปี เมื่อพิจารณาในรูปของเงินบาทเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 49.66 บาท ในปี 2561 เป็นกิโลกรัมละ 64.32 บาท ในปี 2565 ภาพรวมในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาปรับเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.99

ราคายางแท่ง โดยภาพรวมราคาปรับตัวสูงร้อยละ 4.8 ต่อปี โดยปรับเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 136.51 เซนต์สหรัฐฯ ในปี 2561 เป็นกิโลกรัมละ 157.88 เซนต์สหรัฐฯ ในปี 2565 เมื่อพิจารณาในรูปของเงินบาทเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 43.74 บาท ในปี 2561 เป็นกิโลกรัมละ 53.96 บาท ในปี 2565 ภาพรวม ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาปรับเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.44

(2) ราคาซื้อขายในตลาดล่วงหน้าญี่ปุ่น

ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 เมื่อพิจารณาในรูปของเงินเยนเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 169.54 เยน ในปี 2561 เป็นกิโลกรัมละ 240.11 เยน ในปี 2565 โดยภาพรวมราคายางปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.53 ต่อปี และเมื่ออยู่ในรูปของเงินบาทเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 48.83 บาท ในปี 2561 เพิ่มเป็นกิโลกรัมละ 62.69 บาท ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.50 ต่อปี

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยมีเนื้อที่กรีดยางเพิ่มขึ้นจาก 20.02 ล้านไร่ ในปี 2561 เป็น 21.93 ล้านไร่ ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.57 ต่อปี และผลผลิตเพิ่มขึ้นจาก 4.74 ล้านตันยางแห้ง ในปี 2561 เป็น 4.76 ล้านตันยางแห้ง ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.19 ต่อปี ในขณะที่ผลผลิตต่อไร่ลดลงจาก 240 กิโลกรัมต่อไร่ (ยางดิบ) ในปี 2561 เหลือ 220 กิโลกรัมต่อไร่ (ยางดิบ) ในปี 2565 หรือลดลงร้อยละ 2.32 ต่อปี โดยเนื้อที่กรีดยางได้เพิ่มขึ้นจากการขยายพื้นที่ปลูกใหม่เริ่มให้ผลผลิตได้ ส่วนผลผลิตต่อไร่ภาพรวมลดลง

เนื่องจากการระบาดของโรคใบร่วง และมีฝนตกชุกในพื้นที่ปลูกทำให้จำนวนวันกรีตลดลง อีกทั้งเป็นพื้นที่เปิดกรีดใหม่ ทำให้ผลผลิตได้น้อย ส่งผลให้ผลผลิตต่อไร่ลดลงด้วย

1.2.2 การตลาด

1) ความต้องการใช้

(1) ความต้องการใช้ยางพาราแยกตามชนิดของยาง

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ความต้องการใช้ยางพาราของไทยเพิ่มขึ้นจาก 631,635 ตัน ในปี 2561 เป็น 955,324 ตัน ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.31 ต่อปี โดยความต้องการใช้ยางพาราแยกตามชนิดได้ดังนี้

(1.1) ยางแผ่นรมควัน มีการใช้ในประเทศลดลงจาก 125,490 ตัน ในปี 2561 เหลือ 75,973 ตัน ในปี 2565 หรือลดลงร้อยละ 3.13 ต่อปี

(1.2) ยางแท่ง มีการใช้ในประเทศลดลงจาก 274,373 ตัน ในปี 2561 เหลือ 230,214 ตัน ในปี 2563 และเพิ่มขึ้นเป็น 303,481 ตัน ในปี 2564 โดยภาพรวมการใช้ยางแท่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.00 ต่อปี

(1.3) น้ำยางข้น มีการใช้ในประเทศเพิ่มขึ้นจาก 188,241 ตัน ในปี 2561 เป็น 290,331 ตัน ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.09 ต่อปี

(2) ความต้องการใช้ยางพาราแยกตามประเภทอุตสาหกรรม

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ความต้องการใช้ยางพาราของไทยแยกตามประเภทอุตสาหกรรม ดังนี้

(2.1) อุตสาหกรรมยางล้อ เป็นอุตสาหกรรมที่มีความต้องการใช้ยางพารามากที่สุด มีการใช้ยางพาราเพิ่มขึ้นจาก 416,049 ตัน ในปี 2561 เป็น 578,515 ตัน ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.60 ต่อปี

(2.2) อุตสาหกรรมถุงมือยาง มีการใช้ยางพาราเพิ่มขึ้นจาก 51,537 ตัน ในปี 2561 เป็น 117,193 ตัน ในปี 2565 เพิ่มขึ้นร้อยละ 23.57 ต่อปี

(2.3) อุตสาหกรรมยางยืด มีการใช้ยางพาราเพิ่มขึ้นจาก 113,850 ตัน ในปี 2561 เป็น 155,659 ตัน ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.69 ต่อปี

(2.4) อุตสาหกรรมยางรัดของ มีการใช้ยางพาราเพิ่มขึ้นจาก 4,723 ตัน ในปี 2561 เป็น 13,582 ตัน ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 28.85 ต่อปี

(2.5) อุตสาหกรรมอื่น ๆ มีการใช้ยางพาราเพิ่มขึ้นจาก 45,476 ตัน ในปี 2561 เป็น 89,177 ตัน ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.77 ต่อปี

2) การส่งออก

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ภาพรวมการส่งออกยางพาราของไทยมีอัตราขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.22 ต่อปี เนื่องจากอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องกับยางพารากลับมาดำเนินกิจกรรมได้เกือบปกติ รวมทั้งปัญหาจากการขาดแคลนตู้คอนเทนเนอร์ที่ส่งผลต่อระบบโซ่อุปทานเริ่มคลี่คลาย สำหรับการส่งออกยางของไทยจำแนกตามชนิดผลิตภัณฑ์ จากข้อมูลการส่งออกสินค้ายางพาราของกรมศุลกากร พบว่า ยางแท่งและน้ำยางข้น มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.44 และร้อยละ 1.08 ต่อปี ตามลำดับ สำหรับประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทย ได้แก่

2.1) จีน มีการนำเข้ายางพาราจากไทย 2.68 ล้านตัน ในปี 2561 ลดลงเหลือ 2.30 ล้านตัน ในปี 2565 หรือลดลงร้อยละ 3.32 ต่อปี

2.2) มาเลเซีย มีแนวโน้มนำเข้ายางพาราจากไทยเพิ่มขึ้นจาก 0.38 ล้านตัน ในปี 2561 เป็น 0.40 ล้านตัน ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.29 ต่อปี

2.3) ญี่ปุ่น มีแนวโน้มนำเข้ายางพาราจากไทยลดลงจาก 0.21 ล้านตัน ในปี 2561 เหลือ 0.19 ล้านตัน ในปี 2565 หรือลดลงร้อยละ 1.98 ต่อปี

2.4) สหรัฐอเมริกา นำเข้ายางพาราจากไทยเพิ่มขึ้นจากปริมาณ 0.19 ล้านตัน ในปี 2561 เป็น 0.20 ล้านตัน ในปี 2565 ทำให้ในภาพรวมการส่งออกยางไปสหรัฐอเมริกาเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.33 ต่อปี

3) ราคา

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ราคายางพาราในประเทศไทยมีความผันผวนแต่อยู่ในทิศทางที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากความต้องการยางพาราเพื่อส่งมอบของผู้ประกอบการและอุตสาหกรรมยางพาราที่เกี่ยวข้อง และนอกจากนี้ยังมีการคาดการณ์ความต้องการยางพาราที่มีแนวโน้มที่จะมีความต้องการใช้ในอุตสาหกรรมทางการแพทย์ อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า โดยราคายางพาราในตลาดต่าง ๆ เป็นดังนี้

(1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ราคายางแผ่นดิบคุณภาพ 3 ยางก้อนคละ และน้ำยางสดที่เกษตรกรขายได้ ในช่วงปี 2561 - ตุลาคม 2565 เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.79 ร้อยละ 6.28 และร้อยละ 8.84 ต่อปี ตามลำดับ

(2) ราคาประมูล ณ ตลาดกลางยางพารา

ราคาประมูลยางแผ่นดิบคุณภาพ 3 และยางแผ่นรมควันชั้น 3 ณ ตลาดกลางยางพารา สงขลาในช่วงปี 2561 - ตุลาคม 2565 เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.12 และร้อยละ 8.03 ต่อปี ตามลำดับ

(3) ราคาส่งออก F.O.B. กรุงเทพฯ

ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ยางแท่ง 20 และน้ำยางข้น ในช่วงปี 2561 - ตุลาคม 2565 เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.51 ร้อยละ 6.22 และร้อยละ 7.43 ต่อปี ตามลำดับ

2. แนวโน้มปี 2566

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2566 คาดว่าผลผลิตยางพาราโลกจะมีปริมาณเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากการขยายพื้นที่ปลูกของกลุ่มประเทศผู้ผลิตยางพาราใหม่ ได้แก่ กัมพูชา สปป.ลาว เมียนมา และเวียดนาม เริ่มให้ผลผลิต ประกอบกับผลผลิตต่อไร่ที่เพิ่มสูงขึ้น

2.1.2 การตลาด

1) ความต้องการใช้

ปี 2566 คาดว่าความต้องการใช้ยางพาราของโลกจะปรับตัวสูงขึ้นจากปี 2565 จากความต้องการใช้ของอุตสาหกรรมเกี่ยวกับยางพารา และการขยายตัวของอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าที่มีมาตรการสนับสนุนการใช้อย่างแพร่หลาย

2) การส่งออก

ปี 2566 คาดว่าปริมาณการส่งออกยางพาราในตลาดโลกจะปรับตัวสูงขึ้นจากปีที่ผ่านมา โดยสัมพันธ์กับการใช้ยางโลก เนื่องจากสถานการณ์ของวิกฤติของโรคระบาดโควิด 19 ที่ส่งผลต่อระบบโลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทานที่รุนแรงลดลง ซึ่งส่งผลให้การส่งออกขยายตัว และคล่องตัวมากขึ้น

3) ราคา

ปี 2566 คาดว่าราคายางพาราโลกมีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากมีปัจจัยบวกจากการคาดการณ์แนวโน้มดีขึ้นจากการผ่อนคลายของวิกฤติโรคระบาด ขณะที่ปัจจัยลบ ได้แก่ การคาดการณ์อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจโลก และวิกฤติพลังงานที่อาจส่งผลให้ความต้องการใช้ยางของโลกชะลอตัวลง

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ปี 2566 คาดว่าจะมีเนื้อที่กรีต 21.98 ล้านไร่ เพิ่มขึ้นจากปี 2564 จำนวน 58,072 ไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.26 เนื่องจากการขยายพื้นที่ปลูกใหม่เมื่อปี 2560 เริ่มให้ผลผลิตแต่ในภาคกลาง และภาคใต้ เนื้อที่กรีตได้คาดว่าจะลดลง เนื่องจากเกษตรกรโค่นต้นยางอายุมากที่ให้ผลผลิตได้น้อย แล้วปรับเปลี่ยนไปปลูกไม้ผล ปาล์มน้ำมัน สำหรับผลผลิตต่อเนื้อที่กรีตได้คาดว่าจะมีประมาณ 225 กิโลกรัมต่อไร่ เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว 5 กิโลกรัมต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.27 เนื่องจากต้นยางพาราที่กรีตได้ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุที่ให้ผลผลิตสูง ประกอบกับปริมาณน้ำฝนมีเพียงพอต้นยางสมบูรณ์ดี และผลกระทบจากโรคใบร่วงในพื้นที่ปลูกยางพาราความรุนแรงลดลง ส่งผลให้ภาพรวมผลผลิตทั้งประเทศเพิ่มขึ้น

2.2.2 การตลาด

1) ความต้องการใช้

ปี 2566 คาดว่าการใช้ยางพาราจะเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากมีความต้องการใช้จากอุตสาหกรรมเกี่ยวกับอุปกรณ์ทางการแพทย์ และถุงมือยาง รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลที่ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ยางพาราภายในประเทศให้มากขึ้น และอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องกับยางพาราภายในประเทศกลับมาดำเนินธุรกิจได้ปกติ

2) การส่งออก

ปี 2566 คาดว่าการส่งออกยางพาราของไทยจะเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจที่ดีขึ้นหลังจากวิกฤติโรคระบาดไวรัสโควิด 19 ส่งผลให้อุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์เริ่มฟื้นตัว และยังมีแนวโน้มการใช้ยางพาราในอุตสาหกรรมทางการแพทย์ยังมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง

3) ราคา

ปี 2566 คาดว่าราคายางพาราในประเทศมีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากมีการคาดการณ์ความต้องการยางพาราในตลาดโลก ซึ่งส่งผลต่อราคาตลาดล่วงหน้า และตลาดภายในประเทศ แต่อาจจะมีปัจจัยลบจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกส่งผลต่อความต้องการใช้ยางพารา

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต และการส่งออก

2.3.1 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต

- 1) เนื้อที่กรี๊ดได้ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุที่ให้ผลผลิตสูง
- 2) สภาพภูมิอากาศเอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโตของยางพารา
- 3) การดูแลรักษาของเกษตรกร
- 4) โรคระบาดของต้นยาง

2.3.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การส่งออก

- 1) การชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกทำให้ความต้องการใช้ยางพาราในอุตสาหกรรมต่อเนื่องปรับตัวลดลง
- 2) อัตราแลกเปลี่ยนและราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกผันผวน ส่งผลกระทบต่อราคายาง
- 3) ราคายางสังเคราะห์ต่ำกว่าราคายางธรรมชาติ ทำให้ผู้ใช้ไปใช้ยางสังเคราะห์แทน เพื่อลดต้นทุนการผลิต

ลดลง

การผลิต

ตารางที่ 1 ผลผลิตยางพาราโลก ปี 2561 - 2565

ปี	ผลผลิต (ล้านตัน)					
	ไทย**	อินโดนีเซีย	เวียดนาม	มาเลเซีย	อื่น ๆ	รวม
2561	4.849	3.630	1.138	0.603	3.524	13.744
2562	4.776	3.301	1.138	0.640	4.045	13.900
2563	4.787	3.037	1.226	0.515	4.001	13.566
2564	4.757	3.045	1.272	0.470	4.509	14.053
2565*	4.799	3.135	1.255	0.400	4.787	14.376
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-0.25	-3.67	3.12	-10.68	7.48	1.01

หมายเหตุ: * ประมาณการ

** ข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ที่มา: องค์การยางระหว่างประเทศ

ตารางที่ 2 ผลผลิต ปริมาณการใช้ และการส่งออกยางพาราของโลก ปี 2561 - 2565

หน่วย: ล้านตัน

ปี	ผลผลิต	ปริมาณการใช้	ส่งออก
2561	13.744	13.917	10.636
2562	13.900	13.926	9.988
2563	13.566	12.946	9.886
2564	14.053	14.415	10.359
2565*	14.376	14.786	10.570
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	1.01	1.57	0.24

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: องค์การยางระหว่างประเทศ

ตารางที่ 3 ความต้องการใช้ยางพาราของประเทศผู้ใช้ที่สำคัญ ปี 2561 - 2565

ปี	การบริโภค (ล้านตัน)			
	จีน	สหภาพยุโรป	สหรัฐอเมริกา	ญี่ปุ่น
2561	5.692	1.231	0.987	0.706
2562	5.674	1.191	1.003	0.714
2563	5.647	1.029	0.802	0.581
2564	5.949	1.163	0.960	0.678
2565*	5.880	1.091	0.951	0.670
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	1.13	-2.62	-1.17	-1.55

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: องค์การยางระหว่างประเทศ

ตารางที่ 4 การส่งออกยางพาราของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ ปี 2561 - 2565

หน่วย: ล้านตัน

ปี	ไทย	อินโดนีเซีย	มาเลเซีย	เวียดนาม	กัมพูชา	อื่น ๆ	รวม
2561	4.455	2.954	1.121	1.5	0.217	0.389	10.636
2562	3.979	2.582	1.057	1.637	0.282	0.451	9.988
2563	3.785	2.455	1.104	1.67	0.338	0.534	9.886
2564	4.019	2.385	1.063	1.875	0.366	0.651	10.359
2565*	4.388	2.2	1.113	1.981	0.37	0.518	10.57
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-0.20	-6.47	-0.09	7.17	14.20	9.85	0.24

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: องค์การยางระหว่างประเทศ

ตารางที่ 5 ราคาขางพาราในตลาดล่วงหน้าสิงคโปร์และตลาดล่วงหน้าญี่ปุ่น ปี 2561 - 2565

ปี	ตลาดล่วงหน้าสิงคโปร์ (SGX)				ตลาดล่วงหน้าญี่ปุ่น	
	ยางแผ่นรมควันชั้น 3		ยางแท่ง 20		ยางแผ่นรมควันชั้น 3	
	Cent US/กก.	บาท/กก.	Cent US/กก.	บาท/กก.	เยน/กก.	บาท/กก.
2561	155.11	49.66	136.51	43.74	169.54	48.83
2562	165.11	50.65	140.67	43.15	186.39	52.22
2563	175.76	54.37	131.62	40.76	183.08	52.79
2564	208.36	65.13	168.11	52.94	230.96	65.31
2565*	188.31	64.32	157.88	53.96	240.11	62.69
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	6.40	7.99	4.80	6.44	9.53	7.50

หมายเหตุ: * มกราคม - ตุลาคม

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 6 เนื้อที่กรีต ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ยางพาราของไทย ปี 2561 - 2565

ปี	เนื้อที่กรีต (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)		ผลผลิต/ไร่ (ยางดิบ) (กก.)
		ยางดิบ	ยางแห้ง	
2561	20.02	4.81	4.74	240
2562	20.46	4.84	4.77	237
2563	21.98	4.86	4.79	221
2564	21.98	4.89	4.82	223
2565*	21.93	4.83	4.76	220
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2.57	0.19	0.19	-2.32

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 7 ความต้องการใช้ยางพาราในประเทศแยกตามชนิดของยาง ปี 2561 - 2565

หน่วย: ตัน

ปี	ยางแผ่นรมควัน	ยางแท่ง	น้ำยางข้น	อื่น ๆ	รวม
2561	125,490	274,373	188,241	43,531	631,635
2562	47,686	223,602	357,181	34,615	663,084
2563	87,132	230,214	222,061	42,178	581,585
2564	94,677	303,481	271,133	256,538	925,829
2565*	75,973	273,046	290,331	315,974	955,324
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-3.13	3.00	6.09	18.62	12.31

หมายเหตุ: * ประมาณการโดยสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร

ที่มา: กองการยาง กรมวิชาการเกษตร

ตารางที่ 8 การใช้ยางพาราในประเทศแยกตามประเภทอุตสาหกรรม ปี 2561 - 2565

หน่วย: ตัน

ปี	ยางล้อ	ถุงมือยาง	ยางยืด	ยางรัดของ	อื่น ๆ	รวม
2561	416,049	51,537	113,850	4,723	45,476	631,635
2562	413,019	64,378	111,471	8,605	65,611	663,084
2563	303,895	75,366	114,530	3,764	84,030	581,585
2564	585,138	103,367	150,386	13,127	73,811	925,829
2565*	578,515	117,193	155,659	13,582	89,177	955,324
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	10.60	23.57	9.69	28.85	15.77	12.28

หมายเหตุ: * ประมาณการโดยสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร

ที่มา: กองการยาง กรมวิชาการเกษตร

ตารางที่ 9 การส่งออกยางพาราของไทยแยกตามชนิดยาง ปี 2561 - 2565

หน่วย: ล้านตัน

ปี	ยางแผ่นรมควัน	ยางแท่ง	น้ำยางข้น	ยางผสม	อื่น ๆ	รวม
2561	0.57	1.55	0.78	1.47	0.14	4.51
2562	0.49	1.52	0.68	1.27	0.08	4.04
2563	0.38	1.11	0.7	1.56	0.06	3.8
2564	0.52	1.69	0.72	0.17	0.08	4.18
2565*	0.45	1.58	0.80	1.60	0.05	4.48
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-3.93	1.44	1.08	-16.82	-18.40	0.22

หมายเหตุ: * ประมาณการโดยสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร

ที่มา: กองการยาง กรมวิชาการเกษตร

ตารางที่ 10 การส่งออกยางพาราของไทยไปยังประเทศคู่ค้าที่สำคัญ ปี 2561 - 2565

หน่วย: ล้านตัน

ปี	จีน	มาเลเซีย	ญี่ปุ่น	สหรัฐอเมริกา	อื่น ๆ	รวม
2561	2.68	0.38	0.21	0.19	0.86	4.32
2562	2.27	0.38	0.2	0.22	0.87	3.94
2563	2.3	0.39	0.16	0.17	0.72	3.74
2564	2.2	0.39	0.2	0.25	1.05	4.1
2565*	2.30	0.40	0.19	0.20	1.20	4.29
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-3.32	1.29	-1.98	2.33	8.92	0.26

หมายเหตุ: * ประมาณการโดยสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร
ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 11 ราคายางพาราที่เกษตรกรขายได้ และราคาประมูล ณ ตลาดกลางยางพาราสงขลา ปี 2561 - ตุลาคม 2565

หน่วย: บาท/กิโลกรัม

ปี	ราคาขายพาราที่เกษตรกรขายได้ ^{1/}			ราคาประมูล ณ ตลาดกลางยางพาราสงขลา ^{2/}	
	ยางแผ่นดิบ คุณภาพ 3	ยางก้อนคละ	น้ำยางสด	ยางแผ่นดิบ คุณภาพ 3	ยางแผ่น รมควันชั้น 3
2561	40.96	19.56	37.62	43.58	45.71
2562	41.04	19.81	37.49	44.75	46.9
2563	44.85	18.53	40.70	46.59	49.54
2564	51.97	22.59	46.76	55.07	59.12
2565*	55.47	24.84	51.46	55.42	59.91
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	8.79	6.28	8.84	7.12	8.03

หมายเหตุ: * มกราคม - ตุลาคม
ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} การยางแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 12 ราคาขงพาราส่งออก F.O.B. กรุงเทพฯ ปี 2561 - 2565

หน่วย: บาท/กิโลกรัม

ปี	ยางแผ่นรมควันชั้น 3	ยางแท่ง 20	น้ำยางข้น
2561	50.63	44.96	35.29
2562	51.55	45.36	35.56
2563	54.71	43.00	36.99
2564	65.23	53.77	43.71
2565*	67.71	55.85	45.54
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	8.51	6.22	7.43

หมายเหตุ: * มกราคม - ตุลาคม

ที่มา: การยางแห่งประเทศไทย

1. สถานการณ์ ปี 2565

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ผลผลิตกาแฟโลกเพิ่มขึ้นจาก 9.59 ล้านตัน ในปี 2560/61 เป็น 10.03 ล้านตัน ในปี 2564/65 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.92 ต่อปี เนื่องจากประเทศบราซิลที่เป็นผู้ผลิตรายใหญ่ มีสภาพอากาศที่เอื้ออำนวย ส่งผลให้ผลผลิตของโลกเพิ่มมากขึ้น สำหรับประเทศที่ผลิตกาแฟมากที่สุด ได้แก่ บราซิล รองลงมาคือ เวียดนาม และโคลัมเบีย

(1) **บราซิล** เป็นผู้ผลิตกาแฟอันดับ 1 ของโลก และเป็นผู้ผลิตกาแฟพันธุ์อะราบิการายใหญ่ อันดับ 1 ของโลกหรือมีผลผลิตคิดเป็นร้อยละ 34.80 ของผลผลิตโลก โดยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ผลผลิตกาแฟของบราซิลเพิ่มขึ้นจาก 3.13 ล้านตัน ในปี 2560/61 เป็น 3.49 ล้านตัน ในปี 2564/65 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.70 ต่อปี โดยแยกเป็นกาแฟพันธุ์อะราบิกามีผลผลิตลดลงจาก 2.37 ล้านตัน ในปี 2560/61 เหลือ 2.18 ล้านตัน ในปี 2564/65 หรือลดลงร้อยละ 1.66 และกาแฟพันธุ์โรบัสตาเพิ่มขึ้นจาก 0.76 ล้านตัน ในปี 2560/61 เป็น 1.30 ล้านตัน ในปี 2564/65 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.36 ต่อปี

(2) **เวียดนาม** เป็นผู้ผลิตกาแฟอันดับ 2 ของโลก รองจากบราซิล หรือมีผลผลิตคิดเป็นร้อยละ 18.94 ของผลผลิตโลก และเป็นผู้ผลิตกาแฟพันธุ์โรบัสตารายใหญ่อันดับ 1 ของโลก โดยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ผลผลิตกาแฟของเวียดนามเพิ่มขึ้นจาก 1.76 ล้านตัน ในปี 2560/61 เป็น 1.90 ล้านตัน ในปี 2564/65 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.09 ต่อปี โดยกาแฟพันธุ์โรบัสตามีผลผลิตเพิ่มขึ้นจาก 1.70 ล้านตัน ในปี 2560/61 เป็น 1.83 ล้านตัน ในปี 2564/65 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.01 ต่อปี

(3) **โคลัมเบีย** เป็นผู้ผลิตกาแฟอันดับ 3 ของโลก หรือมีผลผลิตคิดเป็นร้อยละ 7.78 ของผลผลิตโลกในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ผลผลิตกาแฟพันธุ์อะราบิกาของโคลัมเบียลดลงจาก 0.83 ล้านตัน ในปี 2560/61 เหลือ 0.78 ล้านตัน ในปี 2564/65 หรือลดลงร้อยละ 1.60 ต่อปี

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโลกเพิ่มขึ้นจาก 9.62 ล้านตัน ในปี 2560/61 เป็น 9.91 ล้านตัน ในปี 2564/65 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.37 ต่อปี โดยประเทศที่มีความต้องการใช้เมล็ดกาแฟมากที่สุด ได้แก่ กลุ่มประเทศสหภาพยุโรป มีความต้องการลดลงจาก 2.52 ล้านตัน ในปี 2560/61 เหลือ 2.48 ล้านตัน ในปี 2563/64 และเพิ่มขึ้นเป็น 2.53 ล้านตัน ในปี 2564/65 หรือภาพรวมลดลงร้อยละ 0.12 ต่อปี รองลงมา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา เพิ่มขึ้นจาก 1.53 ล้านตัน ในปี 2560/61 เป็น 1.58 ล้านตัน ในปี 2564/65 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.20 ต่อปี และบราซิลลดลงจาก 1.35 ล้านตัน ในปี 2560/61 เหลือ 1.34 ล้านตัน ในปี 2564/65 หรือลดลงร้อยละ 0.51 ต่อปี

(2) การส่งออก

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การส่งออกเมล็ดกาแฟและกาแฟสำเร็จรูป เพิ่มขึ้นจาก 8.01 ล้านตัน ในปี 2560/61 เป็น 8.43 ล้านตัน ในปี 2564/65 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.13 ต่อปี โดยประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ บราซิล ส่งออกเพิ่มขึ้นจาก 1.83 ล้านตัน ในปี 2560/61 เป็น 2.28 ล้านตัน ในปี 2564/65 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.50 ต่อปี รองลงมา ได้แก่ เวียดนาม ส่งออกลดลงจาก 1.79 ล้านตัน ในปี 2560/61 เหลือ 1.73 ล้านตัน ในปี 2564/65 หรือลดลงร้อยละ 1.78 ต่อปี และโคลัมเบียส่งออกเพิ่มขึ้นจาก 0.76 ล้านตัน ในปี 2560/61 เป็น 0.79 ล้านตัน ในปี 2563/64 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.01

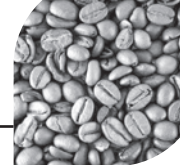
1) เมล็ดกาแฟ ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การส่งออกเมล็ดกาแฟเพิ่มขึ้นจาก 6.78 ล้านตัน ในปี 2560/61 เป็น 7.04 ล้านตัน ในปี 2564/65 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.74 ต่อปี โดยประเทศบราซิลมีการส่งออกมากที่สุดจาก 1.62 ล้านตัน ในปี 2560/61 เพิ่มขึ้นเป็น 2.04 ล้านตัน ในปี 2564/65 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.87 ต่อปี รองลงมาได้แก่ เวียดนามส่งออก 1.64 ล้านตัน ในปี 2560/61 ลดลงเหลือ 1.56 ล้านตัน ในปี 2564/65 หรือลดลงร้อยละ 2.29 ต่อปี และโคลัมเบียส่งออก 0.70 ล้านตัน ในปี 2560/61 เพิ่มขึ้นเป็น 0.74 ล้านตัน ในปี 2561/62 และลดลงเหลือ 0.71 ล้านตัน ในปี 2564/65 ทำให้ภาพรวมลดลงร้อยละ 0.42 ต่อปี

2) กาแฟสำเร็จรูป ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การส่งออกกาแฟสำเร็จรูปเพิ่มขึ้นจาก 0.99 ล้านตัน ในปี 2560/61 เป็น 1.09 ล้านตัน ในปี 2564/65 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.33 ต่อปี โดยประเทศบราซิลส่งออกมากที่สุด จากปริมาณ 0.21 ล้านตัน ในปี 2560/61 เพิ่มขึ้นเป็น 0.24 ล้านตัน ในปี 2564/65 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.71 ต่อปี รองลงมา ได้แก่ มาเลเซียส่งออก 0.18 ล้านตัน ในปี 2560/61 ลดลงเหลือ 0.17 ล้านตัน ในปี 2564/65 หรือลดลงร้อยละ 2.23 และเวียดนามส่งออก 0.13 ล้านตัน ในปี 2560/61 เพิ่มขึ้นเป็น 0.14 ล้านตัน ในปี 2564/65 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.25 ต่อปี

(3) การนำเข้า

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การนำเข้าเมล็ดกาแฟและกาแฟสำเร็จรูปเพิ่มขึ้นจาก 7.78 ล้านตัน ในปี 2560/61 เป็น 8.02 ล้านตัน ในปี 2564/65 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.15 ต่อปี โดยประเทศผู้นำเข้ากาแฟที่สำคัญ ได้แก่ กลุ่มประเทศสหภาพยุโรป มีการนำเข้าเพิ่มขึ้นจาก 2.67 ล้านตัน ในปี 2560/61 เป็น 2.75 ล้านตัน ในปี 2561/62 และลดลงเหลือ 2.70 ล้านตัน ในปี 2564/65 จึงทำให้ภาพรวมลดลงร้อยละ 0.22 ต่อปี รองลงมา ได้แก่ สหรัฐอเมริกาเพิ่มขึ้นจาก 1.49 ล้านตัน ในปี 2560/61 เป็น 1.59 ล้านตัน ในปี 2564/65 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.36 ต่อปี และญี่ปุ่นนำเข้าลดลงจาก 0.46 ล้านตัน ในปี 2560/61 เหลือ 0.45 ล้านตัน ในปี 2564/65 หรือลดลงร้อยละ 1.93 ต่อปี

1) เมล็ดกาแฟ ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การนำเข้าเมล็ดกาแฟเพิ่มขึ้นจาก 6.60 ล้านตัน ในปี 2560/61 เป็น 7.02 ล้านตัน ในปี 2561/62 และลดลงเหลือ 6.76 ล้านตัน ในปี 2564/65 ทำให้ภาพรวมลดลงร้อยละ 0.03 ต่อปี โดยกลุ่มประเทศสหภาพยุโรปมีการนำเข้ามากที่สุด เพิ่มขึ้นจาก 2.67 ล้านตัน ในปี 2560/61 เป็น 2.75 ล้านตัน ในปี 2561/62 และลดลงเหลือ 2.70 ล้านตัน ในปี 2564/65 ทำให้ภาพรวมลดลงร้อยละ 0.22 ต่อปี รองลงมาได้แก่ สหรัฐอเมริกานำเข้าเพิ่มขึ้นจาก 1.47 ล้านตัน ในปี 2560/61 เป็น 1.63 ล้านตัน และลดลงเหลือ 1.50 ล้านตัน ในปี 2564/65 หรือภาพรวมลดลงร้อยละ 0.69 ต่อปี

2) กาแฟสำเร็จรูป ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การนำเข้ากาแฟสำเร็จรูปเพิ่มขึ้นจาก 0.97 ล้านตัน ในปี 2560/61 เป็น 0.99 ล้านตัน ในปี 2564/65 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.09 ต่อปี โดยประเทศฟิลิปปินส์นำเข้ามากที่สุด เพิ่มขึ้นจาก 0.33 ล้านตัน ในปี 2560/61 เป็น 0.34 ล้านตัน ในปี 2564/65 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.60 ต่อปี รองลงมา ได้แก่ จีนนำเข้า 0.09 ล้านตัน ในปี 2560/61 เพิ่มขึ้นเป็น 0.11 ล้านตัน ในปี 2564/65 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.21 ต่อปี

(4) ราคา

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ราคาเมล็ดกาแฟโรบัสตาตลาดนิวยอร์ก เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 62.62 บาท ในปี 2560/61 เป็นกิโลกรัมละ 81.16 บาท ในปี 2564/65 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.89 ต่อปี และราคาเมล็ดกาแฟอะราบิกาดตลาดนิวยอร์ก เพิ่มขึ้นจากราคากิโลกรัมละ 96.17 บาท ในปี 2560/61 เป็นกิโลกรัมละ 200.53 บาท ในปี 2564/65 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.70 ต่อปี สำหรับราคาเมล็ดกาแฟโรบัสตาตลาดลอนดอนเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 64.02 บาท ในปี 2560/61 เป็นกิโลกรัมละ 74.54 บาทในปี 2564/65 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.05 ต่อปี

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา เนื้อที่ให้ผลลดลงจาก 270,605 ไร่ ในปี 2560/61 เหลือ 202,812 ไร่ ในปี 2564/65 หรือลดลงร้อยละ 6.33 ต่อปี ส่วนผลผลิตลดลงจาก 24,687 ตัน ในปี 2560/61 เหลือ 18,689 ตัน ในปี 2564/65 หรือลดลงร้อยละ 7.22 ต่อปี และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่เพิ่มขึ้นจาก 91 กิโลกรัม ในปี 2560/61 เป็น 107 กิโลกรัม ในปี 2561/62 และลดลงเหลือ 92 กิโลกรัม ในปี 2564/65 หรือภาพรวมลดลงร้อยละ 0.97 ต่อปี เนื่องจากเกษตรกรโค่นต้นกาแฟที่ไม่สมบูรณ์และอายุมากออกเพื่อปลูกใหม่ รวมทั้งโค่นต้นกาแฟที่ปลูกแซมพืชอื่นที่เริ่มให้ผลแล้ว เช่น ทูเรียน เป็นต้น

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโรงงานแปรรูปเพิ่มขึ้น จาก 91,991 ตัน ในปี 2561 เป็น 95,469 ตัน ในปี 2563 และลดลงเหลือ 91,689 ตัน ในปี 2565 โดยภาพรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.91 ต่อปี เนื่องจากกระแสความนิยมดื่มกาแฟคั่วบด และกาแฟสำเร็จรูปเพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การส่งออกเมล็ดกาแฟของไทยมีปริมาณ 699 ตัน ในปี 2561 ลดลงเหลือ 609 ตัน ในปี 2565 หรือลดลงร้อยละ 2.65 ต่อปี และมูลค่า 137 ล้านบาท ในปี 2561 ลดลงเหลือ 118 ล้านบาท ในปี 2565 หรือลดลงร้อยละ 3.59 ต่อปี สำหรับการส่งออกกาแฟสำเร็จรูปมีปริมาณ 10,270 ตัน ลดลงเหลือ 7,487 ตัน หรือลดลงร้อยละ 6.11 ต่อปี และมูลค่า 662 ล้านบาท ในปี 2561 เพิ่มขึ้นเป็น 737 ล้านบาท ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.70 ต่อปี เนื่องจากผลผลิตในประเทศมีแนวโน้มที่ลดลงในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา

(3) การนำเข้า

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การนำเข้าเมล็ดกาแฟมีปริมาณ 65,597 ตัน ในปี 2561 ลดลงเหลือ 49,365 ตัน ในปี 2562 และเพิ่มขึ้นเป็น 60,953 ตัน ในปี 2565 โดยภาพรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.59 ต่อปี และมูลค่า 4,494 ล้านบาท ในปี 2561 ลดลงเหลือ 3,346 ล้านบาท ในปี 2562 และเพิ่มขึ้นเป็น 4,253 ล้านบาท

ในปี 2565 โดยภาพรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.11 ต่อปี เนื่องจากผลผลิตในประเทศไม่เพียงพอต่อความต้องการของโรงงานแปรรูป สำหรับกาแฟสำเร็จรูปมีการนำเข้าเพิ่มขึ้นจาก ปริมาณ 18,742 ตัน และมูลค่า 2,041 ล้านบาท ในปี 2561 เป็น 24,797 ตัน และมูลค่า 2,758 ล้านบาท ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.70 และ 10.55 ต่อปี ตามลำดับ

(4) ราคา

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ราคาเมล็ดกาแฟโรบัสตาที่เกษตรกรขายได้ เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 69.74 บาท ในปี 2560/61 เป็นกิโลกรัมละ 74.30 บาทในปี 2564/65 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.15 ต่อปี สำหรับราคาเมล็ดกาแฟอะราบิกาที่เกษตรกรขายได้ เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 126.93 บาท ในปี 2560/61 เป็นกิโลกรัมละ 147.84 บาทในปี 2564/65 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.13 ต่อปีเนื่องจากเป็นไปตามทิศทางของราคาตลาดโลก

2. แนวโน้ม ปี 2566

2.1 ของโลก

จากข้อมูลของกระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา (United States Department of Agriculture : USDA) ณ เดือนมิถุนายน 2565 ได้ประมาณการการผลิตและการตลาดกาแฟ ปี 2565/66 ดังนี้

2.1.1 การผลิต

ผลผลิตกาแฟโลกปี 2565/66 คาดว่าจะมีปริมาณ 10.50 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 10.03 ล้านตันของปีที่ผ่านมาหรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.68 โดยมีประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ คือ บราซิล ผลิตเพิ่มขึ้นเป็น 3.86 ล้านตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.60 ของปีที่ผ่านมา เนื่องจากสภาพอากาศเอื้ออำนวย และต้นกาแฟเริ่มฟื้นตัวจากปัญหาน้ำค้างแข็งรุนแรงในปี 2564 ส่วนประเทศเวียดนาม ผลิตลดลงเหลือ 1.85 ล้านตัน หรือลดลงร้อยละ 2.63 ล้านตันของปีที่ผ่านมา เนื่องจากราคาปุ๋ยที่เพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 70 ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา ทำให้เกษตรกรลดการใช้ปุ๋ย จึงทำให้ผลผลิตกาแฟลดลงจากที่ผ่านมา

สำหรับผลผลิตกาแฟพันธุ์อะราบิกาของโลกปี 2565/66 คาดว่าจะอยู่ที่ 5.70 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 5.35 ล้านตัน ของปีที่ผ่านมาหรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.54

ส่วนผลผลิตกาแฟพันธุ์โรบัสตาของโลกปี 2565/66 คาดว่าจะอยู่ที่ 4.80 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 4.68 ล้านตัน ของปีที่ผ่านมาหรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.56 เนื่องจากผู้ผลิตกาแฟโรบัสตาของโลกส่วนใหญ่มีผลผลิตที่เพิ่มขึ้น

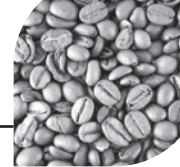
2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโลก ปี 2565/66 คาดว่าจะอยู่ที่ 10.02 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 9.91 ล้านตัน ของปีที่ผ่านมาหรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.11 เนื่องจากมีความต้องการบริโภคเพิ่มขึ้นในกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกา

(2) การส่งออก

การส่งออกเมล็ดกาแฟและกาแฟสำเร็จรูปของโลกปี 2565/66 คาดว่าจะมีปริมาณ 8.49 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 8.43 ล้านตัน ของปีที่ผ่านมาหรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.71 เนื่องจากผลผลิตของประเทศบราซิลที่เป็น

ผู้ผลิตกาแฟรายใหญ่ของโลกเพิ่มขึ้น โดยประเทศที่ส่งออกมากที่สุดได้แก่ บราซิล คาดว่าจะส่งออก 2.34 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 2.28 ล้านตัน ของปีที่ผ่านมาหรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.63 รองลงมา ได้แก่ เวียดนาม คาดว่าจะส่งออก 1.69 ล้านตัน ลดลงจาก 1.73 ล้านตันของปีที่ผ่านมา หรือลดลงร้อยละ 2.31 และโคลัมเบีย คาดว่าจะส่งออก 0.78 ล้านตัน ในปี 2565/66 ลดลงจาก 0.79 ล้านตัน ของปีที่ผ่านมา หรือลดลงร้อยละ 1.27

(3) การนำเข้า

การนำเข้าเมล็ดกาแฟและกาแฟสำเร็จรูปของโลกปี 2565/66 คาดว่าจะมีปริมาณ 8.14 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 8.02 ล้านตัน ของปีที่ผ่านมาหรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.50 โดยประเทศที่นำเข้ามากที่สุด ได้แก่ กลุ่มประเทศสหภาพยุโรป คาดว่าจะนำเข้า 2.76 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 2.70 ล้านตัน ของปีที่ผ่านมา หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.22 และสหรัฐอเมริกาคาดว่าจะนำเข้า 1.63 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1.59 ล้านตันของปีที่ผ่านมาหรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.52

(4) ราคา

ราคาเมล็ดกาแฟตลาดโลก คาดว่าจะสูงขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากปริมาณผลผลิตของโลก มีทิศทางที่ลดลงตั้งแต่ปี 2561/62 - 2564/65

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

สำหรับปี 2565/66 คาดว่าจะมีเนื้อที่ให้ผลประมาณ 210,614 ไร่ เพิ่มขึ้นจาก 202,812 ไร่ ของปีที่ผ่านมา หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.84 เนื่องจากต้นกาแฟ ที่ปลูกเมื่อปี 2562 เริ่มให้ผลผลิต ยกเว้นเนื้อที่ให้ ผลกาแฟพันธุ์โรบัสต้าของภาคใต้ลดลง เนื่องจากทุเรียนมีราคาดี จึงทำให้แหล่งผลิตในจังหวัดชุมพร และระนอง มีการโค่นต้นกาแฟอายุมากที่ปลูกผสมในสวนทุเรียน และเพื่อให้ง่ายต่อการดูแลสวนทุเรียน สำหรับผลผลิต ประมาณ 19,908 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 18,689 ตัน ของปีที่ผ่านมา หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.52 และผลผลิตต่อไร่ประมาณ 95 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจาก 92 กิโลกรัมของปีที่ผ่านมา หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.26 ตามลำดับ เนื่องจากสภาพอากาศ เอื้ออำนวย มีปริมาณน้ำฝนเพียงพอ ทำให้ต้นกาแฟสมบูรณ์ ออกดอกติดผลมากกว่าปีที่ผ่านมา

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ในปี 2566 คาดว่ามีความต้องการใช้ 93,010 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 91,689 ตัน ของปีที่ผ่านมาหรือ เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.44 เนื่องจากความต้องการของโรงงานแปรรูปเพิ่มขึ้น ทั้งเพื่อการบริโภคภายในประเทศ และเพื่อการส่งออก

(2) การส่งออก

คาดว่า การส่งออกเมล็ดกาแฟจะเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปีที่ผ่านมา ถึงแม้ว่าผลผลิตภายในประเทศ จะเพิ่มขึ้น แต่ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโรงงานแปรรูปเพื่อผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่อง ทำให้ มีการส่งออกเมล็ดกาแฟใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา

(3) การนำเข้า

คาดว่าจะมีการนำเข้าเมล็ดกาแฟเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากความต้องการบริโภคภายใน ประเทศและนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อส่งออก

(4) ราคา

ในปี 2566 คาดว่าราคาเมล็ดกาแฟโรบัสตาที่เกษตรกรขาย และและราคาเมล็ดกาแฟอาราบิก้าที่เกษตรกรขายได้จะเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากราคาเป็นไปตามทิศทางของตลาดโลก

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต และการส่งออก

2.3.1 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต

(1) ราคากาแฟในช่วงหลายปีที่ผ่านมามีแนวโน้มลดลง ทำให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่นได้แก่ ไม้ยืนต้น ไม้ผล เช่น ทุเรียนแซมในสวนกาแฟ และเริ่มให้ผลผลิต เกษตรกรจึงโค่นต้นกาแฟที่ไม่สมบูรณ์และอายุมากออก ทำให้ผลผลิตมีแนวโน้มลดลง

(2) สภาพอากาศแปรปรวน ผงตกรหนักในช่วงกาแฟติดดอก ทำให้ดอกกาแฟร่วง และสภาพอากาศแล้งยาวนาน ต้นกาแฟได้รับน้ำไม่เพียงพอ ทำให้ติดผลน้อย

2.3.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การส่งออก

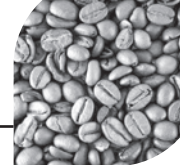
ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโรงงานแปรรูปในประเทศมีแนวโน้มสูงขึ้น จากกระแสความต้องการบริโภคในประเทศ ในขณะที่ผลผลิตในประเทศมีแนวโน้มลดลงจากช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ทำให้การส่งออกเมล็ดกาแฟมีทิศทางที่ลดลง

ตารางที่ 1 ผลผลิตกาแฟของโลก ปี 2560/61 - 2565/66

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2560/61	2561/62	2562/63	2563/64	2564/65	อัตราเพิ่ม/ลด (ร้อยละ)	2565/66
บราซิล	3.13	3.99	3.63	4.19	3.49	2.70	3.86
เวียดนาม	1.76	1.82	1.88	1.74	1.90	1.09	1.85
โคลัมเบีย	0.83	0.83	0.85	0.80	0.78	-1.60	0.78
อินโดนีเซีย	0.62	0.64	0.64	0.64	0.63	0.32	0.68
เอธิโอเปีย	0.42	0.44	0.45	0.46	0.49	3.59	0.50
ยูกันดา	0.28	0.28	0.33	0.40	0.38	10.16	0.40
ฮอนดูรัส	0.46	0.43	0.31	0.39	0.32	-7.90	0.36
อินเดีย	0.32	0.32	0.30	0.31	0.33	0.30	0.34
เปรู	0.26	0.26	0.24	0.20	0.25	-3.35	0.25
เม็กซิโก	0.24	0.21	0.22	0.22	0.23	-0.39	0.23
อื่น ๆ	1.27	1.34	1.29	1.21	1.23	-1.65	1.25
รวม	9.59	10.56	10.14	10.58	10.03	0.92	10.50

ที่มา: United States Department of Agriculture, June 2022

ตารางที่ 2
ผลผลิตกาแฟพันธุ์อาราบิก้าของโลก ปี 2560/61 - 2565/66

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2560/61	2561/62	2562/63	2563/64	2564/65	อัตราเพิ่ม/ลด (ร้อยละ)	2565/66
บราซิล	2.37	2.98	2.52	2.98	2.18	-1.66	2.49
โคลัมเบีย	0.83	0.83	0.85	0.80	0.78	-1.60	0.78
เอธิโอเปีย	0.42	0.44	0.45	0.46	0.49	3.59	0.50
ฮอนดูรัส	0.46	0.43	0.31	0.39	0.32	-7.90	0.36
เปรู	0.26	0.26	0.24	0.20	0.25	-3.35	0.25
กัวเตมาลา	0.22	0.21	0.21	0.23	0.22	0.91	0.22
เม็กซิโก	0.23	0.19	0.19	0.19	0.20	-2.76	0.20
นิคารากัว	0.16	0.17	0.16	0.15	0.16	-1.24	0.16
จีน	0.12	0.12	0.12	0.11	0.12	-0.87	0.12
คอสตาริกา	0.09	0.08	0.09	0.09	0.08	-1.17	0.08
อื่น ๆ	0.55	0.59	0.56	0.51	0.55	-1.45	0.54
รวม	5.71	6.30	5.70	6.11	5.35	-1.60	5.70

ที่มา: United States Department of Agriculture, June 2022

ตารางที่ 3
ผลผลิตกาแฟพันธุ์โรบัสตาของโลก ปี 2560/61 - 2565/66

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2560/61	2561/62	2562/63	2563/64	2564/65	อัตราเพิ่ม/ลด (ร้อยละ)	2565/66
เวียดนาม	1.70	1.76	1.81	1.68	1.83	1.01	1.79
บราซิล	0.76	1.01	1.11	1.21	1.30	13.36	1.37
อินโดนีเซีย	0.56	0.56	0.57	0.56	0.56	0.00	0.60
ยูกันดา	0.20	0.22	0.27	0.35	0.32	15.08	0.35
อินเดีย	0.22	0.22	0.21	0.24	0.26	4.30	0.27
มาเลเซีย	0.13	0.13	0.11	0.12	0.12	-2.37	0.12
โกตดิวัวร์	0.08	0.12	0.10	0.05	0.05	-16.60	0.05
ไทย	0.04	0.04	0.04	0.04	0.04	0.00	0.04
เม็กซิโก	0.01	0.03	0.03	0.03	0.03	24.57	0.03
แทนซาเนีย	0.03	0.04	0.04	0.04	0.03	0.00	0.03
อื่น ๆ	0.15	0.13	0.16	0.16	0.14	-0.70	0.15
รวม	3.88	4.26	4.45	4.48	4.68	4.34	4.80

ที่มา: United States Department of Agriculture, June 2022

ตารางที่ 4 ความต้องการใช้กาแฟของโลก ปี 2560/61 - 2565/66

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2560/61	2561/62	2562/63	2563/64	2564/65	อัตราเพิ่ม/ลด (ร้อยละ)	2565/66
สหภาพยุโรป	2.52	2.53	2.42	2.48	2.53	-0.12	2.57
สหรัฐอเมริกา	1.53	1.63	1.56	1.56	1.58	0.20	1.61
บราซิล	1.35	1.39	1.38	1.34	1.34	-0.51	1.35
ญี่ปุ่น	0.49	0.47	0.46	0.44	0.47	-1.48	0.48
ฟิลิปปินส์	0.39	0.37	0.37	0.40	0.42	2.29	0.41
แคนาดา	0.29	0.29	0.29	0.30	0.30	1.02	0.31
อินโดนีเซีย	0.21	0.26	0.29	0.27	0.29	7.07	0.29
จีน	0.17	0.18	0.22	0.25	0.25	11.63	0.25
รัสเซีย	0.27	0.30	0.28	0.25	0.24	-4.09	0.21
เอธิโอเปีย	0.19	0.19	0.19	0.18	0.21	1.47	0.21
อื่น ๆ	2.21	2.32	2.25	2.24	2.28	0.27	2.33
รวม	9.62	9.93	9.71	9.71	9.91	0.37	10.02

ที่มา: United States Department of Agriculture, June 2022

ตารางที่ 5 ปริมาณการส่งออกเมล็ดกาแฟและกาแฟสำเร็จรูปของโลก ปี 2560/61 - 2565/66

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2560/61	2561/62	2562/63	2563/64	2564/65	อัตราเพิ่ม/ลด (ร้อยละ)	2565/66
บราซิล	1.83	2.49	2.42	2.74	2.28	5.50	2.34
เวียดนาม	1.79	1.70	1.64	1.52	1.73	-1.78	1.69
โคลัมเบีย	0.76	0.82	0.78	0.76	0.79	0.01	0.78
อินโดนีเซีย	0.48	0.37	0.43	0.47	0.44	0.65	0.46
ยูกันดา	0.26	0.27	0.32	0.39	0.37	11.33	0.39
อินเดีย	0.37	0.35	0.31	0.35	0.35	-1.11	0.36
ฮอนดูรัส	0.43	0.41	0.29	0.36	0.31	-7.54	0.34
เอธิโอเปีย	0.23	0.25	0.25	0.28	0.28	5.20	0.28
เปรู	0.25	0.26	0.22	0.20	0.25	-2.59	0.25
สหภาพยุโรป	0.17	0.18	0.21	0.23	0.23	8.87	0.21
อื่น ๆ	1.44	1.47	1.44	1.36	1.4	-1.33	1.39
รวม	8.01	8.57	8.31	8.66	8.43	1.13	8.49

ที่มา: United States Department of Agriculture, June 2022

ตารางที่ 6 ปริมาณการส่งออกเมล็ดกาแฟของโลก ปี 2560/61 - 2565/66

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2560/61	2561/62	2562/63	2563/64	2564/65	อัตราเพิ่ม/ลด (ร้อยละ)	2565/66
บราซิล	1.62	2.24	2.17	2.50	2.04	5.87	2.10
เวียดนาม	1.64	1.54	1.47	1.35	1.56	-2.29	1.50
โคลัมเบีย	0.70	0.74	0.71	0.69	0.71	-0.42	0.71
ยูกันดา	0.26	0.27	0.32	0.39	0.37	11.33	0.39
อินโดนีเซีย	0.42	0.29	0.37	0.39	0.38	0.97	0.39
ฮอนดูรัส	0.43	0.41	0.29	0.36	0.31	-7.54	0.34
เอธิโอเปีย	0.23	0.25	0.25	0.28	0.28	5.20	0.28
เปรู	0.25	0.26	0.22	0.20	0.25	-2.59	0.25
อินเดีย	0.25	0.24	0.20	0.23	0.23	-2.07	0.24
กัวเตมาลา	0.21	0.22	0.19	0.22	0.21	0.00	0.20
อื่น ๆ	0.77	0.82	0.79	0.66	0.70	-3.99	0.69
รวม	6.78	7.28	6.98	7.27	7.04	0.74	7.09

ที่มา: United States Department of Agriculture, June 2022

ตารางที่ 7 ปริมาณการส่งออกกาแฟสำเร็จรูปของโลก ปี 2560/61 - 2565/66

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2560/61	2561/62	2562/63	2563/64	2564/65	อัตราเพิ่ม/ลด (ร้อยละ)	2565/66
บราซิล	0.21	0.24	0.24	0.24	0.24	2.71	0.24
มาเลเซีย	0.18	0.19	0.18	0.17	0.17	-2.23	0.18
เวียดนาม	0.13	0.13	0.14	0.14	0.14	2.25	0.15
อินเดีย	0.12	0.11	0.11	0.12	0.12	0.87	0.12
สหภาพยุโรป	0.06	0.07	0.07	0.09	0.10	13.58	0.09
อินโดนีเซีย	0.06	0.07	0.06	0.08	0.06	1.34	0.07
เม็กซิโก	0.06	0.06	0.06	0.05	0.06	-1.81	0.07
โคลัมเบีย	0.05	0.05	0.06	0.06	0.07	8.93	0.06
ไทย	0.04	0.04	0.05	0.05	0.05	6.92	0.06
เอลกวาดอร์	0.03	0.02	0.02	0.03	0.02	-3.97	0.03
อื่น ๆ	0.05	0.05	0.04	0.04	0.06	1.43	0.03
รวม	0.99	1.03	1.03	1.07	1.09	2.33	1.10

ที่มา: United States Department of Agriculture, June 2022

ตารางที่ 8 ปริมาณการนำเข้าเมล็ดกาแฟและกาแฟสำเร็จรูปของโลก ปี 2560/61 - 2565/66

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2560/61	2561/62	2562/63	2563/64	2564/65	อัตราเพิ่ม/ลด (ร้อยละ)	2565/66
สหภาพยุโรป	2.67	2.75	2.67	2.63	2.70	-0.22	2.76
สหรัฐอเมริกา	1.49	1.68	1.50	1.53	1.59	0.36	1.63
ญี่ปุ่น	0.46	0.50	0.44	0.43	0.45	-1.93	0.46
ฟิลิปปินส์	0.37	0.37	0.34	0.37	0.38	0.53	0.37
แคนาดา	0.29	0.29	0.29	0.30	0.30	1.02	0.31
รัสเซีย	0.27	0.30	0.28	0.25	0.24	-4.09	0.21
สหราชอาณาจักร	0.23	0.24	0.23	0.17	0.20	-6.05	0.21
สวีตเซอร์แลนด์	0.17	0.17	0.18	0.21	0.20	5.51	0.20
จีน	0.16	0.16	0.18	0.23	0.20	8.43	0.19
สาธารณรัฐเกาหลี	0.16	0.17	0.18	0.18	0.18	2.97	0.19
อื่น ๆ	1.51	1.62	1.54	1.58	1.58	0.66	1.61
รวม	7.78	8.25	7.83	7.88	8.02	0.15	8.14

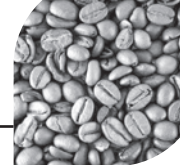
ที่มา: United States Department of Agriculture, June 2022

ตารางที่ 9 ปริมาณการนำเข้าเมล็ดกาแฟของโลก ปี 2560/61 - 2565/66

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2560/61	2561/62	2562/63	2563/64	2564/65	อัตราเพิ่ม/ลด (ร้อยละ)	2565/66
สหภาพยุโรป	2.67	2.75	2.67	2.63	2.70	-0.22	2.76
สหรัฐอเมริกา	1.47	1.63	1.43	1.46	1.50	-0.69	1.53
ญี่ปุ่น	0.39	0.44	0.39	0.39	0.41	-0.21	0.41
สวีตเซอร์แลนด์	0.17	0.17	0.18	0.21	0.20	5.51	0.20
แคนาดา	0.18	0.19	0.17	0.17	0.17	-2.23	0.17
รัสเซีย	0.17	0.18	0.19	0.20	0.20	4.40	0.17
สาธารณรัฐเกาหลี	0.14	0.15	0.16	0.16	0.16	3.37	0.17
สหราชอาณาจักร	0.17	0.19	0.16	0.14	0.15	-5.41	0.16
แอลจีเรีย	0.14	0.14	0.12	0.13	0.12	-3.75	0.12
โคลัมเบีย	0.04	0.06	0.05	0.10	0.10	26.41	0.10
อื่น ๆ	1.06	1.12	1.05	1.08	1.05	-0.55	1.08
รวม	6.60	7.02	6.57	6.67	6.76	-0.03	6.87

ที่มา: United States Department of Agriculture, June 2022

ตารางที่ 10
ปริมาณการนำเข้ากาแฟสำเร็จรูปของโลก ปี 2560/61 - 2565/66

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2560/61	2561/62	2562/63	2563/64	2564/65	อัตราเพิ่ม/ลด (ร้อยละ)	2565/66
ฟิลิปปินส์	0.33	0.33	0.30	0.33	0.34	0.60	0.33
จีน	0.09	0.09	0.11	0.11	0.11	6.21	0.11
แคนาดา	0.09	0.08	0.09	0.10	0.10	4.43	0.10
สหรัฐอเมริกา	0.01	0.03	0.05	0.04	0.06	47.27	0.06
อินโดนีเซีย	0.05	0.06	0.05	0.05	0.04	-6.09	0.05
ญี่ปุ่น	0.07	0.05	0.04	0.03	0.04	-15.04	0.04
แอฟริกาใต้	0.02	0.02	0.02	0.02	0.03	8.45	0.03
รัสเซีย	0.07	0.08	0.06	0.02	0.02	-32.24	0.02
อาเจนตินา	0.02	0.02	0.02	0.02	0.02	0.00	0.02
ออสเตรเลีย	0.01	0.02	0.02	0.01	0.02	7.18	0.02
อื่น ๆ	0.21	0.19	0.23	0.21	0.21	1.01	0.23
รวม	0.97	0.97	0.99	0.94	0.99	0.09	1.01

ที่มา: United States Department of Agriculture, June 2022

ตารางที่ 11
เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ กาแฟของไทย ปี 2560/61 - 2565/66

ปี	เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)
2560/61	270,605	24,687	91
2561/62	247,133	26,414	107
2562/63	224,624	22,481	100
2563/64	228,705	21,775	95
2564/65	202,812	18,689	92
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-6.33	-7.22	-0.97
2565/66*	210,614	19,908	95

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 12

ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโรงงานแปรรูปในประเทศ ปี 2561 - 2566

ปี	ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโรงงาน (ตัน)
2561	91,991
2562	81,582
2563	95,469
2564	89,889
2565*	91,689
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	0.91
2566*	93,010

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 13

ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเมล็ดกาแฟและกาแฟสำเร็จรูป ปี 2561 - 2566

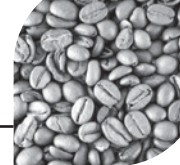
ปริมาณ: ตัน
มูลค่า: ล้านบาท

ปี	เมล็ดกาแฟ		กาแฟสำเร็จรูป**	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2561	699	137	10,270	662
2562	602	124	7,441	574
2563	467	93	9,301	782
2564	606	116	7,450	733
2565*	609	118	7,487	737
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-2.65	-3.59	-6.11	4.70
2566*	612	120	7,524	741

หมายเหตุ: * ประมาณการ

** แปลงหน่วยเป็นสารกาแฟ

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 14
ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าเมล็ดกาแฟและกาแฟสำเร็จรูป ปี 2561 - 2566

ปริมาณ: ตัน
มูลค่า: ล้านบาท

ปี	เมล็ดกาแฟ		กาแฟสำเร็จรูป**	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2561	65,597	4,494	18,742	2,041
2562	49,365	3,346	18,753	1,837
2563	64,467	4,030	23,647	2,583
2564	60,650	4,170	24,674	2,744
2565*	60,953	4,253	24,797	2,758
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	0.59	1.11	8.70	10.55
2566*	61,258	4,338	24,921	2,772

หมายเหตุ: * ประมาณการ

** แปลงหน่วยเป็นสารกาแฟ

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 15
ราคาเมล็ดกาแฟดิบ ปี 2560/61 - 2565/66

หน่วย: ล้านบาท

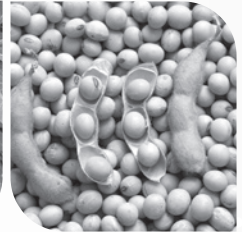
ปี	ราคากาแฟ โรบัสตา ที่เกษตรกรขายได้ ^{1/}	ราคากาแฟ อะราบิกา ที่เกษตรกรขายได้ ^{1/}	ราคากาแฟ โรบัสตา (นิวยอร์ก) ^{2/}	ราคากาแฟ อะราบิกา (นิวยอร์ก) ^{2/}	ราคากาแฟ โรบัสตา (ลอนดอน) ^{3/}
2560/61	69.74	126.93	62.62	96.17	64.02
2561/62	67.47	106.48	53.58	90.52	49.57
2562/63	66.98	114.41	47.61	102.44	40.68
2563/64	66.63	142.30	56.51	125.69	49.38
2564/65	74.30	147.84	81.16	200.53	74.54
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	1.15	6.13	5.89	19.70	3.05
2565/66*	75.79	152.28	82.78	208.55	77.00

หมายเหตุ: * ประมาณการ

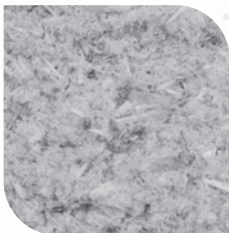
ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} International Coffee Organization, October 2021

^{3/} Robusta Coffee Futures/Global Derivatives, October 2021

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญ และแนวโน้มปี 2566

1. สถานการณ์ ปี 2565

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2561 - 2565 ผลผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.50 ต่อปี เพิ่มขึ้นจาก 28.40 ล้านตัน ในปี 2561 เป็น 28.99 ล้านตัน ในปี 2565 โดยในปี 2565 ผลผลิตเพิ่มขึ้นจากปี 2564 ร้อยละ 1.11 เนื่องจาก สภาพอากาศ เอื้ออำนวย ทำให้ผลผลิตสับปะรดภาพรวมปรับเพิ่มขึ้น ประเทศผู้ผลิตสำคัญได้แก่ ฟิลิปปินส์ คอสตาริกา จีน บราซิล อินโดนีเซีย และไทย ซึ่งมีสัดส่วนการผลิตร้อยละ 52.10 ของผลผลิตทั้งหมดของโลก

1.1.2 การตลาด

(1) การส่งออก

1) สับปะรดกระป๋อง ปี 2561 - 2565 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.74 และ ร้อยละ 11.42 ต่อปี ตามลำดับ โดยปี 2565 ปริมาณและมูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นจากปี 2564 ร้อยละ 3.77 และ ร้อยละ 2.49 ตามลำดับ ประเทศที่มีมูลค่าส่งออกมากที่สุด คือ ไทย ปริมาณ 0.41 ล้านตัน มูลค่า 460.51 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ รองลงมาได้แก่ ฟิลิปปินส์ ปริมาณ 0.32 ล้านตัน มูลค่า 307.41 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และอินโดนีเซีย ปริมาณ 0.24 ล้านตัน มูลค่า 291.74 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ตามลำดับ โดยทั้ง 3 ประเทศมีสัดส่วน การส่งออกรวมร้อยละ 88.28 ของปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องโลก

2) น้ำสับปะรด ปี 2561 - 2565 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.62 และ ร้อยละ 13.95 ต่อปี ตามลำดับ โดยปี 2565 ปริมาณและมูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นจากปี 2564 ร้อยละ 3.92 และ ร้อยละ 5.35 ตามลำดับ ประเทศที่มีมูลค่าส่งออกมากที่สุด คือ ฟิลิปปินส์ ปริมาณ 0.25 ล้านตัน มูลค่า 177.17 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ รองลงมาได้แก่ คอสตาริกา ปริมาณ 0.20 ล้านตัน มูลค่า 162.79 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และเนเธอร์แลนด์ ปริมาณ 0.11 ล้านตัน มูลค่า 150.96 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ตามลำดับ โดยทั้ง 3 ประเทศ มีสัดส่วนการส่งออกรวมร้อยละ 53.83 ของปริมาณการส่งออกน้ำสับปะรดโลก

(2) การนำเข้า

1) สับปะรดกระป๋อง ปี 2561 - 2565 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.77 และ ร้อยละ 9.60 ต่อปี ตามลำดับ โดยปี 2565 ปริมาณและมูลค่านำเข้าเพิ่มขึ้นจากปี 2564 ร้อยละ 5.38 และ ร้อยละ 1.32 ตามลำดับ ประเทศที่มีมูลค่านำเข้ามากที่สุด คือ สหรัฐอเมริกา ปริมาณ 0.32 ล้านตัน มูลค่า 460.09 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ รองลงมาได้แก่ เยอรมนี ปริมาณ 0.07 ล้านตัน มูลค่า 109.85 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และสเปน ปริมาณ 0.05 ล้านตัน มูลค่า 84.29 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ตามลำดับ โดยทั้ง 3 ประเทศมีสัดส่วน การนำเข้ารวมร้อยละ 44.46 ของปริมาณการนำเข้าสับปะรดกระป๋องโลก

2) น้ำสับปะรด ปี 2561 - 2565 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.28 และ ร้อยละ 11.12 ต่อปี ตามลำดับ โดยปี 2565 ปริมาณและมูลค่านำเข้าเพิ่มขึ้นจากปี 2564 ร้อยละ 4.65 และ ร้อยละ 1.22 ตามลำดับ ประเทศที่มีมูลค่านำเข้ามากที่สุด คือ สหรัฐอเมริกา ปริมาณ 0.10 ล้านตัน มูลค่า 143.65 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ รองลงมาได้แก่ เนเธอร์แลนด์ ปริมาณ 0.25 ล้านตัน มูลค่า 113.19 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

และฝรั่งเศส ปริมาณ 0.06 ล้านตัน มูลค่า 64.02 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ตามลำดับ โดยทั้ง 3 ประเทศมีส่วนการนำเข้ารวมร้อยละ 30.83 ของปริมาณการนำเข้าน้ำสับปะรดโลก

(3) ราคา

1) ราคาส่งออก

- สับปะรดกระป๋อง ปี 2561 - 2565 ราคาส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.51 ต่อปี โดยปี 2565 ราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องลดลงจากปี 2564 ร้อยละ 0.73 ประเทศเนเธอร์แลนด์ราคาส่งออกสูงสุดตันละ 2,501 ดอลลาร์สหรัฐฯ รองลงมาได้แก่ เยอรมนี ตันละ 1,866 ดอลลาร์สหรัฐฯ และเคนยา ตันละ 1,515 ดอลลาร์สหรัฐฯ ตามลำดับ

- น้ำสับปะรด ปี 2561 - 2565 ราคาส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.93 ต่อปี โดยปี 2565 ราคาส่งออกน้ำสับปะรดเพิ่มขึ้นจากปี 2564 ร้อยละ 1.32 ประเทศไทยราคาส่งออกสูงสุดตันละ 1,936 ดอลลาร์สหรัฐฯ รองลงมาได้แก่ อินโดนีเซีย ตันละ 1,572 ดอลลาร์สหรัฐฯ และเนเธอร์แลนด์ ตันละ 1,311 ดอลลาร์สหรัฐฯ ตามลำดับ

2) ราคานำเข้า

- สับปะรดกระป๋อง ปี 2561 - 2565 ราคานำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.76 ต่อปี โดยปี 2565 ราคานำเข้าสับปะรดกระป๋องลดลงจากปี 2564 ร้อยละ 4.49 ประเทศสเปนราคานำเข้าสูงสุดตันละ 1,731 ดอลลาร์สหรัฐฯ รองลงมาได้แก่ สหราชอาณาจักร ตันละ 1,730 ดอลลาร์สหรัฐฯ และเยอรมนี ตันละ 1,530 ดอลลาร์สหรัฐฯ ตามลำดับ

- น้ำสับปะรด ปี 2561 - 2565 ราคานำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.80 ต่อปี โดยปี 2565 ราคานำเข้าน้ำสับปะรดลดลงจากปี 2564 ร้อยละ 3.68 ประเทศสหรัฐอเมริการาคานำเข้าสูงสุดตันละ 1,393 ดอลลาร์สหรัฐฯ รองลงมาได้แก่ สหราชอาณาจักร ตันละ 1,325 ดอลลาร์สหรัฐฯ และสเปน ตันละ 1,155 ดอลลาร์สหรัฐฯ ตามลำดับ

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2561 - 2565 เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ สับปะรดพันธุ์ปัตตาเวียมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 4.85 ร้อยละ 5.83 และร้อยละ 1.04 ต่อปี ตามลำดับ จากเนื้อที่เก็บเกี่ยว 568,394 ไร่ ผลผลิตรวม 2.35 ล้านตัน ผลผลิตต่อไร่ 4,136 กิโลกรัม ในปี 2561 ลดลงเหลือเนื้อที่เก็บเกี่ยว 455,574 ไร่ ผลผลิต 1.78 ล้านตัน ผลผลิตต่อไร่ 3,899 กิโลกรัม ในปี 2565 เนื่องจากปี 2561 ปริมาณผลผลิตเกินความต้องการของตลาด ราคาสับปะรดปรับตัวลง ประกอบกับสภาพอากาศแล้ง ส่งผลให้เกษตรกรลดพื้นที่ปลูกในช่วงปี 2562 - 2563 เนื้อที่เก็บเกี่ยวและผลผลิตจึงมีแนวโน้มลดลง แต่ช่วงปี 2563 - 2564 เนื้อที่เก็บเกี่ยวและผลผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นสำหรับปี 2565 เนื้อที่เก็บเกี่ยวลดลง ขณะที่ผลผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเนื้อที่เก็บเกี่ยวลดลงจากปี 2564 ร้อยละ 0.83 ส่วนผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ เพิ่มขึ้นจากปี 2564 ร้อยละ 1.47 และร้อยละ 2.31 ตามลำดับ คาดว่าเป็นผลมาจากปริมาณน้ำฝนเพียงพอต่อการเจริญเติบโตของต้นสับปะรด

1.2.2 การตลาด

(1) การบริโภค

ผลผลิตสับปะรด (พันธุ์ปัตตาเวีย) ประมาณร้อยละ 20 ของผลผลิตทั้งหมด ใช้เพื่อบริโภคภายในประเทศ และผลผลิตประมาณร้อยละ 80 ของผลผลิตทั้งหมด จะเข้าสู่โรงงานแปรรูปเพื่อแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อส่งออกไปต่างประเทศ

(2) การส่งออก

ปี 2561 - 2565 ปริมาณการส่งออกผลิตภัณฑ์สับปะรดมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 5.18 ขณะที่มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.45 ต่อปี จากปริมาณ 0.64 ล้านตัน ในปี 2561 ลดลงเหลือ 0.52 ล้านตัน ในปี 2565 ขณะที่มูลค่า 19,047 ล้านบาท ในปี 2561 เพิ่มขึ้นเป็น 23,038 ล้านบาท ในปี 2565 ตามลำดับ โดยผลิตภัณฑ์สำคัญ ได้แก่

1) สับปะรดกระป๋อง ปี 2561 - 2565 ปริมาณการส่งออกลดลงร้อยละ 3.60 ขณะที่มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.91 ต่อปี จากปริมาณ 0.48 ล้านตัน ในปี 2561 ลดลงเหลือ 0.41 ล้านตัน ในปี 2565 ขณะที่มูลค่า 12,877 ล้านบาท ในปี 2561 เพิ่มขึ้นเป็น 16,118 ล้านบาท ในปี 2565 โดยปี 2565 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นจาก 0.37 ล้านตัน มูลค่า 14,293 ล้านบาท ของปี 2564 ร้อยละ 10.81 และร้อยละ 12.77 ตามลำดับ

2) น้ำสับปะรด ปี 2561 - 2565 ปริมาณการส่งออกลดลงร้อยละ 16.29 ขณะที่มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.36 ต่อปี จากปริมาณ 0.11 ล้านตัน ในปี 2561 ลดลงเหลือ 0.058 ล้านตัน ในปี 2565 ขณะที่มูลค่า 3,601 ล้านบาท ในปี 2561 เพิ่มขึ้นเป็น 3,920 ล้านบาท ในปี 2565 โดยปี 2565 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นจาก 0.056 ล้านตัน มูลค่า 3,048 ล้านบาท ของปี 2564 ร้อยละ 3.57 และร้อยละ 28.61 ตามลำดับ

(3) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

- สับปะรดโรงงาน ปี 2561 - 2565 ราคาสับปะรดโรงงานที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.45 ต่อปี จากกิโลกรัมละ 2.97 บาท ในปี 2561 เพิ่มขึ้นเป็นกิโลกรัมละ 6.50 บาท ในปี 2565 โดยปี 2565 ราคาสับปะรดโรงงานที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 6.16 บาท ของปี 2564 ร้อยละ 5.52 เนื่องจากปริมาณผลผลิตที่ออกสู่ตลาดเพิ่มขึ้น แต่ไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด ทำให้ราคาสับปะรดปรับตัวเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

- สับปะรดบริโภคสด (พันธุ์ปัตตาเวีย) ปี 2561 - 2565 ราคาสับปะรดบริโภคสดที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.76 ต่อปี จากกิโลกรัมละ 7.09 บาท ในปี 2561 เพิ่มขึ้นเป็นกิโลกรัมละ 9.86 บาท ในปี 2565 โดยปี 2565 ราคาสับปะรดบริโภคที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 9.51 บาท ของปี 2564 ร้อยละ 3.68

2) ราคาจำหน่ายส่งตลาดกรุงเทพฯ

ปี 2561 - 2565 ราคาจำหน่ายส่งสับปะรดบริโภคสด (ศรีราชา เบอร์ 1) เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.46 ต่อปี จากกิโลกรัมละ 16.80 บาท ในปี 2561 เพิ่มขึ้นเป็นกิโลกรัมละ 20.00 บาท ในปี 2565 โดยปี 2565 ราคาจำหน่ายส่งตลาดกรุงเทพฯ ทรงตัวเท่ากับปี 2564 ที่กิโลกรัมละ 20.00 บาท

3) ราคาส่งออก

- สับปะรดกระป๋อง ปี 2561 - 2565 ราคาส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.76 ต่อปี จากกิโลกรัมละ 26.98 บาท ในปี 2561 เพิ่มขึ้นเป็นกิโลกรัมละ 40.87 บาท ในปี 2565 โดยปี 2565 ราคาเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 38.88 บาท ของปี 2564 ร้อยละ 5.12

- น้ำสับปะรด ปี 2561 - 2565 ราคาส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.06 ต่อปี จากกิโลกรัมละ 31.65 บาท ในปี 2561 เพิ่มขึ้นเป็นกิโลกรัมละ 67.19 บาท ในปี 2565 โดยปี 2565 ราคาเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 54.55 บาท ของปี 2564 ร้อยละ 23.17

2. แนวโน้ม ปี 2566

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

คาดว่า ผลผลิตสับปะรดของโลกในภาพรวมจะมีแนวโน้มมากขึ้นจากปีที่ผ่านมาเล็กน้อย เนื่องจากภาวะตลาดจะมีแนวโน้มดีขึ้น จากสภาพอากาศจะมีความเอื้ออำนวยต่อการผลิต จึงช่วยจูงใจให้เกษตรกรการผลิตเพิ่มขึ้น

2.1.2 การตลาด

คาดว่า ปริมาณการส่งออกและนำเข้าผลิตภัณฑ์สับปะรดของโลกในภาพรวมจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากปริมาณผลผลิตโลกที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ถึงแม้ว่าภาวะเศรษฐกิจโลกจะมีการชะลอตัว แต่จากการผ่อนปรนมาตรการป้องกันโรคโควิด-19 จะส่งผลให้ความต้องการของตลาดโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

2.1.3 ราคา

คาดว่า ราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องและน้ำสับปะรด จะมีแนวโน้มลดลงจากปีที่ผ่านมาเล็กน้อย เนื่องจาก ผลผลิตโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและตัวแทนการค้า (Broker) จะเสนอซื้อในปริมาณที่เพิ่มขึ้น โดยจะปรับราคารับซื้อจากประเทศผู้ผลิตลดลงจากปีที่ผ่านมา

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

คาดว่า ปี 2566 มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 433,271 ไร่ ผลผลิตรวม 1.68 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 3,871 กิโลกรัม ลดลงจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 4.90 ร้อยละ 5.62 และร้อยละ 0.72 ตามลำดับ เนื่องจากเกษตรกรได้ลดพื้นที่ปลูกในปี 2565 จากปัญหาต้นทุนที่ปรับตัวสูงขึ้นจากราคาปุ๋ยและสารเคมี และปัญหาการขาดแคลนแรงงานในบางพื้นที่ ประกอบกับเกษตรกรบางส่วนปรับเปลี่ยนไปปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น เช่น ยางพารา ทูเรียน และมะพร้าว และในบางพื้นที่ปรับเปลี่ยนไปปลูกมันสำปะหลัง เนื่องจากราคามันปะหลังในปีที่ผ่านมาอยู่ในเกณฑ์ดีและยังใช้ปุ๋ยเคมีน้อยกว่า สำหรับผลผลิตต่อไร่คาดว่าจะลดลงจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากราคาปุ๋ยเคมีที่สูงขึ้น ประกอบกับราคาสับปะรดลดลง เกษตรกรจึงขาดแรงจูงใจในการบำรุงรักษาและกังวลจะประสบกับปัญหาการขาดทุน จึงลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมี ส่งผลให้ภาพรวมผลผลิตทั้งประเทศลดลง

2.2.2 การตลาด

(1) ราคา

1) **ราคาที่เกษตรกรขายได้** คาดว่า จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นผลมาจากปริมาณผลผลิตที่แนวโน้มลดลง ทำให้โรงงานแปรรูปสับปะรดต้องมีการบริหารจัดการและปรับแผนการผลิตเพื่อให้มีต้นทุนที่เหมาะสมกับราคาตลาดและราคาส่งออกผลิตภัณฑ์เพื่อแข่งขันได้ในตลาดโลก

2) **ราคาส่งออก** คาดว่า ราคาส่งออกสับปะรดกระป๋อง และน้ำสับปะรดของไทย มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาเล็กน้อย เนื่องจากปริมาณผลผลิตมีแนวโน้มลดลง ตัวแทนการค้า (Broker) มีการปรับราคารับซื้อ และผลจากค่าเงินบาทที่มีแนวโน้มอ่อนตัวอย่างต่อเนื่อง

(2) การส่งออก

คาดว่า การส่งออกสับปะรดกระป๋องและน้ำสับปะรด จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากการผ่อนปรนมาตรการป้องกันโรคโควิด 19 จะทำให้ความต้องการของตลาดโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตและการส่งออก

2.3.1 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิต

(1) พฤติกรรมการตอบสนองต่อราคาของเกษตรกร โดยในปี 2564 ผลผลิตปรับตัวเพิ่มขึ้น ราคาปรับตัวลดลง ขณะที่ปี 2565 ผลผลิตเพิ่มขึ้นและความต้องการวัตถุดิบของโรงงานแปรรูปมีความผันผวนตามความต้องการของตลาดต่างประเทศที่เป็นปัจจัยนอกเหนือการควบคุม ทำให้ราคาปรับตัวเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามเกษตรกรสามารถลดความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาสับปะรด โดยปรับแผนการผลิตเป็นสับปะรดเพื่อบริโภคสดเพิ่มขึ้น ทดแทนการผลิตเป็นวัตถุดิบเพื่อส่งเข้าโรงงานแปรรูป

(2) ปัญหาต้นทุนการผลิต โดยราคาปุ๋ยและสารเคมีปรับตัวสูงขึ้น ประกอบกับราคามันปะหลังในปีที่ผ่านมาอยู่ในเกณฑ์ดีและมีการใช้ปุ๋ยเคมีที่มีน้อยกว่าการผลิตสับปะรดทำให้เกษตรกรบางส่วนปรับเปลี่ยนพื้นที่ไปปลูกมันสำปะหลัง หรือพืชชนิดอื่นที่ต้นทุนการผลิตน้อยและให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า

2.3.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อส่งออก

(1) ผลกระทบจากเศรษฐกิจโลกชะลอตัว ประกอบกับภาวะเงินเฟ้อ และผลจากการระบอบของโรคโควิด 19 ส่งผลให้ต้นทุนโลจิสติกส์ปรับสูงขึ้น เช่น ค่าระวางเรือ ราคาบรรจุภัณฑ์(เหล็ก) ทำให้ความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลกลดลง อีกทั้งกลุ่มธุรกิจท่องเที่ยวและร้านอาหาร เป็นปัจจัยกระทบต่อความต้องการสับปะรดกระป๋องและน้ำสับปะรดในประเทศและตลาดโลก และกระทบต่อความสามารถในการส่งออกของไทย

(2) ปริมาณผลผลิตสับปะรดโลกและราคาสินค้าของประเทศผู้ผลิตสำคัญ คาดว่าปี 2566 สภาพอากาศจะเอื้ออำนวยต่อการเพิ่มขึ้นของปริมาณผลผลิตสับปะรดโลก โดยเฉพาะผู้ผลิตและส่งออกสำคัญ คือฟิลิปปินส์และอินโดนีเซีย ที่มีการผลิตโดยบริษัทขนาดใหญ่ มีเครือข่ายการค้าในหลายประเทศ รวมทั้งการได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรทั่วไป (Generalized system of Preferences: GSP) ทำให้มีต้นทุนการผลิตและต้นทุนการตลาดต่ำ จะสามารถเสนอราคาจำหน่ายสินค้าในตลาดโลกต่ำกว่าสินค้าจากประเทศไทย

(3) ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2564 สหภาพเศรษฐกิจยูเรเชีย (Eurasian Economic Union: EAEU) 5 ประเทศ ได้แก่ รัสเซีย เบลารุส คาซัคสถาน อาร์เมเนีย คีร์กีซสถาน เพิกถอนสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรทั่วไป

(Generalized system of Preferences: GSP) แก่ประเทศไทย ส่งผลให้ไทยเสียภาษีนำเข้าในอัตราปกติ (MFN Rate) ร้อยละ 25 เสียเปรียบประเทศฟิลิปปินส์และอินโดนีเซีย

(4) แนวโน้มการบริโภคสินค้าเพื่อสุขภาพ ทำให้ความต้องการสับปะรดสด และน้ำผลไม้แบบคั้นสดในตลาดโลกเพิ่มขึ้น ส่งผลต่อความต้องการผลิตภัณฑ์สับปะรดแปรรูปและน้ำสับปะรดชะลอดตัว

(5) สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครน ส่งผลให้ราคาสินค้าโภคภัณฑ์หลายชนิดปรับตัวสูงขึ้น เช่น ปุ๋ยเคมี วัตถุดิบอาหารสัตว์ น้ำมันเชื้อเพลิง และก๊าซธรรมชาติ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นปัจจัยการผลิตหลักในการผลิตสินค้าเกษตร ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตของไทยสูงขึ้น

(6) การปรับขึ้นดอกเบี้ยนโยบาย ธนาคารกลางสหรัฐ (Federal Reserve System: Fed) เพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 0.75 จะส่งผลให้เกิดภาวะเงินเฟ้อในประเทศต่าง ๆ สูงขึ้น เศรษฐกิจโลกชะลอดตัว กระทบต่อกำลังซื้อสินค้าสับปะรดของตลาดโลก

ตารางที่ 1 ผลผลิตสับปะรดของประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ ปี 2561 - 2565

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2561	2562	2563	2564 ^{1/}	2565 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ฟิลิปปินส์	2.73	2.75	2.70	2.66	2.66	-0.83
คอสตาริกา	3.42	3.33	2.62	2.74	2.79	-5.83
จีน	2.06	2.16	2.64	2.75	2.80	9.02
บราซิล	2.65	2.43	2.46	2.49	2.50	-0.92
อินโดนีเซีย	1.81	2.20	2.45	2.59	2.68	10.01
ไทย ^{2/}	2.35	1.83	1.68	1.75	1.78	-5.84
อื่น ๆ	13.39	13.73	13.42	13.70	13.76	0.54
รวม	28.40	28.41	27.96	28.67	28.99	0.50

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ (ณ พฤศจิกายน 2565)

^{2/} ข้อมูลสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (ณ พฤศจิกายน 2565)

ที่มา: Food and Agricultural Organization of The United Nations (FAO), November 2022

ตารางที่ 2

ปริมาณและมูลค่าการส่งออกสับปรดกระป๋องของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ ปี 2561 - 2565

ปริมาณ: ล้านตัน มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ประเทศ	2561		2562		2563		2564 ^{1/}		2565 ^{1/}		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ไทย	0.48	400.33	0.39	337.02	0.29	345.24	0.37	446.28	0.41	460.51	-3.62	5.77
ฟิลิปปินส์	0.24	192.16	0.23	181.94	0.27	235.25	0.32	305.40	0.32	307.41	9.28	15.69
อินโดนีเซีย	0.19	157.38	0.19	162.16	0.19	232.32	0.23	284.80	0.24	291.74	7.68	19.69
เนเธอร์แลนด์	0.03	45.00	0.03	37.84	0.02	46.53	0.02	52.90	0.02	54.73	-6.37	7.53
เคนย่า	0.03	38.26	0.04	58.76	0.05	72.91	0.03	49.25	0.03	51.58	0.48	4.30
เยอรมนี	0.01	21.42	0.02	18.73	0.01	21.89	0.01	27.68	0.02	28.34	0.05	9.96
อื่น ๆ	0.08	103.78	0.09	95.43	0.10	122.42	0.08	153.61	0.06	158.50	-6.41	14.14
รวม	1.06	958.34	0.97	891.87	0.93	1,076.54	1.06	1,319.92	1.10	1,352.80	1.74	11.42

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ (ณ พฤศจิกายน 2565)

ที่มา: The International Trade Centre (ITC), November 2022

ตารางที่ 3

ปริมาณและมูลค่าการส่งออกน้ำสับปรดของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ ปี 2561 - 2565

ปริมาณ: ล้านตัน มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ประเทศ	2561		2562		2563		2564 ^{1/}		2565 ^{1/}		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ฟิลิปปินส์	0.14	82.76	0.15	100.92	0.18	119.56	0.25	172.87	0.25	177.17	19.56	22.88
คอซตาริกา	0.18	104.55	0.18	94.24	0.19	117.04	0.20	160.44	0.20	162.79	4.17	15.23
เนเธอร์แลนด์	0.13	90.15	0.09	86.43	0.10	106.12	0.11	142.40	0.11	150.96	-1.37	16.54
ไทย	0.11	111.47	0.09	92.23	0.04	64.47	0.06	95.01	0.06	111.99	-16.29	0.39
อินโดนีเซีย	0.03	28.80	0.03	28.83	0.02	38.00	0.03	46.76	0.03	44.20	-1.15	14.34
เยอรมนี	0.01	15.58	0.02	14.60	0.01	14.76	0.02	21.95	0.02	22.86	6.76	12.47
อื่น ๆ	0.32	144.40	0.42	140.51	0.42	168.47	0.36	212.87	0.39	227.91	2.75	14.20
รวม	0.92	577.71	0.96	557.76	0.96	628.43	1.02	852.29	1.06	897.87	3.62	13.95

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ (ณ พฤศจิกายน 2565)

ที่มา: The International Trade Centre (ITC), November 2022

ตารางที่ 4 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าสัปรดกระป๋องของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ ปี 2561 - 2565

ปริมาณ: ล้านตัน มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ประเทศ	2561		2562		2563		2564 ^{1/}		2565 ^{1/}		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
สหรัฐอเมริกา	0.30	317.48	0.29	309.90	0.25	333.54	0.29	455.84	0.32	460.09	1.16	11.94
เยอรมนี	0.07	76.91	0.07	65.67	0.07	93.44	0.07	107.19	0.07	109.85	-0.51	12.78
สเปน	0.05	61.81	0.04	50.98	0.04	56.99	0.04	80.01	0.05	84.29	2.09	11.30
รัสเซีย	0.06	54.21	0.05	43.08	0.05	51.17	0.05	66.56	0.06	69.14	-1.05	9.65
สหราชอาณาจักร	0.03	40.57	0.03	35.93	0.03	42.65	0.03	53.58	0.03	54.66	-0.43	10.47
เนเธอร์แลนด์	0.04	41.66	0.04	37.47	0.03	40.66	0.03	49.79	0.03	51.55	-2.18	7.36
อื่น ๆ	0.41	476.51	0.37	446.33	0.32	494.73	0.40	589.05	0.42	590.90	1.22	7.33
รวม	0.96	1,069.15	0.90	989.37	0.79	1,113.18	0.93	1,402.01	0.98	1,420.46	0.77	9.60

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ (ณ พฤศจิกายน 2565)

ที่มา: The International Trade Centre (ITC), November 2022

ตารางที่ 5 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าสัปรดของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ ปี 2561 - 2565

ปริมาณ: ล้านตัน มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ประเทศ	2561		2562		2563		2564 ^{1/}		2565 ^{1/}		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
สหรัฐอเมริกา	0.09	66.06	0.09	68.37	0.11	88.96	0.10	141.20	0.10	143.65	3.45	25.59
เนเธอร์แลนด์	0.16	82.16	0.15	69.69	0.18	97.63	0.25	113.26	0.25	113.19	15.26	11.93
ฝรั่งเศส	0.05	52.80	0.05	44.82	0.05	49.67	0.05	61.82	0.06	64.02	2.65	7.33
สเปน	0.05	41.43	0.04	35.71	0.04	39.78	0.04	51.63	0.05	52.55	-0.16	8.81
เยอรมนี	0.05	40.45	0.05	34.05	0.05	37.91	0.04	44.13	0.04	45.87	-3.53	5.25
สหราชอาณาจักร	0.02	21.64	0.02	19.69	0.03	26.78	0.02	30.27	0.02	31.39	4.72	12.46
อื่น ๆ	0.91	231.36	0.88	221.16	0.67	261.58	0.77	292.54	0.82	293.19	-3.33	7.82
รวม	1.34	535.89	1.28	493.49	1.12	602.30	1.29	734.86	1.35	743.85	0.28	11.12

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ (ณ พฤศจิกายน 2565)

ที่มา: The International Trade Centre (ITC), November 2022

ตารางที่ 6 ราคาส่งออกสับปรดกระป๋อง ของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ ปี 2561 - 2565

หน่วย: ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน

ประเทศ	2561	2562	2563	2564 ^{1/}	2565 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
เนเธอร์แลนด์	1,674	1,459	2,121	2,578	2,501	14.71
เยอรมนี	1,446	1,231	1,539	1,911	1,866	9.97
เคนยา	1,269	1,389	1,515	1,418	1,515	3.82
อินโดนีเซีย	849	863	1,251	1,242	1,202	11.18
ไทย	839	865	1,188	1,217	1,126	9.75
ฟิลิปปินส์	790	805	881	963	964	5.92
เฉลี่ยโลก	907	917	1,158	1,239	1,230	9.51

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ (ณ พฤศจิกายน 2565)

ที่มา: The International Trade Centre (ITC), November 2022

ตารางที่ 7 ราคาส่งออกน้ำสับปรดของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ ปี 2561 - 2565

หน่วย: ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน

ประเทศ	2561	2562	2563	2564 ^{1/}	2565 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ไทย	980	1,080	1,537	1,709	1,936	19.98
อินโดนีเซีย	970	1,079	1,628	1,727	1,572	15.45
เนเธอร์แลนด์	683	917	1,100	1,307	1,311	18.05
เยอรมนี	1,127	973	1,135	1,270	1,276	5.27
ฟิลิปปินส์	612	690	671	699	701	2.91
คอสตาริกา	587	538	627	792	804	10.69
เฉลี่ยโลก	629	581	656	833	844	9.93

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ (ณ พฤศจิกายน 2565)

ที่มา: The International Trade Centre (ITC), November 2022

ตารางที่ 8 ราคานำเข้าสับประตกระป๋องของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ ปี 2561 - 2565

หน่วย: ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน

ประเทศ	2561	2562	2563	2564 ^{1/}	2565 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สเปน	1,364	1,209	1,493	1,781	1,731	9.02
สหราชอาณาจักร	1,264	1,171	1,496	1,766	1,730	10.94
เยอรมนี	1,066	903	1,291	1,536	1,530	13.36
เนเธอร์แลนด์	1,143	1,021	1,411	1,536	1,485	9.76
สหรัฐอเมริกา	1,061	1,051	1,320	1,546	1,453	10.66
รัสเซีย	844	891	1,067	1,212	1,210	10.82
เฉลี่ยโลก	1,111	1,104	1,416	1,513	1,445	8.76

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ (ณ พฤศจิกายน 2565)

ที่มา: The International Trade Centre (ITC), November 2022

ตารางที่ 9 ราคานำเข้าสับประตของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ ปี 2561 - 2565

หน่วย: ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน

ประเทศ	2561	2562	2563	2564 ^{1/}	2565 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหรัฐอเมริกา	712	770	841	1,393	1,393	21.36
สหราชอาณาจักร	982	1,255	821	1,353	1,325	6.97
สเปน	899	850	985	1,215	1,155	8.95
ฝรั่งเศส	985	887	960	1,153	1,079	4.56
เยอรมนี	818	728	822	1,038	1,054	9.01
เนเธอร์แลนด์	513	455	540	451	447	-2.78
เฉลี่ยโลก	401	385	536	571	550	10.80

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ (ณ พฤศจิกายน 2565)

ที่มา: The International Trade Centre (ITC), November 2022

ตารางที่ 10 เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ สับปะรดของไทย ปี 2561 - 2566

ปี	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
2561	568,394	2.35	4,136
2562	485,399	1.83	3,760
2563	449,777	1.68	3,737
2564	459,394	1.75	3,811
2565*	455,574	1.78	3,899
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-4.85	-5.83	-1.04
2566*	433,271	1.68	3,871

หมายเหตุ: * ประมาณการ (ณ พฤศจิกายน 2565)

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 11 ปริมาณ มูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋อง น้ำสับปะรดและผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ของไทย ปี 2561 - 2565

ปริมาณ: ล้านตัน มูลค่า: ล้านบาท

ปี	สับปะรดกระป๋อง		น้ำสับปะรด		อื่น ๆ (กวน สด แห้ง แช่แข็ง)		รวม	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2561	0.48	12,877	0.11	3,601	0.05	2,569	0.64	19,047
2562	0.39	10,460	0.09	2,861	0.04	2,339	0.52	15,661
2563	0.29	10,799	0.04	2,017	0.03	2,359	0.36	15,174
2564	0.37	14,293	0.06	3,048	0.03	2,654	0.46	19,995
2565*	0.41	16,118	0.06	3,920	0.05	3,000	0.52	23,038
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-3.60	7.91	-16.29	2.36	0.16	4.46	-5.18	6.45

หมายเหตุ: * ประมาณการ (สับปะรดกระป๋อง รหัส 200820, น้ำสับปะรด รวมรหัส 200941 และ 200949)

ณ พฤศจิกายน 2565

ที่มา: กรมศุลกากร รวบรวมโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 12

**ราคาที่เกษตรกรขายได้ ราคาจำหน่ายส่ง ณ ตลาดกรุงเทพฯ และราคาส่งออก
ปี 2561 - 2565**

หน่วย: บาท/กิโลกรัม

ปี	ราคาที่เกษตรกรขายได้ ^{1/}		ราคาจำหน่ายส่ง ^{2/}	ราคาส่งออก ^{3/}	
	สับปรตโรงงาน	สับปรตบริโภคสด	สับปรตบริโภคสด	สับปรต กระป๋อง	น้ำสับปรต
2561	2.97	7.09	16.80	26.98	31.65
2562	5.91	7.95	18.32	26.84	33.50
2563	10.68	13.92	22.55	37.16	48.10
2564	6.16	9.51	20.00	38.88	54.55
2565*	6.50	9.86	20.00	40.87	67.19
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	17.45	8.76	4.46	12.76	22.06

หมายเหตุ: * ประมาณการ (ณ พฤศจิกายน 2565)

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, ^{2/} กรมการค้าภายใน (ศรียาชาเบอร์ 1), ^{3/} การคำนวณข้อมูลกรมศุลกากร

1. สถานการณ์ปี 2565

1.1 การผลิต

ปี 2561 - 2565 เนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้นจาก 1,512,429 ไร่ ในปี 2561 เป็น 1,702,792 ไร่ ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.13 ต่อปี ผลผลิตเพิ่มขึ้นจาก 1,246,421 ตัน ในปี 2561 เป็น 1,687,178 ตัน ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.33 ต่อปี และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่เพิ่มขึ้นจาก 824 กิโลกรัมในปี 2561 เป็น 991 กิโลกรัม ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.03 ต่อปี เนื่องจากสภาพอากาศในช่วงที่ผ่านมาเอื้ออำนวยต่อการออกดอกและติดผล ทำให้ภาพรวมผลผลิตยังคงเพิ่มขึ้นทั้งจากการเพิ่มขึ้นของทั้งเนื้อที่ให้ผลและผลผลิตต่อไร่ ประกอบกับความต้องการบริโภคลำไยจากต่างประเทศ ได้แก่ จีน อินโดนีเซีย และเวียดนาม มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ทำให้เกษตรกรขยายเนื้อที่ปลูกลำไยเพิ่มขึ้น

ปี 2565 มีเนื้อที่ให้ผล 1,702,792 ไร่ เพิ่มขึ้นจาก 1,650,124 ไร่ ในปี 2564 ร้อยละ 3.19 และผลผลิต 1,687,178 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 1,567,087 ตัน ในปี 2564 ร้อยละ 7.66 และผลผลิตต่อไร่ 991 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจาก 950 กิโลกรัม ในปี 2564 ร้อยละ 4.32 เนื่องจากเนื้อที่ให้ผลรวมทั้งประเทศเพิ่มขึ้น จากต้นลำไยที่ปลูกในปี 2562 ซึ่งเกษตรกรปลูกแทนพืชอื่น เช่น ลิ้นจี่ และไม้ผลอื่น เริ่มให้ผลผลิตได้ในปีนี้ สำหรับผลผลิตต่อเนื้อที่ให้ผลและผลผลิตรวมคาดว่าเพิ่มขึ้น เนื่องจากแหล่งผลิตสำคัญทางภาคเหนือ สภาพอากาศหนาวเย็นต่อเนื่อง ลำไยจึงออกดอกจำนวนมากโดยที่ไม่ต้องพ่นสารกระตุ้นการออกดอก ประกอบกับมีฝนตกอย่างต่อเนื่องในช่วงต้นปี 2565 จึงไม่ประสบปัญหาขาดน้ำในช่วงฤดูแล้ง ส่งผลให้ลำไยออกดอกดี มีปริมาณน้ำเพียงพอในช่วงออกดอก และช่วงติดผลอ่อน อย่างไรก็ตามเกษตรกรบางส่วน ให้การดูแลต้นลำไยลดลงจากราคาปุ๋ยและสารเคมีมีแนวโน้มสูงขึ้น

1.2 การตลาด

(1) การบริโภคภายในประเทศ

ปี 2561 - 2565 ปริมาณความต้องการบริโภคลำไยสดและผลิตภัณฑ์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 124,642 ตัน ในปี 2561 เป็น 253,077 ตัน ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.57 ต่อปี เนื่องจากมีการประชาสัมพันธ์บริโภคผลไม้ไทยในหลายช่องทาง และมีช่องทางในการซื้อขายมากขึ้น ทั้งออนไลน์และออฟไลน์ จึงสามารถเข้าถึงผู้บริโภคได้ง่ายขึ้น ส่งผลให้ปริมาณการบริโภคเพิ่มขึ้นตามปริมาณการผลิต โดยผลผลิตลำไยส่วนใหญ่ที่บริโภคในประเทศจะอยู่ในรูปลำไยสด สำหรับผลิตภัณฑ์แปรรูป ได้แก่ ลำไยอบแห้ง ลำไยกระป๋อง และลำไยแช่แข็ง มีการบริโภคในประเทศเล็กน้อย ปี 2565 มีการบริโภคลำไยภายในประเทศ 253,077 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 156,709 ตัน ในปี 2564 เป็นร้อยละ 61.49 เนื่องจากการส่งออกชะลอตัวจากเศรษฐกิจที่ชะลอตัวและผลกระทบเนื่องจากโรคระบาดโควิด 19 จึงทำให้มีการส่งเสริมการบริโภคในประเทศเพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

ไทยเป็นผู้ส่งออกลำไยรายใหญ่ของโลก โดยส่วนใหญ่ส่งออกในรูปลำไยสด และลำไยอบแห้ง ทั้งนี้ในช่วงปี 2561 - 2565 การส่งออกลำไยสดและผลิตภัณฑ์ลดลงจากปริมาณ 771,150 ตัน มูลค่า 28,734.52 ล้านบาท

ในปี 2561 เพิ่มขึ้นเป็นปริมาณ 773,140 ตัน มูลค่า 30,361 ล้านบาท ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.55 ต่อปี และร้อยละ 1.37 ต่อปี ตามลำดับ

ปี 2565 มีการส่งออกลำไยสดและผลิตภัณฑ์ ปริมาณ 773,140 ตัน มูลค่า 30,361 ล้านบาท ลดลงจากปริมาณ 798,766 ตัน มูลค่า 31,245.43 ล้านบาท ในปี 2564 หรือลดลงร้อยละ 3.21 และร้อยละ 2.83 ตามลำดับ เนื่องจากปี 2565 ยังมิได้รับผลกระทบการระบาดจากโรคโควิด 19 การลือคความวุ่นเมืองหลักต่าง ๆ ส่งผลต่อระบบโลจิสติกส์ ต้นทุนโลจิสติกส์ที่สูงขึ้น และการขนส่งล่าช้า สำหรับการส่งออกแยกตามผลิตภัณฑ์ ได้ดังนี้

1) **ลำไยสด** ปี 2561 - 2565 ปริมาณการส่งออกลำไยสดเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 2.52 ต่อปี ตลาดส่งออกหลักของลำไยสด ได้แก่ จีน อินโดนีเซีย และเวียดนาม โดยในปี 2565 การส่งออกลำไยสดมีปริมาณ 600,000 ตัน มูลค่า 22,000 ล้านบาท ลดลงจาก 631,245 ตัน มูลค่า 23,036.75 ล้านบาท ในปี 2564 หรือลดลงร้อยละ 4.95 ร้อยละ 4.50 ตามลำดับ

2) **ลำไยอบแห้ง** ปี 2561 - 2565 ปริมาณการส่งออกลำไยอบแห้งลดลงในอัตราร้อยละ 5.13 ต่อปี ตลาดส่งออกหลักของลำไยอบแห้ง ได้แก่ จีน เวียดนาม และฮ่องกง โดยในปี 2565 การส่งออกลำไยอบแห้ง มีปริมาณ 162,000 ตัน มูลค่า 7,500 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 156,170 ตัน มูลค่า 7,387.73 ล้านบาท ในปี 2564 ร้อยละ 3.73 และร้อยละ 1.52 ตามลำดับ

3) **ลำไยกระป๋อง** ปี 2561 - 2565 ปริมาณการส่งออกลำไยกระป๋องลดลงในอัตราร้อยละ 6.20 ต่อปี ตลาดส่งออกหลักของลำไยกระป๋อง ได้แก่ มาเลเซีย อินโดนีเซีย และจีน โดยในปี 2565 การส่งออกลำไยกระป๋องมีปริมาณ 11,000 ตัน มูลค่า 850 ล้านบาท เทียบกับปี 2564 ซึ่งส่งออกปริมาณ 11,192 ตัน มูลค่า 811.79 ล้านบาท ซึ่งปริมาณลดลง ร้อยละ 1.72 แต่มูลค่าเพิ่มขึ้น ร้อยละ 4.71

4) **ลำไยแช่แข็ง** ปี 2561 - 2565 ปริมาณการส่งออกลำไยแช่แข็งเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 54.70 ต่อปี ตลาดส่งออกหลักของลำไยแช่แข็ง ได้แก่ จีน ฮ่องกง และญี่ปุ่น ในปี 2565 การส่งออกลำไยแช่แข็งมีปริมาณ 140 ตัน มูลค่า 11 ล้านบาท เทียบกับปี 2564 ซึ่งส่งออกปริมาณ 159 ตัน มูลค่า 9.16 ล้านบาท ซึ่งปริมาณลดลงร้อยละ 11.95 แต่มูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.09

(3) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2561 - 2565 ราคาลำไยสดทั้งช่อเกรด AA ลดลงจากกิโลกรัมละ 33.05 บาท ในปี 2561 เหลือกิโลกรัมละ 26.62 บาท ในปี 2565 หรือลดลงร้อยละ 6.82 ต่อปี ขณะที่ราคาลำไยสดทั้งช่อเกรด A ลดลงจากกิโลกรัมละ 26.72 บาท ในปี 2561 เหลือกิโลกรัมละ 20.00 บาท ในปี 2565 หรือลดลงร้อยละ 7.45 ต่อปี

ปี 2561 - 2565 ราคาลำไยอบแห้งเกรด AA สูงขึ้นจากกิโลกรัมละ 72.39 บาท ในปี 2561 เป็นกิโลกรัมละ 99.43 บาท ในปี 2565 หรือสูงขึ้นร้อยละ 9.39 ต่อปี ราคาลำไยอบแห้งเกรด A เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 53.66 บาท ในปี 2561 เป็นกิโลกรัมละ 60.22 บาท ในปี 2565 หรือสูงขึ้นร้อยละ 5.19 และ ราคาลำไยอบแห้งเกรด B ลดลงจากกิโลกรัมละ 32.93 บาท ในปี 2561 เหลือกิโลกรัมละ 21.56 บาท ในปี 2565 หรือลดลงร้อยละ 8.05 ต่อปี

2) ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี.

ปี 2561 - 2565 ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี. ลำไยสด และลำไยกระป๋อง สูงขึ้นจากกิโลกรัมละ 31.21 บาท และ 70.66 บาท ในปี 2561 เป็นกิโลกรัมละ 36.67 บาท และ 77.27 บาท ในปี 2565 หรือสูงขึ้นร้อยละ 3.51 และร้อยละ 2.17 ต่อปี ตามลำดับ ขณะที่ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี. ลำไยอบแห้ง และลำไยแช่แข็ง ลดลงจากกิโลกรัมละ 51.14 บาท และ 88.38 บาท ในปี 2561 เหลือกิโลกรัมละ 46.30 บาท และ 78.57 บาท ในปี 2565 หรือลดลงร้อยละ 3.14 และร้อยละ 12.56 ต่อปี ตามลำดับ

ปี 2565 ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี. ลำไยสด ลำไยกระป๋อง และลำไยแช่แข็ง กิโลกรัมละ 36.67 บาท 77.27 บาท และ 78.57 บาท สูงขึ้นจากกิโลกรัมละ 36.49 บาท 72.53 บาท และ 57.62 บาท ในปี 2564 ร้อยละ 0.49 ร้อยละ 6.54 และร้อยละ 36.36 ตามลำดับ ส่วนลำไยอบแห้ง กิโลกรัมละ 46.30 บาท ลดลงจากกิโลกรัมละ 47.31 บาท ในปี 2564 ร้อยละ 2.13

2. แนวโน้มปี 2566

2.1 การผลิต

เนื้อที่ให้ผลรวมทั้งประเทศเพิ่มขึ้น คาดว่ามีเนื้อที่ให้ผล 1,720,817 ไร่ เพิ่มขึ้นจาก 1,702,792 ไร่ ในปี 2565 ร้อยละ 1.06 จากต้นลำไยที่ปลูกในปี 2563 ซึ่งเกษตรกรปลูกแทนพืชอื่น เช่น ลิ้นจี่ มะนาว และไม้ผลอื่น เริ่มให้ผลผลิตได้ในปีนี้ สำหรับผลผลิตต่อเนื้อที่ให้ผลและผลผลิตรวมคาดว่าจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากแหล่งผลิตสำคัญทางภาคเหนือ สภาพอากาศหนาวเย็นต่อเนื่อง ลำไยจึงออกดอกจำนวนมากโดยที่ไม่ต้องราดสารกระตุ้นการออกดอก ประกอบกับมีฝนตกอย่างต่อเนื่องในช่วงปี 2565 จึงไม่ประสบปัญหาขาดน้ำในช่วงฤดูแล้ง ส่งผลให้ลำไยออกดอกดี มีปริมาณน้ำเพียงพอในช่วงออกดอกและช่วงติดผลอ่อน ส่งผลให้ภาพรวมผลผลิตเพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว ผลผลิตคาดว่า มีปริมาณ 1,748,049 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 1,687,178 ตัน ในปี 2565 ร้อยละ 3.61 ขณะที่ผลผลิตต่อไร่ 1,016 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจาก 991 กิโลกรัม ในปี 2565 ร้อยละ 2.52

2.2 การตลาด

(1) การบริโภคภายในประเทศ

คาดว่าความต้องการบริโภคลำไยภายในประเทศประมาณ 262,207 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 253,077 ตัน ในปี 2565 ร้อยละ 3.61 เนื่องจากปริมาณผลผลิตที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้น และมาตรการส่งเสริมการบริโภคผลไม้ภายในประเทศของภาครัฐ ประกอบกับการชะลอตัวของการส่งออก

(2) การส่งออก

คาดว่าจะมีการส่งออกลำไยสดและผลิตภัณฑ์ประมาณ 786,140 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 1.68 แม้ว่าเศรษฐกิจยังคงชะลอตัวและมีความไม่แน่นอน โดยเฉพาะประเทศผู้นำเข้าหลักคือ จีน และจากมาตรการ Zero-Covid ของจีนส่งผลให้ต้นทุนโลจิสติกส์ต่าง ๆ สูงขึ้น ความสามารถในการแข่งขันในตลาดลดลง แต่ยังมีความต้องการบริโภคลำไยอย่างต่อเนื่องจาก จีน และฮ่องกง รวมทั้งประเทศอาเซียนโดยเฉพาะอินโดนีเซีย

(3) ราคา

ปี 2566 คาดว่าราคาลำไยสดทั้งข้อ ลำไยอบแห้งที่เกษตรกรขายได้จะมีแนวโน้มทรงตัวใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากความไม่แน่นอนจากการชะลอตัวของการส่งออก

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตและการส่งออก

2.3.1 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณการผลิต

(1) สภาพโลกร้อน

สภาพโลกร้อนส่งผลให้สภาพภูมิอากาศเกิดการเปลี่ยนแปลงและธรรมชาติเกิดความแปรปรวน ทำให้เกิดภัยธรรมชาติอย่างรุนแรง เช่น ภัยแล้ง และบางครั้งมีฝนตกชุก ส่งผลให้พื้นที่ปลูกและผลผลิตทางการเกษตรเกิดความเสียหาย รวมทั้งส่งผลต่อการติดดอกออกผล ทำให้ผลผลิตออกล่าช้าและไม่ได้คุณภาพ และหากสภาพอากาศแปรปรวนเกิดขึ้นในช่วงสำคัญระหว่างการผลิต อาจมีผลทำให้ไม่มีผลผลิตเลยก็เป็นได้อีกทั้งหากฝนตกชุกในช่วงใกล้เก็บเกี่ยว ก็ส่งผลให้ผลล้าไยแตก เสียหายช่วงระหว่างเก็บเกี่ยวอีกด้วย ดังนั้นจึงเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตลำไยของไทย

(2) ราคาผลผลิตลำไย

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2561 - 2565) ราคาลำไยของไทยมีแนวโน้มลดลง ถึงแม้ว่ายังมีราคาสูงกว่าต้นทุนการผลิต แต่เกษตรกรส่วนใหญ่ก็มีการโค่นต้นลำไยไปปลูกพืชชนิดอื่น เช่น อะโวคาโด ทูเรียน เป็นต้น ซึ่งหากราคาลำไยยังมีแนวโน้มลดลง คาดว่าเกษตรกรก็จะไม่ดูแลต้นลำไย ส่งผลให้ปริมาณการผลิตลดลงตามไปด้วย

(3) มาตรการของรัฐ

การแก้ปัญหาราคาลำไยตกต่ำในปี 2565 ที่มีสาเหตุหลักมาจากการสั่งซื้อจากประเทศจีน ซึ่งเป็นตลาดหลักมีปริมาณลดลง โดยรัฐบาลได้ดำเนินมาตรการต่าง ๆ ดังนี้

(3.1) สนับสนุนความช่วยเหลือด้านตลาดในประเทศ โดยรับซื้อผ่านข้อตกลง ระหว่างกลุ่มเกษตรกรกับห้างค้าส่ง - ค้าปลีก ตลาดกลางสินค้าเกษตร โรงงานแปรรูป รวมถึงช่วยกระจายผลผลิตออกนอกแหล่งผลิต เพื่อจำหน่ายในตลาดปลายทางทั่วประเทศ อาทิ ร้านธงฟ้า รถโมบายผลไม้ และสถานีบริการน้ำมัน

(3.2) สนับสนุนค่าบริหารจัดการในการรวบรวม และกระจายผลผลิตลำไยให้แก่จังหวัดแหล่งผลิตลำไยในอัตรา 3 บาทต่อกิโลกรัม

(3.3) รับซื้อผลผลิตลำไยรูตรงโดยตรงจากเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์การเกษตรและวิสาหกิจชุมชน เพื่อนำไปสู่การแปรรูป

(3.4) สนับสนุนค่าบริหารจัดการผลักดันส่งออกผลไม้กิโลกรัมละ 5 บาท

(3.5) ร่วมกับบริษัทไปรษณีย์ไทย สนับสนุนกล่องบรรจุผลไม้และค่าขนส่งฟรี รวม 200,000 กล่องให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกผลไม้และผู้ประกอบการ online

นอกจากนี้ในช่วงเดือนสิงหาคม 2565 ที่ผ่านมา สำนักงานเกษตรจังหวัด 8 จังหวัดภาคเหนือร่วมขับเคลื่อนการแก้ไขสถานการณ์ผลผลิตกระจุกตัวร่วมกับคณะกรรมการเพื่อแก้ไขปัญหาเกษตรกรอันเนื่องมาจากผลผลิตการเกษตรระดับจังหวัด (คพจ.) ได้ดำเนินการดังนี้

(1) เฝ้าระวังการซื้อขายผลผลิตโดยเฉพาะในช่วงผลผลิตออกสู่ตลาดมากที่ราคาอาจตกต่ำ

(2) การกำหนดมาตรฐานการรับซื้อที่ชัดเจน และเป็นมาตรฐานเดียวกันทุกฝั่ง

(3) การเร่งกระจายผลผลิตลำไยสดออกนอกแหล่งผลิต

(4) ประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการบริโภคลำไยคุณภาพในทุกช่องทาง

- (5) จัดงานประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมการบริโภคในจังหวัดปลายทางนอกแหล่งผลิต
- (6) เพิ่มจุดจำหน่ายในจังหวัด/แหล่งท่องเที่ยวและจัดงานเทศกาลลำไย
- (7) ส่งเสริมเกษตรกรจำหน่ายผลผลิตลำไยคุณภาพผ่านตลาดออนไลน์
- (8) ร่วมกับสำนักงานพาณิชย์จังหวัดเชื่อมโยงร้านค้า และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

อย่างไรก็ตามเพื่อให้การแก้ไขปัญหาผลผลิตลำไยอย่างยั่งยืน เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2565 คณะกรรมการพัฒนาและบริหารจัดการผลไม้ จึงได้เห็นชอบโครงการนำร่องการแก้ไขปัญหาลำไยอย่างยั่งยืน (ปี 2566 - 2568) ในการส่งเสริมการปรับเปลี่ยนสัดส่วนการผลิตลำไยในฤดูเป็นนอกฤดูให้มากขึ้น โดยให้พิจารณาการส่งเสริมการปลูกพืชทางเลือกเพื่อเพิ่มรายได้ในระหว่างช่วงที่เกษตรกรมีการปรับเปลี่ยนการผลิต เพื่อความสมดุลทางรายได้ เวลา และกิจกรรมต่าง ๆ ต่อไป

2.3.2 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การส่งออก

(1) นโยบายเศรษฐกิจของจีนและความต้องการบริโภคของจีนในช่วงการเกิดโรคโควิด 19

ลำไยส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 70 - 80 ของผลผลิตทั้งหมดจะส่งออกไปตลาดต่างประเทศ ในรูปของลำไยสด และลำไยอบแห้ง โดยลำไยสดและลำไยอบแห้งของไทยเป็นที่ต้องการของผู้บริโภค ในต่างประเทศ เนื่องจากลำไยไทยมีรสชาติและคุณภาพดี โดยตลาดหลักในการส่งออกลำไย คือ จีน จากการชะลอตัวของเศรษฐกิจจีนในระยะสั้นในช่วงปี 2565 ถึงประมาณกลางปี 2566 จะทำให้ความต้องการในการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศของจีนลดลง ความเชื่อมั่นของภาคธุรกิจและผู้บริโภคจีนชะลอตัวลงอย่างมากในปี 2565 เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ทำให้เมืองใหญ่ต่าง ๆ เช่น เซี่ยงไฮ้ต้องล็อกดาวน์และปิดธุรกิจต่อเนื่องยาวนาน นอกจากนี้ซึ่งหากเศรษฐกิจจีนยังคงชะลอตัว ก็จะส่งผลกระทบต่อ การนำเข้าสินค้าผลไม้ โดยเฉพาะลำไยด้วย อีกทั้งลำไยในฤดูของไทยตรงกับช่วงที่ผลผลิตลำไยจีนออกทำให้ผลผลิตออกสู่ตลาดในช่วงเดียวกัน ทั้งนี้สามารถส่งออกในช่วงลำไยนอกฤดูซึ่งตรงกับทางฤดูหนาวของจีนช่วงเดือน พฤศจิกายน - มกราคม แม้ว่าการะบาดของโรคโควิด 19 เริ่มบรรเทาลง แต่จีนก็ยังคงนโยบาย Zero Covid ซึ่งยังส่งผลกระทบต่อ ต้นทุนในการขนส่งสินค้าไปยังจีน โดย Zero COVID ทำให้ต้นทุน ขั้นตอน ระยะเวลา และค่าใช้จ่าย ในการขนส่งสินค้าเพิ่มขึ้น การเข้าร่วมงานแสดงสินค้าต่าง ๆ ในจีนมีความสะดวกลดลงการจำกัดการเดินทางข้ามเมือง/มณฑล และล็อกดาวน์พื้นที่เสี่ยงโควิดทำให้สินค้าไทยเสียโอกาสทางการตลาด

(2) มาตรการนำเข้าสินค้าเกษตรและการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐของประเทศจีน

จีนเป็นประเทศผู้นำเข้าลำไยรายใหญ่ของไทย ดังนั้น การกำหนดมาตรการต่าง ๆ ในการนำเข้าของจีนจะส่งผลกระทบต่อผู้ส่งออก และการส่งออกลำไยของไทย เช่น การกำหนดราคาประเมินซึ่งใช้เป็นฐานในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) ให้สูงขึ้น และการกำหนดให้สวนลำไยต้องผ่านการตรวจสอบรับรองมาตรฐาน GAP และโรงคัดบรรจุต้องผ่านการตรวจสอบรับรองมาตรฐาน GMP ก่อนการส่งออกไปจีน

(3) มาตรการการนำเข้าสินค้าเกษตรของประเทศอินโดนีเซีย

อินโดนีเซียเป็นประเทศผู้นำเข้าลำไยที่สำคัญของไทย โดยการนำเข้าเป็นระบบโควตา จึงทำให้มีการจำกัดปริมาณส่งออกลำไยไปอินโดนีเซีย ดังนั้น การกำหนดมาตรการต่าง ๆ ในการนำเข้าของอินโดนีเซีย จะส่งผลกระทบต่อผู้ส่งออก และการส่งออกลำไยของไทย เช่น การกำหนดมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชที่ควบคุมให้ผลไม้นำเข้าต้องมีมาตรฐานความปลอดภัย ไม่มีการปนเปื้อนของสารเคมี

และสารชีวภาพที่เกินกว่าระดับสูงสุดที่กำหนด รวมทั้งการขึ้นทะเบียนห้องปฏิบัติการที่ใช้ตรวจสอบระบบความปลอดภัยทางด้านอาหาร เพื่อการส่งออกต้องได้รับการรับรองจากหน่วยงานรัฐบาล ซึ่งการบังคับใช้มาตรการเหล่านี้ อาจส่งผลให้การส่งออกผลไม้ของไทยไม่เป็นไปตามเป้าหมาย

(4) ต้นทุนโลจิสติกส์

จากสถานการณ์โรคระบาดโควิด 19 และการส่งสินค้าไปยังจีนในช่วงที่จีนมีนโยบาย Zero Covid ซึ่งก็ได้มีการปรับตัวจากการขนส่งทางบกเป็นหลักก็ปรับเปลี่ยนกลับมาเป็นการขนส่งสินค้าทางเรือ มีความคล่องตัวในเรื่องด้านตรวจมากกว่า และปัญหาการขาดแคลนตู้คอนเทนเนอร์ก็ลดลงตามลำดับ และส่งผลให้ต้นทุนโลจิสติกส์ลดลงจากช่วงวิกฤต 1 - 2 ปีที่ผ่านมา โดยต้นทุนโลจิสติกส์ที่ได้รับผลกระทบก็ยังคงเป็นเรื่องต้นทุนค่าน้ำมันเชื้อเพลิงที่ยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 1 เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ลำไย ปี 2561 - 2566

ปี	เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม/ไร่)
2561	1,512,429	1,246,421	824
2562	1,537,320	1,176,361	765
2563	1,583,920	1,182,462	747
2564	1,650,124	1,567,087	950
2565*	1,702,792	1,687,178	991
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	3.13	9.33	6.03
2566*	1,720,817	1,748,049	1,016

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2 การบริโภคภายในประเทศและการส่งออกลำไยสดและผลิตภัณฑ์ ปี 2561 - 2566

ปี	ปริมาณการบริโภคภายในประเทศ ^{1/} (ตัน)	การส่งออก ^{2/}	
		ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2561	124,642	771,150	28,734.52
2562	117,636	759,940	30,437.25
2563	118,246	631,617	24,708.67
2564	156,709	798,766	31,245.43
2565*	253,077	773,140	30,361.00
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	18.57	0.55	1.37
2566*	262,207	786,140	31,261.00

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ^{1/} สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ^{2/} กรมศุลกากร

ตารางที่ 3 การส่งออกลำไยสดและผลผลิตภัณฑ์ ปี 2561 - 2566

ปี	ลำไยสด		ลำไยอบแห้ง		ลำไยกระป๋อง		ลำไยแช่แข็ง		รวม	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2561	551,252	17,203.60	205,306	10,499.24	14,555	1028.4	37	3.28	771,150	28,734.52
2562	583,229	20,806.23	164,563	8,778.16	12,119	847.85	29	5.01	759,940	30,437.25
2563	464,736	16,839.04	155,676	7,076.35	11,128	784.56	77	8.72	631,617	24,708.67
2564	631,245	23,036.75	156,170	7,387.73	11,192	811.79	159	9.16	798,766	31,245.43
2565*	600,000	22,000.00	162,000	7,500.00	11,000	850.00	140	11.00	773,140	30,361.00
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2.52	6.12	-5.13	-8.11	-6.20	-4.16	54.70	35.30	0.55	1.37
2566*	615,000	23,000.00	160,000	7,400.00	11,000	850.00	140	11.00	786,140	31,261.00

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร รวบรวมโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4 ราคาลำไยสดและลำไยอบแห้งที่เกษตรกรขายได้ ปี 2561 - 2565

ปี	ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/กก.)				
	ลำไยสดทั้งข้อ		ลำไยอบแห้ง		
	เกรด AA	เกรด A	เกรด AA	เกรด A	เกรด B
2561	33.05	26.72	72.39	53.66	32.93
2562	35.20	26.31	98.64	69.57	38.26
2563	27.40	22.28	121.81	81.70	29.85
2564	26.77	21.65	128.23	91.58	38.52
2565*	26.62	20.00	99.43	60.22	21.56
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-6.82	-7.45	9.39	5.19	-8.05

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5 ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี. ลำไยสดและผลิตภัณฑ์ ปี 2561 - 2565

ปี	ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี. (บาท/กก.)			
	ลำไยสด	ลำไยอบแห้ง	ลำไยกระป๋อง	ลำไยแช่แข็ง
2561	31.21	51.14	70.66	88.38
2562	35.67	53.34	69.96	174.33
2563	36.23	45.46	70.50	112.82
2564	36.49	47.31	72.53	57.62
2565*	36.67	46.30	77.27	78.57
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	3.51	-3.14	2.17	-12.56

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: จากการคำนวณข้อมูลในตารางที่ 3

1. สถานการณ์ปี 2565

1.1 การผลิต

ปี 2561 – 2565 เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ เพิ่มขึ้นจาก 679,566 ไร่ 762,567 ตัน และ 1,122 กิโลกรัมต่อไร่ ในปี 2561 เป็น 943,765 ไร่ 1,246,098 ตัน และ 1,320 กิโลกรัมต่อไร่ ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.66 ร้อยละ 12.24 และร้อยละ 3.29 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากเกษตรกรขยายเนื้อที่ปลูก โดยการปลูกแทนยางพารา พืชไร่ และไม้ผลอื่น ๆ ประกอบกับราคาทุเรียนที่เกษตรกรขายได้อยู่ในเกณฑ์ดีอย่างต่อเนื่อง เกษตรกรจึงให้การบำรุงดูแลสวนดีขึ้น

ปี 2565 มีเนื้อที่ให้ผล 943,765 ไร่ เพิ่มขึ้นจาก 868,221 ไร่ ในปี 2564 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.70 และผลผลิต 1,246,098 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 1,218,195 ตัน ในปี 2564 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.29 เนื่องจากราคาอยู่ในเกณฑ์ดีอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาหลายปี และอยู่ในเกณฑ์ที่เป็นที่พอใจของเกษตรกร จึงมีการขยายเนื้อที่ปลูกเพิ่มขึ้นทุกปี ประกอบกับต้นทุเรียนที่ปลูกในปี 2560 เริ่มให้ผลผลิตได้ในปีนี้ ต้นทุเรียนได้รับน้ำเพียงพอต้นสมบูรณ์และอายุต้นทุเรียนก็อยู่ในช่วงอายุที่ให้ผลมากขึ้น ส่งผลให้ภาพรวมผลผลิตทั้งประเทศจึงเพิ่มขึ้นด้วย อย่างไรก็ตามผลผลิตต่อเนื้อที่ให้ผล ปี 2565 ลดลงจาก 1,403 กิโลกรัมต่อไร่ ในปี 2564 เหลือ 1,320 กิโลกรัมต่อไร่ หรือลดลงร้อยละ 5.92 เนื่องจากต้นทุเรียนภาคใต้ติดผลน้อยกว่าสภาพอากาศที่แปรปรวน ร้อนและบางช่วงมีฝนตกต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อต้นทุเรียนในช่วงออกดอก ฝนชะดอกร่วง และแตกยอดอ่อนแทนการออกดอก

1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2561 – 2565 ความต้องการบริโภคภายในประเทศเพิ่มขึ้นจาก 232,145 ตัน ในปี 2561 เป็น 382,805 ตัน ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.86 ต่อปี ซึ่งการบริโภคส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปทุเรียนผลสด

ปี 2565 การบริโภคภายในประเทศเพิ่มขึ้นจาก 287,233 ตัน ในปี 2564 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 33.27 เนื่องจากทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์เป็นที่ต้องการของผู้บริโภค ประกอบกับปริมาณผลผลิตเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้การบริโภคภายในประเทศขึ้นอยู่กับปริมาณผลผลิตที่ออกสู่ตลาด และปริมาณการส่งออก

(2) การส่งออก

ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกทุเรียนรายใหญ่ของโลก ตลาดหลักสำคัญคือ จีน โดยส่งออกในรูปทุเรียนสดมากกว่าร้อยละ 90 ของการส่งออกทั้งหมด ในปี 2561 - 2565 การส่งออกทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์ของไทยเพิ่มขึ้นจาก 519,075 ตัน (คิดเป็นทุเรียน 530,423 ตันสด) มูลค่า 35,397 ล้านบาท ในปี 2561 เป็น 858,485 ตัน (คิดเป็นทุเรียน 863,293 ตันสด) มูลค่า 117,432 ล้านบาท ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.01 และร้อยละ 38.31 ต่อปี ตามลำดับ แบ่งเป็น

1) **ทุเรียนสด** เพิ่มขึ้นจาก 496,921 ตัน มูลค่า 30,186 ล้านบาท ในปี 2561 เป็น 772,961 ตัน มูลค่า 102,222 ล้านบาท ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.44 และร้อยละ 39.31 ต่อปี ตามลำดับ

2) **ทุเรียนแช่แข็ง** เพิ่มขึ้นจาก 20,219 ตัน มูลค่า 4,710 ล้านบาท ในปี 2561 เป็น 84,905 ตัน มูลค่า 14,798 ล้านบาท ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 42.30 และร้อยละ 33.23 ต่อปี ตามลำดับ

3) **ทุเรียนอบแห้ง** เพิ่มขึ้นจาก 418 ตัน มูลค่า 346 ล้านบาท ในปี 2561 เป็น 427 ตัน มูลค่า 379 ล้านบาท ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.77 และร้อยละ 7.41 ต่อปี ตามลำดับ

4) **ทุเรียนกวน** ลดลงจาก 1,518 ตัน มูลค่า 155 ล้านบาท ในปี 2561 เหลือ 192 ตัน มูลค่า 32 ล้านบาท ในปี 2565 หรือลดลงร้อยละ 41.56 และร้อยละ 34.09 ต่อปี ตามลำดับ

ปี 2565 การส่งออกทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์ 858,485 ตัน มูลค่า 117,432 ล้านบาท ลดลงจากปี 2564 ที่มีปริมาณ 925,974 ตัน มูลค่า 119,148 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 7.29 และร้อยละ 1.44 ตามลำดับ เนื่องจากในปี 2565 ยังคงมีการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ทั่วโลก แม้ว่าสถานการณ์จะเริ่มคลี่คลายในช่วงกลางปี ตลาดจีนซึ่งเป็นตลาดส่งออกหลักของไทยก็ยังคงมีมาตรการเข้มงวดในการนำเข้าสินค้าอาหารที่ขนส่งผ่านห่วงโซ่ความเย็น โดยเฉพาะบริเวณชายแดนทางบก เพื่อลดความเสี่ยงของการนำเชื้อเข้าประเทศ ทั้งจากคนขับรถข้ามแดนและสินค้า ส่งผลให้เกิดความล่าช้าของการผ่านด่านและตรวจปล่อยสินค้าที่ขนส่งผ่านเส้นทางขนส่งทางบก

(3) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2561 – 2565 ราคาทุเรียนพันธุ์หมอนทองเกรดคละที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 78.16 บาท ในปี 2561 เป็นกิโลกรัมละ 103.35 บาท ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.15 ต่อปี สำหรับราคาทุเรียนพันธุ์ชะนีเกรดคละเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 42.51 บาท ในปี 2561 เป็นกิโลกรัมละ 59.83 บาท ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.50 ต่อปี

ปี 2565 ราคาทุเรียนพันธุ์หมอนทองเกรดคละและพันธุ์ชะนีเกรดคละที่เกษตรกรขายได้กิโลกรัมละ 103.35 บาท และกิโลกรัมละ 59.83 บาท หรือลดลงจากปี 2564 ร้อยละ 9.33 และร้อยละ 17.29 ตามลำดับ เนื่องจากปริมาณผลผลิตออกสู่ตลาดมากขึ้น

2) ราคาขายส่งตลาดกรุงเทพฯ

ปี 2561 – 2565 ราคาขายส่งทุเรียนพันธุ์หมอนทองและพันธุ์ชะนีเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 102.93 บาท และกิโลกรัมละ 79.12 บาท ในปี 2561 เป็นกิโลกรัมละ 131.17 บาท และกิโลกรัมละ 88.13 บาท ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.30 และร้อยละ 2.98 ต่อปี ตามลำดับ

ปี 2565 ราคาขายส่งทุเรียนพันธุ์หมอนทองกิโลกรัมละ 131.17 บาท เพิ่มขึ้นจากปี 2564 ร้อยละ 9.19 ขณะที่ทุเรียนพันธุ์ชะนี กิโลกรัมละ 88.13 บาท ลดลงจากปี 2564 หรือลดลงร้อยละ 2.82

3) ราคาส่งออก

ปี 2561 – 2565 ราคาส่งออกทุเรียนสด และทุเรียนกวนเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 60.75 บาท และกิโลกรัมละ 102.45 บาท ในปี 2561 เป็นกิโลกรัมละ 132.25 บาท และกิโลกรัมละ 168.62 บาท ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 23.89 และร้อยละ 12.78 ต่อปี ตามลำดับ ขณะที่ราคาทุเรียนแช่แข็งลดลงจากกิโลกรัมละ 232.93 บาท ในปี 2561 เหลือกิโลกรัมละ 174.29 บาท ในปี 2565 หรือลดลงร้อยละ 6.38

ปี 2565 ราคาส่งออกทุเรียนสดและทุเรียนกวน กิโลกรัมละ 132.25 บาท และกิโลกรัมละ 168.62 บาท โดยเพิ่มขึ้นจากปี 2564 ร้อยละ 6.00 และร้อยละ 25.90 ตามลำดับ ขณะที่ทุเรียนแช่แข็งกิโลกรัมละ 174.29 บาท ลดลงจากปี 2564 หรือลดลงร้อยละ 8.80

2. แนวโน้มปี 2566

2.1 การผลิต

ปี 2566 คาดว่าจะมีเนื้อที่ให้ผล 1,013,675 ไร่ ผลผลิต 1,492,819 ตัน และผลผลิตต่อไร่ 1,473 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจาก 943,765 ไร่ ผลผลิต 1,246,098 ตัน และผลผลิตต่อไร่ 1,320 กิโลกรัม ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.41 ร้อยละ 19.80 และร้อยละ 11.59 ตามลำดับ เนื้อที่ให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว เนื่องจากราคาอยู่ในเกณฑ์ดีจูงใจให้เกษตรกรบำรุงดูแลรักษาดีขึ้น ประกอบกับมีการขยายเนื้อที่ปลูกใหม่ปี 2561 และเกษตรกรหันมาปลูกทุเรียนแทนพืชอื่นมากขึ้น ทั้งนี้ หากสภาพภูมิอากาศในปี 2566 เอื้ออำนวยต่อการติดดอก และออกผล คาดว่าจะส่งผลให้ภาพรวมผลผลิตทั้งประเทศเพิ่มขึ้นด้วย

2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2566 คาดว่าความต้องการบริโภคทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ ปริมาณ 500,555 ตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2565 ร้อยละ 30.76 เนื่องจากความนิยมในการบริโภคทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์ที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับปัจจุบันสามารถหาซื้อทุเรียนได้ง่ายขึ้น ทั้งในซูเปอร์มาร์เก็ต ร้านค้าจำหน่ายผลไม้ และช่องทางออนไลน์ ทั้งนี้ ผลผลิตจะออกสู่ตลาดมากในช่วงเดือนเมษายน – พฤษภาคม และเดือนสิงหาคม

(2) การส่งออก

ปี 2566 คาดว่าการส่งออกทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์จะเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา โดยมีปริมาณ 987,196 ตัน (คิดเป็นทุเรียน 992,264 ตันสด) แยกเป็น ทุเรียนสด 888,905 ตัน ทุเรียนแช่แข็ง 97,641 ตัน ทุเรียนอบแห้ง 453 ตัน และทุเรียนกวน 198 ตัน เนื่องจากความต้องการของตลาดต่างประเทศยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะตลาดจีน ซึ่งไทยมีส่วนแบ่งตลาดมากถึงร้อยละ 90 ของการนำเข้าทุเรียนของจีน ขณะที่คู่แข่งสำคัญ อย่างมาเลเซียและเวียดนาม แม้จะยังมีส่วนแบ่งตลาดน้อยกว่าไทยมาก แต่คาดว่าจะมีส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้น เห็นได้จากส่วนแบ่งตลาดทุเรียนในจีนของมาเลเซียเพิ่มขึ้นจากทุเรียนพันธุ์มูซานคิงที่กำลังได้รับความนิยมจากชาวจีน แม้จะมีราคาที่สูงกว่าทุเรียนไทยเกือบ 4 เท่า จากการเร่งทำการตลาดที่มุ่งเน้นการสร้างแบรนด์ทุเรียนระดับพรีเมียม และเวียดนามที่สามารถส่งออกทุเรียนสดเข้าจีนได้ตั้งแต่วันที่ 27 กรกฎาคม 2565 นับเป็นประเทศที่สอง รองจากไทยที่ได้รับอนุญาตให้ส่งออกทุเรียนสดไปจีน และในอนาคตฟิลิปปินส์ก็จะได้รับอนุมัติให้ส่งออกทุเรียนสดไปจีนได้อีกประเทศหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันรูปแบบการขนส่งทุเรียนสดจากไทยไปจีนมีการเปลี่ยนแปลง

จากเดิมที่นิยมใช้การขนส่งทางน้ำ เปลี่ยนเป็นการขนส่งทางบกเพิ่มขึ้น โดยปัจจัยสำคัญที่ทำให้การขนส่งทุเรียน มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบจากการขนส่งทางน้ำเป็นทางบก คือ การขาดแคลนตู้คอนเทนเนอร์และการขนส่ง ขนถ่ายล่าช้า ทำให้ผลผลิตเสียหาย ไม่ได้คุณภาพ และอัตราค่าขนส่งที่เพิ่มขึ้นตามค่าระวางเรือที่ปรับตัวสูงขึ้น ในขณะที่การขนส่งทางบก สามารถขนส่งได้อย่างรวดเร็ว และสามารถขนส่งไปยังจุดกระจายสินค้าในจีนโดยไม่ต้อง มีการขนถ่าย อีกทั้งยังมีความคล่องตัวสูงในการปรับเปลี่ยนเส้นทางระหว่างการขนส่งเมื่อด่านนำเข้าของจีน ปิดกะทันหัน

(3) ราคา

ปี 2566 คาดว่าราคาที่ใช้เกษตรกรขายได้ ราคาขายส่งตลาดกรุงเทพฯ และราคาส่งออกจะมีแนวโน้ม เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากความต้องการของตลาดทั้งภายในประเทศและตลาดต่างประเทศยังคงมีอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะตลาดจีน จึงส่งผลให้ราคาอยู่ในเกณฑ์ดี ทั้งนี้ ราคาที่ใช้เกษตรกรขายได้ขึ้นอยู่กับคุณภาพของผลผลิต เป็นสำคัญ

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตและการส่งออก

(1) ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิต

1) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ปริมาณน้ำฝนที่มากขึ้น อุณหภูมิที่เพิ่มสูงขึ้นจนเกิดสภาวะโลกร้อน ภัยธรรมชาติอย่างรุนแรง เช่น น้ำท่วม ภัยแล้ง เป็นต้น รวมถึงความเสียหายที่ของผลผลิตทางการเกษตร ตั้งแต่การติดดอกออกผล จะส่งผลให้ผลผลิตออกล่าช้าและไม่ได้คุณภาพ ทั้งนี้ หากสภาพภูมิอากาศเอื้ออำนวย ปริมาณฝนเพียงพอและเหมาะสม คาดว่าปริมาณผลผลิตทุเรียนในภาพรวมจะเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา

2) ปัญหาโรครากเน่า โคนเน่า (ไฟทอปเธอรา) ที่เกิดจากเชื้อราในทุเรียน และโรคเชื้อราสีชมพู ทั้งในช่วงก่อนให้ผลผลิตและหลังจากให้ผลผลิตแล้วทำให้ต้นทุเรียนทรุดโทรมและตายได้ ส่งผลให้อัตราการรอด ของทุเรียนลดลง และคุณภาพไม่เป็นไปตามความต้องการของตลาด อย่างไรก็ตาม หากมีการบำรุงดูแลจัดการสวน ที่ดีจะช่วยให้ต้นทุเรียนมีความสมบูรณ์ ด้านทานต่อโรคแมลงต่าง ๆ ช่วยให้ผลผลิตที่ได้มี ขนาด รูปทรง และคุณภาพ ตรงกับความต้องการของตลาดมากขึ้น

(2) ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อด้านการตลาดของทุเรียนไทย

1) ความต้องการของตลาดจีน มีแนวโน้มการบริโภคทุเรียนจากไทยเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง แม้ว่า ในช่วงที่เกิดปัญหาการระบาดของโรคโควิด 19 จะส่งผลให้การขนส่งและการกระจายสินค้าในตลาดจีน เกิดความล่าช้า จากการเปิด/ปิดด่านนำเข้า และปิดเมืองต่าง ๆ โดยเฉพาะการขนส่งทางบก ทั้งนี้ ภาครัฐจึงได้เพิ่ม ช่องทางการขนส่งทางเรือและทางรถไฟจีน-ลาวมากขึ้น ตามเป้าหมายกลยุทธ์การบริหารโลจิสติกส์ของ คณะกรรมการพัฒนาและบริหารจัดการผลไม้ (Fruit Board) ที่ให้เพิ่มการขนส่งทางเรือเป็นร้อยละ 55 ทางบก ร้อยละ 40 ทางราง (รถไฟสายจีน-ลาว) และทางอากาศรวมกันร้อยละ 5 เพื่อลดความแออัดของด่านทางบก ในช่วงผลผลิตทุเรียนออกมาก ลดความเสี่ยงจากการปิดด่านจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด19 และเพื่อรับมือกับ ราคาน้ำมันเพิ่มสูงขึ้นมากส่งผลให้ค่าขนส่งเพิ่มตามไปด้วยจากผลกระทบของสงครามรัสเซีย-ยูเครน ซึ่งคาดว่าจะช่วย อำนวยความสะดวกด้านการขนส่งและกระจายผลไม้เข้าจีนได้รวดเร็วขึ้น และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับ ประเทศคู่แข่งด้วย

2) ทุเรียนเพื่อการนำเข้าผลไม้ของจีน ยังคงมีความเข้มงวด จากการกำหนดให้สวนผลไม้ที่ปลูกเพื่อส่งออกไปยังจีน 13 ชนิด ได้แก่ ทุเรียน ลำไย ลิ้นจี่ มังคุด มะม่วง ชมพู กัลลวย มะพร้าว สับประรด ขนุน เงาะ ส้มโอ และมะขาม ต้องขึ้นทะเบียนและได้รับมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practice: GAP) ส่วนโรงคัดบรรจุต้องผ่านมาตรฐานหลักปฏิบัติที่ดีในการผลิตสินค้าเกษตรด้านพืช (Good Manufacturing Practice: GMP) ส่งผลให้เกษตรกรและผู้ประกอบการมีการปรับตัวเพื่อยกระดับมาตรฐานของผลไม้ไทยที่จะส่งออกให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

3) ต้นทุนโลจิสติกส์ จากเดิมที่นิยมใช้การขนส่งทางน้ำเปลี่ยนเป็นการขนส่งทางบกเพิ่มขึ้น หลังจากเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 เนื่องจากการขาดแคลนตู้คอนเทนเนอร์และการขนส่ง การขนถ่ายลำช้าทำให้ผลผลิตเสียหายและไม่ได้คุณภาพ อัตราค่าขนส่งที่เพิ่มขึ้นตามค่าระวางเรือที่ปรับตัวสูงขึ้น ในขณะที่การขนส่งทางบก สามารถขนส่งได้อย่างรวดเร็ว และสามารถขนส่งไปยังจุดกระจายสินค้าในจีนโดยไม่ต้องมีการขนถ่าย ขณะที่การขนส่งทางอากาศ แม้จะใช้ระยะเวลาสั้นที่สุดแต่อัตราค่าขนส่งสูง รวมทั้งยังมีข้อจำกัดที่ไม่สามารถขนส่งไปยังแหล่งกระจายสินค้าในจีน ซึ่งเป็นตลาดส่งออกหลักของไทยได้ จำเป็นต้องใช้การขนส่งหลายรูปแบบ (Multimodal Transportation) เช่นเดียวกับการขนส่ง ทางน้ำ และอาจจะทำให้เกิดต้นทุนค่าขนส่งที่สูงกว่าทางบกได้

4) ประเทศคู่แข่งเช่น ได้แก่ มาเลเซีย และเวียดนาม โดยเฉพาะเวียดนามที่จีนได้ออกประกาศอนุญาตให้นำเข้าทุเรียนสดได้ตามข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2565 ส่งผลให้ส่วนแบ่งตลาดทุเรียนของไทยในจีน ซึ่งเป็นตลาดส่งออกหลักมีแนวโน้มลดลง ประกอบกับจีนสามารถปลูกทุเรียนได้ โดยการทดลองปลูกทุเรียนที่มณฑลไห่หนานเป็นพื้นที่แรก ตั้งแต่ปี 2501 ซึ่งนำพันธุ์จากมาเลเซียมาปลูกที่สำนักวิจัยพืชเขตร้อนเป่าลิงของสถาบันวิทยาศาสตร์ไห่หนานสเตทฟาร์ม โดยในปี 2565 ต้นทุเรียนส่วนใหญ่ออกดอกและติดผล ต้นที่ให้ผลผลิตมากที่สุดมีจำนวน 70 - 80 ลูก ในขณะที่ต้นที่ให้ผลน้อยประมาณ 7 - 8 ลูก ซึ่งผลผลิตที่เพิ่มขึ้นเป็นผลจากประสบการณ์และเทคนิคในการดูแลรักษาต้นทุเรียนที่สะสมมา การประสบความสำเร็จจากการทดลองปลูก ส่งผลให้เกษตรกรและผู้ประกอบการจีนเริ่มหันมาทดลองปลูกทุเรียนในมณฑลไห่หนาน และปัจจุบันคาดว่ามีพื้นที่เพาะปลูกในมณฑลไห่หนานประมาณ 12,500 ไร่ ส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอเป่าลิง เมืองชานย่า อำเภอหลิงสู่ย และอำเภอเล่ตง ซึ่งตั้งอยู่ทางตอนใต้ของมณฑลไห่หนาน หากเป็นไปตามแผน คาดว่าจะเริ่มให้ผลผลิตได้ตั้งแต่ปี 2567 ประมาณปีละ 45,000 - 75,000 ตัน ซึ่งไทยควรจะมีแผนการรับรองโดยเร่งส่งเสริมประชาสัมพันธ์โดยเน้นคุณภาพให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น

ตารางที่ 1 เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ทุเรียน ปี 2561 - 2566

ปี	เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม/ไร่)
2561	679,566	762,567	1,122
2562	729,466	1,024,795	1,405
2563	807,468	1,134,791	1,405
2564	868,221	1,218,195	1,403
2565*	943,765	1,246,098	1,320
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	8.66	12.24	3.29
2566*	1,013,675	1,492,819	1,473

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2 การบริโภคภายในประเทศ และการส่งออกทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์ ปี 2561 - 2566

ปี	การบริโภค ในรูปผลสด ภายในประเทศ ^{1/} (ตัน)	การส่งออก ^{2/}		
		ปริมาณ (ตันสด)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2561	232,145	530,423	519,075	35,397
2562	334,044	690,751	682,767	51,177
2563	474,790	660,001	651,763	72,533
2564	287,233	930,962	925,974	119,148
2565*	382,805	863,293	858,485	117,432
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	8.86	13.57	14.01	38.31
2566*	500,555	992,264	987,196	135,009

หมายเหตุ: * ประมาณการ

อัตราแปลง: ทุเรียนสด 10 กก. = ทุเรียนอบแห้ง 1 กก. และทุเรียนสด 6 กก. = ทุเรียนกวน 1 กก.

ที่มา: ^{1/} จากการคำนวณ

^{2/} กรมศุลกากร

ตารางที่ 3 การส่งออกทุเรียนแยกเป็นรายผลิตภัณฑ์ ปี 2561 - 2566

ปริมาณ: ตัน มูลค่า: ล้านบาท

ปี	ทุเรียนสด		ทุเรียนแช่แข็ง		ทุเรียนอบแห้ง		ทุเรียนกวน		รวม	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2561	496,921	30,186	20,219	4,710	418	346	1,518	155	519,075	35,397
2562	655,387	45,480	25,954	5,368	214	197	1,211	132	682,767	51,177
2563	620,892	65,631	29,428	6,522	256	223	1,187	157	651,763	72,533
2564	875,150	109,186	50,114	9,579	359	336	351	47	925,974	119,148
2565*	772,961	102,222	84,905	14,798	427	379	192	32	858,485	117,432
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	12.44	39.31	42.30	33.23	5.77	7.41	-41.56	-34.09	14.01	38.31
2566*	888,905	117,556	97,641	17,018	453	402	198	33	987,196	135,009

หมายเหตุ: * ประมาณการ

อัตราแปลง: ทุเรียนสด 10 กก. = ทุเรียนอบแห้ง 1 กก.

ทุเรียนสด 6 กก. = ทุเรียนกวน 1 กก.

ที่มา: จากการค้ารวม, กรมศุลกากร

ตารางที่ 4 ราคาที่เกษตรกรขายได้ ราคาขายส่ง และราคาส่งออกทุเรียน ปี 2561 - 2565

หน่วย: บาท/กิโลกรัม

ปี	ราคาที่เกษตรกรขายได้ ^{1/}		ราคาขายส่งตลาดกรุงเทพฯ ^{2/}		ราคาส่งออก ^{3/}		
	หอมทอง	ชะนี	หอมทอง	ชะนี	ทุเรียนสด	ทุเรียนแช่แข็ง	ทุเรียนกวน
2561	78.16	42.51	102.93	79.12	60.75	232.93	102.45
2562	99.86	63.37	116.41	83.85	69.39	206.82	108.80
2563	102.15	68.28	123.95	81.78	105.70	221.63	131.89
2564	113.98	72.34	120.13	90.69	124.76	191.15	133.72
2565*	103.35	59.83	131.17	88.13	132.25	174.29	168.62
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	7.15	8.50	5.30	2.98	23.89	-6.38	12.78

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} กรมการค้าภายใน

^{3/} จากการคำนวณในตารางที่ 3

1. สถานการณ์ปี 2565

1.1 การผลิต

ปี 2561 - 2565 เนื้อที่ให้ผลทั้งประเทศมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 0.14 ขณะที่ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.47 และร้อยละ 3.61 ต่อปี ตามลำดับ โดยในปี 2565 มีเนื้อที่ให้ผล 419,377 ไร่ ผลผลิต 251,635 ตัน และผลผลิตต่อไร่ 600 กิโลกรัม ลดลงจาก 424,777 ไร่ ผลผลิต 270,774 ตัน และผลผลิตต่อไร่ 637 กิโลกรัม ในปี 2564 หรือลดลงร้อยละ 1.27 ร้อยละ 7.07 และร้อยละ 5.81 ตามลำดับ เนื่องจากแหล่งผลิตสำคัญในภาคตะวันออก มีการโค่นต้นมังคุดที่ปลูกแซมกับพืชอื่นออก เช่น ยางพารา และทุเรียน เป็นต้น อีกทั้งบางส่วนยืนต้นตายจากผลกระทบพายุและภัยธรรมชาติ เมื่อปี 2564 ส่วนผลผลิตต่อไร่ลดลง เนื่องจากสภาพอากาศไม่เอื้ออำนวย โดยเฉพาะภาคใต้มีฝนตกติดต่อกันในช่วงปลายปี 2564 ถึงกลางปี 2565 ทำให้ต้นมังคุดออกดอกน้อย และแตกใบอ่อนแทนการออกดอก ส่งผลให้ผลผลิตรวมทั้งประเทศลดลง

1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2561 - 2565 การบริโภคภายในประเทศในภาพรวมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.93 ต่อปี โดยปี 2565 การบริโภคภายในประเทศ 45,425 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 14,344 ตัน ในปี 2564 กว่า 2.17 เท่า เนื่องจากมีการประชาสัมพันธ์การบริโภคผลไม้ในประเทศ ประกอบกับการส่งออกชะลอตัว ทำให้มีการส่งเสริมการบริโภค และกระจายผลผลิตภายในประเทศผ่านช่องทางต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในช่วงผลผลิตออกสู่ตลาดมากและกระจุกตัว เพื่อช่วยเหลือเกษตรกร

(2) การส่งออก

ปี 2561 - 2565 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกมังคุดสดและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.10 และร้อยละ 17.84 ต่อปี ตามลำดับ โดยปี 2565 ปริมาณการส่งออกมังคุดสดและผลิตภัณฑ์ 206,210 ตัน มูลค่า 13,619.10 ล้านบาท ลดลงจาก 256,430 ตัน มูลค่า 17,103.01 ล้านบาท ในปี 2564 ร้อยละ 19.58 และร้อยละ 20.37 เนื่องจากได้รับผลกระทบจากมาตรการป้องกันการระบาดโรคโควิด 19 โดยเฉพาะมาตรการ Zero Covid ของจีนซึ่งเป็นตลาดหลัก ส่งผลให้เกิดปัญหาด้านระบบโลจิสติกส์ การขนส่งไปยังตลาดปลายทางล่าช้า ต้นทุนโลจิสติกส์สูงขึ้น ทำให้การส่งออกในภาพรวมลดลง ซึ่งสามารถแยกตามผลิตภัณฑ์ได้ ดังนี้

1) **มังคุดสด** ปี 2561 - 2565 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.10 และร้อยละ 17.88 ต่อปี ตามลำดับ โดยปี 2565 คาดว่ามีปริมาณการส่งออก 206,000 ตัน มูลค่า 13,596.00 ล้านบาท ลดลงจาก 256,379 ตัน มูลค่า 17,098.61 ล้านบาท ในปี 2564 ร้อยละ 19.65 และร้อยละ 20.48 ตามลำดับ โดยตลาดส่งออกหลัก ได้แก่ จีน เวียดนาม และฮ่องกง

2) **มังคุดแช่แข็ง** ปี 2561 - 2565 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกลดลงร้อยละ 12.44 และร้อยละ 13.10 ต่อปี ตามลำดับ โดยในปี 2565 มีปริมาณ 210 ตัน มูลค่า 23.10 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2564 ซึ่งมีปริมาณ 51 ตัน มูลค่า 4.40 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้น 3.11 เท่า และ 4.25 เท่า ตามลำดับ โดยตลาดส่งออกหลัก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา เกาหลีใต้ และไต้หวัน

(3) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2561 - 2565 ราคามังคุดเกรดคละที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.63 ต่อปี โดยในปี 2565 ราคามังคุดเกรดคละที่เกษตรกรขายได้กิโลกรัมละ 55.70 บาท เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 48.77 บาท ในปี 2564 ร้อยละ 14.21 เนื่องจากราคามังคุดในช่วงต้นฤดูสูง แม้ว่าในช่วงผลผลิตมากและออกสู่ตลาดพร้อมกันในหลายพื้นที่ ทำให้ราคาที่เกษตรกรขายได้ปรับตัวลดลงตามกลไกตลาด ประกอบกับผลผลิตในภาคใต้ลดลงเป็นอย่างมาก ส่งผลให้ราคาที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยทั้งประเทศสูงกว่าปีที่ผ่านมา

2) ราคาส่งออก (F.O.B.)

ปี 2561 - 2565 ราคาส่งออกมังคุดสดเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.64 ต่อปี ขณะที่ราคามังคุดแช่แข็งลดลงร้อยละ 0.67 ต่อปี โดยปี 2565 ราคาส่งออกมังคุดสดกิโลกรัมละ 66.00 บาท ลดลงจากกิโลกรัมละ 66.69 บาท ในปี 2564 ร้อยละ 1.03 ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางราคาในตลาดปลายทาง ขณะที่ราคามังคุดแช่แข็งกิโลกรัมละ 110.00 บาท เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 86.78 บาท ในปี 2564 ร้อยละ 26.76

2. แนวโน้มปี 2566

2.1 การผลิต

ปี 2566 คาดว่าเนื้อที่ให้ผล 418,752 ไร่ ลดลงจาก 419,377 ไร่ ในปี 2565 ร้อยละ 0.15 เนื่องจากแหล่งผลิตในภาคตะวันออก เกษตรกรโค่นต้นมังคุดที่อายุมาก เพื่อปรับเปลี่ยนไปปลูกทุเรียนซึ่งให้ผลตอบแทนสูงกว่าแทน ขณะที่ปริมาณผลผลิต 365,251 ตัน และผลผลิตต่อไร่ 872 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจากผลผลิต 251,635 ตัน และผลผลิตต่อไร่ 600 กิโลกรัม ในปี 2565 ร้อยละ 45.15 และร้อยละ 45.33 ตามลำดับ เนื่องจากคาดว่าสภาพอากาศเอื้ออำนวย มีปริมาณน้ำเพียงพอในช่วงก่อนออกดอก และไม่มีฝนตกในช่วงออกดอก รวมทั้งอุณหภูมิเหมาะสม ทำให้ออกดอกและติดผลดีกว่าปี 2565 โดยเฉพาะแหล่งผลิตสำคัญทางภาคใต้

2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2566 คาดว่า การบริโภคมังคุดในประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้น และมาตรการส่งเสริมการบริโภคผลไม้ของภาครัฐ รวมทั้งการขยายช่องทางการจำหน่ายที่หลากหลายมากขึ้น

(2) การส่งออก

ปี 2566 คาดว่า การส่งออกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา แม้ว่าเศรษฐกิจจีนจะชะลอตัว แต่คาดว่าจะปรับตัวดีขึ้นในช่วงครึ่งปีหลังของปี 2566 ประกอบกับสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 คลี่คลายลง ตลาดส่งออกมีทิศทางดีขึ้น และความต้องการมังคุดในตลาดต่างประเทศยังคงมีอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมการขยายตลาดมากขึ้น อย่างไรก็ตาม เกษตรกรและผู้ประกอบการต้องเน้นผลผลิตมังคุดคุณภาพ และได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาดและเงื่อนไขในการนำเข้าของประเทศคู่ค้า

(3) ราคา

ปี 2566 คาดว่า ราคาที่เกษตรกรขายได้ และราคาส่งออกยังอยู่ในระดับใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ ราคาขึ้นอยู่กับปริมาณและคุณภาพผลผลิตที่ออกสู่ตลาด รวมทั้งความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตและการตลาด

(1) ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิต

สภาพภูมิอากาศ ยังคงเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการออกดอกติดผลของต้นมังคุด ส่งผลกระทบต่อปริมาณและคุณภาพของผลผลิตที่จะออกสู่ตลาด ซึ่งหากสภาพภูมิอากาศแปรปรวน มีปริมาณน้ำฝนมากและช่วงแล้งไม่เหมาะสมกับช่วงการออกดอกและติดผลมังคุด จะทำให้ผลผลิตไม่ได้คุณภาพ เช่น ผลมีขนาดเล็ก และเนื้อแก้วยางไหล เป็นต้น

นอกจากนี้ การดูแลรักษาและการจัดการสวนที่ดีของเกษตรกร จะทำให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพออกสู่ตลาด แต่ในช่วงที่ผ่านมา ราคาปัจจัยการผลิตปรับตัวสูงขึ้น ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง อาจทำให้เกษตรกรรายย่อยลดการดูแลรักษาลง

(2) ปัจจัยที่มีผลกระทบด้านการตลาด

1) ความต้องการของตลาดต่างประเทศ เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อารส่งออก รวมถึงราคา ที่เกษตรกรขายได้ เนื่องจากมังคุดเป็นสินค้าเกษตรที่พึ่งพาการส่งออกเป็นหลัก โดยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2561 - 2565) ปริมาณการส่งออกมังคุด คิดเป็นร้อยละ 80 ของผลผลิตทั้งหมด และตลาดส่งออกสำคัญ ได้แก่ จีน ซึ่งมีสัดส่วนการส่งออกกว่าร้อยละ 80 - 90 ของการส่งออกทั้งหมด และยังคงมีความต้องการมังคุดของไทยอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ เกษตรกรควรเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ และผู้ประกอบการต้องส่งออกผลผลิตที่มีคุณภาพตามความต้องการของตลาด และเป็นไปตามเงื่อนไข ข้อกำหนดในการนำเข้าของจีน ซึ่งมีความเข้มงวดมากขึ้น เช่น สวนของเกษตรกรต้องได้รับการรับรอง GAP และโรงคัดบรรจุต้องผ่านมาตรฐาน GMP และได้รับการขึ้นทะเบียนจากกรมวิชาการเกษตร ตามความร่วมมือการแลกเปลี่ยนข้อมูลการขึ้นทะเบียนสวนและโรงคัดบรรจุผลไม้นำเข้าและส่งออกระหว่างไทยและจีน เป็นต้น

2) ระบบโลจิสติกส์ ในช่วงปีที่ผ่านมาจากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 ทำให้เกิดปัญหาการขนส่งล่าช้า ขาดแคลนตู้คอนเทนเนอร์ อัตราค่าระวางเรือปรับตัวสูง ต้นทุนโลจิสติกส์ของผู้ส่งออกเพิ่มสูงขึ้น และจากมาตรการ Zero Covid ที่เข้มงวดของจีนส่งผลกระทบต่อารส่งออกมังคุดของไทย เนื่องจากมีการปิด - เปิดด่าน โดยเฉพาะด่านทางบกซึ่งมีปัญหการจราจรติดขัด มีรถขนส่งสินค้ารอผ่านด่านเข้าไประยะเวลานานเป็นจำนวนมาก ทำให้การขนส่งล่าช้าส่งผลกระทบต่อคุณภาพผลผลิตเมื่อถึงตลาดปลายทาง ผู้ส่งออกจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนและวางแผนการขนส่ง

นอกจากนี้ ในช่วงหลายปีที่ผ่านมามีปัญหาการขาดแคลนแรงงานทั้งแรงงานเก็บเกี่ยว และแรงงานในโรงคัดบรรจุ รวมทั้งมีข้อจำกัดในการเคลื่อนย้ายแรงงานข้ามจังหวัด ทำให้ต้นทุนด้านแรงงานสูงซึ่งแรงงานเป็นปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อการบริหารจัดการผลผลิตของเกษตรกรและโรงคัดบรรจุ โดยเฉพาะในช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมากและออกสู่ตลาดพร้อมกันหลายพื้นที่

ตารางที่ 1 เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่มันฝรั่ง ปี 2561 - 2566

ปี	เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
2561	421,394	185,844	441
2562	426,679	352,800	827
2563	430,096	336,873	783
2564	424,777	270,774	637
2565*	419,377	251,635	600
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-0.14	3.47	3.61
2566*	418,752	365,251	872

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2 การบริโภคภายในประเทศ และการส่งออกมันฝรั่งสดและผลิตภัณฑ์ ปี 2561 - 2566

ปี	การบริโภค ภายในประเทศ (ตันสด)	การส่งออก	
		ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2561	16,836	186,268	7,289.34
2562*	71,017	281,783	11,567.51
2563	44,726	292,147	15,040.17
2564	14,344	256,430	17,103.01
2565*	45,425	206,210	13,619.10
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	3.93	1.10	17.84
2566*	85,251	280,000	18,209.00

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 3 การส่งออกมังคุดแยกเป็นรายผลิตภัณฑ์ ปี 2561 - 2566

ปริมาณ: ตัน มูลค่า: ล้านบาท

ปี	มังคุดสด		มังคุดแช่แข็ง		รวม	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2561	186,091	7,269.98	177	19.36	186,268	7,289.34
2562*	281,512	11,541.99	271	25.52	281,783	11,567.51
2563	291,951	15,020.92	196	19.25	292,147	15,040.17
2564	256,379	17,098.61	51	4.40	256,430	17,103.01
2565*	206,000	13,596.00	210	23.10	206,210	13,619.10
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	1.10	17.88	-12.44	-13.10	1.10	17.84
2566*	279,720	18,182.00	280	27.00	280,000	18,209.00

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: จากการคำนวณ, กรมศุลกากร

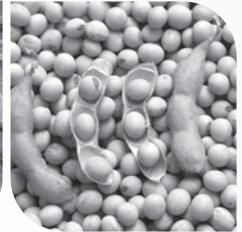
ตารางที่ 4 ราคาที่เกษตรกรขายได้ และราคาส่งออกมังคุด ปี 2561 - 2565

หน่วย: บาท/กิโลกรัม

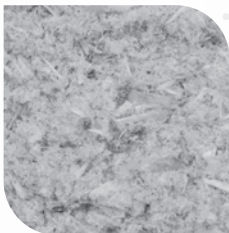
ปี	ราคาที่เกษตรกรขายได้ ^{1/} เกรดคละ	ราคาส่งออก (F.O.B.) ^{2/}	
		มังคุดสด	มังคุดแช่แข็ง
2561	43.57	39.07	109.26
2562	29.02	40.84	94.12
2563	39.63	51.45	97.96
2564	48.77	66.69	86.78
2565*	55.70	66.00	110.00
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	10.63	16.64	-0.67

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร^{2/} จากการคำนวณ

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญ และแนวโน้มปี 2566

1. สถานการณ์ปี 2565

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2561 - 2565 พื้นที่เพาะปลูกมันฝรั่งของโลกมีแนวโน้มลดลง โดยลดลงจาก 109.87 ล้านไร่ ในปี 2561 เหลือ 105.20 ล้านไร่ ในปี 2565 หรือลดลงอัตราร้อยละ 1.05 ต่อปี ส่วนผลผลิตเพิ่มขึ้นจาก 368.17 ล้านตัน ในปี 2561 เป็น ผลผลิต 369.41 ล้านตัน ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.03 ต่อปี

จีนเป็นประเทศที่มีการผลิตมันฝรั่งมากที่สุดในโลก โดยปี 2565 ผลผลิตคิดเป็นร้อยละ 26.26 ของผลผลิตมันฝรั่งโลก พื้นที่เพาะปลูกที่สำคัญอยู่ในมณฑลกานซู มณฑลกุ้ยโจว มณฑลชานตง มณฑลอันฮุย มณฑลเจ้อเจียง และมณฑลฟูเจี้ยน โดยในช่วงปี 2561 - 2565 พื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตมันฝรั่งของจีน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 1.26 และ 1.81 ต่อปี ตามลำดับ โดยพื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตเพิ่มขึ้นจากพื้นที่ 30.08 ล้านไร่ ผลผลิต 90.32 ล้านตัน ในปี 2561 เป็นพื้นที่ 31.72 ล้านไร่ ผลผลิต 97.00 ล้านตัน ในปี 2565

อินเดียมีการผลิตมันฝรั่งมากเป็นอันดับสองของโลก โดยช่วงปี 2561 - 2565 พื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตมันฝรั่งของอินเดียมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.39 และ 2.42 ต่อปี ตามลำดับ โดยเพิ่มจากพื้นที่ 13.44 ล้านไร่ ผลผลิต 48.53 ล้านตัน ในปี 2561 เป็น พื้นที่ 13.68 ล้านไร่ ผลผลิต 53.60 ล้านตัน ในปี 2565

รัสเซียมีการผลิตมันฝรั่งมากเป็นอันดับสามของโลก โดยช่วงปี 2561 - 2565 พื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตมันฝรั่งของรัสเซียมีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ 6.63 และ 0.25 ต่อปี ตามลำดับ โดยลดลงจากพื้นที่ 8.21 ล้านไร่ ผลผลิต 22.39 ล้านตัน ในปี 2561 เหลือพื้นที่ 6.26 ล้านไร่ ผลผลิต 22.07 ล้านตัน ในปี 2565

1.1.2 การตลาด

(1) การส่งออก

ปี 2561 - 2565 ปริมาณการส่งออกมันฝรั่งของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 1.28 ต่อปี โดยเพิ่มจาก 13.32 ล้านตัน ในปี 2561 เป็น 13.98 ล้านตัน ในปี 2565 โดยฝรั่งเศสเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ อันดับหนึ่งของโลกซึ่งมีแนวโน้มการส่งออกเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 1.34 ต่อปี รองลงมาได้แก่เนเธอร์แลนด์ และเยอรมนี ซึ่งมีแนวโน้มการส่งออกเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 7.58 และ 1.62 ต่อปี ตามลำดับ

(2) การนำเข้า

ปี 2561 - 2565 ปริมาณการนำเข้ามันฝรั่งของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.97 ต่อปี โดยมีเบลเยียมเป็นผู้นำเข้ารายใหญ่อันดับหนึ่งของโลก ซึ่งมีแนวโน้มการนำเข้าเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 5.06 ต่อปี รองลงมาได้แก่เนเธอร์แลนด์ และเยอรมนี ซึ่งเยอรมนีและอิตาลีมีแนวโน้มการนำเข้าลดลง ในอัตราร้อยละ 6.58 และ 1.92 ต่อปี ตามลำดับ ในขณะที่ประเทศผู้นำเข้ารายอื่น ๆ มีแนวโน้มการนำเข้าเพิ่มขึ้น

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2561 - 2565 พื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตมันฝรั่งเพิ่มขึ้นจาก 37,513 ไร่ ผลผลิต 108,291 ตัน ในปี 2561 เป็น 40,365 ไร่ ผลผลิต 110,860 ตัน ในปี 2565 โดยแยกเป็นพื้นที่เพาะปลูกมันฝรั่งพันธุ์บริโภค ลดลงจาก 2,050 ไร่ ผลผลิต 5,421 ตัน ในปี 2561 เหลือ 914 ไร่ ผลผลิต 2,580 ตัน ในปี 2565 หรือลดลง ในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 22.82 และ 21.52 ต่อปี ตามลำดับ สำหรับพื้นที่เพาะปลูกมันฝรั่งพันธุ์โรงงานเพิ่มขึ้นจาก 35,463 ไร่ ผลผลิต 102,870 ตัน ในปี 2561 เป็น 39,451 ไร่ ผลผลิต 108,280 ตัน ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นใน อัตราเฉลี่ยร้อยละ 1.16 และ 0.78 ต่อปี ตามลำดับ

แหล่งเพาะปลูกมันฝรั่งที่สำคัญ 5 อันดับแรก อยู่ในเขตภาคเหนือตอนบน ได้แก่ จังหวัดตาก เชียงราย เชียงใหม่ ลำพูน และพะเยา เนื่องจากมีพื้นที่เพาะปลูกและมีสภาพภูมิอากาศหนาวเย็น ซึ่งเหมาะสำหรับการเพาะปลูกมันฝรั่ง นอกจากนี้ยังมีการเพาะปลูกมันฝรั่งในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้แก่ จังหวัดสกลนคร และนครพนม ซึ่งมีการนำมันฝรั่งไปส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเพาะปลูก

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2561 - 2565 ความต้องการใช้มันฝรั่งในประเทศมีแนวโน้มลดลงเล็กน้อย จากสถานการณ์ เศรษฐกิจที่ชะลอตัวในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด 19 แต่ในระยะยาวคาดว่าจะมีความต้องการใช้มันฝรั่ง เพิ่มขึ้นตามอุตสาหกรรมแปรรูปมันฝรั่งที่จะขยายตัวเพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

ปี 2561 - 2565 มันฝรั่งสดหรือแช่เย็นและผลิตภัณฑ์มันฝรั่ง มีปริมาณและมูลค่าการส่งออก เพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 7.59 และ 11.08 ต่อปี ตามลำดับ โดยเพิ่มขึ้นจากปริมาณ 5,101 ตัน มูลค่า 511.96 ล้านบาท ในปี 2561 เป็นปริมาณ 6,000 ตัน มูลค่า 718.00 ล้านบาท ในปี 2565 ตลาดส่งออกหลัก ของไทย คือ ประเทศในกลุ่มอาเซียน เช่น เมียนมาร์ มาเลเซีย และลาว เป็นต้น

(3) การนำเข้า

ปี 2561 - 2565 มันฝรั่งสดหรือแช่เย็นและผลิตภัณฑ์มันฝรั่ง มีปริมาณและมูลค่าการนำเข้า ลดลงเล็กน้อยในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 0.54 และ 0.44 ต่อปี ตามลำดับ โดยปริมาณลดลงจาก 166,475 ตัน มูลค่า 4,275.68 ล้านบาท ในปี 2561 เหลือ 164,234 ตัน ในปี 2564 และเพิ่มเป็น 168,852 ตัน ในปี 2565 ทำให้ ภาพรวมอัตราลดลง ส่วนมูลค่าเหลือ 4,322.00 ล้านบาท ในปี 2565 โดยประเทศที่ไทยนำเข้าหลักได้แก่ เนเธอร์แลนด์ สหรัฐอเมริกา เยอรมนี และจีน

(4) ราคา

ปี 2561 - 2565 ราคามันฝรั่งพันธุ์โรงงานที่เกษตรกรขายได้ลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 2.33 ต่อปี โดยลดลงจากกิโลกรัมละ 12.20 บาท ในปี 2561 เหลือกิโลกรัมละ 11.80 บาท ในปี 2565 ส่วนราคา มันฝรั่งพันธุ์บริโภคเกรด A ที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 16.67 บาท ในปี 2561 เป็นกิโลกรัมละ 20.00 บาท ในปี 2565

2. แนวโน้มปี 2566

2.1 ของไทย

2.1.1 การผลิต

ปี 2566 คาดว่ามีพื้นที่เพาะปลูกมันฝรั่งรวม 41,133 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี 2565 คิดเป็นร้อยละ 1.90 เนื่องจากผู้ประกอบการแปรรูปมีความต้องการใช้มันฝรั่งเพิ่มขึ้นทำให้มีการส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกมากขึ้น และ คาดว่ามีผลผลิต 123,397 ตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2565 คิดเป็นร้อยละ 11.31

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2566 คาดว่าความต้องการใช้มันฝรั่งพันธุ์โรงงานจะขยายตัวเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากผู้ประกอบการแปรรูปมันฝรั่งมีแผนในการขยายการส่งออกมากขึ้น ส่งผลให้ความต้องการวัตถุดิบมากขึ้น

(2) การส่งออก

ปี 2566 คาดว่าปริมาณการส่งออกจะขยายเพิ่มขึ้นซึ่งเป็นผลมาจากแผนการขยายการส่งออกของผู้ประกอบการแปรรูปมันฝรั่ง

(3) ราคา

ปี 2566 คาดว่าราคามันฝรั่งพันธุ์โรงงานฤดูแล้งที่เกษตรกรขายได้กิโลกรัมละ 12 - 13 บาท ส่วนมันฝรั่งพันธุ์โรงงานฤดูฝนราคากิโลกรัมละ 14 - 15 บาท ซึ่งคาดว่าราคาจะใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นราคาที่สูงกว่าราคาประกันขั้นต่ำในการทำสัญญารับซื้อ

2.2 ปัจจัยและนโยบายภาครัฐที่มีผลต่อปริมาณการผลิตและการพัฒนามันฝรั่งของไทย

1) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้สนับสนุนงบประมาณให้กรมวิชาการเกษตรดำเนินการผลิตหัวพันธุ์มันฝรั่งหลัก (G_0) เพื่อนำไปขยายการผลิตเป็นหัวพันธุ์ขยาย (G_1) และให้ภาคเอกชนรับไปดำเนินการขยายการผลิตหัวพันธุ์รับรอง (G_2) ต่อไป เพื่อทดแทนการนำเข้าส่งผลให้เกษตรกรสามารถซื้อหัวพันธุ์ ในราคาที่ถูกลงกว่าการนำเข้าจากต่างประเทศสามารถลดต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรได้

2) การทดสอบมันฝรั่งสายพันธุ์ใหม่ ๆ เพื่อให้ได้สายพันธุ์ที่มีความเหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศของไทย ซึ่งจะทำให้ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นสามารถทดแทนการนำเข้ายังทำได้จำกัด ทั้งนี้ภาคเอกชนได้มีการวิจัยและพัฒนาสายพันธุ์รวมถึงวิธีการเพาะปลูกใหม่ ๆ โดยมีแผนจะนำเข้าสายพันธุ์มันฝรั่งจากต่างประเทศที่มีภูมิอากาศใกล้เคียงกับประเทศไทยเข้ามาทดลองปลูก

3) หน่วยงานภาครัฐได้ดำเนินการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกร และถ่ายทอดองค์ความรู้ในการผลิตมันฝรั่งคุณภาพ

ตารางที่ 1 การผลิตมันฝรั่งโลกปี 2561 - 2565

ปี	พื้นที่เพาะปลูก (ล้านไร่)						ผลผลิต (ล้านตัน)					
	จีน	อินเดีย	รัสเซีย	ยูเครน	อเมริกา	โลก	จีน	อินเดีย	รัสเซีย	ยูเครน	อเมริกา	โลก
2561	30.08	13.44	8.21	8.25	2.59	109.87	90.32	48.53	22.39	22.50	20.61	368.17
2562	30.72	13.58	7.74	8.18	2.38	108.38	91.88	50.19	22.07	20.27	19.18	370.44
2563	30.89	13.56	7.17	8.09	2.26	107.51	93.60	51.00	22.23	19.36	18.57	368.79
2564	31.05	13.54	7.17	8.09	2.15	106.64	95.35	51.82	22.39	18.50	17.99	367.14
2565*	31.72	13.68	6.26	7.93	1.97	105.20	97.00	53.60	22.07	16.66	16.73	369.41
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	1.26	0.39	-6.63	-0.99	-6.43	-1.05	1.81	2.42	-0.25	-6.97	-4.89	0.03

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: Food and Agricultural Organization of The United Nations (FAO), November 2022

ตารางที่ 2 ปริมาณการส่งออกมันฝรั่งของโลก ปี 2561 - 2565

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2561	2562	2563	2564	2565*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ฝรั่งเศส	2.33	2.34	2.35	2.42	2.45	1.34
เนเธอร์แลนด์	1.79	2.25	2.03	2.35	2.52	7.58
เยอรมนี	1.92	1.88	1.98	1.99	2.02	1.62
เบลเยียม	1.00	1.05	1.09	0.91	0.89	-3.74
อียิปต์	0.72	0.68	0.56	0.47	0.41	-14.08
อื่น ๆ	5.56	5.24	5.05	5.72	5.75	1.55
รวม	13.32	13.45	13.05	13.86	13.98	1.28

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: International Trade Centre, November 2020, พิกัดที่ใช้คือ 070110, 070190, 071010

ตารางที่ 3 ปริมาณการนำเข้ามันฝรั่งของโลก ปี 2561 - 2565

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2561	2562	2563	2564	2565*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
เบลเยียม	2.63	3.13	3.06	3.17	3.35	5.06
เนเธอร์แลนด์	1.81	1.86	1.63	1.92	1.93	1.60
เยอรมนี	0.61	0.76	0.68	0.54	0.51	-6.58
อิตาลี	0.64	0.68	0.62	0.62	0.61	-1.92
สหรัฐอเมริกา	0.49	0.41	0.50	0.47	0.47	0.68
อื่น ๆ	8.45	8.20	7.11	8.41	8.41	0.27
รวม	14.63	15.05	13.60	15.23	15.26	0.97

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: International Trade Centre, November 2020, พิกัดที่ใช้คือ 070110, 070190, 071010

ตารางที่ 4 พื้นที่ปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่มันฝรั่งของประเทศไทยปี 2561 - 2566

ปี	มันฝรั่งรวม			มันฝรั่งพันธุ์บริโกลด			มันฝรั่งพันธุ์โรงงาน		
	พื้นที่ เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิต/ ไร่(กก.) ปลูก	พื้นที่ เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิต/ ไร่(กก.) ปลูก	พื้นที่ เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิต/ ไร่(กก.) ปลูก
2561	37,513	108,291	2,887	2,050	5,421	2,644	35,463	102,870	2,901
2562	45,689	127,935	2,800	2,761	8,416	3,048	42,928	119,519	2,784
2563	43,206	126,864	2,936	1,683	5,230	3,108	41,523	121,634	2,929
2564	39,965	119,897	3,000	1,041	3,292	3,162	38,924	116,605	2,996
2565	40,365	110,860	2,746	914	2,580	2,823	39,451	108,280	2,745
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	0.13	-0.18	-0.31	-22.82	-21.52	1.69	1.16	0.78	-0.37
2566*	41,133	123,397	3,000	756	2,334	3,087	40,377	121,063	2,998

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5 บัญชีสมดุลสินค้ามันฝรั่งปี 2561 - 2565

ปริมาณ: ตัน

ปี	อุปทาน			อุปสงค์		
	ผลผลิต	นำเข้า	รวม	ส่งออก	บริโภค ในประเทศ ^{1/}	รวม
2561	108,291	166,475	274,766	5,101	269,665	274,766
2562	127,935	178,334	306,269	5,086	301,183	306,269
2563	126,864	166,365	293,229	5,314	287,915	293,229
2564	119,897	164,234	284,131	7,637	276,494	284,131
2565*	110,860	168,852	279,712	6,000	273,712	279,712
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-0.18	-0.54	-0.39	7.59	-0.56	-0.39

หมายเหตุ: * ประมาณการ ^{1/} จากการคำนวณ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 6 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกมันฝรั่งสดหรือแช่เย็นและผลิตภัณฑ์มันฝรั่ง ปี 2561 - 2565

ปี	มันฝรั่งสด หรือแช่เย็น		ผลิตภัณฑ์มันฝรั่ง		รวม	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2561	16	0.92	5,085	511.04	5,101	511.96
2562	4	0.17	5,082	540.24	5,086	540.65
2563	37	1.43	5,144	586.18	5,314	592.68
2564	1,037	21.40	6,208	752.65	7,637	786.29
2565*	1,000	18.00	5,000	700.00	6,000	718.00
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	298.61	193.96	1.68	10.09	7.59	11.08

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง

ตารางที่ 7 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้ามันฝรั่งสดหรือแช่เย็นและผลิตภัณฑ์มันฝรั่ง ปี 2561 - 2565

ปี	มันฝรั่งสดหรือแช่เย็น		ผลิตภัณฑ์มันฝรั่ง		รวม	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2561	62,500	770.55	103,975	3,505	166,475	4,275.68
2562	72,347	796.76	105,987	3,729	178,334	4,525.57
2563	55,831	622.08	102,370	3,413.41	166,365	4,246.72
2564	61,555	864.60	102,679	3,374.00	164,234	4,238.12
2565*	63,058	763.00	103,753	3,505	168,852	4,322.00
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-1.43	0.64	-0.36	-0.99	-0.54	-0.44

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง

ตารางที่ 8 ราคาที่เกษตรกรขายได้ปี 2561 - 2565

ปี	ราคาที่เกษตรกรขายได้	
	มันฝรั่งพันธุ์โรงงาน (บาท/กิโลกรัม)	มันฝรั่งพันธุ์บริโภคเกรด A (บาท/กิโลกรัม)
2561	12.20	16.67
2562	13.53	14.67
2563	12.87	17.03
2564	11.42	20.46
2565	11.80	20.00
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-2.33	7.22

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1. สถานการณ์ปี 2565

1.1 ของโลก

1.1.1 การตลาด

(1) การส่งออก

ปี 2561 - 2565 การส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกของโลกมีแนวโน้มลดลงจากปริมาณ 32,367 ตัน มูลค่า 7,262 ล้านบาท ในปี 2561 เหลือ 31,201 ตัน 6,553 ล้านบาท ในปี 2565 หรือลดลงร้อยละ 2.45 และ 2.99 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากสถานการณ์โควิด 19 และปริมาณผลผลิตของประเทศ ผู้ปลูกหลักลดลง รวมถึงระบบการขนส่งสินค้าที่ประสบปัญหาติดขัดและต้นทุนค่าขนส่งสูงขึ้น ประเทศที่มีมูลค่าการส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกมากที่สุดในปี 2565 คือ เนเธอร์แลนด์ รองลงมา ได้แก่ ไทย ไต้หวัน และสิงคโปร์ ตามลำดับ

(2) การนำเข้า

ปี 2561 - 2565 การนำเข้ากล้วยไม้ตัดดอก มีแนวโน้มลดลงจากปริมาณ 39,348 ตัน มูลค่า 7,977 ล้านบาท ในปี 2561 เหลือ 29,815 ตัน มูลค่า 7,681 ล้านบาท ในปี 2565 หรือลดลงอัตราเฉลี่ยร้อยละ 7.74 และ 2.20 ต่อปี ตามลำดับ ประเทศที่มีมูลค่าการนำเข้ากล้วยไม้ตัดดอกมากที่สุดในปี 2565 คือ ญี่ปุ่น รองลงมา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา จีน และอิตาลี ตามลำดับ

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2561 - 2565 พื้นที่ปลูกและผลผลิตกล้วยไม้ตัดดอก มีแนวโน้มลดลงอัตราเฉลี่ยร้อยละ 5.13 และร้อยละ 11.21 ต่อปี ตามลำดับ โดยพื้นที่เพาะปลูกลดลงจาก 21,631 ไร่ ปริมาณผลผลิตลดลงจาก 48,147 ตัน ในปี 2561 เหลือ 17,691 ไร่ ปริมาณผลผลิต 31,950 ตัน ในปี 2565 ตามลำดับ โดยเฉพาะในปี 2565 พื้นที่และผลผลิตลดลงเนื่องจากเกษตรกรประสบปัญหาภัยแล้ง และศัตรูพืชบางส่วน อีกทั้งต้นทุนในการผลิต เช่น ระดับราคาปุ๋ยและเคมีภัณฑ์ ที่เพิ่มสูงขึ้น ทำให้ปริมาณผลผลิตภายในประเทศลดลงและปัญหาการส่งออกชะงักตัวจากปัญหาด้านการขนส่งจากมาตรการเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด โควิด 19 รวมทั้งการบริโภคในประเทศปรับตัวลดลง ดังนั้นจึงควรสนับสนุนการผลิตตามรูปแบบการบริโภคสินค้ากล้วยไม้ภายในประเทศ ที่มีลักษณะอื่น ๆ เพิ่มขึ้น รวมทั้งหาตลาดการส่งออกใหม่โดยเฉพาะประเทศอาเซียนเพิ่มขึ้น แต่ควรมีการพัฒนาคุณภาพพันธุ์ระดับสูงหรือเกรดเอ เพื่อรักษาและเพิ่มมูลค่าในตลาดต่างประเทศควบคู่ไป

แหล่งปลูกที่สำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ นครปฐม สมุทรสาคร ราชบุรี กรุงเทพมหานคร และกาญจนบุรี เนื่องจากมีสภาพภูมิอากาศและแหล่งน้ำที่เหมาะสมต่อการปลูกกล้วยไม้และมีระยะทางใกล้กับตลาดขายส่งที่กรุงเทพฯ รวมทั้งมีความสะดวกในการขนส่งไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศ

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2561 - 2565 ความต้องการใช้กล้วยไม้ตัดดอกภายในประเทศมีแนวโน้มลดลง ในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 21.03 ต่อปี โดยลดลงจาก 24,434 ตัน ในปี 2561 เหลือ 9,447 ตัน ในปี 2565 โดยปี 2565 เฉลี่ยลดลงจากปี 2564 ร้อยละ 41.79 ซึ่งความต้องการใช้ภายในประเทศมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 29.53 ของผลผลิตทั้งหมด

(2) การส่งออก

ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกดอกกล้วยไม้มีมูลค่าเป็นอันดับสองของโลก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกล้วยไม้เขตร้อน ได้แก่ สกุลหวาย สกุลมอคคารา และสกุลออนซิเดียม ตลาดกล้วยไม้ตัดดอกของไทยที่ส่งออกไปยังตลาดต่าง ๆ แบ่งตามความนิยมของแต่ละตลาด ได้แก่ ตลาดเอเชีย เช่น ญี่ปุ่น ซึ่งมีความต้องการกล้วยไม้ตัดดอกสีอ่อน สีชมพู ช่อยาว ตลาดจีน และอินเดียต้องการกล้วยไม้สีม่วงแดงเข้ม ขาว และชมพู ตลาดยุโรป เช่น อิตาลี เนเธอร์แลนด์ ต้องการกล้วยไม้สีม่วงแดงเข้ม สีชมพู และสีขาว ช่อยาว สหรัฐอเมริกาและออสเตรเลียต้องการกล้วยไม้สีม่วงแดงเข้ม สีชมพู และสีขาว สำหรับประเทศคู่แข่งกล้วยไม้เขตร้อนของไทย ได้แก่ มาเลเซีย และสิงคโปร์ ทั้งนี้ในช่วงสถานการณ์โควิด 19 ทำให้หลายประเทศมีความต้องการใช้ดอกกล้วยไม้ลดลงจากมาตรการปิดประเทศ รวมทั้งมาตรการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศและต้นทุนการขนส่งที่เพิ่มสูงขึ้นจากราคาน้ำมันที่ปรับตัวสูงขึ้น ทำให้การส่งออกสินค้ากล้วยไม้ไปยังหลายประเทศชะลอตัว โดยเฉพาะประเทศในเขตอเมริกาและยุโรป แต่อย่างไรก็ตามพบว่า ปริมาณการนำเข้าดอกกล้วยไม้ของประเทศไทยมีปริมาณเพิ่มขึ้น ทั้งจากประเทศไต้หวันและเนเธอร์แลนด์ ทั้งนี้ผู้ประกอบการหลายรายยังมีการเพิ่มการส่งออกไปยังประเทศเวียดนาม สาธารณรัฐเกาหลี และออสเตรเลียเพิ่มขึ้นในช่วงปีที่ผ่านมา

(3) การนำเข้า

ปี 2561 - 2565 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้ากล้วยไม้ตัดดอกของประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จาก 3.81 ตัน 3.12 ล้านบาท ในปี 2561 เพิ่มขึ้นเป็น 35.37 ตัน 8.54 ล้านบาทในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นอัตราเฉลี่ยต่อปีร้อยละ 89.25 และ 25.46 ตามลำดับ โดยแหล่งที่ประเทศไทยมีการนำเข้ากล้วยไม้ตัดดอกมาก ได้แก่ ลาว เวียดนาม และไต้หวัน

(4) ราคา

ปี 2561 - 2565 ราคากล้วยไม้ตัดดอก (ขนาดก้านช่อยาว 55 - 60 เซนติเมตร) ที่เกษตรกรขายได้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นโดยในปี 2565 (ม.ค. - ต.ค.) ราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 4.06 บาทต่อช่อ โดยในปี 2564 ราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 1.82 บาทต่อช่อหรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 55.17

2. แนวโน้มปี 2566

2.1 ของไทย

2.1.1 การผลิต

ปี 2566 คาดว่าพื้นที่ปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ จะเพิ่มขึ้นจากปี 2565 ร้อยละ 1.82 ร้อยละ 2.38 และร้อยละ 0.55 ตามลำดับ โดยเพิ่มขึ้นจาก 17,691 ไร่ ปริมาณ 31,950 ตัน และ 1,806 กิโลกรัมต่อไร่ ในปี 2565 เป็น 18,014 ไร่ ปริมาณ 32,713 ตัน และ 1,816 กิโลกรัมต่อไร่ ในปี 2566 โดยคาดว่าเมื่อสถานการณ์โควิด 19 เริ่มคลี่คลายแต่ละประเทศฟื้นฟูและมีการกระตุ้นเศรษฐกิจภายในประเทศ รวมทั้งปัจจัยที่

ส่งผลต่อการส่งออกและนำเข้า อาทิ การขนส่ง มาตรการทางการค้า และอัตราแลกเปลี่ยน ที่มีเสถียรภาพ เข้าสู่ภาวะปกติ ผู้ผลิตและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรเร่งดำเนินการปรับปรุงระบบการผลิต โดยเพิ่มเทคโนโลยีและสร้างผลิตภาพผ่านงานวิจัย ทั้งการปรับปรุงพันธุ์ให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้บริโภค รวมถึงความต้านทานต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านสภาพภูมิอากาศ โรคระบาด และศัตรูพืช อีกทั้งปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาดและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันเพื่อให้การส่งออกกลับมาเป็นปกติและเพิ่มขึ้นในอนาคต

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2566 คาดว่าความต้องการใช้กล้วยไม้ตัดดอกภายในประเทศจะเพิ่มขึ้นจากสถานการณ์ที่เริ่มฟื้นตัวจากภาวะเศรษฐกิจ อีกทั้งผู้ประกอบการมีการพัฒนาและเชื่อมโยงตลาดการขนส่งไปยังภูมิภาคต่าง ๆ และมีการสร้างอัตลักษณ์เพื่อให้เกิดความต้องการใช้กล้วยไม้ตัดดอกเพิ่มขึ้นภายในประเทศ

(2) การส่งออก

ปี 2566 คาดว่าปริมาณและมูลค่าการส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปีที่ผ่านมา หากการฟื้นฟูเศรษฐกิจในต่างประเทศสามารถปรับตัวเป็นไปตามการคาดการณ์ รวมทั้งเกษตรกรสามารถปรับตัวและหาช่องทางตลาดใหม่เพื่อรองรับผลผลิต โดยความต้องการของตลาดต่างประเทศหลัก คือ ประเทศญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และจีน รวมทั้งต้องเพิ่มตลาดในประเทศภูมิภาคอาเซียน ได้แก่ เวียดนาม สิงคโปร์ เมียนมาร์ และฟิลิปปินส์ อีกทั้งควรมีการคำนึงถึงปัจจัยด้านโลจิสติกส์ ได้แก่ การขยายช่องทางการขนส่งสินค้าตามแนวชายแดนหรือระบบรางในประเทศใกล้เคียง

(3) ราคา

ปี 2566 คาดว่าราคาที่เกษตรกรขายได้มีแนวโน้มปรับตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากผู้ประกอบการมุ่งผลิตกล้วยไม้คุณภาพ อีกทั้งความต้องการของผู้บริโภคปรับตัวสูงขึ้น และภาวะเศรษฐกิจภายในประเทศและต่างประเทศมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้น

2.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตและการส่งออก

2.2.1 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต

- (1) ต้นทุนการผลิต เช่น ปุ๋ย และสารเคมี มีความผันผวน
- (2) แรงงานที่มีทักษะในการจัดการและการผลิตสินค้ายังไม่เพียงพอ ซึ่งยังต้องการความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาระบบการผลิตให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งปัญหาแรงงานต่างด้าวจากสถานการณ์ โควิด 19
- (3) ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศส่งผลกระทบต่อการจัดการผลผลิต
- (4) ความรู้ความเข้าใจในการใช้สารเคมี อินทรีย์วัตถุ และการบำรุงรักษาผลผลิตตามระบบการเพาะปลูก
- (5) การประสบกับโรคระบาด โรคเน่าดำ ไร เพลี้ย ตามฤดูกาล
- (6) การขาดเทคโนโลยีการผลิตที่ช่วยเพิ่มผลิตภาพ โดยเฉพาะเทคโนโลยีในการปรับปรุงพันธุ์ให้ทนต่อสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลง การสร้างมูลค่าเพิ่ม การปรับปรุงคุณภาพการผลิต และการเก็บรักษา
- (7) ขาดการพัฒนาสายพันธุ์หรือตัดแปลงพันธุ์ให้ตรงกับความต้องการของตลาด

(8) แหล่งผลิตบางพื้นที่ไม่เหมาะสมในการเพาะปลูก ประสบปัญหาด้านทรัพยากร เช่น น้ำแล้ง น้ำท่วม และมลพิษ รวมถึงมลภาวะที่อาจจะส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตของชุมชน

(9) ความต้องการใช้ภายในประเทศประสบปัญหาด้านการขนส่งและการเก็บรักษา รวมทั้งการสร้างอัตลักษณ์ของสินค้าให้มีความชัดเจนมากขึ้น

2.2.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การส่งออก

(1) ข้อมูลการวิเคราะห์แนวโน้มการตลาดในต่างประเทศ และการติดตามสถานการณ์การตลาดในต่างประเทศ เช่น ความต้องการสินค้าในต่างประเทศ ปริมาณอุปสงค์อุปทานในตลาดต่างประเทศ ยังไม่เพียงพอ

(2) ขาดผลการศึกษาความต้องการในตลาดต่างประเทศเพิ่มเติม ตลาดใหม่ในภูมิภาค และการขยายตลาดในต่างประเทศ ทั้งด้านปริมาณ แหล่งจำหน่าย และรูปแบบการนำไปใช้ในสินค้าที่แตกต่างในแต่ละประเทศ

(3) การศึกษาระบบการจัดการโลจิสติกส์ที่มีประสิทธิภาพ การวางระบบ และวางแผนในการลดต้นทุนการขนส่งสินค้า รวมทั้งมาตรการการขนส่งที่มีความผันผวนในปัจจุบัน

(4) การปฏิบัติตามมาตรฐานการส่งออก - นำเข้า ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังสามารถรักษาคุณภาพของสินค้าตรงตามความต้องการของผู้บริโภค

ตารางที่ 1 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกของโลก ปี 2561 - 2565

ปริมาณ: ตัน / มูลค่า: ล้านบาท

ประเทศ	2561		2562		2563		2564		2565*		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
เนเธอร์แลนด์	4,481	2,973	3,941	2,410	3,820	2,026	4,670	2,593	4,206	2,577	0.43	-2.11
ไทย	23,720	2,321	23,067	2,160	21,872	1,389	17,554	1,663	22,538	2,021	-3.68	-5.25
ไต้หวัน	1,843	922	2,093	1,132	2,123	1,007	2,279	1,134	2,018	1,023	2.70	2.12
สิงคโปร์	445	308	452	266	279	171	284	195	398	257	-6.66	-6.53
มาเลเซีย	976	72	1,454	122	1,112	99	1,115	99	1,161	95	0.81	3.54
นิวซีแลนด์	0	243	0	205	193	118	408	261	79	208	-	-0.65
อื่น ๆ	902	423	840	404	735	343	424	131	802	372	-8.77	-12.91
รวมของโลก	32,367	7,262	31,847	6,699	30,134	5,153	26,734	6,076	31,201	6,553	-2.45	-2.99

หมายเหตุ: * ปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกประเทศไทยตามใบการส่งออก ปี 2564
ที่มา: UN Comtrade Database, November 2022 และกรมศุลกากร

ตารางที่ 2 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้ากล้วยไม้ตัดดอกของโลก ปี 2561 - 2565

ปริมาณ: ตัน / มูลค่า: ล้านบาท

ประเทศ	2561		2562		2563		2564		2565*		อัตรารวม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ญี่ปุ่น	5,378	2,012	5,409	1,938	4,659	1,732	4,506	1,815	5,156	1,994	-2.63	-0.83
สหรัฐอเมริกา	2,113	938	1,850	709	780	268	1,395	607	1,696	846	-6.97	-3.56
จีน	7,113	511	6,748	471	5,450	384	6,522	599	6,612	465	-1.79	0.51
อิตาลี	1,766	633	1,774	515	1,191	349	1,430	459	1,620	592	-3.81	-2.45
เยอรมนี	727	432	372	304	436	318	633	414	553	373	-0.16	0.15
อื่น ๆ	22,251	3,451	10,546	2,930	7,425	2,307	6,291	2,034	14,178	3,412	-13.22	-3.81
รวมของโลก	39,348	7,977	26,699	6,867	19,941	5,358	20,777	5,928	29,815	7,681	-7.74	-2.20

หมายเหตุ: * ปริมาณการ และไม่ปรากฏข้อมูลประเทศเวียดนามในการนำเข้า ปี 2564

ที่มา: UN Comtrade Database, November 2022

ตารางที่ 3
พื้นที่ปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่กล้วยไม้ตัดดอกของไทย ปี 2561 - 2565

ปี	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
2561	21,631	48,147	2,226
2562	21,521	48,794	2,267
2563	20,674	38,804	1,877
2564	18,996	33,729	1,776
2565*	17,691	31,950	1,806
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-5.13	-11.21	-6.41
2566*	18,014	32,713	1,816

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4
บัญชีสมดุลของสินค้ากล้วยไม้ ปี 2561 - 2565

หน่วย: ตัน

ปี	อุปทาน			อุปสงค์		
	ผลผลิต	นำเข้า	รวม	ส่งออก	บริโภคในประเทศ ^{1/}	รวม
2561	48,147	3.81	48,151	23,720	24,434	48,151
2562	48,794	8.10	48,802	23,087	25,715	48,802
2563	38,804	4.82	38,808	21,872	16,936	38,808
2564	33,729	55.39	33,784	17,554	16,230	33,784
2565*	31,950	35.37	31,985	22,538	9,447	31,985
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-11.21	89.25	-11.18	-3.69	-21.03	-11.18

หมายเหตุ: * ประมาณการ ^{1/} จากการค้าจำนวน

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5 การส่งออกและการนำเข้ากล้วยไม้ตัดดอก ปี 2561 - 2565

ปี	การส่งออกกล้วยไม้ตัดดอก		การนำเข้ากล้วยไม้ตัดดอก	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2561	23,717	2,287	3.81	3.12
2562	23,087	2,160	8.10	7.56
2563	21,872	1,367	4.82	4.05
2564	17,554	1,663	55.39	9.75
2565*	22,538	2,021	35.37	8.54
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-3.69	-4.96	89.25	25.46

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง

ตารางที่ 6 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกของไทยไปยังประเทศต่าง ๆ ปี 2561 - 2565

ปริมาณ: ตัน มูลค่า: ล้านบาท

ประเทศ	2561		2562		2563		2564		2565		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
สหรัฐอเมริกา	2,639.04	605.41	2,501.54	529.94	1,059.12	203.49	1,678.34	337.43	1,505.58	378.88	-14.11	-12.97
เวียดนาม	2,797.84	286.96	2,913.01	323.61	8,528.36	313.87	2,028.05	262.36	1,817.60	345.51	-11.53	1.63
ญี่ปุ่น	3,885.82	508.25	3,614.46	499.30	2,603.51	395.51	2,387.14	343.09	1,711.80	255.33	-18.57	-16.07
สาธารณรัฐประชาชนจีน	8,237.06	198.85	8,241.10	188.62	5,957.60	132.91	7,960.40	304.43	4,991.70	251.48	-9.84	9.95
อิตาลี	1,126.93	170.88	1,072.68	153.42	556.73	81.19	718.23	108.27	419.18	79.66	-21.17	-17.10
อื่น ๆ	5,030.27	516.68	4,744.05	465.53	3,166.02	240.56	2,781.84	307.40	12,092.26	710.79	12.98	2.25
รวม	23,716.96	2,287.03	23,086.83	2,160.43	21,871.36	1,367.52	17,554	1,663.04	22,538.12	2,021.65	-3.69	-4.96

 หมายเหตุ: * ปริมาณการ
 ที่มา: กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง

ตารางที่ 7 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้ากล้วยไม้ตัดดอกของไทยจากประเทศต่าง ๆ ปี 2561 - 2565

ปริมาณ: ตัน มูลค่า: ล้านบาท

ประเทศ	2561		2562		2563		2564		2565		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
เวียดนาม	2.34	2.85	5.37	6.38	2.77	3.53	4.15	5.93	3.29	5.17	4.33	11.83
ไต้หวัน	0.27	0.15	1.34	0.84	0.73	0.36	3.98	2.45	5.34	3.22	102.54	105.51
สาธารณรัฐเกาหลี	-	-	0.01	0.00	1.14	0.14	0.11	0.02	-	-	-	-
เม็กซิโกลันต์	1.19	0.13	1.25	0.19	0.18	0.02	0.21	0.02	0.44	0.03	-31.43	-40.45
สิงคโปร์	-	-	-	-	0.00	0.00	-	-	-	-	-	-
อื่น ๆ	-	-	0.14	0.15	-	-	46.94	1.33	26.30	0.11	-	-
รวม	3.81	3.12	8.10	7.56	4.82	4.05	55.39	9.75	35.37	8.54	89.25	25.46

หมายเหตุ: * ปริมาณการ
ที่มา: กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง

ตารางที่ 8
ราคากล้วยไม้ตัดดอกที่เกษตรกรขายได้ ปี 2561 - 2565

ปี	ราคาที่เกษตรกรขายได้ (ขนาดก้านช่อยาว 55 - 60 ซม.)	
	บาท/ช่อ	บาท/กิโลกรัม
2561	2.34	77.22
2562	2.95	97.35
2563	1.71	56.43
2564	1.82	61.85
2565* (ม.ค. - ต.ค.)	4.06	134.05

หมายเหตุ: * ประมาณการ

อัตราแปลง: ดอกกล้วยไม้ 33 ช่อ เท่ากับ 1 กิโลกรัม

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

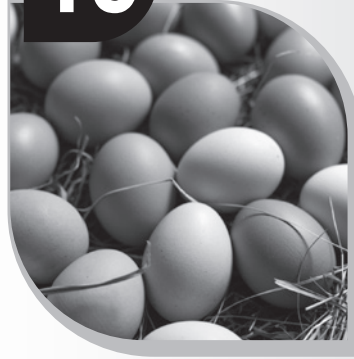

กลุ่มปศุสัตว์และประมง

15 ไก่เนื้อ

16 ไข่ไก่

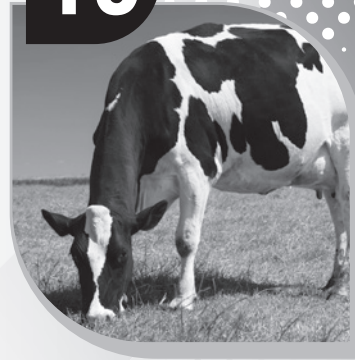
17 สุนัข

18 โคเนื้อ

19 โคนม

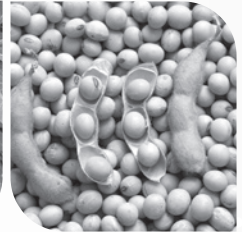

20 กุ้ง

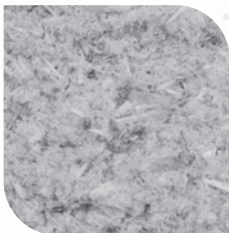

21 ปลาป่น

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญ และแนวโน้มปี 2566

1. สถานการณ์ ปี 2565

1.1 ของโลก

1.1.1 ด้านการผลิต

ปี 2561 - 2565 การผลิตเนื้อไก่ของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 2.05 ต่อปี โดยในปี 2565 การผลิตเนื้อไก่ของโลกมีปริมาณ 100.93 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 100.51 ล้านตัน ของปี 2564 ร้อยละ 0.42 ซึ่งสหรัฐอเมริกายังคงเป็นผู้ผลิตเนื้อไก่อันดับ 1 ของโลก มีปริมาณการผลิต 20.85 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ บราซิล 14.40 ล้านตัน จีน 14.30 ล้านตัน และสหภาพยุโรป 10.92 ล้านตัน โดยสหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป มีการผลิตเนื้อไก่เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.23 และร้อยละ 0.55 เมื่อเทียบกับปี 2564 ในขณะที่บราซิลและจีน มีการผลิตเนื้อไก่ลดลงร้อยละ 0.69 และร้อยละ 2.72 ตามลำดับ

1.1.2 ด้านการตลาด

(1) การบริโภค

ปี 2561 - 2565 การบริโภคเนื้อไก่ของโลก มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 2.09 ต่อปี โดยในปี 2565 การบริโภคเนื้อไก่ของโลกมีปริมาณ 98.25 ล้านตัน เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจาก 98.08 ล้านตัน ของปี 2564 ร้อยละ 0.17 ซึ่งสหรัฐอเมริกายังคงเป็นประเทศที่มีการบริโภคเนื้อไก่มากที่สุด คือ 17.61 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ จีน 14.40 ล้านตัน สหภาพยุโรป 9.95 ล้านตัน และบราซิล 9.78 ล้านตัน โดยจีนและบราซิล มีการบริโภคเนื้อไก่ลดลงร้อยละ 4.20 และร้อยละ 4.86 เมื่อเทียบกับปี 2564 ในขณะที่สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป มีการบริโภคเนื้อไก่เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.62 และร้อยละ 2.88 ตามลำดับ

(2) การส่งออก

ปี 2561 - 2565 การส่งออกเนื้อไก่ของโลกขยายตัวเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 1.92 ต่อปี โดยในปี 2565 การส่งออกเนื้อไก่ของโลกมีปริมาณ 13.63 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 13.29 ล้านตัน ของปี 2564 ร้อยละ 2.57 บราซิลยังคงเป็นประเทศผู้ส่งออกอันดับ 1 ของโลก ส่งออกได้ปริมาณ 4.63 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา 3.27 ล้านตัน และสหภาพยุโรป 1.75 ล้านตัน ตามลำดับ โดยบราซิลมีการส่งออกเนื้อไก่เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.47 ในขณะที่สหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรปมีการส่งออกลดลงร้อยละ 2.65 และร้อยละ 4.79 เมื่อเทียบกับปี 2564

(3) การนำเข้า

ปี 2561 - 2565 การนำเข้าเนื้อไก่ของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 2.38 ต่อปี โดยในปี 2565 การนำเข้าเนื้อไก่ของโลกมีปริมาณ 11.01 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 10.83 ล้านตัน ของปี 2564 ร้อยละ 1.65 ซึ่งญี่ปุ่นยังคงเป็นประเทศที่นำเข้าเนื้อไก่มากเป็นอันดับ 1 ของโลก คือ 1.12 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ เม็กซิโก และสหราชอาณาจักร 0.92 ล้านตัน สหภาพยุโรป 0.78 ล้านตัน และจีน 0.65 ล้านตัน โดยเมื่อเทียบกับปี 2564 ญี่ปุ่น สหราชอาณาจักร และสหภาพยุโรป มีการนำเข้าเนื้อไก่เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.53 ร้อยละ 32.80 และร้อยละ 20.16 ตามลำดับ ในขณะที่เม็กซิโก และจีน มีการนำเข้าลดลงร้อยละ 0.22 และร้อยละ 17.62 ตามลำดับ

1.2 ของไทย

1.2.1 ด้านการผลิต

ปี 2561 - 2565 การผลิตไก่เนื้อของไทยเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 3.59 ต่อปี โดยในปี 2565 มีการผลิตไก่เนื้อ 1,771.99 ล้านตัว หรือคิดเป็นเนื้อไก่ 2.83 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1,754.04 ล้านตัว หรือคิดเป็นเนื้อไก่ 2.80 ล้านตัน ของปี 2564 ร้อยละ 1.02 เนื่องจากความต้องการบริโภคทั้งในและต่างประเทศเพิ่มขึ้น จากการผ่อนคลายมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19

1.2.2 ด้านการตลาด

(1) การบริโภค

ปี 2561 - 2565 การบริโภคเนื้อไก่ของไทยเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 6.94 ต่อปี โดยปี 2565 มีปริมาณการบริโภคเนื้อไก่ 1.88 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1.86 ล้านตัน ของปี 2564 ร้อยละ 0.94 เนื่องจากเนื้อสุกรมีราคาแพง ผู้บริโภคจึงหันมาบริโภคเนื้อไก่มากขึ้น

(2) การส่งออก

ปี 2561 - 2565 ปริมาณการส่งออกไก่สดแช่แข็ง และเนื้อไก่แปรรูปของไทย มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 2.84 ต่อปี โดยในปี 2565 มีปริมาณการส่งออกรวม 0.95 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 0.94 ล้านตัน ของปี 2564 ร้อยละ 1.19 แบ่งเป็น

การส่งออกไก่สดแช่แข็ง ปริมาณ 0.392 ล้านตัน มูลค่า 42,359 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 0.386 ล้านตัน มูลค่า 28,819 ล้านบาท ของปี 2564 ร้อยละ 1.24 และร้อยละ 46.98 ตามลำดับ โดยตลาดส่งออกไก่สดแช่แข็งที่สำคัญ ได้แก่ ญี่ปุ่น (ร้อยละ 38.60) จีน (ร้อยละ 23.40) และมาเลเซีย (ร้อยละ 19.53)

การส่งออกเนื้อไก่แปรรูป ปริมาณ 0.56 ล้านตัน มูลค่า 84,133 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 0.55 ล้านตัน มูลค่า 73,709 ล้านบาท ของปี 2564 ร้อยละ 1.15 และร้อยละ 14.14 ตามลำดับ ตลาดส่งออกเนื้อไก่แปรรูปที่สำคัญ ได้แก่ ญี่ปุ่น (ร้อยละ 47.87) สหราชอาณาจักร (ร้อยละ 26.01) สหภาพยุโรป (ร้อยละ 13.29) และเกาหลี (ร้อยละ 5.04)

(3) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2561 - 2565 ราคาไก่เนื้อที่เกษตรกรขายได้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 4.35 ต่อปี โดยในปี 2565 ราคาไก่เนื้อที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ 43.75 บาท เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 34.87 บาท ของปี 2564 ร้อยละ 25.47 เนื่องจากมีความต้องการบริโภคเนื้อไก่เพิ่มขึ้นทดแทนเนื้อสุกรประกอบกับต้นทุนการผลิตที่ปรับตัวสูงขึ้น โดยเฉพาะต้นทุนค่าอาหารสัตว์ และค่าพลังงาน

2) ราคาส่งออก

ปี 2561 - 2565 ราคาส่งออกไก่สดแช่เย็นแช่แข็ง และราคาส่งออกเนื้อไก่แปรรูป มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 5.53 และร้อยละ 1.50 ต่อปี ตามลำดับ โดยในปี 2565 ราคาส่งออกไก่สดแช่เย็นแช่แข็งเฉลี่ยกิโลกรัมละ 108.20 บาท สูงขึ้นจากกิโลกรัมละ 74.53 บาท ของปี 2564 ร้อยละ 45.18 และราคาส่งออกเนื้อไก่แปรรูปเฉลี่ยกิโลกรัมละ 151.18 บาท สูงขึ้นจากกิโลกรัมละ 133.98 บาท ของปี 2564 ร้อยละ 12.84

2. แนวโน้ม ปี 2566

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2566 คาดว่าการผลิตเนื้อไก่ของโลกจะมีปริมาณ 102.74 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 100.93 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 1.79 การผลิตเนื้อไก่ของโลกขยายตัวตามความต้องการบริโภคที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ ทั้งสหรัฐอเมริกา บราซิล และสหภาพยุโรป ขยายการผลิตเพิ่มขึ้น

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2566 คาดว่าการบริโภคเนื้อไก่ของโลกมีปริมาณ 100.11 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 98.25 ล้านตัน ในปี 2565 ร้อยละ 1.89 ผู้บริโภครายใหญ่ที่สุด คือ สหรัฐอเมริกา คาดว่าจะมีปริมาณการบริโภค 17.90 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ จีน 14.48 ล้านตัน สหภาพยุโรป 10.07 ล้านตัน และบราซิล 10.06 ล้านตัน โดยคาดว่าบราซิล มีปริมาณการบริโภคเพิ่มขึ้นมากที่สุดร้อยละ 2.81 เมื่อเทียบกับปี 2565

(2) การส่งออก

ปี 2566 คาดว่าการส่งออกเนื้อไก่ของโลกมีปริมาณ 14.13 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 13.63 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 3.70 ผู้ผลิตรายเดิม (บราซิล สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป) ยังคงเป็นผู้ครองตลาด โดยบราซิล ยังคงเป็นประเทศที่ส่งออกเนื้อไก่มากที่สุด คือ 4.80 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 4.63 ล้านตัน ของปี 2564 ร้อยละ 3.78 รองลงมา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และไทย ตามลำดับ ซึ่งไทยยังคงเป็นผู้ส่งออกอันดับ 4 ของโลก

(3) การนำเข้า

ปี 2566 คาดว่าการนำเข้าเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของโลกมีปริมาณ 11.49 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 11.01 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 4.36 โดยญี่ปุ่นยังคงเป็นประเทศที่นำเข้าเนื้อไก่มากที่สุด คือ 1.12 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ เม็กซิโก 0.93 ล้านตัน สหราชอาณาจักร 0.88 ล้านตัน โดยแหล่งนำเข้าเนื้อไก่ที่สำคัญของญี่ปุ่น ได้แก่ บราซิลและไทย

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ปี 2566 คาดว่าการผลิตไก่เนื้อของไทยยังคงขยายตัวเพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากร และความต้องการบริโภคที่ขยายตัวเพิ่มขึ้นทั้งตลาดภายในประเทศและตลาดต่างประเทศ โดยคาดว่าไทยจะผลิตไก่เนื้อปริมาณ 1,781.55 ล้านตัว หรือคิดเป็นเนื้อไก่ 2.85 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1,771.99 ล้านตัว หรือคิดเป็นเนื้อไก่ 2.83 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 0.54

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2566 คาดว่าการบริโภคเนื้อไก่ของไทยมีปริมาณ 1.89 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1.88 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 0.17 ตามการฟื้นตัวของภาวะเศรษฐกิจ ประกอบกับเนื้อไก่เป็นอาหารโปรตีนที่มีราคาถูกกว่าเนื้อสัตว์ชนิดอื่น ๆ โดยการบริโภคในประเทศคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 66.26 ของปริมาณการผลิตทั้งหมด

(2) การส่งออก

การส่งออกเนื้อไก่ของไทยในปี 2566 คาดว่าจะขยายตัวเพิ่มขึ้นสอดรับกับปริมาณความต้องการบริโภคของตลาด โดยเฉพาะญี่ปุ่น สหราชอาณาจักร จีน และสหภาพยุโรป ที่มีแนวโน้มนำเข้าเนื้อไก่จากไทยเพิ่มขึ้น จากการฟื้นตัวของภาวะเศรษฐกิจ

โดยในปี 2566 คาดว่าการส่งออกเนื้อไก่รวมมีปริมาณ 960,000 ตัน เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 948,000 ตันของปี 2565 ร้อยละ 1.27 โดยแบ่งเป็นการส่งออกไก่สดแช่เย็น แช่แข็งมีปริมาณ 397,000 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 391,500 ตัน ของปี 2565 ร้อยละ 1.40 และการส่งออกเนื้อไก่แปรรูปมีปริมาณ 563,000 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 556,500 ตัน ของปี 2565 ร้อยละ 1.17

(3) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2566 คาดว่าราคาไก่เนื้อที่เกษตรกรขายได้จะสูงขึ้นจากปี 2565 เนื่องจากมีการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ ประกอบกับต้นทุนการผลิตที่มีแนวโน้มสูงขึ้น

2) ราคาส่งออก

ปี 2566 คาดว่าราคาส่งออกเนื้อไก่สดแช่เย็นแช่แข็งและเนื้อไก่แปรรูปจะลดลงเล็กน้อยจากปี 2565 ซึ่งเป็นผลมาจากอัตราแลกเปลี่ยน

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตหรือการส่งออกของไทย

2.3.1 ปัจจัยด้านบวก

(1) การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจภายหลังสถานการณ์ระบาดของโรคโควิด 19 และการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรโลกทำให้ความต้องการบริโภคอาหารจากเนื้อสัตว์โดยเฉพาะเนื้อไก่ปรับตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากเนื้อไก่เป็นอาหารโปรตีนที่มีไขมันต่ำ รวมทั้งยังมีราคาถูกเมื่อเทียบกับเนื้อสัตว์ประเภทอื่น ๆ

(2) การส่งออกเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ไปยังต่างประเทศมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะตลาดตะวันออกกลางซึ่งเป็นผลจากการฟื้นฟูความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทยและซาอุดีอาระเบีย ทำให้ซาอุดีอาระเบียยกเลิกมาตรการห้ามนำเข้าไก่จากไทย รวมทั้ง สงครามรัสเซีย - ยูเครน ส่งผลให้ยูเครน มีอุปสรรคในการส่งออกไก่ไปยัง EU จึงเป็นโอกาสในการส่งออกของไทย

(3) การดำเนินการเรื่อง Compartment และ Traceability สามารถสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพการผลิตเนื้อไก่ของไทยให้ประเทศคู่ค้ายอมรับ ซึ่งเป็นผลจากมาตรการควบคุมป้องกัน และเฝ้าระวังโรคระบาดสัตว์ที่เข้มงวด ทำให้ไทยไม่มีรายงานการพบโรคไข้หวัดนกในประเทศไทยเป็นเวลากว่า 14 ปี นับจากวันที่ทำลายสัตว์ปีกตัวสุดท้าย เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2551 รวมทั้ง การที่ประเทศคู่ค้าของไทย ได้รับรองมาตรฐานโรงงานแปรรูปและส่งออกไก่ของไทย จึงเป็นโอกาสให้ไทยสามารถส่งออกไก่ไปยังตลาดต่าง ๆ ได้มากขึ้น

2.3.2 ปัจจัยด้านลบ

(1) ประเทศไทยต้องพึ่งพาปัจจัยการผลิต และเทคโนโลยีจากต่างประเทศ เช่น พันธุ์สัตว์ วัตถุดิบอาหารสัตว์ ยาและเวชภัณฑ์ ตลอดจนต้นทุนการผลิตไก่เนื้อของไทยโดยเปรียบเทียบสูงกว่าประเทศคู่แข่ง อาทิ บราซิล และสหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะต้นทุนด้านอาหารสัตว์

(2) ประเทศต่าง ๆ มีการนำมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่มีใช้ภาษี (Non-Tariff Measures: NTMs) มาใช้มากขึ้น โดยนำประเด็นทางสังคมต่าง ๆ มากำหนดเป็นมาตรฐานทางการค้าระหว่างประเทศ เช่น มาตรฐานแรงงาน มาตรฐานสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ซึ่งประเทศคู่ค้าอาจนำประเด็นดังกล่าวมาใช้กีดกันการค้าระหว่างกัน หากไทยไม่ได้มีการเตรียมการป้องกันและแก้ไขอย่างจริงจัง ก็อาจส่งผลกระทบต่อ การส่งออกเนื้อไก่ของไทยได้

(3) อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ เนื่องจากสินค้าไก่เนื้อและผลิตภัณฑ์เป็นสินค้าเกษตรส่งออกที่สำคัญของไทย หากอัตราแลกเปลี่ยนมีความผันผวนจะส่งผลให้ความสามารถในแข่งขันด้านราคากับประเทศคู่แข่งลดลง

ตารางที่ 1 ปริมาณการผลิตเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของประเทศที่สำคัญ ปี 2561 - 2566

หน่วย: พันตัน

ประเทศ	2561	2562	2563	2564	2565 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2566 ^{2/}
สหรัฐอเมริกา	19,361	19,941	20,255	20,391	20,845	1.71	21,163
บราซิล	13,355	13,690	13,880	14,500	14,400	2.10	14,850
จีน	11,700	13,800	14,600	14,700	14,300	4.75	14,300
สหภาพยุโรป	10,618	10,836	11,030	10,860	10,920	0.58	10,970
รัสเซีย	4,684	4,668	4,680	4,600	4,750	0.13	4,850
เม็กซิโก	3,485	3,600	3,725	3,815	3,900	2.87	4,000
ไทย	3,170	3,300	3,250	3,220	3,270	0.38	3,360
ตุรกี	2,157	2,138	2,136	2,246	2,315	1.92	2,400
อาร์เจนตินา	2,068	2,171	2,215	2,290	2,335	3.01	2,380
โคลัมเบีย	1,695	1,761	1,685	1,773	1,880	2.16	1,925
เปรู	1,582	1,763	1,723	1,752	1,775	2.26	1,800
ประเทศอื่น ๆ	18,785	19,641	20,078	20,363	20,241	1.87	20,738
รวมทั้งหมด	92,660	97,309	99,257	100,510	100,931	2.05	102,736

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2022

ตารางที่ 2 ปริมาณการบริโภคเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของประเทศที่สำคัญ ปี 2561 - 2566

หน่วย: พันตัน

ประเทศ	2561	2562	2563	2564	2565 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2566 ^{2/}
สหรัฐอเมริกา	16,185	16,702	16,994	17,164	17,613	1.98	17,900
จีน	11,595	13,952	15,211	15,032	14,400	5.21	14,475
สหภาพยุโรป	9,354	9,458	9,653	9,667	9,945	1.45	10,065
บราซิล	9,588	9,756	10,010	10,280	9,780	0.92	10,055
ประเทศอื่น ๆ	43,441	44,788	44,892	45,937	46,512	1.63	47,611
รวมทั้งหมด	90,163	94,656	96,760	98,080	98,250	2.09	100,106

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2022

ตารางที่ 3 ปริมาณการส่งออกเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของประเทศที่สำคัญ ปี 2561 - 2566

หน่วย: พันตัน

ประเทศ	2561	2562	2563	2564	2565 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2566 ^{2/}
บราซิล	3,770	3,939	3,875	4,225	4,625	4.91	4,800
สหรัฐอเมริกา	3,244	3,259	3,376	3,356	3,267	0.44	3,356
สหภาพยุโรป	2,004	2,148	2,037	1,838	1,750	-4.18	1,720
ไทย	925	961	941	907	965	0.27	1000
ตุรกี	413	402	440	510	550	8.45	600
จีน	447	428	388	457	550	4.92	575
ยูเครน	318	407	428	458	420	6.98	450
ประเทศอื่น ๆ	1,361	1,556	1,631	1,537	1,503	1.88	1,633
รวมทั้งหมด	12,482	13,100	13,116	13,288	13,630	1.92	14,134

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2022

ตารางที่ 4 ปริมาณการนำเข้าเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของประเทศที่สำคัญ ปี 2561 - 2566

หน่วย: พันตัน

ประเทศ	2561	2562	2563	2564	2565 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2566 ^{2/}
ญี่ปุ่น	1,074	1,076	1,005	1,077	1,115	0.76	1,120
เม็กซิโก	820	875	842	917	915	2.70	930
สหราชอาณาจักร	774	792	732	689	915	1.97	875
สหภาพยุโรป	740	770	660	645	775	-0.84	815
จีน	342	580	999	789	650	17.26	750
ซาอุดีอาระเบีย	629	601	618	615	500	-4.27	600
อิรัก	529	494	468	388	475	-4.47	500
ฟิลิปปินส์	321	366	336	437	435	8.17	450
UAE	321	341	270	388	416	6.69	418
แอฟริกาใต้	521	485	434	371	370	-9.08	380
ประเทศอื่น ๆ	3,894	4,084	4,224	4,518	4,447	3.73	4,650
รวมทั้งหมด	9,965	10,464	10,588	10,834	11,013	2.38	11,488

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2022

ตารางที่ 5 การผลิต การบริโภค และส่งออกเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของไทย ปี 2561 - 2566

ปี	ผลผลิต ไก่เนื้อ (ล้านตัว)	ผลผลิต เนื้อไก่ (ตัน)	บริโภค (ตัน)	ส่งออก (ตัน)		
				ไก่สด	ไก่แปรรูป	รวม
2561	1,503.35	2,297,102	1,457,620	279,050	560,432	839,482
2562	1,713.38	2,768,854	1,588,795	312,498	589,984	902,482
2563	1,757.87	2,851,803	1,956,442	349,169	546,192	895,360
2564	1,754.04	2,801,473	1,864,631	386,697	550,146	936,843
2565*	1,771.99	2,830,133	1,882,133	391,500	556,500	948,000
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	3.59	4.38	6.94	9.31	-0.84	2.84
2566**	1,781.55	2,845,401	1,885,401	397,000	563,000	960,000

หมายเหตุ: * ประมาณการ ** คาดคะเน

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, กรมศุลกากร

ตารางที่ 6 ปริมาณส่งออกไก่สดแช่แข็งและเนื้อไก่แปรรูป ปี 2561 - 2566

รายการ	2561	2562	2563	2564	2565*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2566**
ไก่สดแช่แข็ง ปริมาณ (ตัน)	279,050	312,498	349,169	386,697	391,500	9.31	397,000
มูลค่า (ล้านบาท)	22,382	24,731	28,332	28,819	42,359	15.36	33,170
เนื้อไก่แปรรูป ปริมาณ (ตัน)	560,432	589,984	546,192	550,146	556,500	-0.84	563,000
มูลค่า (ล้านบาท)	78,016	80,300	75,558	73,709	84,133	0.66	77,800
รวมทั้งหมด ปริมาณ (ตัน)	839,482	902,482	895,360	936,843	948,000	2.84	960,000
มูลค่า (ล้านบาท)	100,398	105,031	103,890	102,528	126,493	4.48	110,970

หมายเหตุ: * ประมาณการ ** คาดคะเน

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 7 ราคาไก่เนื้อที่เกษตรกรขายได้ ราคาส่งออกไก่สดแช่แข็งและเนื้อไก่แปรรูป ปี 2561 - 2565

รายการ	2561	2562	2563	2564	2565*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ราคาไก่เนื้อที่เกษตรกรขายได้ (บาท/กก.)	34.40	36.85	35.44	34.87	43.75	4.35
ราคาส่งออก ไก่สดแช่แข็ง (บาท/กก.)	80.21	79.14	81.14	74.53	108.20	5.53
เนื้อไก่แปรรูป (บาท/กก.)	139.21	136.11	138.34	133.98	151.18	1.50

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1. สถานการณ์ ปี 2565

1.1 การผลิต

ปี 2561 - 2565 ภาพรวมการผลิตไข่ไก่ของประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในอัตราร้อยละ 0.08 ต่อปี โดยในปี 2565 มีปริมาณการผลิตไข่ไก่ 15,043.47 ล้านฟอง ลดลงจาก 15,324.42 ล้านฟอง ของปี 2564 ร้อยละ 1.83 ซึ่งเป็นผลจากการดำเนินมาตรการรักษาเสถียรภาพราคาไข่ไก่โดยการปรับสมดุลผลผลิตให้เหมาะสมกับความต้องการบริโภคภายในประเทศ ของคณะกรรมการนโยบายพัฒนาไก่ไข่และผลิตภัณฑ์ (Egg Board)

1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2561 - 2565 การบริโภคไข่ไก่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในอัตราร้อยละ 0.17 ต่อปี เนื่องจากเมื่อเทียบกับอาหารโปรตีนชนิดอื่นแล้ว ไข่ไก่มีราคาถูกและสามารถปรุงอาหารได้ง่าย โดยในปี 2565 มีปริมาณการบริโภคไข่ไก่ 14,802.80 ล้านฟอง ลดลงจาก 15,063.82 ล้านฟอง ของปี 2564 ร้อยละ 1.73 ซึ่งเป็นผลมาจากราคาไข่ไก่ที่ปรับตัวตามภาวะต้นทุนที่สูงขึ้น

(2) การส่งออก

การส่งออกไข่ไก่แบ่งออกเป็น การส่งออกไข่ไก่สด และผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่

1) การส่งออกไข่ไก่สด

ปี 2561 - 2565 ปริมาณการส่งออกไข่ไก่สดมีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ 4.76 ต่อปี โดยในปี 2565 การส่งออกไข่ไก่สดมีปริมาณ 240.67 ล้านฟอง ลดลงจากปริมาณ 260.60 ล้านฟอง ของปี 2564 ร้อยละ 7.65 ในขณะที่มีมูลค่าการส่งออก 914.12 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 800.55 ล้านบาท ของปี 2564 ร้อยละ 14.19 โดยตลาดส่งออกที่สำคัญของไทย คือ สิงคโปร์ ฮองกง และกัมพูชา มีสัดส่วนการส่งออกร้อยละ 43.31 ร้อยละ 38.61 และร้อยละ 14.44 ของปริมาณการส่งออกไข่ไก่สด ตามลำดับ

2) การส่งออกผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่

ปี 2561 - 2565 ปริมาณการส่งออกผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่มีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ 4.51 ต่อปี โดยในปี 2565 มีการส่งออกผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่ปริมาณ 4,196.69 ตัน มูลค่า 347.88 ล้านบาท ลดลงจากปริมาณ 4,233.13 ตัน มูลค่า 404.19 ล้านบาท ของปี 2564 ร้อยละ 0.86 และร้อยละ 13.93 ตามลำดับ ผลิตภัณฑ์ที่ส่งออกมาที่มากที่สุด คือ ไข่เหลวรวม ตลาดส่งออกที่สำคัญ คือ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และกัมพูชา โดยมีสัดส่วนการส่งออกร้อยละ 54.51 ร้อยละ 16.72 และร้อยละ 15.98 ของปริมาณการส่งออกไข่เหลวรวม ตามลำดับ

(3) การนำเข้า

ปี 2561 - 2565 ปริมาณการนำเข้าผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 10.00 ต่อปี โดยในปี 2565 มีการนำเข้าผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่ปริมาณ 5,253.61 ตัน ลดลงจากปริมาณ 5,879.61 ตัน ของปี 2564 ร้อยละ 10.65 ในขณะที่มีมูลค่าการนำเข้า 1,130.41 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 753.40 ล้านบาท ของปี 2564 ร้อยละ 50.04 โดยผลิตภัณฑ์ที่นำเข้าจะใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อใช้ในประเทศ

และส่งออก ซึ่งผลิตภัณฑ์ที่มีการนำเข้ามากที่สุด คือ ไข่ขาวผง โดยแหล่งนำเข้าที่สำคัญ คือ จีน เนเธอร์แลนด์ และอิตาลี โดยมีสัดส่วนการนำเข้าร้อยละ 23.23 ร้อยละ 19.09 และร้อยละ 15.93 ของปริมาณนำเข้าไข่ขาวผงทั้งหมด

(4) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2561 - 2565 ราคาไข่ไก่ที่เกษตรกรขายได้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 4.02 ต่อปี โดยในปี 2565 ราคาไข่ไก่ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยฟองละ 3.24 บาท สูงขึ้นจากฟองละ 2.83 บาท ของปี 2564 ร้อยละ 14.49 ซึ่งเป็นผลจากต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นโดยเฉพาะค่าอาหารสัตว์และค่าพันธุ์สัตว์ ประกอบกับมาตรการรักษาเสถียรภาพราคาไข่ไก่ภายในประเทศ

2) ราคาส่งออก

ปี 2561 - 2565 ราคาส่งออกไข่ไก่สดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 3.85 ต่อปี ในขณะที่ราคาส่งออกผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่มีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ 5.83 ต่อปี โดยในปี 2565 ราคาส่งออกไข่ไก่สดเฉลี่ยฟองละ 3.80 บาท สูงขึ้นจากฟองละ 3.07 บาท ของปี 2564 ร้อยละ 2.36 สำหรับราคาส่งออกผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่เฉลี่ยตันละ 82,894 บาท ลดลงจากตันละ 95,483 บาท ของปี 2564 ร้อยละ 13.18

3) ราคานำเข้า

ปี 2561 - 2565 ราคานำเข้าผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 4.92 ต่อปี โดยในปี 2565 ราคานำเข้าผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่เฉลี่ยตันละ 215,168 บาท เพิ่มขึ้นจากตันละ 128,137 บาท ของปี 2564 ร้อยละ 67.92

2. แนวโน้มปี 2566

2.1 การผลิต

ปี 2566 คาดว่าจะมีปริมาณการผลิตไข่ไก่ 15,197.64 ล้านฟอง เพิ่มขึ้นจาก 15,043.47 ล้านฟอง ของปี 2565 ร้อยละ 1.02 ตามความต้องการบริโภคที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้น รวมทั้งเกษตรกรมีการจัดการฟาร์มไข่ไก่ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น

2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2566 คาดว่าปริมาณการบริโภคไข่ไก่จะเพิ่มขึ้นจากปี 2565 จากการฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยวและบริการ ประกอบกับไข่ไก่สามารถทำเมนูอาหารได้ง่าย และหลากหลายประเภท รวมทั้งเป็นแหล่งโปรตีนราคาถูก นอกจากนี้ภาครัฐและภาคเอกชน มีการรณรงค์ส่งเสริมการบริโภคไข่ไก่ โดยการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับคุณประโยชน์ของไข่ไก่และปริมาณการบริโภคไข่ไก่ที่เหมาะสมกับทุกเพศทุกวัยอย่างต่อเนื่อง

(2) การส่งออก

ปี 2566 คาดว่าการส่งออกไข่ไก่สดและผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่จะเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปี 2565 เนื่องจากต้องรักษาระดับราคาไข่ไก่ในประเทศ และรักษาตลาดส่งออก รวมทั้งประเทศคู่ค้าที่สำคัญ อาทิ สิงคโปร์ และฮ่องกง มีความต้องการนำเข้าไข่ไก่จากไทยเพิ่มขึ้น

(3) การนำเข้า

ปี 2566 คาดว่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่จะทรงตัวหรือเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เนื่องจากโรงงานแปรรูปไข่ไก่ภายในประเทศยังไม่สามารถผลิตผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่ประเภทต่าง ๆ ได้อย่างเพียงพอ และอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารเพื่อการส่งออกบางประเภทยังต้องใช้ผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่จากกลุ่มประเทศที่สหภาพยุโรปให้การรับรองให้ใช้เป็นส่วนประกอบได้

(4) ราคา

ปี 2566 คาดว่าราคาไข่ไก่ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยทั้งประเทศจะสูงขึ้นเล็กน้อยจากปี 2565 เนื่องจากการจัดทำแผนการนำเข้าพ่อแม่พันธุ์ไข่ไก่ที่เหมาะสม เพื่อรักษาเสถียรภาพราคาไข่ไก่ในประเทศ รวมทั้ง ต้นทุนการผลิตที่ปรับตัวสูงขึ้น ตลอดจนการฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยวและบริการทำให้ความต้องการบริโภคขยายตัวเพิ่มขึ้น

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตและการตลาด

(1) สภาพอากาศที่แปรปรวน มีผลต่อสุขภาพของไข่ไก่ อาจทำให้มีภูมิคุ้มกันลดลง และเป็นโรคได้ง่ายขึ้น ส่งผลให้อัตราการให้ไข่ลดลงได้

(2) หน่วยงานจากภาครัฐและภาคเอกชนได้มีการรณรงค์ส่งเสริมการบริโภคไข่ไก่อย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดกิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ การจัดงานวันไข่โลก เพื่อประชาสัมพันธ์คุณประโยชน์ของไข่ไก่ และรณรงค์ส่งเสริมการบริโภคไข่ไก่ให้เพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ผู้บริโภคหันมาบริโภคไข่ไก่มากขึ้น

(3) ต้นทุนการผลิตปรับตัวสูงขึ้น จากภาวะสงครามระหว่างรัสเซียและยูเครน โดยเฉพาะราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์และราคาน้ำมันเชื้อเพลิง

ตารางที่ 1 ปริมาณการผลิต การส่งออก และการบริโภคไข่ไก่ของไทย ปี 2561 - 2566

รายการ	2561	2562	2563	2564	2565*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2566**
ปริมาณการผลิต ^{1/} (ล้านฟอง)	15,135.03	15,018.74	14,841.64	15,324.42	15,043.47	0.08	15,197.64
ปริมาณการส่งออก ^{2/} (ล้านฟอง)	301.25	270.80	221.43	260.60	240.67	-4.76	N/A
ปริมาณการบริโภค ^{3/} (ล้านฟอง)	14,833.78	14,747.94	14,620.21	15,063.82	14,802.80	0.17	N/A

หมายเหตุ: * ปริมาณการ ** คาดคะเน

ที่มา: ^{1/}, ^{3/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} กรมศุลกากร

ตารางที่ 2 การส่งออกไข่ไก่ และผลิตภัณฑ์ ปี 2561 - 2565

รายการ	2561	2562	2563	2564	2565*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ไข่ไก่สด						
ปริมาณ (ล้านฟอง)	301.25	270.80	221.43	260.60	240.67	-4.76
มูลค่า (ล้านบาท)	997.04	750.73	655.84	800.55	914.12	-1.09
ผลิตภัณฑ์ไข่ไก่						
ปริมาณ (ตัน)	5,139.84	4,477.43	3,581.71	4,233.13	4,196.69	-4.51
มูลค่า (ล้านบาท)	537.53	489.73	361.03	404.19	347.88	-10.08

หมายเหตุ: * ประมาณการ
ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 3 การนำเข้าผลิตภัณฑ์ไข่ไก่ ปี 2561 - 2565

รายการ	2561	2562	2563	2564	2565*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ผลิตภัณฑ์ไข่ไก่						
ปริมาณ (ตัน)	3,944.06	4,021.36	4,818.11	5,879.61	5,253.61	10.00
มูลค่า (ล้านบาท)	647.38	547.53	513.91	753.40	1,130.41	15.42

หมายเหตุ: * ประมาณการ
ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 4 ราคาไข่ไก่ที่เกษตรกรขายได้ ราคาส่งออก และราคานำเข้า ปี 2561 - 2565

รายการ	2561	2562	2563	2564	2565*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ฟอง) ^{1/}	2.68	2.79	2.82	2.83	3.24	4.02
ราคาส่งออก ^{2/} (เอฟ.โอ.บี.)						
ไข่ไก่สด (บาท/ฟอง)	3.31	2.77	2.96	3.07	3.80	3.85
ผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่ (บาท/ตัน)	104,582	109,378	100,797	95,483	82,894	-5.83
ราคานำเข้า ^{2/} (ซี.ไอ.เอฟ.)						
ผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่ (บาท/ตัน)	164,140	136,155	106,662	128,137	215,168	4.92

หมายเหตุ: * ประมาณการ
ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
^{2/} กรมศุลกากร

1. สถานการณ์ ปี 2565

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2561 - 2565 การผลิตเนื้อสุกรของโลกเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.26 ต่อปี โดยในปี 2565 การผลิตเนื้อสุกรของโลกมีปริมาณ 109.85 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 107.61 ล้านตัน ของปี 2564 ร้อยละ 2.08 เนื่องจากประเทศที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคคอตีบแอฟริกาในสุกร (African Swine Fever: ASF) ได้ขยายการเลี้ยงสุกรพร้อมกับมีมาตรการควบคุมการระบาดของโรค ASF ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงส่งผลให้มีปริมาณผลผลิตเนื้อสุกรเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะในจีน และเวียดนาม ซึ่งมีปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้นจากปี 2564 ร้อยละ 7.37 และร้อยละ 4.25 ตามลำดับ โดยในปี 2565 จีนยังคงเป็นผู้ผลิตสุกรรายใหญ่ที่สุด มีปริมาณการผลิต 51.00 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ สหภาพยุโรป 22.67 ล้านตัน สหรัฐอเมริกา 12.32 ล้านตัน และบราซิล 4.35 ล้านตัน

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2561 - 2565 ความต้องการบริโภคเนื้อสุกรของโลกเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.26 ต่อปี โดยในปี 2565 การบริโภคเนื้อสุกรของโลกมีปริมาณรวม 108.68 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2564 ซึ่งมีปริมาณ 106.99 ล้านตัน ร้อยละ 1.58 เนื่องจากประเทศที่บริโภคเนื้อสุกรที่สำคัญของโลกมีปริมาณการบริโภคเพิ่มขึ้น โดยในปี 2565 จีนบริโภคเนื้อสุกรมากที่สุด ปริมาณ 52.69 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 51.73 ล้านตัน ของปี 2564 ร้อยละ 1.86 รองลงมา ได้แก่ สหภาพยุโรปบริโภคเนื้อสุกร 18.92 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 18.73 ล้านตัน ของปี 2564 ร้อยละ 1.03 และสหรัฐอเมริกาบริโภคเนื้อสุกร 10.05 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 9.92 ล้านตัน ของปี 2564 ร้อยละ 1.29

(2) การส่งออก

ปี 2561 - 2565 การส่งออกเนื้อสุกรของโลกเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 4.35 ต่อปี โดยในปี 2565 การส่งออกเนื้อสุกรมีปริมาณรวม 10.67 ล้านตัน ลดลงจาก 12.21 ล้านตัน ของปี 2564 ร้อยละ 12.64 เนื่องจากประเทศผู้ส่งออกเนื้อสุกรที่สำคัญของโลกมีปริมาณการส่งออกลดลง โดยสหภาพยุโรป มีการส่งออกเนื้อสุกรมากที่สุด 3.90 ล้านตัน ลดลงจาก 4.99 ล้านตัน ของปี 2564 ร้อยละ 21.80 รองลงมา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา มีปริมาณการส่งออก 2.90 ล้านตัน ลดลงจาก 3.19 ล้านตัน ของปี 2564 ร้อยละ 9.07 และแคนาดา มีปริมาณการส่งออก 1.43 ล้านตัน ลดลงจาก 1.48 ล้านตัน ของปี 2564 ร้อยละ 3.85

(3) การนำเข้า

ปี 2561 - 2565 การนำเข้าเนื้อสุกรของโลกเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 4.60 ต่อปี โดยในปี 2565 การนำเข้าเนื้อสุกรมีปริมาณรวม 9.60 ล้านตัน ลดลงจาก 11.55 ล้านตัน ของปี 2564 ร้อยละ 16.90 เนื่องจากจีนซึ่งเป็นประเทศผู้นำเข้าเนื้อสุกรรายใหญ่ของโลกมีการนำเข้าลดลง โดยในปี 2565 มีปริมาณการนำเข้า 1.80 ล้านตัน ลดลงจาก 4.33 ล้านตัน ของปี 2564 ร้อยละ 58.43

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2561 - 2565 การผลิตสุกรของไทยลดลงในอัตราร้อยละ 6.28 ต่อปี โดยในปี 2565 มีปริมาณการผลิตสุกร 15.51 ล้านตัว ลดลงจาก 19.28 ล้านตัว ของปี 2564 ร้อยละ 19.55 เนื่องจากแม่พันธุ์สุกรได้รับความเสียหายจากการระบาดของโรค ASF และเกษตรกรรายน้อยๆชะลอการเลี้ยงเพื่อลดความเสี่ยง ส่งผลให้ปริมาณการผลิตสุกรในภาพรวมลดลง

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2561 - 2565 ความต้องการบริโภคเนื้อสุกรของไทย ลดลงในอัตราร้อยละ 7.15 ต่อปี ซึ่งสุกรที่ผลิตได้ใช้บริโภคภายในประเทศเป็นหลักประมาณร้อยละ 99 ของปริมาณการผลิตทั้งหมด โดยในปี 2565 มีปริมาณการบริโภคสุกร 1.15 ล้านตัน ลดลงจาก 1.31 ล้านตัน ของปี 2564 ร้อยละ 12.13 เนื่องจากเนื้อสุกรมีราคาปรับตัวสูงขึ้น ผู้บริโภคจึงหันไปบริโภคเนื้อสัตว์ชนิดอื่นที่มีราคาถูกกว่าทดแทน

(2) การส่งออก

ปี 2561 - 2565 ปริมาณการส่งออกเนื้อสุกรแช่เย็นแช่แข็ง ลดลงในอัตราร้อยละ 15.60 ต่อปี โดยในปี 2565 ไทยส่งออกเนื้อสุกรแช่เย็นแช่แข็ง ปริมาณ 728 ตัน มูลค่า 113.22 ล้านบาท ลดลงจากปริมาณ 14,180 ตัน มูลค่า 1,721.70 ล้านบาท ของปี 2564 ร้อยละ 94.87 และร้อยละ 93.42 ตามลำดับ โดยมีตลาดส่งออกสำคัญ ได้แก่ ฮองกง เมียนมา สปป.ลาว และกัมพูชา

ปี 2561 - 2565 ปริมาณการส่งออกเนื้อสุกรแปรรูป ลดลงในอัตราร้อยละ 12.37 ต่อปี โดยในปี 2565 ไทยส่งออกเนื้อสุกรแปรรูป ปริมาณ 4,947 ตัน ลดลงจาก 5,532 ตัน ของปี 2564 ร้อยละ 10.57 ในขณะที่มีมูลค่าการส่งออก 1,218.73 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 1,175.42 ล้านบาท ของปี 2564 ร้อยละ 3.68 โดยมีตลาดส่งออกสำคัญ ได้แก่ ญี่ปุ่น กัมพูชา ฮองกง และสปป.ลาว

ปี 2561 - 2565 ปริมาณการส่งออกสุกรพันธุ์และสุกรมี่ชีวิต ลดลงในอัตราร้อยละ 65.72 ต่อปี โดยในปี 2565 ไทยส่งออกสุกรพันธุ์และสุกรมี่ชีวิต ปริมาณ 2,959 ตัว มูลค่า 39.60 ล้านบาท ลดลงจากปริมาณ 1,277,351 ตัว มูลค่า 8,537.45 ล้านบาท ของปี 2564 ร้อยละ 99.77 และร้อยละ 99.54 ตามลำดับ โดยมีตลาดส่งออกสำคัญ ได้แก่ เมียนมา และสปป.ลาว

ทั้งนี้ ปริมาณการส่งออกในภาพรวมลดลงเป็นผลมาจากผลผลิตสุกรเสียหายจากโรค ASF ซึ่งอยู่ระหว่างการฟื้นฟูและพัฒนาการเลี้ยงสุกรภายใต้ระบบความปลอดภัยด้านชีวภาพ

(3) การนำเข้า

ปี 2561 - 2565 ปริมาณการนำเข้าผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร ลดลงในอัตราร้อยละ 6.79 ต่อปี โดยในปี 2565 ไทยนำเข้าผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปริมาณ 267 ตัน มูลค่า 85.71 ล้านบาท ลดลงจากปริมาณ 334 ตัน มูลค่า 93.52 ล้านบาท ของปี 2564 ร้อยละ 20.00 และร้อยละ 8.35 ตามลำดับ โดยนำเข้าจากประเทศในสหภาพยุโรป ได้แก่ อิตาลี สเปน และเดนมาร์ก

ปี 2561 - 2565 ปริมาณการนำเข้าส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ของสุกร (หนัง ตับ และเครื่องในอื่น ๆ) ลดลงในอัตราร้อยละ 2.21 ต่อปี โดยในปี 2565 ไทยนำเข้าส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ของสุกร ปริมาณ 27,814 ตัน มูลค่า 516.79 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 26,157 ตัน มูลค่า 506.38 ล้านบาท ของปี 2564

ร้อยละ 6.34 และร้อยละ 2.06 ตามลำดับ โดยนำเข้าจากประเทศในสหภาพยุโรป ได้แก่ เนเธอร์แลนด์ สเปน และเดนมาร์ก

(4) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2561 - 2565 ราคาที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 13.31 ต่อปี โดยราคาสุกรที่เกษตรกรขายได้ปี 2565 เฉลี่ยกิโลกรัมละ 99.20 บาท สูงขึ้นจากกิโลกรัมละ 73.14 บาท ของปี 2564 ร้อยละ 35.63 เนื่องจากจำนวนแม่พันธุ์ที่ลดลงจากปัญหาโรคระบาดในสุกร ประกอบกับต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นจากภาวะวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่ปรับตัวสูงขึ้นมาก ในขณะที่ความต้องการบริโภคยังคงทรงตัว

2) ราคาส่งออก

ปี 2561 - 2565 ราคาส่งออกเนื้อสุกรแช่เย็นแช่แข็งเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 17.15 ต่อปี โดยในปี 2565 ราคาส่งออกเนื้อสุกรแช่เย็นแช่แข็งเฉลี่ยกิโลกรัมละ 155.49 บาท สูงขึ้นจากกิโลกรัมละ 121.42 บาท ของปี 2564 ร้อยละ 28.07

ปี 2561-2565 ราคาเนื้อสุกรแปรรูปลดลงในอัตราร้อยละ 1.46 ต่อปี โดยในปี 2565 ราคาส่งออกเนื้อสุกรแปรรูปเฉลี่ยกิโลกรัมละ 246.33 บาท สูงขึ้นจากกิโลกรัมละ 212.48 บาท ของปี 2564 ร้อยละ 15.94

3) ราคานำเข้า

ปี 2561 - 2565 ราคานำเข้าส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ของสุกร และตับ ลดลงในอัตราร้อยละ 4.86 ต่อปี และร้อยละ 0.54 ต่อปี ตามลำดับ โดยในปี 2565 ราคานำเข้าส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ของสุกรเฉลี่ยกิโลกรัมละ 16.50 บาท ลดลงจากกิโลกรัมละ 18.22 บาท ของปี 2564 ร้อยละ 9.44 ส่วนราคานำเข้าตับเฉลี่ยกิโลกรัมละ 22.27 บาท สูงขึ้นจากกิโลกรัมละ 22.12 บาท ปี 2564 ร้อยละ 0.67

2. แนวโน้ม ปี 2566

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2566 คาดว่าการผลิตเนื้อสุกรของโลกจะมีปริมาณ 110.98 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 109.85 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 1.03 เนื่องจากจีนซึ่งเป็นประเทศผู้ผลิตสุกรรายใหญ่ ฟื้นตัวจากความเสียหายของโรค ASF และสามารถขยายการผลิตเพิ่มขึ้น โดยคาดว่าจะมีปริมาณการผลิต 52.00 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 51.00 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 1.96 รวมทั้ง สหรัฐอเมริกา บราซิล และเม็กซิโกมีการขยายการผลิตตามความต้องการภายในประเทศและการส่งออกที่เพิ่มขึ้นจากการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ โดยคาดว่าจะมีปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้นจากปี 2565 ร้อยละ 0.72 ร้อยละ 1.61 และร้อยละ 4.58 ตามลำดับ

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2566 คาดว่าความต้องการบริโภคเนื้อสุกรของโลกจะมีปริมาณรวม 110.02 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 108.68 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 1.24 เนื่องจากประเทศที่บริโภคเนื้อสุกรที่สำคัญของโลกได้แก่ จีน สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป จะมีปริมาณการบริโภคเนื้อสุกรเพิ่มขึ้นจากปี 2565 ร้อยละ 1.68 ร้อยละ 1.87 และร้อยละ 0.26 ตามลำดับ

(2) การส่งออก

ปี 2566 คาดว่าการส่งออกเนื้อสุกรของโลกจะมีปริมาณรวม 10.50 ล้านตัน ลดลงจาก 10.67 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 1.59 เนื่องจากประเทศผู้ส่งออกเนื้อสุกรที่สำคัญของโลกจะมีปริมาณการส่งออกลดลง โดยเฉพาะสหภาพยุโรป คาดว่าจะมีการส่งออกเนื้อสุกร 3.76 ล้านตัน ลดลงจาก 3.90 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 3.59 รองลงมา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา มีปริมาณการส่งออก 2.85 ล้านตัน ลดลงจาก 2.90 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 1.69 และแคนาดา มีปริมาณการส่งออก 1.40 ล้านตัน ลดลงจาก 1.43 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 1.75

(3) การนำเข้า

ปี 2566 คาดว่าการนำเข้าเนื้อสุกรของโลกจะมีปริมาณรวม 9.55 ล้านตัน ลดลงจาก 9.60 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 0.55 เนื่องจากประเทศผู้นำเข้าเนื้อสุกรที่สำคัญของโลกจะมีการนำเข้าลดลง โดยเฉพาะจีน จะมีปริมาณการนำเข้าเนื้อสุกร 1.70 ล้านตัน ลดลงจาก 1.80 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 5.56 รองลงมา ได้แก่ ญี่ปุ่น จะมีปริมาณการนำเข้า 1.50 ล้านตัน ลดลงจาก 1.53 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 1.64 และเม็กซิโก จะมีปริมาณการนำเข้า 1.24 ล้านตัน ลดลงจาก 1.25 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 0.80 นอกจากนี้ คาดว่าฟิลิปปินส์จะนำเข้าเนื้อสุกรลดจรร้อยละ 18.18 เมื่อเทียบกับปี 2565 เนื่องจากได้สิ้นสุดมาตรการลดภาษีนำเข้าสุกรชั่วคราวเพื่อแก้ไขปัญหาขาดแคลนสุกรจากการระบาดของโรค AFS

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ปี 2566 คาดว่าการผลิตสุกรมีปริมาณ 17.47 ล้านตัว เพิ่มขึ้นจาก 15.51 ล้านตัว ของปี 2565 ร้อยละ 12.66 เนื่องจากจำนวนแม่พันธุ์สุกรที่เพิ่มขึ้นจะสามารถขยายการผลิตสุกรได้เพิ่มขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม เกษตรกรยังคงมีความกังวลจากความเสี่ยงของโรคระบาดในสุกร และต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้นจากระบบความปลอดภัยทางชีวภาพ (biosecurity) ส่งผลต่อการตัดสินใจของเกษตรกรในการกลับมาเลี้ยงสุกร

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2566 คาดว่าการบริโภคสุกรมีปริมาณ 1.30 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1.15 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 12.58 เนื่องจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ โดยเฉพาะภาคการท่องเที่ยวและบริการ ซึ่งจะส่งผลให้ความต้องการบริโภคเนื้อสุกรเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา

(2) การส่งออก

ปี 2566 คาดว่าการส่งออกเนื้อสุกรแช่เย็นแช่แข็งและเนื้อสุกรแปรรูป จะเพิ่มขึ้นเล็กน้อยหรือใกล้เคียงกับปี 2565 เนื่องจากการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะในอุตสาหกรรมอาหารของประเทศคู่ค้า ในขณะที่การส่งออกสุกรมีชีวิตคาดว่าจะทรงตัว เนื่องจากประเทศเพื่อนบ้านมีความต้องการนำเข้าสุกรมีชีวิตไม่มากนักเนื่องจากการฟื้นตัวของผลผลิตหลังสถานการณ์การระบาดของโรค ASF

(3) การนำเข้า

ปี 2566 คาดว่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรและส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ของสุกร (หนัง ตับ และเครื่องในอื่น ๆ) จะใกล้เคียงกับปี 2565

(4) ราคา

ปี 2566 คาดว่าราคาสุกรที่เกษตรกรขายได้จะทรงตัวหรือลดลงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปี 2565 เนื่องจากปริมาณการผลิตสุกรที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับความต้องการบริโภคที่เพิ่มขึ้น ส่วนราคาส่งออกเนื้อสุกรชำแหละและเนื้อสุกรแปรรูปคาดว่าจะใกล้เคียงกับปี 2565

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตหรือการส่งออก

2.3.1 โรคระบาดในสุกร แม้ว่าในปัจจุบันการจัดการฟาร์มสุกรจะมีประสิทธิภาพและสามารถควบคุมโรคระบาดได้ดีขึ้น แต่ยังคงมีปัจจัยเสี่ยงที่จะเกิดโรคระบาดในสุกร เช่น โรคท้องร่วงติดต่อในสุกร (Porcine Epidemic Diarrhea: PED) และโรคระบบทางเดินหายใจและระบบสืบพันธุ์ (Porcine Reproductive and Respiratory Syndrome: PRRS) และโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร (African Swine Fever: ASF) เป็นต้น การยกระดับความปลอดภัยทางชีวภาพสำหรับฟาร์มสุกร (Farm biosecurity) เพื่อเฝ้าระวังและป้องกันโรคส่งผลให้ต้นทุนการผลิตของเกษตรกรปรับตัวสูงขึ้น ประกอบกับ ประเทศไทยยังไม่ได้รับการรับรองให้ปลอดโรค FMD จึงเป็นข้อจำกัดการส่งออกเนื้อสุกรชำแหละและเนื้อสุกรแปรรูปไปต่างประเทศ

2.3.2 ต้นทุนการผลิตที่ปรับตัวสูงขึ้น โดยเฉพาะต้นทุนค่าอาหารสัตว์ ค่าพลังงาน และระบบความปลอดภัยทางชีวภาพ ในขณะที่เนื้อสุกรเป็นสินค้าที่มีมาตรการควบคุมราคา จึงอาจส่งผลต่อการตัดสินใจของเกษตรกรในการกลับมาเลี้ยงสุกร

2.3.3 การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ส่งผลให้ความต้องการสุกรทั้งในและต่างประเทศเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นปัจจัยบวกที่จะจูงใจให้เกษตรกรเพิ่มปริมาณการผลิตสุกรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

ตารางที่ 1 ปริมาณการผลิตเนื้อสุกรของประเทศที่สำคัญ ปี 2561 - 2566

หน่วย: ล้านตันน้ำหนักรับ

ประเทศ	2561	2562	2563	2564	2565 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2566 ^{2/}
จีน	54.04	42.55	36.34	47.50	51.00	-0.06	52.00
สหภาพยุโรป*	23.16	23.00	23.22	23.62	22.67	-0.16	22.58
สหรัฐอเมริกา	11.94	12.54	12.85	12.56	12.32	0.64	12.41
บราซิล	3.76	3.98	4.13	4.37	4.35	3.91	4.42
รัสเซีย	3.16	3.32	3.61	3.70	3.80	4.91	3.80
อื่น ๆ	15.86	15.64	15.62	15.87	15.71	-0.06	15.77
รวม	111.92	101.03	95.76	107.61	109.85	0.26	110.98

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน

* สมาชิกทั้งหมด 28 ประเทศ

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2022

ตารางที่ 2 ปริมาณการบริโภคเนื้อสุกรของประเทศที่สำคัญ ปี 2561 - 2566

หน่วย: ล้านตันน้ำหนักรับ

ประเทศ	2561	2562	2563	2564	2565 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2566 ^{2/}
จีน	55.30	44.87	41.52	51.73	52.69	0.46	53.58
สหภาพยุโรป*	19.65	18.89	18.20	18.73	18.92	-0.85	18.97
สหรัฐอเมริกา	9.75	10.07	10.03	9.92	10.05	0.46	10.23
รัสเซีย	3.20	3.36	3.47	3.56	3.65	3.23	3.69
บราซิล	3.04	3.12	2.95	3.05	3.06	-0.15	3.09
อื่น ๆ	20.10	19.52	18.86	20.01	20.32	0.47	20.47
รวม	111.04	99.83	95.03	106.99	108.68	0.26	110.02

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน

* สมาชิกทั้งหมด 28 ประเทศ

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2022

ตารางที่ 3 ปริมาณส่งออกเนื้อสุกรของประเทศที่สำคัญ ปี 2561 - 2566

หน่วย: ล้านตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2561	2562	2563	2564	2565 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2566 ^{2/}
สหภาพยุโรป*	3.67	4.27	5.18	4.99	3.90	2.81	3.76
สหรัฐอเมริกา	2.67	2.87	3.30	3.19	2.90	2.76	2.85
แคนาดา	1.28	1.29	1.55	1.48	1.43	3.68	1.40
บราซิล	0.72	0.86	1.18	1.32	1.30	17.40	1.34
เม็กซิโก	0.18	0.23	0.34	0.32	0.30	14.63	0.31
อื่น ๆ	0.85	0.85	1.02	0.92	0.85	0.69	0.84
รวม	9.36	10.37	12.56	12.21	10.67	4.35	10.50

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน

* สมาชิกทั้งหมด 28 ประเทศ

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2022

ตารางที่ 4 ปริมาณนำเข้าเนื้อสุกรของประเทศที่สำคัญ ปี 2561 - 2566

หน่วย: ล้านตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2561	2562	2563	2564	2565 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2566 ^{2/}
จีน	1.46	2.45	5.28	4.33	1.80	10.43	1.70
ญี่ปุ่น	1.48	1.49	1.41	1.42	1.53	0.10	1.50
เม็กซิโก	0.97	0.99	0.95	1.16	1.25	6.85	1.24
สหราชอาณาจักร	0.96	0.88	0.79	0.73	0.80	-5.38	0.88
เกาหลีใต้	0.75	0.69	0.55	0.57	0.74	-2.42	0.73
อื่น ๆ	2.92	2.81	2.71	3.35	3.49	5.47	3.50
รวม	8.54	9.31	11.70	11.55	9.60	4.60	9.55

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2022

ตารางที่ 5 ปริมาณการผลิต การส่งออก และการบริโภคสุกร ปี 2561 - 2566

ประเทศ	2561	2562	2563	2564	2565*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2566**
ปริมาณการผลิต ^{1/} (ล้านตัว)	20.80	20.48	19.91	19.28	15.51	-6.28	17.47
(ล้านตัน)	1.56	1.54	1.49	1.45	1.16	-6.28	1.31
ปริมาณส่งออก ^{2/} (ตัน)	10,365	15,155	34,637	19,712	5,676	-8.99	n.a.
ปริมาณการบริโภค ^{3/} (ล้านตัน)	1.51	1.60	1.40	1.31	1.15	-7.15	1.30

หมายเหตุ: * ข้อมูลเบื้องต้น ** คาดคะเน
ที่มา: ^{1/}, ^{3/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
^{2/} กรมศุลกากร

ตารางที่ 6 การส่งออกเนื้อสุกรแช่เย็นแช่แข็ง เนื้อสุกรแปรรูป และสุกรมีชีวิต ปี 2561 - 2565

รายการ	2561	2562	2563	2564	2565*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
เนื้อสุกรแช่เย็น ปริมาณ (ตัน)	2,388	7,186	26,338	14,180	728	-15.60
แช่แข็ง มูลค่า: ล้านบาท	178.08	779.07	3,274.52	1,721.70	113.22	-1.12
เนื้อสุกรแปรรูป ปริมาณ (ตัน)	7,977	7,969	8,299	5,532	4,947	-12.37
มูลค่า: ล้านบาท	1,919.14	2,057.16	1,687.57	1,175.42	1,218.73	-13.65
สุกรพันธุ์และ ปริมาณ (ตัว)	815,385	750,061	2,424,514	1,277,351	2,959	-65.72
สุกรมีชีวิตอื่น ๆ มูลค่า: ล้านบาท	3,184.90	3,570.75	15,862.54	8,537.45	39.60	-54.63

หมายเหตุ: * ประมาณการ
ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 7 การนำเข้าผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร และส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ของสุกร (หนัง ตับและเครื่องในอื่น ๆ) ปี 2561 - 2565

รายการ	2561	2562	2563	2564	2565*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร						
ปริมาณ (ตัน)	366	358	345	334	267	-6.79
มูลค่า (ล้านบาท)	105.80	101.08	89.09	93.52	85.71	-4.87
ส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ของสุกร						
ปริมาณ (ตัน)	27,901	32,516	26,240	26,157	27,814	-2.21
มูลค่า (ล้านบาท)	569.55	637.34	468.90	506.38	516.79	-4.16

หมายเหตุ: * ประมาณการ

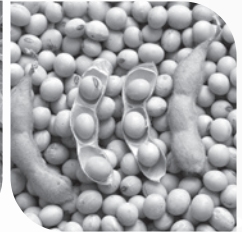
ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 8 ราคาที่เกษตรกรขายได้ ราคาส่งออก และราคานำเข้า ปี 2561 - 2565

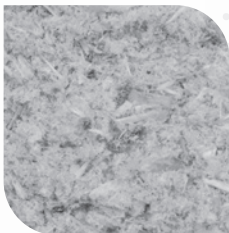
รายการ	2561	2562	2563	2564	2565*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ราคาสุกรที่เกษตรกรขายได้ (บาท/กก.)	55.68	66.52	71.87	73.14	99.20	13.31
ราคาส่งออก (บาท/กก.)						
เนื้อสุกรชำแหละ	74.57	108.41	124.33	121.42	155.49	17.15
เนื้อสุกรแปรรูป	240.58	258.15	203.35	212.48	246.33	-1.46
ราคานำเข้า (บาท/กก.)						
ส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ของสุกร	20.41	19.60	17.36	18.22	16.50	-4.86
ตับ	23.54	20.88	19.02	22.12	22.27	-0.54

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, กรมศุลกากร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญ และแนวโน้มปี 2566

1. สถานการณ์ ปี 2565

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2561 - 2565 การผลิตเนื้อโคในโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.50 ต่อปี โดยปี 2565 มีการผลิตปริมาณ 59.372 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 58.371 ล้านตัน ของปี 2564 ร้อยละ 1.71 ผู้ผลิตสำคัญ คือ สหรัฐอเมริกา 12.820 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ บราซิล 10.350 ล้านตัน และจีน 7.125 ล้านตัน โดยการผลิตของประเทศดังกล่าวเพิ่มขึ้นจากปี 2564 ร้อยละ 0.68 ร้อยละ 6.15 และร้อยละ 2.08 ตามลำดับ และการผลิตรวมของประเทศดังกล่าวคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 51 ของการผลิตทั้งหมดของโลก

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2561 - 2565 ปริมาณความต้องการบริโภคเนื้อโคในตลาดโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.63 ต่อปี โดยการบริโภคเนื้อโคในปี 2565 มีปริมาณ 56.961 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 56.865 ล้านตัน ของปี 2564 ร้อยละ 0.17 ประเทศที่มีการบริโภคมากที่สุด คือ สหรัฐอเมริกา 12.712 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ จีน 10.245 ล้านตัน และบราซิล 7.471 ล้านตัน โดยการบริโภคของจีนเพิ่มขึ้นจากปี 2564 ร้อยละ 2.58 ขณะที่การบริโภคของบราซิลลดลงร้อยละ 0.28 และการบริโภครวมของประเทศดังกล่าวคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 53 ของการบริโภคเนื้อโคทั้งหมดของโลก

(2) การส่งออก

ปี 2561 - 2565 การส่งออกเนื้อโคมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.99 ต่อปี โดยในปี 2565 มีการส่งออกเนื้อโค 12.285 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 11.445 ล้านตัน ของปี 2564 ร้อยละ 7.34 ประเทศที่ส่งออกรายมากที่สุด คือ บราซิล 2.950 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา 1.620 ล้านตัน และอินเดีย 1.475 ล้านตัน โดยการส่งออกเพิ่มขึ้นจากปี 2564 ร้อยละ 27.16 ร้อยละ 3.78 และร้อยละ 5.58 ตามลำดับ และการส่งออกรวมของประเทศดังกล่าวคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 49 ของการส่งออกเนื้อโคทั้งหมดของโลก

(3) การนำเข้า

ปี 2561 - 2565 การนำเข้าเนื้อโคมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.49 ต่อปี โดยในปี 2565 มีการนำเข้าเนื้อโคปริมาณ 9.912 ล้านตัน ลดลงจากปริมาณ 9.933 ล้านตัน ของปี 2564 ร้อยละ 0.21 ประเทศที่นำเข้ามากที่สุด คือ จีน 3.140 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา 1.537 ล้านตัน และญี่ปุ่น 0.800 ล้านตัน โดยการนำเข้าของจีนและสหรัฐอเมริกาเพิ่มขึ้นจากปี 2564 ร้อยละ 3.84 และร้อยละ 1.25 ตามลำดับ ขณะที่การนำเข้าของญี่ปุ่นลดลงร้อยละ 0.87 และการนำเข้ารวมของประเทศดังกล่าวคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 55 ของการนำเข้าเนื้อโคทั้งหมดของโลก

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2561 - 2565 การผลิตโคเนื้อของไทยมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 1.24 ต่อปี โดยลดลงในช่วงปี 2563 - 2564 เนื่องจาก การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ คือ ลัมปีสกิน ทำให้ผลผลิตบางส่วนเสียหาย ขณะที่บางส่วนไม่สามารถเคลื่อนย้ายเข้าสู่โรงฆ่าและไม่สามารถจำหน่ายได้ สำหรับปี 2565 ปริมาณการผลิต จำนวน 1.424 ล้านตัว เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 0.780 ล้านตัว ของปี 2564 ร้อยละ 82.48 เนื่องจากสถานการณ์โรคระบาดคลี่คลายและภาครัฐมีการส่งเสริมการเลี้ยงโคแก่เกษตรกร ประกอบกับราคาอยู่ในเกณฑ์ดี และตลาดยังมีความต้องการอย่างต่อเนื่อง จึงจูงใจให้เกษตรกรมีการเลี้ยงเพิ่มขึ้น

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2561 - 2565 ความต้องการบริโภคเนื้อโคของไทยเพิ่มร้อยละ 0.15 ต่อปี เนื่องจาก ปี 2563 ผลกระทบจากมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 และมีโรคระบาดลัมปีสกินในช่วงปี 2563 - 2564 ทำให้ปริมาณเนื้อโคในตลาดมีปริมาณน้อย กระทบกับปริมาณความต้องการของตลาดภายในประเทศ ซึ่งปี 2565 คาดว่า ปริมาณความต้องการประมาณ 251 พันตัน เพิ่มขึ้นจาก 154 พันตัน ของปี 2564 ร้อยละ 62.81 จากการผ่อนคลายมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ทำให้ความต้องการของธุรกิจร้านอาหาร โรงแรม และการท่องเที่ยว มีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

ปี 2561 - 2565 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกโคมีชีวิตของไทยมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 13.11 และร้อยละ 8.99 ต่อปี ตามลำดับ ส่วนใหญ่ส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ เวียดนาม สปป.ลาว และบางส่วนส่งต่อไปยังจีน โดยในปี 2565 การส่งออกโคมีชีวิต คาดว่า มีปริมาณ 0.159 ล้านตัว มูลค่า 3,300 ล้านบาท ลดลงจากปริมาณ 0.198 ล้านตัว มูลค่า 3,521 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 19.83 และร้อยละ 6.28 ตามลำดับ เนื่องจาก ผลกระทบจากการที่จีนประกาศมาตรการป้องกันโรคโควิด 19 (Zero Covid) รวมทั้งปัญหาโรคระบาดสัตว์ และมาตรการห้ามเคลื่อนย้าย ตลอดจนปริมาณความต้องการของตลาดภายในประเทศที่เพิ่มขึ้น กระทบต่อการส่งออก

ปี 2561 - 2565 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทย มีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ 7.49 และร้อยละ 13.69 ต่อปี ตามลำดับ โดยในปี 2565 การส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ คาดว่า มีปริมาณ 63 ตัน มูลค่า 27 ล้านบาท ปริมาณลดลงจาก 91 ตัน ของปี 2564 ร้อยละ 31.20 ขณะที่มูลค่าเพิ่มขึ้นจาก 19 ล้านบาท ของปี 2564 ร้อยละ 38.22

(3) การนำเข้า

ปี 2561 - 2565 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าโคมีชีวิตของไทยมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 24.29 และร้อยละ 8.50 ต่อปี โดยในปี 2565 การนำเข้าโคมีชีวิต คาดว่า มีปริมาณ 0.156 ล้านตัว มูลค่า 2,500 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 0.004 ล้านตัว มูลค่า 371 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้น 37 เท่า และ 5 เท่า ตามลำดับ เนื่องจาก สถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 คลี่คลายลง โดยการนำเข้าโคมีชีวิตของไทยเกือบทั้งหมดเป็นการนำเข้าเพื่อการส่งออก

ปี 2561 - 2565 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ร้อยละ 20.33 และร้อยละ 26.61 ต่อปี โดยส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าเนื้อโคจากประเทศออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ ส่วนใหญ่นำเข้าเพื่อการบริโภคและเป็นวัตถุดิบแปรรูปเพื่อส่งออก สำหรับผลิตภัณฑ์นำเข้าจากประเทศอินเดีย นิวซีแลนด์ และออสเตรเลีย โดยในปี 2565 คาดว่า นำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ปริมาณ 25,500 ตัน มูลค่า 7,000 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 22,850 ตัน มูลค่า 4,697 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.60 และ ร้อยละ 49.03 ตามลำดับ

(4) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2561 - 2565 ราคาโคมีชีวิตที่เกษตรกรขายได้มีแนวโน้มสูงขึ้นร้อยละ 2.89 ต่อปี โดยในปี 2565 โคมีชีวิตที่เกษตรกรขายได้ คาดว่า มีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 99.76 บาท สูงขึ้นจากกิโลกรัมละ 96.54 บาทของปี 2564 ร้อยละ 3.33 เนื่องจาก สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 คลี่คลายลง ทำให้ความต้องการของธุรกิจร้านอาหาร โรงแรม และการท่องเที่ยว มีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้น

2) ราคาส่งออก

ปี 2561 - 2565 ราคาส่งออกโคมีชีวิตมีแนวโน้มสูงขึ้นร้อยละ 4.74 ต่อปี ในขณะที่ราคาส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์มีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ 6.70 ต่อปี โดยในปี 2565 คาดว่า ราคาส่งออกโคมีชีวิตตัวละ 20,817 บาท สูงขึ้นจากตัวละ 17,807 บาท ของปี 2564 ร้อยละ 16.90 และราคาส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์กิโลกรัมละ 427.42 บาท สูงขึ้นจากกิโลกรัมละ 212.76 บาท ของปี 2564 ประมาณ 1 เท่า

3) ราคานำเข้า

ปี 2561 - 2565 ราคานำเข้าโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์มีแนวโน้มสูงขึ้นร้อยละ 20.85 และร้อยละ 5.22 ต่อปี ตามลำดับ โดยในปี 2565 คาดว่า ราคานำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์กิโลกรัมละ 274.50 บาท สูงขึ้นจากกิโลกรัมละ 205.55 บาท ของปี 2564 ร้อยละ 33.55 ทั้งนี้ เนื้อโคที่นำเข้าส่วนใหญ่เป็นเนื้อโคคุณภาพ ซึ่งการผลิตเนื้อโคคุณภาพสำหรับตลาดบนในประเทศมีไม่เพียงพอกับความต้องการบริโภค

2. แนวโน้ม ปี 2566

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2566 คาดว่าการผลิตเนื้อโคจะมีปริมาณ 59.244 ล้านตัน ลดลงจากปี 2565 ร้อยละ 0.22 ผู้ผลิตรายใหญ่ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา 12.017 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ บราซิล 10.450 ล้านตัน และจีน 7.500 ล้านตัน โดยแนวโน้มการผลิตของจีนและบราซิล เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.26 และร้อยละ 0.97 ตามลำดับ สำหรับสหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป การผลิตมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 6.26 และร้อยละ 1.76 ตามลำดับ

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2566 คาดว่าจะมีการบริโภคเนื้อโคปริมาณ 56.846 ล้านตัน ลดลงจากปี 2565 ร้อยละ 0.20 สหรัฐอเมริกามีการบริโภคมากที่สุด ปริมาณ 12.185 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ จีน 10.330 ล้านตัน และบราซิล

7.547 ล้านตัน โดยแนวโน้มการบริโภคของจีนและบราซิล เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.83 และร้อยละ 1.02 ตามลำดับ สำหรับสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรป การบริโภคมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 4.15 และร้อยละ 0.85 ตามลำดับ

(2) การส่งออก

ปี 2566 คาดว่าจะมีการส่งออกเนื้อโคปริมาณ 12.136 ล้านตัน ลดลงจากปี 2565 ร้อยละ 1.21 โดยบราซิลส่งออกมากที่สุด ปริมาณ 2.975 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ ออสเตรเลีย 1.510 ล้านตัน และอินเดีย 1.475 ล้านตัน ออสเตรเลีย มีการส่งออกเพิ่มขึ้นมากที่สุดร้อยละ 16.15 ขณะที่สหรัฐอเมริกา ส่งออกปริมาณ 1.39 ล้านตัน ลดลงจากปี 2565 ร้อยละ 14.01

(3) การนำเข้า

ปี 2566 คาดว่าจะมีการนำเข้าเนื้อโคของโลก 9.685 ล้านตัน ลดลงจากปี 2565 ร้อยละ 2.29 โดยจีนนำเข้ามากที่สุด ปริมาณ 2.850 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ สหรัฐอเมริกา 1.520 ล้านตัน และญี่ปุ่น 0.805 ล้านตัน การนำเข้าของจีนและสหรัฐอเมริกามีแนวโน้มที่ลดลง ร้อยละ 9.24 และร้อยละ 1.11 ตามลำดับ ขณะที่การนำเข้าของญี่ปุ่นและสหภาพยุโรปมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.63 และร้อยละ 3.90 ตามลำดับ

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ปี 2566 คาดว่ามีปริมาณการผลิต 1.495 ล้านตัว หรือ 251 พันตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2565 ร้อยละ 4.96 เนื่องจาก ความต้องการของตลาดในประเทศและต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 คลี่คลายลง ทำให้ธุรกิจภาคบริการ และการท่องเที่ยวสามารถดำเนินการได้ตามปกติ รวมถึงภาครัฐมีโครงการที่ช่วยสนับสนุนการเลี้ยงโคเนื้อ และการขยายตลาดส่งออกสู่ต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศจีนและเวียดนาม ทำให้แนวโน้มการผลิตเพิ่มขึ้น

(1) ความต้องการบริโภค

โคเนื้อที่ผลิตได้จะใช้บริโภคในประเทศร้อยละ 97 โดยปี 2566 คาดว่าการบริโภคจะเพิ่มขึ้นจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 คลี่คลายลง ทำให้ธุรกิจภาคบริการ การท่องเที่ยวและร้านอาหารสามารถดำเนินการได้ตามปกติ และการเพิ่มของจำนวนประชากร ทำให้ความต้องการบริโภคเนื้อโคเพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

ปี 2566 คาดว่าการส่งออกโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ เพิ่มขึ้นจากปี 2565 เนื่องจากมีความต้องการโคมีชีวิตจากประเทศเวียดนาม และจีนเพิ่มขึ้น รวมถึงความต้องการบริโภคเพิ่มขึ้น

(3) การนำเข้า

ปี 2566 คาดว่าการนำเข้าโคมีชีวิตและเนื้อโคและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นจากปี 2565 จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 คลี่คลายลง ทำให้ธุรกิจภาคบริการ และร้านอาหารสามารถดำเนินการได้ ทำให้ความต้องการบริโภคเนื้อโคคุณภาพจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น เกษตรกรมีแรงจูงใจในการเลี้ยงโคเนื้อเพิ่มขึ้น

(4) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้ ปี 2566 คาดว่าราคาจะใกล้เคียงกับปี 2565 เนื่องจากราคาปัจจุบันการผลิตปรับเพิ่มขึ้น เกษตรกรต้องบริหารจัดการราคาจำหน่ายให้สอดคล้องกับความต้องการบริโภคเนื้อโคในประเทศ

2) ราคาส่งออก และราคานำเข้า ปี 2566 คาดว่าราคาส่งออกโคมีชีวิตจะสูงขึ้น ส่วนราคาส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์และราคานำเข้าโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ คาดว่าจะใกล้เคียงกับปี 2565

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตและการค้าของไทย

2.3.1 การผลิต

1) โรคอุบัติใหม่ ลัมปีสกิน (Lumpy skin disease: LSD) รวมทั้งโรคปากและเท้าเปื่อยระบาดเป็นระยะ ๆ ทำให้เกษตรกรมีต้นทุนเพิ่มขึ้นในด้านค่าใช้จ่ายในการป้องกันและรักษา รวมถึงส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้บริโภคในประเทศ

2) การผลิตโคเนื้อในประเทศยังไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภค กรมปศุสัตว์ จึงได้จัดทำโครงการเพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อเพิ่มขึ้น ได้แก่

- โครงการฟาร์มโคเนื้อสร้างอาชีพ ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2559 - 2566) ผลการดำเนินงาน ณ วันที่ 28 ตุลาคม 2565 เกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 397 ราย จัดซื้อแม่โคเนื้อเป้าหมาย 1,975 ตัว ลูกเกิดสะสม 15,335 ตัว เพศผู้ 7,882 ตัว เพศเมีย 7,453 ตัว

- โครงการฟาร์มโคเนื้อสร้างอาชีพ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2560 - 2567) ผลการดำเนินงาน ณ วันที่ 28 ตุลาคม 2565 เกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 3,511 ราย จัดซื้อแม่โคเป้าหมาย 17,500 ตัว ลูกเกิดสะสม 71,762 ตัว เพศผู้ 34,506 ตัว เพศเมีย 37,256 ตัว

- โครงการโคบาลบูรพา (พ.ศ. 2560 - 2566) ผลการดำเนินงาน ณ วันที่ 28 ตุลาคม 2565 ส่งมอบโคเนื้อแก่เกษตรกร 6,000 ราย จำนวน 30,000 ตัว ลูกเกิด จำนวน 5,385 ตัว จำหน่ายลูกโคเพศผู้ 666 ตัว มูลค่า 16.445 ล้านบาท ส่งคืนลูกเกิด 2,075 ตัว

3) โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตและการตลาดโคเนื้อรองรับ FTA พ.ศ. 2563 - 2570 (161.78 ล้านบาท) เพื่อช่วยเพิ่มผลผลิตโคเนื้อเพื่อรองรับความต้องการบริโภคทั้งในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน ผลการดำเนินงาน (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ณ วันที่ 7 พฤศจิกายน 2565) มีดังนี้

- กิจกรรมเพิ่มศักยภาพการผลิตโคและระบบโลจิสติกส์ครบวงจรห่วงโซ่อุปทาน วิสาหกิจชุมชน 4 กลุ่ม (จังหวัดเชียงราย ตาก นครสวรรค์ และราชบุรี) เช่น ถ่ายทอดเทคโนโลยีพัฒนาศักยภาพเกษตรกร 930 ราย ให้เงินกู้สำหรับการก่อสร้าง/ปรับปรุงคอกกลางในจังหวัดเชียงราย ราชบุรี เลี้ยงโค ในคอกกลางเลี้ยงก่อนขุน 443 ตัว และเลี้ยงโคขุน 1,096 ตัว

- กิจกรรมเพิ่มศักยภาพการแปรรูปและขยายโอกาสทางการตลาด บริษัทพรีเมียมพีฟ จำกัด เช่น เลี้ยงโคก่อนขุน 2,520 ตัว (1,260 ตัว/ปี) พัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปเนื้อโคแช่เย็นด้วยเทคโนโลยีบรรจุภัณฑ์สุญญากาศแบบ Skin Vacuum และซื้อโคขุนเพื่อแปรรูปด้วยเทคโนโลยีฯ 5,606 ตัว เป็นต้น

2.3.2 การนำเข้าและส่งออก

ปัจจัยบวก

1) ประเทศผู้ผลิตเนื้อโคของโลกโดยเฉพาะออสเตรเลีย บราซิล สหรัฐอเมริกา ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 ทำให้การส่งออกเนื้อโคของประเทศดังกล่าวลดลง เป็นโอกาสให้ไทยสามารถส่งออกเนื้อโคได้มากขึ้นโดยเฉพาะในตลาดประเทศอาเซียน

2) การใช้ประโยชน์การขนส่งทางรถไฟลาว - จีน เพื่อลดต้นทุนโลจิสติกส์ ทำให้สามารถขยายการส่งออกโคไปจีน ผ่าน สปป.ลาวได้ เพิ่มขึ้น

ปัจจัยลบ

1) การเปิดเขตการค้าเสรี FTA ไทย - ออสเตรเลียและไทย - นิวซีแลนด์ ตั้งแต่ปี 2564 ทำให้ราคานำเข้าเนื้อโคคุณภาพต่ำกว่าราคาเนื้อโคคุณภาพในประเทศ ส่งผลกระทบต่อสัดส่วนการตลาดในธุรกิจโรงแรมและร้านอาหารลดลง

2) ผลกระทบจากมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 (Zero Covid) ของจีน ทำให้มีการปิดด่านชายแดนของ สปป.ลาว และมีกระบวนการนำเข้าที่เข้มงวด โดยต้องถูกกักตรวจสอบโรคที่ สปป.ลาว ระยะเวลา 45 วัน ก่อนที่จะสามารถส่งออกไปที่จีนได้ และเมื่อไปถึงจีนแล้วจะต้องถูกกักตรวจโรคที่ชายแดน สปป.ลาว - จีน อย่างน้อย 30 วัน ก่อนที่จะนำไปเข้ากระบวนการผลิตที่จีน รวมทั้งการกำหนดให้โคนำเข้าต้องเป็นโคลูกผสมอเมริกันบราห์มัน หรือลูกผสมยุโรปทุกสายพันธุ์ ต้องมีน้ำหนักไม่ต่ำกว่า 350 - 400 กิโลกรัม ต้องมีอายุไม่เกิน 4 ปี ปลอดโรคปากและเท้าเปื่อย และปลอดการใช้สารเร่งเนื้อแดง

3) นโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมโคเนื้อในมณฑลยูนนานเป็นเมืองแห่งโคเนื้อของจีน โดยเฉพาะพื้นที่ชายแดนฝั่งตะวันตกติดกับเมียนมา ได้แก่ เมืองหลินชาง เมืองเป่าซาน เขตฯ เต๋อหง และเมืองผู่เอ๋อร์ ภายใต้แผนการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตโคเนื้อและแพะเนื้อของจีน ที่ประกาศตั้งแต่เดือนเมษายน 2564 โดยกำหนดพื้นที่ที่มีโคเนื้อและแพะเนื้อเป็นอุตสาหกรรมชั้นนำ เพื่อกระตุ้นการผลิตในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 85 ของปริมาณความต้องการทั้งหมด โดยกำหนดปริมาณผลิตเนื้อวัวไว้ที่ 6.80 ล้านตัน และเนื้อแพะ 5.00 ล้านตัน ในปี 2568

4) มาตรการส่งเสริมการเลี้ยงโคและกระบือเพื่อส่งออกไปจีน ของ สปป.ลาว ที่ใช้ประโยชน์จากการขนส่งทางรถไฟลาว - จีน โดยในปี 2566 มีโควตาการส่งออกโคและกระบือจำนวน 500,000 ตัวต่อปี (เป็นโควตาเฉพาะ โดยอ้างอิงตามจำนวนสัตว์ที่มีและสามารถรวบรวมในเขตกักกันสัตว์) โดยรัฐบาลจีนออกใบอนุญาตนำเข้าให้ 3 บริษัท ได้แก่ บริษัท เมืองหล้าเฉิงคัง พัฒนาอาหารกสิกรรม จำกัด บริษัท ลาวโกทงพัฒนาการเกษตร และบริษัท สิบสองปันนาเยนหางการค้า

ตารางที่ 1 ปริมาณการผลิตเนื้อโคของโลก ปี 2561 - 2566

หน่วย: ล้านตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2561	2562	2563	2564	2565*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2566**
สหรัฐอเมริกา	12.256	12.385	12.389	12.734	12.820	1.18	12.017
บราซิล	9.975	10.050	9.975	9.750	10.350	0.44	10.450
จีน	6.440	6.670	6.720	6.980	7.125	2.51	7.500
สหภาพยุโรป	7.067	6.964	6.882	6.865	6.820	-0.85	6.700
อินเดีย	4.240	4.270	3.760	4.195	4.350	0.34	4.425
อาร์เจนตินา	2.050	3.125	3.170	3.000	3.080	8.04	3.050
อื่น ๆ	15.812	15.063	14.762	14.847	15.187	-0.95	15.102
รวม	57.840	58.527	57.658	58.371	59.372	0.50	59.244

หมายเหตุ: * ประมาณการ ** คาดคะเน

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2022

ตารางที่ 2 ปริมาณการบริโภคเนื้อโคของโลก ปี 2561 - 2566

หน่วย: ล้านตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2561	2562	2563	2564	2565*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2566**
สหรัฐอเมริกา	12.181	12.409	12.531	12.712	12.712	1.10	12.185
จีน	7.808	8.826	9.485	9.987	10.245	6.90	10.330
บราซิล	8.000	7.779	7.486	7.492	7.471	-1.73	7.547
สหภาพยุโรป	6.753	6.698	6.518	6.512	6.505	-1.02	6.450
อินเดีย	2.729	2.776	2.476	2.798	2.875	1.13	2.950
อาร์เจนตินา	2.568	2.379	2.366	2.273	2.316	-2.49	2.305
อื่น ๆ	15.450	15.380	15.198	15.091	14.837	-0.99	15.079
รวม	55.489	56.247	56.060	56.865	56.961	0.63	56.846

หมายเหตุ: * ประมาณการ ** คาดคะเน

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2022

ตารางที่ 3 ปริมาณการส่งออกเนื้อโคของโลก ปี 2561 - 2566

หน่วย: ล้านตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2561	2562	2563	2564	2565*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2566**
บราซิล	2.021	2.314	2.539	2.320	2.950	7.89	2.975
สหรัฐอเมริกา	1.433	1.373	1.338	1.561	1.620	3.81	1.393
อินเดีย	1.511	1.494	1.284	1.397	1.475	-1.15	1.475
ออสเตรเลีย	1.582	1.739	1.473	1.291	1.300	-6.67	1.510
อาร์เจนตินา	0.501	0.763	0.818	0.735	0.770	8.57	0.750
สหภาพยุโรป	0.736	0.701	0.714	0.674	0.700	-1.39	0.650
อื่น ๆ	2.852	2.994	3.070	3.467	3.470	5.54	3.383
รวม	10.636	11.378	11.236	11.445	12.285	2.99	12.136

หมายเหตุ: * ประมาณการ ** คาดคะเน

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2022

ตารางที่ 4 ปริมาณการนำเข้าเนื้อโคของโลก ปี 2561 - 2566

หน่วย: ล้านตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2561	2562	2563	2564	2565*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2566**
จีน	1.369	2.177	2.781	3.024	3.140	22.00	2.850
สหรัฐอเมริกา	1.360	1.387	1.515	1.518	1.537	3.41	1.520
ญี่ปุ่น	0.840	0.853	0.832	0.807	0.800	-1.52	0.805
เกาหลีใต้	0.515	0.550	0.549	0.588	0.610	4.14	0.620
ชิลี	0.308	0.347	0.342	0.464	0.410	9.01	0.410
สหภาพยุโรป	0.422	0.435	0.350	0.321	0.385	-4.76	0.400
อื่น ๆ	3.508	3.334	3.317	3.211	3.030	-3.25	3.080
รวม	8.322	9.083	9.686	9.933	9.912	4.49	9.685

หมายเหตุ: * ประมาณการ ** คาดคะเน

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2022

ตารางที่ 5 ปริมาณการผลิต การส่งออก การนำเข้า และการบริโภคเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทย ปี 2561 - 2566

รายการ	2561	2562	2563	2564	2565*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2566**
การผลิต ^{1/} (ล้านตัว)	1.223	1.199	1.231	0.780	1.424	-1.24	1.495
(พื้ต้นน้ำหนักซาก)	205.464	201.432	206.811	131.100	239.229	-1.24	251.000
ส่งออก ^{2/} (พื้ต้น)	0.096	0.084	0.322	0.091	0.063	-7.49	0.082
นำเข้า ^{2/} (พื้ต้น)	13.067	13.676	18.950	22.850	25.500	20.33	26.000
การบริโภค ^{1/} (ล้านตัว)	1.261	1.262	1.342	0.916	1.491	0.15	1.565
(พื้ต้นน้ำหนักซาก)	211.848	212.020	225.439	153.859	250.500	0.15	263.000

หมายเหตุ: * ปริมาณการ ** คาดคะเน

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} กรมศุลกากร

ตารางที่ 6 การส่งออก การนำเข้าโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทย ปี 2561 - 2565

รายการ	2561	2562	2563	2564	2565*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
การส่งออก						
- โคมีชีวิต						
ปริมาณ (ตัว)	0.252	0.319	0.304	0.198	0.159	-13.11
มูลค่า (ล้านบาท)	4,103	5,841	5,409	3,521	3,300	-8.99
- เนื้อโคและผลิตภัณฑ์						
ปริมาณ (ตัน)	0.096	0.084	0.322	0.091	0.063	-7.49
มูลค่า (ล้านบาท)	45	30	33	19	27	-13.69
การนำเข้า						
- โคมีชีวิต						
ปริมาณ (ตัว)	0.137	0.086	0.063	0.004	0.156	-24.29
มูลค่า (ล้านบาท)	2,058	1,330	1,144	371	2,500	-8.50
- เนื้อโคและผลิตภัณฑ์						
ปริมาณ (ตัน)	13.067	13.676	18.950	22.850	25.500	20.33
มูลค่า (ล้านบาท)	2,752	2,870	3,374	4,697	7,000	26.61

หมายเหตุ: * ปริมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 7

ราคาโคเนื้อที่เกษตรกรขายได้ และราคาส่งออก-นำเข้าโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทย ปี 2561 - 2565

รายการ	2561	2562	2563	2564	2565*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ราคาโคเนื้อที่เกษตรกรขายได้ ^{1/} (บาท/กก.)	90.09	89.02	93.37	96.54	99.76	2.89
ราคาส่งออก ^{2/}						
โคมีชีวิต (บาท/ตัว)	16,282	18,315	17,771	17,807	20,817	4.74
เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ (บาท/กก.)	469.60	352.72	102.20	212.76	427.42	-6.70
ราคานำเข้า ^{2/}						
โคมีชีวิต (บาท/ตัว)	15,027	15,530	18,279	90,835*	16,018	20.85
เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ (บาท/กก.)	210.62	209.85	178.02	205.55	274.50	5.22

หมายเหตุ: * มีการนำเข้าโคอื่น ๆ ที่ไม่ใช่วัวทำพันธุ์ลดลงอย่างมาก เนื่องจากโรคล้มปัสสาวะในประเทศเพื่อนบ้าน และมีการนำเข้าวัวทำพันธุ์จากสหรัฐอเมริกา ในราคาที่สูงกว่าปีอื่น ๆ ทำให้ราคานำเข้าเฉลี่ยสูงผิดปกติ
ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ^{2/} จากการคำนวณข้อมูลในตารางที่ 6

1. สถานการณ์ ปี 2565

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2561 - 2565 จำนวนโคขุนในประเทศผู้ผลิตที่สำคัญของโลก มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.04 ต่อปี โดยปี 2565 จำนวนโคขุนรวม 140.490 ล้านตัว เพิ่มขึ้นจาก 138.865 ล้านตัว ของปี 2564 ร้อยละ 1.17 ประเทศที่มีการเลี้ยงโคขุนมากที่สุด คือ ประเทศอินเดีย จำนวน 59.800 ล้านตัว คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 43 ของปริมาณการผลิตทั้งหมดของโลก รองลงมาได้แก่ สหภาพยุโรป 20.200 ล้านตัว และบราซิล 16.896 ล้านตัว คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 14 และร้อยละ 12 ของปริมาณการผลิตทั้งหมดของโลก ตามลำดับ

ปี 2561 - 2565 ผลผลิตน้ำนมดิบในประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.18 ต่อปี โดยปี 2565 ผลผลิตน้ำนมดิบปริมาณรวม 545.182 ล้านตัน ลดลงเล็กน้อยจาก 545.436 ล้านตัน ของปี 2564 ร้อยละ 0.05 ประเทศผู้ผลิตน้ำนมดิบมากที่สุด คือ สหภาพยุโรป ปริมาณ 142.250 ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 26 ของปริมาณทั้งหมดของโลก รองลงมาได้แก่ สหรัฐอเมริกา 102.490 ล้านตัน และอินเดีย 98.000 ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 19 และร้อยละ 18 ของปริมาณทั้งหมดของโลก ตามลำดับ

ปี 2561 - 2565 ปริมาณการผลิตนมผงขาดมันเนยในประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.80 ต่อปี โดยในปี 2565 ปริมาณนมผงขาดมันเนยรวม 4.782 ล้านตัน ลดลงจาก 4.788 ล้านตัน ของปี 2564 ร้อยละ 0.13 ประเทศที่ผลิตนมผงขาดมันเนยมากที่สุด คือ สหภาพยุโรป ปริมาณ 1.485 ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 31 ของปริมาณทั้งหมดของโลก รองลงมาได้แก่ สหรัฐอเมริกา 1.215 ล้านตัน และอินเดีย 0.700 ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 23 และร้อยละ 15 ของปริมาณทั้งหมดของโลก ตามลำดับ

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

- น้านม ปี 2561 - 2565 ความต้องการบริโภคน้ามนในประเทศที่สำคัญของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.54 ต่อปี โดยปี 2565 ความต้องการบริโภคน้ามนรวม 194.220 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 191.789 ล้านตัน ของปี 2564 ร้อยละ 1.27 ประเทศที่บริโภคน้ามนสูงที่สุด คือ อินเดีย ปริมาณ 85.000 ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 44 ของปริมาณการบริโภคทั้งหมดของโลก รองลงมาได้แก่ สหภาพยุโรป 23.500 ล้านตัน และสหรัฐอเมริกา 20.975 ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 12 และร้อยละ 11 ของปริมาณการบริโภคทั้งหมดของโลก ตามลำดับ

- นมผงขาดมันเนย ปี 2561 - 2565 ความต้องการบริโภคคนมผงขาดมันเนยในประเทศที่สำคัญของโลก มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.47 ต่อปี โดยในปี 2565 มีการบริโภครวม 3.897 ล้านตัน ลดลงจาก 3.944 ล้านตัน ของปี 2564 ร้อยละ 1.19 ประเทศที่มีการบริโภคสูงสุด คือ สหภาพยุโรป ปริมาณ 0.810 ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 21 ของปริมาณการบริโภคทั้งหมดของโลก รองลงมาได้แก่ อินเดีย 0.662 ล้านตัน และเม็กซิโก 0.385 ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17 และร้อยละ 10 ของปริมาณการบริโภคทั้งหมดของโลก ตามลำดับ

(2) การส่งออก นมผงขาดมันเนยเป็นผลิตภัณฑ์ส่งออกที่สำคัญ ในช่วงปี 2561 - 2565 การส่งออกของประเทศที่สำคัญมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 1.04 ต่อปี โดยในปี 2565 ปริมาณส่งออกรวม 2.364 ล้านตัน ลดลงจาก 2.430 ล้านตัน ของปี 2564 ร้อยละ 2.72 ประเทศที่ส่งออกมากที่สุด คือ สหรัฐอเมริกา ปริมาณ 0.874 ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 37 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมดของโลก รองลงมา ได้แก่ สหภาพยุโรป 0.700 ล้านตัน และนิวซีแลนด์ 0.355 ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 30 และร้อยละ 15 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมดของโลก ตามลำดับ

(3) การนำเข้า ในช่วงปี 2561 - 2565 การนำเข้านมผงขาดมันเนยของประเทศที่สำคัญมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 0.11 ต่อปี โดยในปี 2565 ปริมาณนำเข้ารวม 1.461 ล้านตัน ลดลงจาก 1.502 ล้านตัน ของปี 2564 ร้อยละ 2.73 ประเทศที่นำเข้ามากที่สุด คือ จีน ปริมาณ 0.350 ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 30 และร้อยละ 24 ของปริมาณการนำเข้าทั้งหมดของโลก รองลงมา ได้แก่ เม็กซิโก 0.340 ล้านตัน และฟิลิปปินส์ 0.220 ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 30 และร้อยละ 15 ของปริมาณการนำเข้าทั้งหมดของโลก ตามลำดับ ซึ่งส่วนใหญ่จะนำไปใช้เป็นส่วนประกอบในการแปรรูปผลิตภัณฑ์อื่น ๆ หรือทำเป็นนํ้านมเพื่อใช้บริโภค

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2561 - 2565 จำนวนโคนม จำนวนแม่โครีดนม และผลผลิตนํ้านมดิบทั้งประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.51 ร้อยละ 1.05 และร้อยละ 0.65 ต่อปี ตามลำดับ โดยในปี 2565 (ณ วันที่ 1 มกราคม) มีโคนม จำนวน 765,887 ตัว แม่โครีดนม จำนวน 310,628 ตัว เพิ่มขึ้นจาก 756,747 ตัว และ 308,286 ตัว ของปี 2564 ร้อยละ 1.21 และร้อยละ 0.76 ตามลำดับ สำหรับผลผลิตนํ้านมดิบมีปริมาณ 1.304 ล้านตัน ลดลงจาก 1.328 ล้านตัน ของปี 2564 ร้อยละ 1.80 เนื่องจากปีที่ผ่านมาประสบปัญหาโรคล้มปัสสิกัน (Lumpy skin disease: LSD) และโรคปากและเท้าเปื่อยระบาด ทำให้แม่โคนมที่เป็นโรคผสมพันธุ์ติดยากและรีดนมได้ลดลง แม้สถานการณ์จะมีแนวโน้มดีขึ้น แต่ยังคงใช้เวลาบำรุงดูแลเพื่อให้แม่โคที่ป่วยกลับมาสมบูรณ์แข็งแรง ทำให้อัตราการให้นมต่อตัวต่อวันลดลงจาก 11.80 กิโลกรัม เป็น 11.50 กิโลกรัม ส่งผลให้ผลผลิตนํ้านมดิบภาพรวมลดลง

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค ผลผลิตนํ้านมดิบของไทยใช้สำหรับแปรรูปภายในประเทศทั้งหมด โดยใช้ในอุตสาหกรรมนมพร้อมดื่มและนมโรงเรียน ปี 2561 - 2565 ความต้องการบริโภคนมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.89 ต่อปี โดยในปี 2565 มีปริมาณ 1.260 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 1.250 ล้านตัน ของปี 2564 ร้อยละ 0.78

(2) การส่งออกผลิตภัณฑ์นม ไทยมีการส่งออกผลิตภัณฑ์นมหลายชนิด โดยส่วนใหญ่นำเข้าผลิตภัณฑ์นมเพื่อใช้ผลิตเป็นผลิตภัณฑ์นมประเภทอื่น ๆ แล้วส่งออก สินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ นมพร้อมดื่ม นมเปรี้ยว โยเกิร์ต เนยที่ได้จากนม และนมข้นหวาน เป็นต้น และเป็นการส่งออกไปยังประเทศใกล้เคียง เช่น กัมพูชา เมียนมา สปป. ลาว มาเลเซีย โดยในปี 2565 คาดว่า มีการส่งออกผลิตภัณฑ์นมปริมาณ 333,445 ตัน มูลค่า 14,565 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 305,704 ตัน มูลค่า 13,256 ล้านบาท ของปี 2564 ร้อยละ 9.07 และร้อยละ 9.87 ตามลำดับ

(3) การนำเข้าผลิตภัณฑ์นม ในแต่ละปีไทยนำเข้านมและผลิตภัณฑ์นมในปริมาณมาก โดยปี 2565 มีการนำเข้าผลิตภัณฑ์นมปริมาณ 268,180 ตัน มูลค่า 34,120 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 261,064 ตัน มูลค่า 25,131 ล้านบาท ของปี 2564 ร้อยละ 2.73 และ 35.77 ตามลำดับ ซึ่งนมผงขาดมันเนยเป็นผลิตภัณฑ์นมนำเข้าที่สำคัญ เพราะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง เช่น ผลิตภัณฑ์พร้อมดื่ม นมข้น ขนมหปัง ไอศกรีม โยเกิร์ต นมข้นหวาน ลูกกวาด และชีสโกแลต เป็นต้น โดยในปี 2565 มีการนำเข้านมผงขาดมันเนย 65,080 ตัน มูลค่า 8,710 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 64,971 ตัน มูลค่า 6,817 ล้านบาท ของปี 2564 ร้อยละ 0.17 และ ร้อยละ 27.78 ตามลำดับ

(4) ราคา ปี 2565 ราคาของน้ำนมดิบหน้าศูนย์รวบรวมน้ำนมดิบเฉลี่ยกิโลกรัมละ 19.00 บาท และราคาของรับซื้อน้ำนมดิบหน้าโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์นมอยู่ที่ 20.50 บาทต่อกิโลกรัม

2. แนวโน้ม ปี 2566

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2566 คาดว่า การผลิตนมของประเทศผู้ผลิตที่สำคัญจะขยายตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากจำนวนโคนม และผลผลิตน้ำนมดิบของโลกที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค ปี 2566 คาดว่า การบริโภคน้ำนมและผลิตภัณฑ์นมของโลกจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากปริมาณผลผลิตน้ำนมดิบของประเทศผู้ผลิตที่สำคัญเพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก ปี 2566 คาดว่า การส่งออกผลิตภัณฑ์นมของโลกมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากผลผลิตนมในประเทศผู้ส่งออกหลักมีแนวโน้มลดลง และภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว

(3) การนำเข้า ปี 2566 คาดว่า การนำเข้าผลิตภัณฑ์นมของโลกมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากเศรษฐกิจโลกมีแนวโน้มชะลอตัว ทำให้ความต้องการของประเทศผู้นำเข้ามีแนวโน้มลดลง

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ปี 2566 คาดว่า จำนวนโคนม แมโครดนมและผลผลิตน้ำนมดิบมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากฟาร์มขนาดกลางและฟาร์มขนาดใหญ่ มีจำนวนแม่โคที่รีดนมได้เพิ่มขึ้น และการบริหารจัดการฟาร์มที่ดี เป็นระบบมีมาตรฐาน มีการปลดแม่โครดนมที่ให้ผลผลิตน้อยและสุขภาพไม่ดีออกจากฟาร์ม มีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการเลี้ยงโคนม ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต ส่งผลให้อัตราการให้นมและคุณภาพน้ำนมดิบเพิ่มขึ้น โดยคาดว่า ปี 2566 มีจำนวนโคนมทั้งหมด (ณ วันที่ 1 มกราคม) 769,837 ตัว จำนวนแม่โครดนม 313,088 ตัว ผลผลิตน้ำนมดิบ 1.337 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 765,887 ตัว 310,628 ตัว และ 1.304 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 0.52 ร้อยละ 0.79 และร้อยละ 2.54 ตามลำดับ

2.2.2 การตลาด

(1) **ความต้องการบริโภค** ปี 2566 คาดว่าความต้องการบริโภคคนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากตลาดต่างประเทศยังคงมีความต้องการผลิตภัณฑ์นมของไทยอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2566 คาดว่ามีปริมาณ 1.268 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1.260 ล้านตัน ของปี 2564 ร้อยละ 0.90

(2) **การส่งออกผลิตภัณฑ์นม** ปี 2566 คาดว่าการส่งออก จะมีปริมาณใกล้เคียงหรือเพิ่มขึ้นจากปี 2565 เล็กน้อย

(3) **การนำเข้าผลิตภัณฑ์นม** ปี 2566 คาดว่าการนำเข้า จะมีปริมาณเพิ่มขึ้น

(4) **ราคา** ปี 2566 คาดว่า ราคาน้ำมันดิบที่เกษตรกรขายได้มีแนวโน้มสูงขึ้นจากปี 2565 จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 คลี่คลายในทิศทางที่ดีขึ้น และคุณภาพน้ำมันดิบดีขึ้น สามารถขายได้ในราคาที่สูงขึ้น

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตและการตลาด

2.3.1 ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 และสงครามยูเครนและรัสเซีย ทำให้ราคาอาหารสัตว์ น้ำมัน มีแนวโน้มสูงขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตนมโคของเกษตรกรเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะเกษตรกรรายย่อยหรือฟาร์มขนาดเล็กต้องแบกรับต้นทุนเป็นเวลานาน บางส่วนต้องเลิกกิจการหรือขายแม่โครีดนมให้ฟาร์มขนาดใหญ่

2.3.2 ปัญหาโรคปากและเท้าเปื่อยที่มีการระบาดอยู่เป็นระยะ ๆ ทำให้คุณภาพน้ำมันดิบต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ส่งผลต่อราคาน้ำมันดิบที่เกษตรกรได้รับ รวมทั้งเกษตรกรมีค่าใช้จ่ายในการรักษาและป้องกันโรค

ตารางที่ 1 จำนวนโคนมในประเทศที่สำคัญของโลก ปี 2561 - 2565

หน่วย: ล้านตัว

ประเทศ	2561	2562	2563	2564	2565 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
อินเดีย	52.482	54.600	56.450	58.000	59.800	3.27
สหภาพยุโรป	21.409	21.029	20.766	20.536	20.200	-1.39
บราซิล	16.300	16.500	16.400	16.646	16.896	0.81
สหรัฐอเมริกา	9.398	9.337	9.392	9.448	9.400	0.12
เม็กซิโก	6.550	6.500	6.550	6.600	6.650	0.46
รัสเซีย	6.815	6.711	6.615	6.495	6.430	-1.48
อื่น ๆ	21.819	21.406	21.171	21.140	21.114	-0.78
รวม	134.773	136.083	137.344	138.865	140.490	1.04

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา: Dairy, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, July 2022

ตารางที่ 2 ปริมาณผลผลิตนํ้านมดิบในประเทศที่สำคัญของโลก ปี 2561 - 2565

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2561	2562	2563	2564	2565 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหภาพยุโรป	142.258	143.060	145.436	145.034	142.250	0.14
สหรัฐอเมริกา	98.688	99.084	101.292	102.630	102.490	1.11
อินเดีย	89.800	92.000	93.800	96.000	98.000	2.20
จีน	30.750	32.012	34.400	36.830	38.500	6.07
รัสเซีย	30.398	31.154	32.010	32.020	32.150	1.40
บราซิล	23.745	24.262	24.965	24.845	25.095	1.35
อื่น ๆ	106.952	106.166	107.759	108.077	106.697	0.13
รวม	522.591	527.738	539.662	545.436	545.182	1.18

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา: Dairy, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, July 2022

ตารางที่ 3 ปริมาณการผลิตนมผงขาดมันเนยในประเทศที่สำคัญของโลก ปี 2561 - 2565

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2561	2562	2563	2564	2565 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหภาพยุโรป	1.568	1.556	1.590	1.526	1.485	-1.27
สหรัฐอเมริกา	1.067	1.107	1.209	1.238	1.215	3.79
อินเดีย	0.600	0.635	0.660	0.680	0.700	3.84
นิวซีแลนด์	0.410	0.375	0.362	0.330	0.350	-4.35
บราซิล	0.155	0.158	0.161	0.164	0.165	1.64
ออสเตรเลีย	0.201	0.150	0.155	0.147	0.154	-5.38
อื่น ๆ	0.660	0.672	0.698	0.703	0.713	2.02
รวม	4.661	4.653	4.835	4.788	4.782	0.80

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา: Dairy, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, July 2022

ตารางที่ 4 ปริมาณการบริโภคนํ้านมในประเทศที่สำคัญของโลก ปี 2561 - 2565

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2561	2562	2563	2564	2565 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
อินเดีย	77.000	79.000	81.000	83.000	85.000	2.50
สหภาพยุโรป	23.313	23.373	24.106	23.937	23.500	0.40
สหรัฐอเมริกา	21.425	21.050	21.027	21.000	20.975	-0.45
จีน	12.700	13.200	13.000	15.595	16.925	7.69
บราซิล	10.762	10.900	11.170	11.120	11.231	1.06
รัสเซีย	7.318	7.270	7.080	6.990	6.900	-1.56
อื่น ๆ	30.673	30.271	30.456	30.147	29.689	-0.69
รวม	183.191	185.064	187.839	191.789	194.220	1.54

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา: Dairy, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, July 2022

ตารางที่ 5 ปริมาณการบริโภคนมผงขาดมันเนยในประเทศที่สำคัญของโลก ปี 2561 - 2565

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2561	2562	2563	2564	2565 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหภาพยุโรป	0.992	0.834	0.795	0.770	0.810	-4.74
อินเดีย	0.572	0.601	0.636	0.653	0.662	3.82
เม็กซิโก	0.347	0.340	0.353	0.382	0.385	3.30
จีน	0.299	0.358	0.355	0.446	0.373	6.84
สหรัฐอเมริกา	0.369	0.422	0.384	0.375	0.321	-3.89
อินโดนีเซีย	0.161	0.187	0.196	0.197	0.209	5.91
อื่น ๆ	1.122	1.090	1.106	1.121	1.137	0.55
รวม	3.862	3.832	3.825	3.944	3.897	0.47

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา: Dairy, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, July 2022

ตารางที่ 6 ปริมาณการส่งออกนมผงขาดมันเนยในประเทศที่สำคัญของโลก ปี 2561 - 2565

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2561	2562	2563	2564	2565 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหรัฐอเมริกา	0.712	0.701	0.810	0.881	0.874	6.59
สหภาพยุโรป	0.826	0.946	0.831	0.788	0.700	-5.01
นิวซีแลนด์	0.358	0.373	0.356	0.326	0.355	-1.50
ออสเตรเลีย	0.155	0.128	0.129	0.156	0.150	1.33
เบลารุส	0.121	0.124	0.123	0.120	0.123	0.00
แคนาดา	0.066	0.047	0.040	0.018	0.025	-25.18
อื่น ๆ	0.921	0.901	0.937	1.022	1.011	3.17
รวม	2.447	2.519	2.416	2.430	2.364	-1.04

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา: Dairy, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, July 2022

ตารางที่ 7 ปริมาณการนำเข้านมผงขาดมันเนยในประเทศที่สำคัญของโลก ปี 2561 - 2565

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2561	2562	2563	2564	2565 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
จีน	0.280	0.344	0.336	0.426	0.350	6.82
เม็กซิโก	0.360	0.361	0.309	0.338	0.340	-1.79
ฟิลิปปินส์	0.159	0.177	0.179	0.168	0.220	6.15
อินโดนีเซีย	0.162	0.188	0.197	0.199	0.210	5.93
แอลจีเรีย	0.167	0.120	0.144	0.138	0.140	-2.11
รัสเซีย	0.095	0.088	0.060	0.059	0.055	-13.87
อื่น ๆ	0.239	0.239	0.209	0.174	0.146	-12.22
รวม	1.462	1.517	1.434	1.502	1.461	-0.11

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา: Dairy, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, July 2022

ตารางที่ 8 จำนวนโคนมและผลผลิตน้ำนมดิบของไทย ปี 2561 - 2566

รายการ	2561	2562	2563	2564 ^{1/}	2565 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2566 ^{2/}
โคนมทั้งหมด ณ 1 ม.ค. (ตัว)	671,535	696,854	725,369	756,747	765,887	3.51	769,837
แม่โครีดนม ณ 1 ม.ค. (ตัว)	297,147	303,453	312,954	308,286	310,628	1.05	313,088
ผลผลิตน้ำนมดิบ (ล้านตัน)	1.280	1.292	1.342	1.328	1.304	0.65	1.337
อัตราการให้นมของแม่โค (กก./ตัว/วัน)	11.800	11.660	11.750	11.800	11.500	-0.39	11.700
การบริโภคนม (ล้านตัน)	1.216	1.230	1.226	1.250	1.260	0.89	1.268

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน
ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 9 ปริมาณและมูลค่านมและผลิตภัณฑ์นมส่งออกของไทย ปี 2561 - 2565

ปี	นมผงขาดมันเนย		นมและผลิตภัณฑ์นม		รวม	
	ตัน	ล้านบาท	ตัน	ล้านบาท	ตัน	ล้านบาท
2561	12,398	549	297,904	10,428	310,302	10,977
2562	9,965	455	307,550	11,530	317,515	11,985
2563	5,213	402	1,539,762	12,607	1,544,975*	13,009
2564	5,709	578	299,995	12,678	305,704	13,256
2565 ^{1/}	4,920	470	328,525	14,095	333,445	14,565
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-21.38	-0.71	1.72	7.22	1.07	6.89

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ พิกัดศุลกากร 0401-0406 และ 2202.99.10.000 * นมและผลิตภัณฑ์ (นม UHT รวมที่บริจาคให้กัมพูชา)

ที่มา: กรมศุลกากร

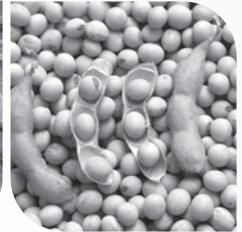

ตารางที่ 10 ปริมาณและมูลค่านมและผลิตภัณฑ์นมนำเข้าของไทย ปี 2561 - 2565

ปริมาณ: ตัน มูลค่า: ล้านบาท

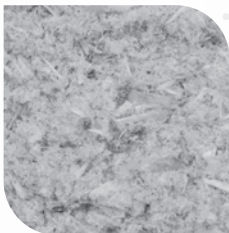
ปี	นมผงขาดมันเนย		นมและผลิตภัณฑ์นม		รวม	
	ตัน	ล้านบาท	ตัน	ล้านบาท	ตัน	ล้านบาท
2561	66,914	4,399	183,491	15,941	250,405	20,340
2562	68,313	5,042	190,918	15,487	259,231	20,529
2563	62,518	5,714	189,811	15,387	252,330	21,101
2564	64,971	6,817	196,093	18,314	261,064	25,131
2565 ^{1/}	65,080	8,710	203,100	25,410	268,180	34,120
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-1.05	18.15	2.32	11.63	1.45	13.17

 หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ พิกัดศุลกากร 0401-0406 และ 2202.99.10.000

ที่มา: กรมศุลกากร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญ และแนวโน้มปี 2566

1. สถานการณ์ปี 2565

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2561 - 2565) ผลผลิตกุ้งจากการเพาะเลี้ยงของโลก มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 2.92 ต่อปี โดยจีนเป็นผู้ผลิตอันดับหนึ่งของโลก ผลผลิตส่วนใหญ่ใช้ตอบสนองความต้องการบริโภคภายในประเทศเป็นหลัก รองลงมา คือ เอกวาดอร์ อินเดีย เวียดนาม อินโดนีเซีย และไทย โดยในปี 2565 มีผลผลิตกุ้งจากการเพาะเลี้ยงของโลกรวม 6.830 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 6.605 ล้านตัน ของปี 2564 ร้อยละ 3.41 เนื่องจากประเทศผู้ผลิตกุ้งทั่วโลกต่างมุ่งขยายการผลิต เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคที่กลับเข้าสู่ภาวะปกติจากการเปิดประเทศ อย่างไรก็ตาม ผู้ผลิตกุ้งต้องเผชิญกับปัญหาการต้นทุนการผลิตที่ปรับตัวเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะราคาอาหารกุ้ง และราคาพลังงาน ที่ได้รับผลกระทบจากสงครามรัสเซีย-ยูเครน โดยผลผลิตกุ้งของเอกวาดอร์เติบโตแบบก้าวกระโดด สาเหตุจากการขยายพื้นที่เลี้ยงและเป็นการเลี้ยงแบบความหนาแน่นต่ำ จึงไม่จำเป็นต้องใช้เครื่องตีน้ำ รวมทั้งเน้นให้กุ้งกินอาหารจากธรรมชาติ เช่น แพลงก์ตอน ทำให้ไม่ได้รับผลกระทบเรื่องต้นทุนมากนัก ส่วนเวียดนามการขยายพื้นที่ทำได้ยากเพราะมีการเพาะเลี้ยงครอบคลุมตลอดแนวชายฝั่ง ผลผลิตที่เพิ่มขึ้นจึงมาจากการเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงเป็นหลัก ส่วนอินโดนีเซียมีความได้เปรียบเรื่องแหล่งเลี้ยงที่มีศักยภาพจำนวนมาก รวมทั้งมีการเปิดเกาะใหม่ ๆ เพื่อดึงดูดนักลงทุนให้เพาะเลี้ยงกุ้งมากขึ้น

ขณะที่ จีนผลิตเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เนื่องจากเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งยังไม่มีความมั่นใจและกลับมาเลี้ยงกุ้งมากนัก สำหรับไทยผลผลิตทรงตัว แม้อาหารกุ้งจะปรับตัวสูงขึ้นจากปีที่ผ่านมา แต่ต้นทุนที่เพิ่มขึ้นทำให้กำไรยังไม่จูงใจให้เกษตรกรขยายการเพาะเลี้ยงเพิ่มมากนัก

1.1.2 การตลาด

(1) การส่งออก

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2561 -2565) ปริมาณและมูลค่าการส่งออกกุ้งและผลิตภัณฑ์ในตลาดโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.07 ต่อปี และร้อยละ 0.79 ต่อปี ตามลำดับ ซึ่งการส่งออกกุ้งในตลาดโลกมีการแข่งขันด้านราคาของผู้ส่งออกมากขึ้น โดยในปี 2565 การส่งออกกุ้งและผลิตภัณฑ์ในตลาดโลกมีปริมาณทั้งสิ้น 3.337 ล้านตัน มูลค่า 28,174.05 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2564 ปริมาณและมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.83 และร้อยละ 14.78 ตามลำดับ แม้หลายประเทศต้องเผชิญกับภาวะเงินเฟ้อที่สูงขึ้น แต่ความต้องการกุ้งในตลาดโลกยังคงมีอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาที่เศรษฐกิจดีขึ้น มีอัตราการจ้างงานเพิ่มขึ้น โดยประเทศผู้ส่งออกกุ้งปริมาณมากเป็นอันดับหนึ่งของโลก คือ เอกวาดอร์ เนื่องจากผลิตได้ต้นทุนต่ำทำให้ขายกุ้งในราคาถูกกว่าคู่แข่ง รวมทั้งเป็นแหล่งผลิตที่อยู่ใกล้ตลาดหลักอย่างสหรัฐอเมริกา ทำให้มีความได้เปรียบคู่แข่ง รองลงมา ได้แก่ อินเดีย การส่งออกของอินเดียลดลงจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากภาครัฐมีนโยบายในการส่งเสริมการบริโภคกุ้งในประเทศมากขึ้น ส่วนอันดับสาม คือ เวียดนาม มีความได้เปรียบการส่งออกไปตลาดจีนเนื่องจากมีพรมแดนติดกันและได้สิทธิพิเศษทางภาษี และใกล้ตลาดญี่ปุ่นทำให้สะดวกในการขนส่ง อันดับสี่คือ อินโดนีเซีย และไทยเป็นผู้ส่งออกอันดับ 5 ของโลก ในปี 2565

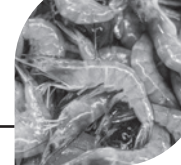
(2) การนำเข้า

ประเทศที่นำเข้ากัญและผลิตภัณฑ์ที่สำคัญของโลก ได้แก่

1) **สหรัฐอเมริกา** การนำเข้ากัญและผลิตภัณฑ์ของสหรัฐอเมริกาในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2561 - 2565) ทั้งปริมาณและมูลค่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 5.75 ต่อปี และร้อยละ 9.57 ต่อปี ตามลำดับ โดยในปี 2565 มีการนำเข้ากัญและผลิตภัณฑ์ปริมาณ 858 พันตัน มูลค่า 8,933.64 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 810 พันตัน มูลค่า 8,420.61 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ของปี 2564 ร้อยละ 5.93 และร้อยละ 6.09 ลำดับ สหรัฐอเมริกา นำเข้ากัญจากอินเดียมากเป็นอันดับหนึ่ง มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 30.88 ของปริมาณการนำเข้ากัญทั้งหมดของสหรัฐฯ รองลงมา ได้แก่ อินโดนีเซีย มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 22.26 เอกวาดอร์มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 19.81 สำหรับเวียดนามมีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 8.27 ส่วนไทยมีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 5.83 โดยการนำเข้าจากไทยมีปริมาณ 50 พันตัน มูลค่า 707.80 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปี 2564 ทั้งปริมาณและมูลค่าร้อยละ 19.01 และร้อยละ 49.01 ตามลำดับ เนื่องจากไทยมีการจัดการการใช้แรงงานผิดกฎหมายเป็นไปตามมาตรฐานสากล ทำให้ถูกปรับระดับการจัดการแรงงานดีขึ้นจากเดิม คือ Tier 2 Watching List มาเป็นระดับ Tier 2 ทำให้มีโอกาสในการส่งออกสินค้าประมงโดยเฉพาะสินค้ากัญในตลาดสหรัฐอเมริกาได้ดีขึ้น

2) **จีน** การนำเข้ากัญและผลิตภัณฑ์ของจีนในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2561 - 2565) ทั้งปริมาณและมูลค่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 22.17 ต่อปี และร้อยละ 20.94 ต่อปี ตามลำดับ การนำเข้ากัญของจีนเพิ่มขึ้นแบบก้าวกระโดดเป็นตลาดนำเข้ากัญใหญ่อันดับสามของโลก ซึ่งเป็นไปตามความต้องการของประชากรที่มีจำนวนมากและมีกำลังซื้อสูง โดยในปี 2565 การนำเข้ากัญและผลิตภัณฑ์ของจีนมีปริมาณ 757 พันตัน มูลค่า 4,907.69 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 667 พันตัน มูลค่า 3,202.63 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ของปี 2564 ร้อยละ 13.49 และร้อยละ 53.24 ตามลำดับ ความต้องการบริโภคกัญของจีนที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากรัฐบาลจีนยังคงมาตรการ Zero Covid งดการเดินทางออกนอกประเทศทำให้ต้องนำเข้าสินค้าต่าง ๆ เพิ่มขึ้น โดยนำเข้าจากเอกวาดอร์มากที่สุด ร้อยละ 66.05 ของปริมาณนำเข้าทั้งหมด เนื่องจากมีราคาถูก รองลงมา คือ อินเดีย ร้อยละ 9.51 และเวียดนาม ร้อยละ 3.17 สำหรับไทยมีส่วนแบ่งตลาดในจีน ร้อยละ 2.64 โดยจีนเป็นตลาดหลักในการส่งออกกัญมีชีวิตของไทย

3) **ญี่ปุ่น** ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2561 - 2565) ทั้งปริมาณและมูลค่าการนำเข้ากัญ และผลิตภัณฑ์ของญี่ปุ่นมีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ 0.12 ต่อปี และร้อยละ 2.27 ต่อปี ตามลำดับ โดยในปี 2565 นำเข้าปริมาณ 222 พันตัน เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 221 พันตัน ของปี 2564 ร้อยละ 0.45 และมีมูลค่า 2,149.44 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงจากมูลค่า 2,255.93 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ของปี 2564 ร้อยละ 4.72 โดยยังคงนำเข้าจากเวียดนามมากเป็นอันดับหนึ่ง ซึ่งครองส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 24.32 ของปริมาณการนำเข้ากัญทั้งหมด เนื่องจากเป็นแหล่งผลิตที่อยู่ใกล้ ทำให้มีความสะดวกในการขนส่ง รองลงมา ได้แก่ ไทย มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 17.12 และอินโดนีเซีย มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 16.22 ตลาดญี่ปุ่นต้องการกัญแปรรูปและผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลาย โดยเฉพาะอาหารพร้อมรับประทาน ซึ่งไทยมีการพัฒนาการแปรรูปกัญเพื่อเพิ่มมูลค่าได้ตรงตามความต้องการของตลาด จึงส่งออกในตลาดญี่ปุ่นได้มากขึ้น

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ผลผลิตกุ้งจากการเพาะเลี้ยงของไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2561 - 2565) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในอัตราร้อยละ 0.71 ต่อปี การผลิตกุ้งของไทยยังขยายตัวในระดับต่ำกว่าความต้องการของภาคส่งออก เนื่องจากยังคงเผชิญกับต้นทุนการผลิตที่สูง ปัญหาเรื่องโรค และราคาที่ไม่จูงใจให้ขยายการเพาะเลี้ยง โดยในปี 2565 มีปริมาณผลผลิตกุ้ง 393,000 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 388,000 ตัน ของปี 2564 ร้อยละ 1.29 อย่างไรก็ตาม ภาครัฐและภาคเอกชนได้มีมาตรการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคส่งออก ซึ่งไทยมีสัดส่วนการเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไม และกุ้งกุลาดำ ร้อยละ 95.99 และร้อยละ 4.01 ของผลผลิตกุ้งทะเล จากการเพาะเลี้ยงทั้งหมดตามลำดับ

1.2.2 การตลาด

(1) การบริโภค

ปี 2565 ความต้องการบริโภคกุ้งภายในประเทศมีปริมาณ 65,000 ตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2564 ร้อยละ 8.33 เนื่องจากรัฐบาลเปิดประเทศ และมีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ทำให้ความต้องการบริโภคกุ้งภายในประเทศมีเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ผลผลิตกุ้งที่ใช้ในประเทศคิดเป็นร้อยละ 16.54 ของผลผลิตกุ้งทั้งหมด สำหรับผลผลิตส่วนใหญ่ร้อยละ 83.46 ใช้เป็นวัตถุดิบในการแปรรูปเพื่อส่งออก

(2) การส่งออก

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2561 - 2565) ปริมาณและมูลค่าการส่งออกกุ้งและผลิตภัณฑ์ของไทย มีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ 5.92 ต่อปี และร้อยละ 2.70 ต่อปี ตามลำดับ โดยเป็นการส่งออกกุ้งแช่เย็น แช่แข็งและผลิตภัณฑ์กุ้งแปรรูปประเภทต่าง ๆ ในปี 2565 การส่งออกกุ้งและผลิตภัณฑ์ของไทย มีปริมาณ 150 พันตัน มูลค่า 53,140.64 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 146.34 พันตัน มูลค่า 47,414.87 ล้านบาท ของปี 2564 ร้อยละ 2.50 และร้อยละ 12.00 ตามลำดับ แบ่งเป็นการส่งออกกุ้งแช่เย็นแช่แข็งปริมาณ 78.73 พันตัน มูลค่า 25,123.24 ล้านบาท และกุ้งแปรรูปปริมาณ 67.27 พันตัน มูลค่า 25,822.71 ล้านบาท โดยการส่งออกกุ้งของไทยเพิ่มขึ้นจากความต้องการอาหารแปรรูปในช่วงล็อกดาวน์ ซึ่งไทยมีศักยภาพในการแปรรูปกุ้งเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ได้ตามความต้องการของตลาด โดยตลาดส่งออกหลักของไทย คือ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น จีน และเกาหลีใต้

(3) การนำเข้า

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2561 - 2565) ปริมาณและมูลค่าการนำเข้ากุ้งของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 14.65 ต่อปี และร้อยละ 4.99 ต่อปี ตามลำดับ ความต้องการนำเข้าเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากกุ้งที่ผลิตได้ในประเทศมีไม่เพียงพอและปริมาณไม่สม่ำเสมอ ประกอบกับราคานำเข้ากุ้งถูกกว่าราคากุ้งในประเทศ อย่างไรก็ตาม ในปี 2565 การนำเข้ากุ้งของไทยมีปริมาณ 43.59 พันตัน มูลค่า 6,547.27 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 42.53 พันตัน มูลค่า 5,845.75 ล้านบาท ของปี 2564 ร้อยละ 2.49 และร้อยละ 12.00 ตามลำดับ โดยนำเข้ากุ้งแช่เย็นแช่แข็งคิดเป็นร้อยละ 99.17 ส่วนใหญ่ใช้เป็นวัตถุดิบในการแปรรูปเพื่อส่งออก และกุ้งแปรรูปร้อยละ 0.83

(4) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้ ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2561 - 2565) ราคากุ้งขาวแวนนาไมที่เกษตรกรขายได้ (ขนาด 70 ตัวต่อกิโลกรัม) มีแนวโน้มสูงขึ้นเล็กน้อยในอัตราร้อยละ 0.02 ต่อปี ดังนั้น เพื่อจูงใจให้เกษตรกรขยายการเพาะเลี้ยง ภาครัฐจึงได้จัดทำนโยบายรักษาเสถียรภาพราคากุ้งในประเทศ โดยคณะกรรมการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานกุ้งทะเลและผลิตภัณฑ์ (Shrimp Board) ทำหน้าที่กำกับดูแลประสานกับผู้ประกอบการและห้องเย็นให้ซื้อขายกุ้งในราคาที่ไม่ต่ำกว่าต้นทุนการผลิต ส่งผลให้ราคากุ้ง ในปี 2565 มีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 153.60 บาท สูงขึ้นจากกิโลกรัมละ 140.08 บาท ของปี 2564 ร้อยละ 9.65

2) ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี. ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2561 - 2565) ราคาส่งออกกุ้งแช่เย็นแช่แข็งในรูปเงินบาทมีแนวโน้มลดลงเล็กน้อยในอัตราร้อยละ 0.50 ต่อปี ส่วนกุ้งแปรรูปมีแนวโน้มสูงขึ้นเล็กน้อย ร้อยละ 0.17 ต่อปี สำหรับราคาส่งออกกุ้งแช่เย็นแช่แข็งและราคากุ้งแปรรูปในรูปเงินเหรียญสหรัฐฯ มีแนวโน้มลดลง ในอัตราร้อยละ 2.54 ต่อปี และร้อยละ 1.89 ต่อปี ตามลำดับ โดยปี 2565 ราคาส่งออกกุ้งแช่เย็นแช่แข็งและกุ้งแปรรูปในรูปเงินบาทสูงขึ้นจาก ปี 2564 ร้อยละ 3.06 และร้อยละ 2.82 ตามลำดับ ขณะที่ราคากุ้งแช่เย็นแช่แข็งและกุ้งแปรรูปในรูปดอลลาร์ฯ ลดลง ร้อยละ 7.86 และร้อยละ 8.08 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ในปี 2565 อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ยอยู่ที่ 35.1855 บาทต่อ 1 เหรียญสหรัฐฯ ซึ่งเงินบาทอ่อนค่าลงจากปี 2564 ร้อยละ 11.85 ส่งผลให้ความสามารถในการแข่งขันของผู้ส่งออกกุ้งของไทยดีขึ้น

3) ราคานำเข้า ซี.ไอ.เอฟ. ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2561 - 2565) ส่วนใหญ่ไทยนำเข้ากุ้ง ในรูปกุ้งแช่เย็นแช่แข็ง โดยราคานำเข้ากุ้งแช่เย็นแช่แข็งในรูปเงินบาทมีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ 1.74 ต่อปี ส่วนในรูปเงินเหรียญสหรัฐฯ สูงขึ้นในอัตราร้อยละ 0.95 ต่อปี โดยปี 2565 ราคานำเข้ากุ้งแช่เย็นแช่แข็ง ในรูปเงินบาทและในรูปเงินเหรียญสหรัฐฯ สูงขึ้นจาก ปี 2564 ร้อยละ 2.78 และร้อยละ 16.74 ตามลำดับ ซึ่งผลกระทบจากราคาพลังงานที่สูงขึ้นทำให้ค่าขนส่งสูงขึ้น ประกอบกับการอ่อนค่าของเงินบาททำให้นำเข้าได้รับผลกระทบจากราคาวัตถุดิบที่สูงขึ้น

2. แนวโน้มปี 2566

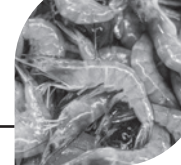
2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2566 ปริมาณผลผลิตกุ้งจากการเพาะเลี้ยงของโลก ในภาพรวมคาดว่าจะเพิ่มขึ้นตามความต้องการของตลาดโลก โดยเฉพาะเอกวาดอร์ผลผลิตคาดว่าจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากความได้เปรียบเรื่องพื้นที่ที่มีศักยภาพจำนวนมาก ขณะที่อินโดนีเซีย และเวียดนาม มีผลผลิตเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน โดยประเทศผู้ผลิตต่างมีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาช่วยพัฒนาการเลี้ยง ส่วนไทยผลผลิตคาดว่าจะเพิ่มขึ้นเล็กน้อย โดยปริมาณการผลิตกุ้งของโลกจะขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านโรค และราคา เป็นหลัก

2.1.2 การตลาด

ปี 2566 คาดว่าความต้องการบริโภคกุ้งเพิ่มขึ้นจากปี 2566 เนื่องจากประเทศผู้นำเข้าหลักหลายประเทศยังคงมีความต้องการบริโภคกุ้งอย่างต่อเนื่อง แม้หลายประเทศอาจต้องเผชิญภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว อย่างไรก็ตาม ผู้บริโภคในตลาดโลกยังคงต้องการสินค้ากุ้งที่มีราคาไม่สูงมากนัก ทำให้ผู้ค้าอาจไม่สามารถปรับราคาให้สูงขึ้นได้

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ปี 2566 คาดว่าผลผลิตกุ้งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยกรมประมงได้จัดทำเป้าหมายการผลิตอยู่ที่ปริมาณ 400,000 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.78 เมื่อเทียบกับปี 2565 เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการส่งออกกุ้ง อย่างไรก็ตาม ผลผลิตกุ้งยังคงขึ้นกับปัจจัยเรื่องโรค รวมทั้งต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น โดยเฉพาะในส่วนของอาหารสัตว์น้ำ ราคาพลังงาน และราคากุ้ง เป็นหลัก

2.2.2 การตลาด

(1) **การบริโภค** คาดว่าความต้องการบริโภคในประเทศจะเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากภาครัฐมีการเปิดประเทศเพื่อรับนักท่องเที่ยว โดยมีนักท่องเที่ยวทั้งภายในประเทศและนักท่องเที่ยวต่างชาติที่กลับมาท่องเที่ยวในไทยเพิ่มมากขึ้น

(2) **การส่งออก** การส่งออกกุ้งของไทยคาดว่าจะเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งการส่งออกยังคงต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะต้นทุนของไทยสูงกว่าประเทศคู่แข่งอื่น รวมทั้งปัญหาเรื่องการขนส่ง จากการปรับค่าระวางเรือสูงขึ้น รวมทั้งความผันผวนของค่าเงินบาท ยังคงเป็นอุปสรรคในการแข่งขันของไทย

(3) **การนำเข้า** คาดว่าไทยจะนำเข้ากุ้งในปริมาณที่เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากสถานการณ์การผลิตกุ้งของไทยคาดว่าจะไม่เพียงพอับความต้องการของอุตสาหกรรมแปรรูปเพื่อส่งออก โดยผู้ประกอบการส่งออกมีการขอนำเข้ากุ้งจากต่างประเทศ ซึ่งมีราคาถูกกว่ากุ้งในประเทศ เพื่อให้ผู้ประกอบการของไทยสามารถแข่งขันกับคู่แข่งอื่น และเพิ่มศักยภาพการแข่งขันในอุตสาหกรรมกุ้งทั้งระบบของไทยในตลาดโลก

(4) **ราคา** ราคากุ้งที่เกษตรกรขายได้ในปี 2566 คาดว่าจะใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา โดยราคากุ้งจะยังไม่ปรับตัวสูงเหมือนอดีต เนื่องจากราคาในตลาดโลกยังคงมีความผันผวน และประเทศผู้ส่งออก จะมีการแข่งขันด้านราคา ส่งผลให้ราคาในประเทศไม่ปรับตัวสูงขึ้นตาม อย่างไรก็ตาม หากผู้ส่งออกมีการรับซื้อกุ้งในราคาประกันไม่ต่ำกว่าต้นทุนการผลิตจะทำให้ราคากุ้งในประเทศมีเสถียรภาพมากขึ้น

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิต การตลาด และการส่งออก

2.3.1 การผลิต

อุตสาหกรรมการผลิตกุ้งของไทย ต้องเผชิญกับปัญหาหรือปัจจัยการผลิตที่รุนแรงขึ้น อย่างไรก็ตามทุกประเทศต้องประสบปัญหาที่เหมือนกันคือ ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นจากภาวะสงครามรัสเซีย-ยูเครน ที่กระทบต่อห่วงโซ่การผลิต โดยเฉพาะราคาอาหารสัตว์ ที่ใช้วัตถุดิบจากข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และข้าวสาลี ซึ่งทั้งสองประเทศเป็นผู้ผลิตและส่งออกหลัก รวมทั้งราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่ราคาสูงขึ้น ทำให้ต้นทุนการขนส่งทั่วโลกปรับตัวสูงขึ้นตาม นอกจากนี้ ต้นทุนการผลิตที่สูงกว่าคู่แข่ง โดยเฉพาะค่าอาหารกุ้งซึ่งมีสัดส่วนในต้นทุนการผลิตประมาณร้อยละ 60 - 70 ส่งผลให้ ในปี 2565 ราคาอาหารกุ้งปรับตัวสูงขึ้นร้อยละ 3 ทำให้ต้นทุนรวมการผลิตกุ้งของเกษตรกรเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.4 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา นอกจากนี้ยังมีปัญหาการสะสมโรคจากการเลี้ยงในพื้นที่เดิมมานาน รวมทั้งค่าแรงของไทยยังสูงกว่าประเทศคู่แข่ง และมาตรฐานการผลิตต่าง ๆ ที่ผู้นำเข้ากำหนดล้วนส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ทำให้ความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมกุ้งไทยในตลาดโลกมีความท้าทายมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม ภาครัฐได้มีคณะกรรมการบริหารจัดการห่วงโซ่การผลิตกุ้งและผลิตภัณฑ์ เพื่อบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาอุตสาหกรรมกุ้งทั้งระบบ โดยมีคณะทำงานร่วม จากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ความช่วยเหลืออุตสาหกรรมกุ้งทั้งระบบ เน้นการช่วยเหลือเกษตรกร ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน โดยสนับสนุนและชดเชยดอกเบี้ยให้กับเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งที่เพื่อนำไปใช้ในกิจกรรมการติดตั้งระบบ Solar cell ระบบควบคุมเครื่องเติมอากาศ รวมถึงการปูพลาสติก (PE) และวัสดุอื่น ๆ รวมทั้งเพิ่มความสามารถในการแข่งขันให้ผู้ประกอบการ โดยมีการบริหารจัดการการนำเข้ากุ้งที่มีราคาตกต่ำในช่วงที่ผลผลิตมีน้อย เพื่อนำมาถ่วงเฉลี่ยกับกุ้งในประเทศที่มีราคาสูงกว่า ซึ่งจะทำให้การแปรรูปกุ้งที่ไทยมีความพร้อม และมีศักยภาพในการผลิต สามารถกลับมาแข่งขันได้

2.3.2 การตลาด

การส่งออกกุ้งได้รับปัจจัยบวกจากการปรับระดับในเรื่องการค้ามนุษย์ที่ไทยมีการจัดการปัญหาการใช้แรงงานได้ดีขึ้น รวมทั้งการอ่อนค่าของเงินบาทส่งผลให้ผู้ประกอบการและภาคส่งออกมีความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลกมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ราคากุ้งในตลาดโลกยังคงมีความผันผวนจากการแข่งขันด้านราคาของประเทศผู้ผลิตรายใหญ่ ส่งผลให้ราคากุ้งในตลาดโลกยังทรงตัวในระดับต่ำ และราคาที่เกษตรกรขายได้ในประเทศยังเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ด้านการตลาด ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มุ่งเน้นส่งเสริมการบริโภคกุ้งในประเทศให้มากขึ้น ควบคู่กับการขยายตลาดส่งออกใหม่ ๆ อย่างไรก็ตาม สินค้ากุ้งมีภาพลักษณ์ของการเป็นสินค้าฟุ่มเฟือย หากราคาปรับสูงขึ้นผู้บริโภคจะหันไปบริโภคสินค้าที่มีราคาไม่แพงทดแทน ทั้งนี้ ราคากุ้งปากบ่อที่เกษตรกรขายได้อยู่ที่กิโลกรัมละ 150 บาท แต่ราคาปลายทางที่ผู้บริโภคได้รับจะสูงขึ้นอีกเท่าตัว หรืออยู่ที่กิโลกรัมละ 300 บาทขึ้นไป โดยหากราคาผู้บริโภคได้รับมีระดับราคาไม่สูงจากราคาดันทางมากนัก ตลาดภายในประเทศและประเทศเพื่อนบ้านจะสามารถดูดซับผลผลิตได้มากขึ้น ซึ่งจะลดการพึ่งพาตลาดส่งออกหลักได้ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเน้นการทำตลาดที่เกษตรกรและผู้บริโภคได้ซื้อขายกันโดยตรงมากขึ้น

ตารางที่ 1 ผลผลิตกุ้งจากการเพาะเลี้ยงของโลก ปี 2561 - 2566

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2561	2562	2563	2564*	2565*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2566*
จีน	1.836	1.900	1.947	1.950	1.955	1.53	1.960
เอกวาดอร์	0.560	0.680	0.762	0.790	0.987	13.69	1.115
อินเดีย	0.873	0.954	1.208	0.955	0.960	1.93	0.962
เวียดนาม	0.765	0.849	0.879	0.880	0.882	3.26	0.883
อินโดนีเซีย	0.899	0.827	0.847	0.850	0.853	-0.77	0.855
ไทย	0.375	0.397	0.389	0.388	0.393	0.71	0.400
ประเทศอื่น ๆ	0.699	0.794	0.812	0.792	0.800	2.71	0.810
รวม	6.007	6.401	6.844	6.605	6.830	2.92	6.985

หมายเหตุ: * ประมาณการโดย สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ที่มา: Fisheries and Aquaculture Statistics, Global Aquaculture Production 1950-2018, Food and Agriculture Organization of the United Nations, November 2020.

ตารางที่ 2

ปริมาณและมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์กุ้งในตลาดโลกแยกตามประเทศผู้ส่งออกปี 2561 - 2566

ปริมาณ: ล้านตัน
มูลค่า: ล้านบาทหรือดอลลาร์

ประเทศ	2561		2562		2563		2564		2565*		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)		2566*	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
เอกวาดอร์	0.509	3,266.47	0.648	3,917.04	0.653	3,653.49	0.659	3,683.81	0.737	5,293.43	7.88	9.46	0.793	5,405.17
อินเดีย	0.618	4,709.33	0.673	4,935.22	0.580	4,306.15	0.550	4,086.50	0.539	4,026.49	-4.63	-4.90	0.538	3,996.61
เวียดนาม	0.315	3,478.40	0.351	3,284.43	0.349	3,191.30	0.378	3,618.31	0.387	4,392.45	5.80	5.80	0.358	4,662.00
อินโดนีเซีย	0.197	1,742.12	0.208	1,719.85	0.239	2,040.18	0.245	2,100.68	0.251	2,346.53	3.04	3.04	0.248	2,318.48
ไทย*	0.185	1,818.15	0.176	1,680.14	0.149	1,432.91	0.146	1,507.30	0.150	1,509.27	-5.88	-4.70	0.153	1,636.81
จีน	0.217	2,419.44	0.165	1,834.70	0.160	1,664.83	0.120	1,279.27	0.125	1,674.44	-13.23	-10.39	0.127	1,701.24
ประเทศอื่น ๆ	1.211	8,985.06	1.207	8,439.00	1.083	7,774.97	1.179	8,269.95	1.148	8,931.44	-1.38	4.35	1.206	9,370.45
รวม	3.252	26,418.97	3.428	25,810.38	3.213	24,063.85	3.277	24,545.82	3.337	28,174.05	0.07	0.79	3.423	29,090.76

หมายเหตุ: * ปริมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กุ้ง หมายถึง กุ้งขาวแวนนาไม กุ้งกุลาดำ กุ้งก้ามกราม กุ้งน้ำเย็น และกุ้งอื่น ๆ ภายใต้พิกัดศุลกากร 030616 030617 030626 030627 030635 030636 030695 160521 และ 160529 ตามรหัส HS.2017 (ปี 2017-2021)

ที่มา: International Trade Centre, October 2022

ตารางที่ 3 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์ของสหรัฐอเมริกาปี 2561 - 2566

ปริมาณ: พันตัน
มูลค่า: ล้านบาทเทียบมูลค่ารัฐฯ

ประเทศ	2561		2562		2563		2564		2565*		2566*	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
อินเดีย	249	2,297.16	283	2,461.09	272	2,438.70	270	3,161.15	265	2,676.75	276	2,787.86
อินโดนีเซีย	132	1,248.44	133	1,166.49	161	1,460.98	185	1,641.48	191	2,141.81	204	2,293.60
เอกวาดอร์	76	544.66	83	570.69	126	813.24	150	1,412.57	170	1,354.97	212	1,691.19
เวียดนาม	59	642.81	61	655.17	66	718.77	70	1,020.82	71	876.90	72	745.00
ไทย	51	577.72	43	492.75	41	477.38	42	474.82	50	707.80	52	599.53
เม็กซิโก	25	289.89	30	311.26	26	270.26	26	241.85	31	476.12	32	320.00
อาร์เจนตินา	11	122.74	13	149.90	17	193.34	19	190.95	23	281.14	25	210.00
จีน	51	355.89	21	114.92	11	59.39	8	45.84	6	39.92	7	59.85
ประเทศอื่น ๆ	44	377.78	37	291.60	29	225.25	40	231.12	45	321.74	27	501.02
รวม	698	6,457.09	704	6,213.87	749	6,657.31	810	8,420.61	858	8,933.64	907	9,208.05

หมายเหตุ: * ปริมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กุ้ง หมายถึง กุ้งขาวแวนนาไม กุ้งกุลาดำ กุ้งก้ามกราม กุ้งน้ำเย็น และกุ้งอื่น ๆ ที่อยู่ภายใต้พิกัดศุลกากร 030616 030617 030626 030627 030635 030636 030695 160521 และ 160529 ในระดับ 11 หลัก (Digit) ตามรหัส HS.2017 (ปี 2017 - 2021)

ที่มา: International Trade Centre, October 2022

ตารางที่ 4

ปริมาณและมูลค่าการนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์ของสาธารณรัฐประชาชนจีนปี 2561 - 2566

ปริมาณ: พันตัน
มูลค่า: ล้านบาทหรือยูโรสหรัฐ*

ประเทศ	2561		2562		2563		2564		2565*		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)		2566*	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
เอกวาดอร์	77	483.58	323	1,849.84	319	1,689.64	379	2,171.67	500	3,185.00	47.72	48.16	510	3,248.70
อินเดีย	35	211.49	156	906.43	105	607.30	116	725	72	480.53	12.15	15.14	73	490.14
เวียดนาม	19	132.45	45	283.35	33	206.67	24	257	24	141.60	6.10	-5.83	24	252.35
ไทย	25	254.86	39	374.68	19	215.79	24	151.44	20	247.40	-8.90	-4.26	20	144.43
อาร์เจนติน่า	38	288.51	35	254.27	26	182.90	14	105.28	8	67.12	-33.19	-31.61	8	68.46
ประเทศอื่น ๆ	60	437.35	124	793.02	103	546.92	110	646	133	786.04	8.95	31.57	136	801.76
รวม	254	1,808.24	722	4,461.59	605	3,449.22	667	3,202.63	757	4,907.69	22.17	20.94	772	5,005.84

หมายเหตุ: * ปริมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กุ้ง หมายถึง กุ้งขาวแวนนาไม กุ้งกุลาดำ กุ้งก้ามกราม กุ้งน้ำเย็น และกุ้งอื่น ๆ ที่อยู่ภายใต้พิกัดศุลกากร 030616 030617 030626 030627 030635 030636 030695 160521 และ 160529 ในระดับ 11 หลัก (Digit) ตามรหัส HS.2017 (ปี 2017 - 2021)

ที่มา: International Trade Centre, October 2022

ตารางที่ 5 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์ของญี่ปุ่นปี 2561 - 2566

ปริมาณ: พันตัน
มูลค่า: ล้านบาทหรือดอลลาร์

ประเทศ	2561		2562		2563		2564		2565*		2566*	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
เวียดนาม	54	606.61	56	589.86	54	568.57	51	538.27	54	629.58	56	652.44
ไทย	39	426.99	37	394.73	30	328.30	32	311.68	38	410.37	40	430.06
อินโดนีเซีย	31	351.45	32	340.19	32	327.98	34	361.31	36	395.34	39	423.79
อินเดีย	36	332.05	38	335.71	38	313.96	42	315.17	30	264.49	35	343.89
อาร์เจนตินา	15	145.08	16	149.82	17	148.17	16	161.30	20	232.91	16	183.28
จีน	15	127.82	13	104.51	13	94.41	13	80.45	15	110.35	12	91.17
ประเทศอื่น ๆ	32	399.70	32	382.98	28	331.37	33	346.77	29	106.40	28	105.65
รวม	222	2,389.70	224	2,297.80	212	2,112.76	221	2,255.93	222	2,149.44	226	2,230.28

หมายเหตุ: * ปริมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กุ้ง หมายถึง กุ้งขาวแวนนาไม กุ้งกุลาดำ กุ้งก้ามกราม กุ้งน้ำเย็น และกุ้งอื่น ๆ ที่อยู่ภายใต้พิกัดศุลกากร 030616 030617 030627 030636 030695
160521 และ 160529 ในระดับ 11 หลัก (Digit) ตามรหัส HS.2017 (ปี 2018 - 2021)

ที่มา: International Trade Centre, October 2022

ตารางที่ 6

ปริมาณและมูลค่าการส่งออกและการนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์ของประเทศไทยปี 2561 - 2566

ปริมาณ: พันตัน
มูลค่า: ล้านบาท

รายการ	2561		2562		2563		2564		2565*		2566*			
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า		
ส่งออก	185.35	58,302.11	176.48	51,721.76	149.48	44,467.09	146.34	47,414.87	150.00	53,104.64	-5.92	-2.70	153.66	58,794.42
กุ้งทำพันธุ์	0.05	492.39	0.03	459.25	0.03	726.34	0.02	969.12	0.03	1,085.42	-9.82	26.21	0.03	1,201.72
กุ้งมีชีวิต	12.90	2,488.34	15.79	3,322.62	4.93	1,025.29	3.87	958.28	3.97	1,073.27	-31.34	-25.36	4.07	1,188.27
กุ้งแช่เย็นแช่แข็ง	100.74	29,749.32	92.85	25,530.85	80.59	20,878.88	76.81	22,431.46	78.73	25,123.24	-6.60	-4.57	80.65	27,815.01
กุ้งแปรรูป	71.66	25,572.06	67.81	22,409.04	63.93	21,836.58	65.63	23,055.99	67.27	25,822.71	-1.58	0.48	68.91	28,589.42
นำเข้า	27.33	4,027.70	27.58	3,627.13	24.81	3,069.67	42.53	5,845.75	43.59	6,547.27	14.65	4.99	44.65	7,248.74
กุ้งทำพันธุ์	0.003	39.48	0.004	35.28	0.002	32.05	0.008	40.20	0.009	45.02	39.67	4.01	0.009	49.85
กุ้งมีชีวิต	0.006	11.29	0.006	1.06	0.013	1.15	0.0003	1.02	0.0003	1.14	-59.37	-36.90	0.0003	1.27
กุ้งแช่เย็นแช่แข็ง	27.19	3,948.63	27.26	3,494.29	24.43	2,950.91	42.17	5,776.30	43.23	6,469.46	14.61	16.07	44.28	7,162.61
กุ้งแปรรูป	0.13	28.30	0.31	96.50	0.36	85.56	0.35	28.23	0.35	31.65	24.51	-9.58	0.36	35.01

หมายเหตุ: * ปริมาณการ โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กุ้ง หมายถึง กุ้งขาวแวนนาไม กุ้งกุลาดำ กุ้งน้ำเย็น และกุ้งอื่น ๆ ไม่รวมกุ้งก้ามกรามที่อยู่ภายใต้พิกัดศุลกากร 030616 030617 030626 030627 030635 030636 030695 160521 และ 160529 ในระดับ 11 หลัก (Digit) ตามรหัส HS.2017 (ปี 2017 - 2021)

ที่มา: กรมศุลกากรประมวลโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 7 ราคาข้าวแวนนาไมเฉลี่ย ปี 2561 - 2566

ปี	ราคาที่เกษตรกรขายได้ ^{1/} ข้าว ขนาด 70 ตั้ว/กก. (บาท/กก.)	ราคาตลาดกลาง ^{2/} ข้าว ขนาด 70 ตั้ว/กก. (บาท/กก.)
2561	151.27	147.72
2562	144.18	139.35
2563	140.08	140.49
2564	140.08	137.67
2565*	153.60	150.64
อัตราเพิ่ม(ร้อยละ)	0.02	0.27
2566*	154.00	151.00

หมายเหตุ: * ประมาณการ

^{1/} ราคาที่เกษตรกรขายได้ จากศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} ราคาตลาดกลาง จากตลาดทะเลไทย จ.สมุทรสาคร

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

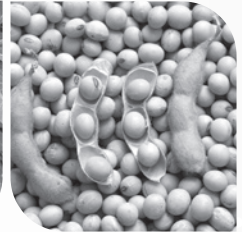
ตารางที่ 8

ราคาส่งออก-นำเข้ากุ้งของไทย ปี 2561 - 2566

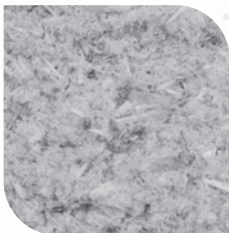
ปี	ราคาส่งออก (เอฟ.โอ.บี.)		ราคานำเข้า (ซี.ไอ.เอฟ.)		อัตราแลกเปลี่ยน (บาท/เหรียญสหรัฐฯ)			
	กึ่งเขยีนแชแข็ง		กึ่งแปรรูป		ซื้อ	ขาย		
	(บาท/กก.)	(เหรียญสหรัฐฯ/ตัน)	(บาท/กก.)	(เหรียญสหรัฐฯ/ตัน)				
2561	295.31	9,209.21	356.85	11,128.33	145.22	4,469.28	32.0668	32.4929
2562	274.97	8,932.18	330.47	10,735.05	128.18	4,106.25	30.7842	31.2158
2563	271.48	8,748.19	341.57	11,006.78	120.79	3,839.34	31.0327	31.4611
2564	277.92	8,834.97	343.37	10,915.60	129.01	4,045.04	31.4568	31.8934
2565*	286.42	8,140.28	353.04	10,033.68	132.60	4,722.02	35.1855	35.6110
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-0.50	-2.54	0.17	-1.89	-1.74	0.95	2.09	2.07
2566*	281.87	10,124.83	345.39	12,406.41	133.22	4,795.74	35.9200	36.0000

หมายเหตุ: * ประมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
ที่มา: กรมศุลกากร ประมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญ และแนวโน้มปี 2566

1. สถานการณ์ ปี 2565

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ผลผลิตปลาป่นของโลกในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2561 - 2565) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.52 ต่อปี ในปี 2565 ผลผลิตปลาป่นโลกมีปริมาณ 4.82 ล้านตัน ลดลงจาก 4.89 ล้านตันของปี 2564 ร้อยละ 1.43 โดยเปรูเป็นประเทศผู้ผลิตปลาป่นรายใหญ่ของโลกมีผลผลิตปลาป่น 1.10 ล้านตัน ลดลงจาก 1.11 ล้านตันของปี 2564 ร้อยละ 1.43 เนื่องจากเปรูมีประกาศโควตาจับปลาเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตปลาป่นซึ่งในฤดูกาลแรกของปี 2565 จับได้ไม่เต็มโควตา โดยจับได้ปริมาณ 2.37 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 85 ของโควตาจับปลาปริมาณ 2.79 ล้านตัน สำหรับการประกาศโควตาจับปลาฤดูกาลที่สองในเดือนพฤศจิกายน 2565 มีความล่าช้าโดยคาดว่าจะประกาศโควตาขั้นต่ำที่ 2.0 ล้านตัน ซึ่งคาดว่าปลาที่จะจับได้มีแนวโน้มไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ส่วนประเทศผู้ผลิตสำคัญ ได้แก่ เวียดนาม สหภาพยุโรป (27) ชิลี จีน และไทย ผลผลิตยังคงทรงตัวโดยมีแนวโน้มผลผลิตปลาป่นใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ความต้องการใช้ปลาป่นของโลกในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2561 - 2565) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 1.28 ต่อปี โดยในปี 2565 มีการใช้ปลาป่นในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ของโลกปริมาณ 5.37 ล้านตัน ลดลงเล็กน้อยจาก 5.41 ล้านตันของปี 2564 ร้อยละ 0.74 เนื่องจากปลาป่นมีราคาสูงขึ้น

(2) การส่งออก

ปริมาณการส่งออกปลาป่นของโลกในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2561 - 2565) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 1.60 ต่อปี โดยในปี 2565 มีปริมาณส่งออก 2.74 ล้านตัน ลดลงจากปริมาณ 2.95 ล้านตันของปี 2564 ร้อยละ 7.12 เนื่องจากปัญหาค่าเชื้อเพลิงที่ใช้ในการขนส่งมีราคาสูงขึ้นมาก จากผลกระทบของสงครามรัสเซีย - ยูเครน และค่าระวางเรือ (Freight) ที่แพงขึ้นหลายเท่าตัวซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการส่งออก ทั้งนี้ประเทศผู้ส่งออกอันดับหนึ่งของโลก คือ เปรู รองลงมา คือ ชิลี เวียดนาม สหภาพยุโรป (27) โมร็อกโก และ สหรัฐอเมริกา ตามลำดับ ส่วนไทยเป็นผู้ส่งออกอันดับ 7 โดยเปรูเป็นประเทศที่ส่งออกปลาป่นอันดับหนึ่งของโลก คิดเป็นร้อยละ 40.15 ของการส่งออกปลาป่นโลก เนื่องจากมีการบริหารจัดการทรัพยากรประมงที่ดี ทำให้ทรัพยากรประมงทะเลยังคงมีความอุดมสมบูรณ์สูงเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในอาชีพประมงทะเลที่เป็นอาชีพหลักในการหารายได้เข้าประเทศ

(3) การนำเข้า

ปริมาณการนำเข้าปลาป่นของโลกในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2561 - 2565) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 2.79 ต่อปี โดยในปี 2565 มีปริมาณนำเข้า 3.31 ล้านตัน ลดลงจากปริมาณ 3.41 ล้านตันของปี 2564 ร้อยละ 2.93 ประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ คือ จีน สหภาพยุโรป (27) ญี่ปุ่น ตุรกี เวียดนาม และ นอร์เวย์

ตามลำดับ โดยจีนนำเข้าปลาป่นจากเปรูมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง ปริมาณ 1.65 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 50 ของปริมาณการนำเข้า

(4) ราคา

ราคาปลาป่นของโลกอ้างอิงจากราคาซื้อขายปลาป่นของเปรูซึ่งเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกอันดับหนึ่งของโลก ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2561 - 2565) ราคาส่งออก (เอฟ.โอ.บี.) ปลาป่นคุณภาพโปรตีนร้อยละ 60 ขึ้นไปมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 6.79 ต่อปี โดยในปี 2565 ราคาปลาป่นเอฟ.โอ.บี.เปรูเฉลี่ย กิโลกรัมละ 50.60 บาท สูงขึ้นจากกิโลกรัมละ 41.89 บาท ของปี 2564 ร้อยละ 20.79 มีสาเหตุมาจากการผลิตปลาป่นจากประเทศผู้ผลิตรายใหญ่ของโลกลดลง อีกทั้งการได้รับผลกระทบจากสงครามรัสเซีย - ยูเครน ส่งผลให้น้ำมันเชื้อเพลิงสูงขึ้น ทำให้ชาวประมงมีต้นทุนในการจับปลาเพิ่มขึ้น รวมทั้งค่าขนส่งมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และส่งผลให้ราคาต้นทุนวัตถุดิบอาหารสัตว์เพิ่มขึ้นทุกชนิด

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปริมาณผลผลิตปลาป่นของไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2561 - 2565) มีแนวโน้มลดลงเล็กน้อย ในอัตราร้อยละ 0.87 ต่อปี สำหรับในปี 2565 ผลผลิตปลาป่นมีปริมาณ 0.34 ล้านตัน โดยปริมาณผลผลิตทั้งปี คาดว่าใกล้เคียงกับปี 2564 เนื่องจากปริมาณปลาเปิดของไทยลดลงจากการจับปลาได้น้อยลง เนื่องจากปัญหาน้ำมันเชื้อเพลิงที่ปรับตัวสูงขึ้นตั้งแต่ต้นปี รวมทั้งค่าแรงงานที่แพงขึ้น ทำให้จำนวนเรือจับปลาออกจับปลาลดลง อย่างไรก็ตามผลผลิตปลาป่นในภาพรวมยังมีส่วนที่มาจากผลิตภัณฑ์ผลพลอยได้จากการแปรรูปอาหารทะเล (By Product) เป็นหลัก

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ความต้องการใช้ปลาป่นเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ในประเทศ ช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2561 - 2565) มีแนวโน้มขยายตัวในอัตราร้อยละ 0.45 ต่อปี ในปี 2565 ความต้องการใช้ปลาป่นมีปริมาณ 0.27 ล้านตัน คาดว่าใกล้เคียงกับปี 2564 เนื่องจากโรงงานปลาป่นประสบปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบหลักที่ใช้ได้แก่ ปลาเปิด โดยชาวประมงออกจับปลาน้อยลง ได้ปริมาณปลาเปิดลดลง ประกอบกับเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงกุ้งประสบกับต้นทุนการผลิตที่สูง ปัญหาเรื่องโรค และราคาที่ไม่จูงใจให้ขยายการเพาะเลี้ยง

(2) การส่งออก

การส่งออกปลาป่นของไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2561 - 2565) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 1.55 ในปี 2565 ไทยส่งออกปลาป่นปริมาณ 0.13 ล้านตัน ลดลงจากปี 2564 ร้อยละ 7.12 เนื่องจากต้นทุนพลังงานเชื้อเพลิงที่เพิ่มสูงขึ้นจากสงครามรัสเซีย-ยูเครนตั้งแต่ต้นปี และค่าระวางเรือที่แพงขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนค่าขนส่งระหว่างประเทศปรับตัวสูงขึ้น รวมทั้งปริมาณผลผลิตในประเทศที่มีอยู่อย่างจำกัด โดยตลาดส่งออกปลาป่นของไทยที่สำคัญ ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น และเวียดนาม ตามลำดับ

(3) การนำเข้า

การนำเข้าปลาป่นของไทย ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2561 - 2565) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในอัตราร้อยละ 3.42 ต่อปี ในปี 2565 มีการนำเข้าปลาป่นปริมาณ 0.06 ล้านตัน ลดลงจากปี 2564 ร้อยละ 2.93

โดยตลาดนำเข้าปลาป่นหลักของไทย ได้แก่ เมียนมา และ เวียดนาม เนื่องจากมีการแย่งซื้อปลาป่นจากผู้นำเข้ารายใหญ่ ได้แก่จีนได้เข้าไปตั้งโรงงานผลิตปลาป่นในพม่า โดยให้การสนับสนุนเครื่องจักรอุปกรณ์ ในขณะที่เมียนมาส่งคืนปลาป่นเป็นค่าตอบแทน

(4) ราคา

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2561– 2565) อุตสาหกรรมปลาป่นของไทยส่วนใหญ่ใช้ปลาเป็ดสดเป็นวัตถุดิบหลักในการผลิต ซึ่งราคามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.61 ต่อปี ในปี 2565 ราคาปลาเป็ดสดเฉลี่ยกิโลกรัมละ 8.91 บาท สูงขึ้นจากปี 2564 ร้อยละ 16.02 ส่วนราคาปลาป่นคุณภาพโปรตีนสูงกว่าร้อยละ 60 เบอร์ 1 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.55 ต่อปี ในปี 2565 ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 37.85 บาท สูงขึ้นจากปี 2564 ร้อยละ 11.82 เนื่องจากปลาเป็ดที่จับได้มีปริมาณลดลง

2. แนวโน้มปี 2566

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2566 ผลผลิตปลาป่นของโลกคาดว่าจะมีปริมาณ 4.88 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 4.82 ล้านตันของปี 2565 ร้อยละ 1.24 เนื่องจากหลายปีที่ผ่านมาประเทศเปรู ผู้ผลิตปลาป่นอันดับหนึ่งของโลกยังคงกำหนดปริมาณโควตาการจับปลาที่มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2566 ความต้องการใช้ปลาป่นของโลก คาดว่าจะมีปริมาณ 5.40 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 5.37 ล้านตันของปี 2565 ร้อยละ 0.56 เนื่องจากความต้องการใช้ปลาป่นของตลาดมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นจากภาวะเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มขยายตัวในทุกภูมิภาคของโลก ภาคปศุสัตว์และประมงจึงมีแนวโน้มที่จะขยายตัวด้วย

(2) การส่งออก

ปี 2566 การส่งออกปลาป่นของโลก คาดว่าจะมีปริมาณ 2.81 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 2.74 ล้านตันของปี 2565 ร้อยละ 2.55 เนื่องจากความต้องการใช้ปลาป่นในภาคปศุสัตว์และประมงมีแนวโน้มที่จะขยายตัว

(3) การนำเข้า

ปี 2566 การนำเข้าปลาป่นโลก คาดว่าจะมีปริมาณ 3.36 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 3.31 ล้านตันของปี 2565 ร้อยละ 1.51 เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจโลกที่เริ่มฟื้นตัวจากการผ่อนคลายมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ในปีที่ผ่านมาของทุกประเทศทั่วโลก ส่งผลให้มีความต้องการอาหารสำหรับการบริโภคเพิ่มขึ้น

(4) ราคา

ปี 2566 ราคาปลาป่น เอฟ.โอ.บี. เปรู 60 % ในตลาดโลกคาดว่าจะมีราคากิโลกรัมละ 51.25 บาท สูงขึ้นจากกิโลกรัมละ 50.60 บาท ของปี 2565 ร้อยละ 1.28 เนื่องจากปริมาณความต้องการใช้ปลาป่นมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นจากการฟื้นตัวของภาวะเศรษฐกิจโลก

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ปี 2566 ผลผลิตปลาป่นของไทยคาดว่าจะมีปริมาณ 0.35 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 0.34 ล้านตันของปี 2565 ร้อยละ 2.94 เนื่องจากอุตสาหกรรมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและภาคปศุสัตว์มีแนวโน้มขยายตัวจากการฟื้นตัวของภาวะเศรษฐกิจและการผ่อนคลายมาตรการควบคุมการระบาดของโรคโควิด 19 และมาตรการจำกัดการเดินทางระหว่างประเทศ ซึ่งส่งผลให้ภาคปศุสัตว์และประมงของไทยมีแนวโน้มที่จะขยายตัวเพื่อรองรับความต้องการบริโภค

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2566 ความต้องการใช้ปลาป่นของไทย คาดว่าจะมีปริมาณ 0.28 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 0.27 ล้านตันของปี 2565 ร้อยละ 3.70

(2) การส่งออก

ปี 2566 การส่งออกปลาป่นของไทย คาดว่าจะมีปริมาณ 0.14 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 0.13 ล้านตันของปี 2565 ร้อยละ 15.38 การส่งออกปลาป่นของไทยมีแนวโน้มขยายตัวจากความต้องการใช้ปลาป่นของตลาดโลกมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

(3) การนำเข้า

ปี 2566 การนำเข้าปลาป่นของไทย คาดว่าจะมีปริมาณ 0.06 ล้านตัน ใกล้เคียงกับปี 2565 เนื่องจากยังมีความต้องการใช้ปลาป่นในการผลิตอาหารสัตว์น้ำเพื่อส่งออก

(4) ราคา

ปี 2566 ราคาปลาแปดสด คาดว่าจะมีราคา กิโลกรัมละ 9.04 บาท สูงขึ้นจาก กิโลกรัมละ 8.91 บาท ของปี 2565 ร้อยละ 1.46 ส่วนราคาขายส่งปลาป่นโปรตีนต่ำกว่า 60 % เบอร์ 2 กิโลกรัมละ 33.15 บาท สูงขึ้นจาก กิโลกรัมละ 32.95 บาท ของปี 2565 ร้อยละ 0.61 และราคาขายส่งปลาป่นโปรตีนสูงกว่า 60 % เบอร์ 1 กิโลกรัมละ 38.30 บาท สูงขึ้นจาก กิโลกรัมละ 37.85 บาท ของปี 2565 ร้อยละ 1.19 โดยราคามีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นสอดคล้องกับแนวโน้มความต้องการใช้ปลาป่นที่เพิ่มขึ้น

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตหรือการส่งออก

2.3.1 การผลิต

จากการที่ต้นทุนพลังงานเพิ่มสูงขึ้นตั้งแต่ต้นปี 2565 ซึ่งเป็นผลกระทบของสงครามรัสเซีย - ยูเครน และต้นทุนวัตถุดิบอื่น ๆ ที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงในการผลิต เช่น ถ่านหิน ไม้ฟืน กะลาปาล์ม ต่างมีราคาสูงขึ้นเช่นกัน รวมทั้งค่าระวางเรือขนส่งระหว่างประเทศที่แพงขึ้น ค่าแรงงานที่ปรับตัวสูงขึ้น การจับปลาของชาวประมงลดลงจากการลดจำนวนเรือที่ออกจับปลา ทำให้ได้ปลาเปิดที่เป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตปลาป่นลดลง ตลอดจนต้นทุนอาหารสัตว์มีราคาสูงขึ้นร้อยละ 20 - 50 ล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการผลิตปลาป่นทำให้ผลผลิตโดยรวมลดลง

2.3.2 การส่งออก

การส่งออกปลาป่นของผู้ประกอบการไทย นอกจากได้รับผลกระทบจากค่าขนส่งระหว่างประเทศ (Freight) ที่เพิ่มสูงขึ้นหลายเท่าตัว ซึ่งส่งผลต่อต้นทุนของผู้ประกอบการส่งออกแล้ว ยังได้รับผลกระทบในเรื่องมาตรการตรวจสอบการส่งออกปลาป่นของไทยที่มีกระบวนการที่ยุ่งยากซับซ้อนของขั้นตอนที่ต้องดำเนินการผ่านหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการส่งออกปลาป่นไทย โดยภาครัฐควรเอื้ออำนวยความสะดวก ปรับลดขั้นตอนกระบวนการตรวจสอบก่อนการส่งออก ซึ่งจะสามารถช่วยให้ผู้ประกอบการปลาป่นได้รับความสะดวก รวดเร็วในการส่งออกและสามารถแข่งขันได้ดีขึ้น

นอกจากนี้ ควรให้มีการรวบรวมกิจการของโรงงานปลาป่น ซึ่งในปัจจุบันมีผู้ประกอบการที่ดำเนินการผลิตอยู่ประมาณ 50 โรง แต่ยังไม่สามารถดำเนินการผลิตได้เต็มประสิทธิภาพ หากมีการรวบรวมกิจการเข้าด้วยกันในเขตการผลิตที่มีอยู่ในปัจจุบันเพื่อให้มีความเหมาะสมต่อขนาด จะสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้เต็มกำลังการผลิตที่มีอยู่ และลดต้นทุนการผลิตจากการประหยัดต่อขนาดการผลิตที่เพิ่มขึ้น จะทำให้ผู้ผลิตปลาป่นไทยสามารถอยู่รอดในธุรกิจได้

ตารางที่ 1 การผลิต การค้าและการใช้ปลาป่นของโลก ปี 2561 - 2566

หน่วย: ล้านตัน

รายการ	2561	2562	2563	2564	2565*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2566**
สต็อกต้นปี	0.26	0.24	0.24	0.25	0.20	-4.72	0.22
ผลผลิต	4.76	4.76	4.64	4.89	4.82	0.52	4.88
นำเข้า	3.04	3.07	3.10	3.41	3.31	2.79	3.36
ความต้องการใช้	5.14	5.20	5.06	5.41	5.37	1.28	5.40
ส่งออก	2.67	2.65	2.67	2.95	2.74	1.60	2.81
สต็อกปลายปี	0.24	0.24	0.25	0.20	0.22	-3.50	0.20

หมายเหตุ: * ประมาณการโดย World Markets and Trade

** ประมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ที่มา: World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2022

ตารางที่ 2 ประเทศผู้ผลิตปลาป่นที่สำคัญ 7 อันดับแรกของโลก ปี 2561 - 2566

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2561	2562	2563	2564	2565*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2566***
เปรู	1.07	0.91	1.17	1.11	1.10	2.57	1.11
เวียดนาม	0.47	0.46	0.46	0.46	0.46	-0.43	0.47
สหภาพยุโรป (27)	0.44	0.41	0.40	0.40	0.40	-2.13	0.39
ชิลี	0.35	0.41	0.37	0.37	0.37	0.08	0.38
จีน	0.37	0.35	0.35	0.35	0.35	-1.11	0.35
ไทย**	0.35	0.35	0.34	0.34	0.34	-0.87	0.35
สหรัฐอเมริกา	0.25	0.26	0.26	0.25	0.25	-0.39	0.26
อื่น ๆ	1.46	1.61	1.29	1.61	1.55	1.20	1.57
รวม	4.76	4.76	4.64	4.89	4.82	0.52	4.88

หมายเหตุ: * ประมาณการโดย World Markets and Trade

** ประมาณการโดยสมาคมผู้ผลิตปลาป่นไทย

*** ประมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ที่มา: World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2022

ตารางที่ 3 ประเทศผู้ส่งออกปลาป่นที่สำคัญ 10 อันดับแรกของโลก ปี 2561 - 2566

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2561	2562	2563	2564	2565*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2566**
เปรู	1.07	0.86	1.22	1.09	1.10	2.97	1.11
ชิลี	0.19	0.30	0.25	0.21	0.21	-1.55	0.22
เวียดนาม	0.17	0.19	0.23	0.18	0.19	1.70	0.21
สหภาพยุโรป (27)	0.17	0.18	0.18	0.19	0.19	2.80	0.20
โมร็อกโก	0.16	0.16	0.14	0.16	0.16	0.00	0.16
สหรัฐอเมริกา	0.17	0.14	0.12	0.11	0.14	-6.10	0.13
ไทย***	0.13	0.12	0.17	0.14	0.13	1.55	0.14
ไอซ์แลนด์	0.08	0.08	0.08	0.12	0.12	12.93	0.12
เม็กซิโก	0.10	0.10	0.14	0.08	0.10	-2.21	0.10
รัสเซีย	0.08	0.09	0.10	0.10	0.10	5.67	0.10
อื่น ๆ	0.35	0.43	0.04	0.58	0.30	-0.09	0.32
รวม	2.67	2.65	2.67	2.96	2.74	1.64	2.81

หมายเหตุ: * ประมาณการโดย United States Department of Agriculture, 2022

** ประมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

*** ข้อมูลกรมศุลกากร

ที่มา: United States Department of Agriculture, 2022

ตารางที่ 4 ปริมาณการผลิต ความต้องการใช้ การนำเข้าและส่งออกปลาป่นของไทย ปี 2561 - 2566

หน่วย: ล้านตัน

รายการ	2561	2562	2563	2564	2565*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2566**
ผลผลิต ^{1/}	0.35	0.35	0.34	0.34	0.34	-0.87	0.35
ความต้องการใช้ ^{1/}	0.28	0.24	0.29	0.27	0.27	0.45	0.28
นำเข้า ^{2/}	0.06	0.05	0.05	0.07	0.06	3.42	0.06
ส่งออก ^{2/}	0.13	0.12	0.17	0.14	0.13	1.55	0.14

หมายเหตุ: * ปริมาณการผลิตโดยสมาคมผู้ผลิตปลาป่นไทย

** ปริมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ปลาป่น หมายถึง สิ่งที่อยู่ภายใต้พิกัดศุลกากร 23012010000 23012020000 23012090001 23012090090 และ 23099013000 ตามรหัส HS.2017 (ปี 2017 - 2021)

ที่มา: ^{1/} ผลผลิตและความต้องการใช้จากสมาคมผู้ผลิตปลาป่นไทย^{2/} กรมศุลกากร

ตารางที่ 5 ราคาเฉลี่ยปลาเปิดและปลาป่นในประเทศ ณ ระดับตลาดต่าง ๆ และราคาปลาป่นตลาดต่างประเทศ ปี 2561 - 2566

หน่วย: บาท/กก.

รายการ	2561	2562	2563	2564	2565**	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2566**
ราคาปลาเปิดสด	8.37	8.19	8.15	7.68	8.91	0.61	9.04
ขายส่งโปรตีนต่ำกว่า60 % เบอร์ 2*	31.13	25.91	26.11	28.85	32.95	2.24	33.15
ขายส่งโปรตีนสูงกว่า60 % เบอร์ 1*	37.65	32.37	32.00	33.85	37.85	0.55	38.30
เอฟ.โอ.บี. เปรู 60 %*	40.43	34.03	36.31	41.89	50.60	6.79	51.25

หมายเหตุ: *กรมการค้าภายใน

**ปริมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ที่มา: กรมการค้าภายใน

ราคาปลาเปิดสด จากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

บทความพิเศษ

บทบาทการประกันภัย
สินค้าเกษตรในประเทศไทย

การศึกษาพฤติกรรมการยอมรับ
เทคโนโลยีการลดการปล่อย
ก๊าซเรือนกระจกจากนาข้าว

กองทุน FTA ภาคเกษตร
กับการพัฒนาฟาร์มโคนม
โคน้องของไทย

บทบาทการประกันภัยสินค้าเกษตรในประเทศไทย

ส่วนวิจัยเศรษฐกิจสังคมครัวเรือน
และประกันภัยสินค้าเกษตร

ภาคการเกษตร เป็นภาคการผลิตที่รองรับแรงงานมากกว่า 16 ล้านคน แต่กลับพบว่า พื้นที่เพาะปลูกทั้งหมดมากกว่าร้อยละ 90 ถูกใช้ไปในการผลิตสินค้าโภคภัณฑ์ (Commodity) เพียง 7 ชนิด คือ ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง อ้อย ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปาล์มน้ำมัน และไม้ผล เกือบทั้งหมดต้องพึ่งพาธรรมชาติและมีความเปราะบางต่อภัยพิบัติทางธรรมชาติ และที่ผ่านมามีความเสียหายให้กับภาคเกษตรเป็นจำนวนมาก เช่น อุทกภัย ภัยแล้ง และฝนทิ้งช่วง วาดภัย รวมถึงภัยจากศัตรูพืช ทำให้ในช่วงที่ผ่านมา ภาครัฐต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมากเพื่อเข้ามาบริหารจัดการ และบรรเทาผลกระทบที่เกิดขึ้นกับเกษตรกร

ด้วยเหตุนี้ การประกันภัยการเกษตร (Agricultural Insurance) จึงเป็นกลไกหนึ่งในการบริหารจัดการความเสี่ยงจากผลกระทบจากภัยพิบัติทางธรรมชาติให้แก่เกษตรกร และเป็นนโยบายสำคัญในการพัฒนาภาคการเกษตรของไทย ซึ่งคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ได้ให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าว และมีมติเห็นชอบให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการประกันภัยพืชผล เพื่อจัดทำแนวทาง แผนการปฏิรูป วิธีการปฏิรูป และข้อเสนอแนะการขับเคลื่อนการปฏิรูปการประกันภัยพืชผลให้เป็นรูปธรรม โดยคณะกรรมการประสานงาน รวม 3 ฝ่าย ซึ่งประกอบด้วย 1) คณะรัฐมนตรี 2) สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และ 3) สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ทุกฝ่ายได้มีมติเห็นชอบแนวทางการขับเคลื่อนการปฏิรูปการประกันภัยการเกษตร ดังนี้ 1) ให้การอุดหนุนเบี้ยประกันภัยแทนการจ่ายเงินชดเชย 2) ใช้ระบบธนาคารพาณิชย์เข้ามาช่วยในการดำเนินงานระบบการประกันภัยการเกษตร 3) สร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรเพื่อให้เข้าร่วมทำประกันภัย 4) ผลักดันการประกันภัยการเกษตรเป็นวาระแห่งชาติ และให้มีกฎหมายเฉพาะเพื่อรองรับการดำเนินงานประกันภัยอย่างมีประสิทธิภาพ และ 5) แต่งตั้งคณะกรรมการ 3 ระดับ ได้แก่ คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายการประกันภัยการเกษตร คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการประกันภัยการเกษตร และคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการประกันภัยการเกษตรระดับจังหวัด เพื่อใช้เป็นกลไกในการขับเคลื่อน

“ระบบประกันภัยการเกษตร” ของไทยเกิดขึ้นครั้งแรกในปี 2521 โดยในระยะแรกเป็นการดำเนินการของกรมส่งเสริมการเกษตร (กสก.) ร่วมกับ กรมการประกันภัย ณ ขณะนั้น (ซึ่งต่อมาได้ปรับเปลี่ยนมาเป็นสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย หรือ คปภ.) และสมาคมประกันวินาศภัยไทย ได้ทดลองทำโครงการประกันภัยฝ้ายที่อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยเกษตรกรจะเป็นผู้จ่ายค่าเบี้ยประกันเอง ในอัตราไร่ละ 50 บาท และหากประสบภัย เกษตรกรจะได้รับค่าสินไหมทดแทนในอัตราไร่ละ 1,400 บาท อย่างไรก็ตามโครงการดังกล่าว ต้องยุติลงในปี 2523 เนื่องจากค่าสินไหมทดแทนสูงกว่าเบี้ยประกันที่จัดเก็บได้ ต่อมาในปี 2539 คณะรัฐมนตรี (ครม.) ได้มีมติอนุมัติให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ดำเนินการทำประกันภัยพืชผลการเกษตรในรูปของกองทุนรวม เพื่อบรรเทาความเสียหายในทุกพื้นที่ของประเทศ ในสินค้าเกษตร 3 ชนิด ได้แก่ ข้าวนาปี ข้าวนาปรัง และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ โดยครอบคลุมอุทกภัย วาตภัย และภัยแล้ง แต่อย่างไรก็ตามโครงการดังกล่าวก็ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจทำให้ไม่ผ่านความเห็นชอบจากสำนักงบประมาณ จนกระทั่งในปี 2554 โครงการประกันภัยการเกษตรในประเทศไทย เริ่มเป็นรูปธรรมอีกครั้ง หลังจาก ครม. ได้มีมติเห็นชอบให้ดำเนินการโครงการประกันภัยข้าวนาปี โดยหน่วยงานหลักในการดำเนินการครั้งนี้ ได้แก่ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) ร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งโครงการประกันภัยข้าวนาปี ได้มีการดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

ต่อมา เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2561 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดพิธีลงนามบันทึกความเข้าใจด้วยเรื่อง “การพัฒนาระบบการประกันภัยพืชผลการเกษตรของประเทศไทย” ซึ่งประกอบด้วย สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์ (สศป.) ธนาคารแห่งประเทศไทย กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล สมาคมประกันวินาศภัยไทย และ ธ.ก.ส ร่วมกันศึกษาและพัฒนา ระบบการประกันภัยพืชผลการเกษตรที่เหมาะสมและครอบคลุมเกษตรกรส่วนใหญ่

ทั่วประเทศไทย ตลอดจนศึกษาบทบาทที่เหมาะสมของภาครัฐในการผลักดันการพัฒนาตลาดประกันภัยพืชผลที่ยั่งยืนของประเทศ และร่วมกันนำระบบประกันภัยพืชผลทางการเกษตรที่พัฒนาไว้ไปทดลองใช้จริงในพื้นที่นำร่องกับเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ และวิสาหกิจชุมชน ระยะเวลา 3 ปี (2561-2563) จึงเป็นที่มาของการขยายโครงการประกันภัยในสินค้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพิ่มเติม ซึ่งได้เริ่มมีการดำเนินการตั้งแต่ปี 2562 จนถึงปัจจุบัน รวมทั้ง ครม. ในคราวประชุมเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2564 ได้มีมติมอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับกระทรวงการคลังและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาศึกษาความเป็นไปได้และความเหมาะสมในการจัดให้เกษตรกรมีการทำประกันภัยผลผลิตมันสำปะหลังเพิ่มเติมอีกด้วย

ทั้งนี้ เพื่อให้การขับเคลื่อนการปฏิรูปการประกันภัยพืชผล ให้เป็นรูปธรรม สร้างเสถียรภาพทางรายได้ และสร้างความมั่นคง ในอาชีพให้แก่เกษตรกรอย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต กระทรวง เกษตรและสหกรณ์ โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้แต่งตั้ง “คณะกรรมการความร่วมมือพัฒนาระบบประกันภัยการเกษตร” ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจาก สศก. และ คปภ. เป็นคณะกรรมการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดทิศทางและแนวทางในการดำเนินการ สร้างความร่วมมือด้านวิชาการและการสื่อสารประชาสัมพันธ์ รวมถึงการจัดการความรู้หรือ Knowledge Management เพื่อเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนแผนงาน โครงการ และ กิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการคัดเลือกสินค้า และพื้นที่ที่มีความเป็นไปได้ และตรงกับความต้องการของ เกษตรกรในการดำเนินโครงการประกันภัยสินค้าเกษตร ภาคสมัครใจ รวมถึงการติดตามผลโครงการประกันภัยสินค้า เกษตร ที่ได้ดำเนินการไปแล้วโดยภาคเอกชน ได้แก่ ทุเรียน เพื่อรับทราบปัญหาและอุปสรรคในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ประกันภัย ปรับปรุงและวางแผนการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ประกันภัย ให้ตรงกับความต้องการของเกษตรกรต่อไป

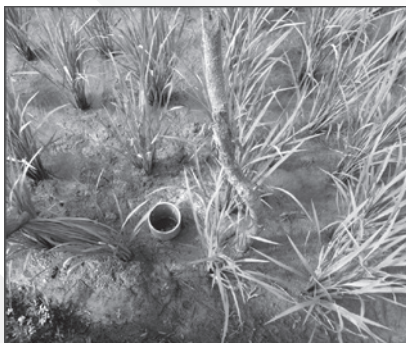
สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2566
สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

การศึกษาพฤติกรรมการยอมรับเทคโนโลยี การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากนาข้าว

ส่วนวิจัยเศรษฐกิจเทคโนโลยี ทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อม

รายงานแห่งชาติฉบับที่ 4 ที่เสนอต่อสำนักเลขาธิการอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ระบุว่าปี 2561 ประเทศไทยมีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกรวม 372.65 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า โดยมาจากภาคพลังงานและขนส่งมากที่สุด ปริมาณ 257.34 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 69.06 ของการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ภาคเกษตร ปริมาณ 58.49 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า หรือร้อยละ 15.69 (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2565) ซึ่งแหล่งปล่อยก๊าซฯ ของภาคการเกษตรกว่าร้อยละ 50 มาจากนาข้าว ในขั้นตอนการขังน้ำ การใส่ปุ๋ย และการเผาวัสดุทางการเกษตร ดังนั้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวของเกษตรกรพร้อมทั้งสนับสนุนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากนาข้าว กรมการข้าวจึงสนับสนุนให้เกษตรกรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการ ได้แก่ 1) การทำนาแบบเปียกสลับแห้ง (Alternate Wetting and Drying: AWD) ด้วยการจัดการน้ำในระหว่างการปลูกข้าว โดยปล่อยน้ำให้ขังในนาเฉพาะช่วงเวลาที่ต้นข้าวต้องการน้ำ ทำให้ต้นข้าวแข็งแรงและแตกกอได้ดี ช่วยลดค่าน้ำมันเชื้อเพลิงจากการสูบน้ำเข้านาได้ร้อยละ 30 (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2564) และช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ร้อยละ 40 (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2561) โดยมีการปรับพื้นที่ด้วยเลเซอร์ (Laser Land Leveling: LLL) เพื่อปรับระดับดินในนาข้าวด้วยเครื่องส่งสัญญาณเลเซอร์ และระบบควบคุมการปรับระดับดิน ทำให้กระตังนาเรียบสม่ำเสมอต่อการจัดการน้ำในแปลงนาของเกษตรกร 2) การใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ให้พอดีกับความต้องการของข้าวและดิน ช่วยลดต้นทุนการผลิตและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการใช้ปุ๋ยเกินความจำเป็น และ 3) การจัดการฟางและตอซังเพื่อลดการเผา ช่วยลดการเกิดฝุ่นละอองและมลพิษทางอากาศ และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

แม้ว่าการใช้เทคโนโลยีข้างต้นจะส่งผลดีหลายประการ แต่กลับพบว่า มีข้อจำกัดด้านการยอมรับของเกษตรกร หากวิเคราะห์ตามแนวคิดทฤษฎีการยอมรับเทคโนโลยีที่ระบุว่า บุคคลจะยอมรับเทคโนโลยีได้เกิดจากปัจจัยหลัก 2 ประการ คือ การรับรู้ประโยชน์ และการรับรู้ความยากง่ายในการใช้งาน ซึ่ง 2 สิ่งนี้ ส่งผลโดยตรงต่อทัศนคติ พฤติกรรมในการยอมรับ และการนำไปใช้จริงในที่สุด

ดังนั้น เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีดังกล่าวของเกษตรกร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร จึงทำการศึกษาพฤติกรรมการยอมรับเทคโนโลยีการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ที่มาจากอิทธิพลของการอบรมและปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคมของเกษตรกร โดยการศึกษาได้ออกแบบขึ้นภายใต้ข้อสมมติที่ว่าเกษตรกรจะยอมรับเทคโนโลยี เมื่อได้รับทราบถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากเทคโนโลยีนั้น ขณะเดียวกันก็จะต้องพิจารณาถึงความยากง่ายในการที่จะนำมาใช้ โดยผ่านกิจกรรมการให้ข้อมูลเทคโนโลยี (การทำนาแบบเปียกสลับแห้ง การปรับพื้นที่ด้วยเลเซอร์ การใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และการจัดการฟางและตอซัง) ด้วยวิธีการอบรมแบบห้องเรียน หรือ Class room

การศึกษานี้ดำเนินการในรูปแบบของการวิจัยเชิงทดลอง โดยเลือกเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปี 2563/64 และนาปรังปี 2564 ในพื้นที่จังหวัดชัยนาท และอุบลราชธานี ซึ่งเป็นพื้นที่นำร่องในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการทำนาแบบปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำของกรมการข้าว ในการเก็บข้อมูลแบ่งเกษตรกรออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ได้รับการอบรมเทคโนโลยีฯ (Treatment Group) และกลุ่มที่ไม่ได้รับการอบรมเทคโนโลยีฯ (Control Group)

ผลการศึกษาผ่านการวัดทัศนคติ พบว่า เกษตรกรกลุ่มที่ได้รับการอบรมมีแนวโน้มในการยอมรับเทคโนโลยีมากขึ้น ขณะที่กลุ่มที่ไม่ได้รับการอบรมไม่เปลี่ยนแปลง แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรกลุ่มที่ได้รับการอบรมเห็นถึงประโยชน์และความเป็นไปได้ในการนำเทคโนโลยีไปใช้ในพื้นที่ของตน อย่างไรก็ตาม เมื่อวิเคราะห์อิทธิพลของการอบรมแบบห้องเรียน และปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการยอมรับเทคโนโลยีฯ ด้วยวิธีผลต่างสองชั้น (Difference in Difference : DID) กลับพบว่า มีเพียงปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่ส่งผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีฯ ขณะที่ปัจจัยด้านการอบรมแบบห้องเรียนไม่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยี โดยประสบการณ์การใช้เทคโนโลยีของเกษตรกร ระดับการศึกษา และเพศชาย เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีมากที่สุด และเป็นไปได้ว่าเทคโนโลยีการปรับพื้นที่ด้วยเลเซอร์ ค่อนข้างเป็นเรื่องใหม่และมีความยุ่งยากสำหรับเกษตรกร ดังนั้น เกษตรกรที่มีความสามารถในการรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ หรือมีความคุ้นเคยกับการใช้เทคโนโลยีอื่น ๆ มาก่อน ย่อมจะมีแนวโน้มในการยอมรับมากกว่า ปัจจัยที่มีผลรองลงมาคือ การเป็นสมาชิกของสถาบันเกษตรกรและแหล่งเงินทุน อาจเพราะส่งผลต่อการเข้าถึงเทคโนโลยีและปัจจัยการผลิตของเกษตรกร ในขณะที่ความเป็นเจ้าของที่ดิน รายได้ และหนี้สินด้านการเกษตร และค่าใช้จ่ายในกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ ค่าสูบน้ำ และค่าปุ๋ย ส่งผลน้อยต่อการยอมรับเทคโนโลยี

ถึงแม้ว่าผลจากการศึกษาครั้งนี้ จะแสดงให้เห็นว่าการอบรมแบบห้องเรียน หรือ Class room ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งในการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกร ไม่ส่งผลอย่างเห็นได้ชัดต่อการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกร อย่างไรก็ตาม การอบรมยังคงมีความจำเป็นในกระบวนการถ่ายทอดความรู้ แต่ควรเพิ่มกิจกรรมที่ช่วยให้เกษตรกรได้ “ลงมือทำ” หรือได้ “เห็นผลเชิงประจักษ์” เช่น การจัดทำแปลงสาธิต หรือการแบ่งพื้นที่ส่วนหนึ่งของตนเองมาทดลองปฏิบัติจริง ทั้งนี้ เทคโนโลยีบางอย่างต้องอาศัยความต่อเนื่องของการถ่ายทอดความรู้หรือการจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอย่างถาวร ควบคู่กับการสนับสนุนมาตรการต่าง ๆ ของภาครัฐ เพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงองค์ความรู้/เทคโนโลยี ปัจจัยการผลิต และแหล่งเงินทุน ตามบริบทของพื้นที่และความต้องการของเกษตรกร รวมถึงการจำแนกกลุ่มเกษตรกรเป้าหมายในการสนับสนุนเทคโนโลยีตามคุณลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ และช่วยลดความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในอนาคตได้อย่างยั่งยืนต่อไป

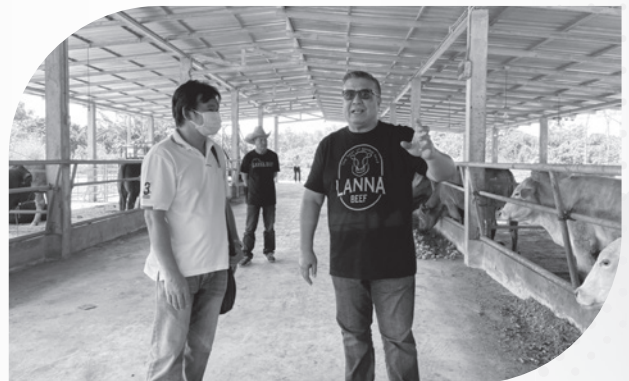

กองทุน FTA ภาคเกษตร กับการพัฒนาฟาร์มโคนมโคเนื้อของไทย

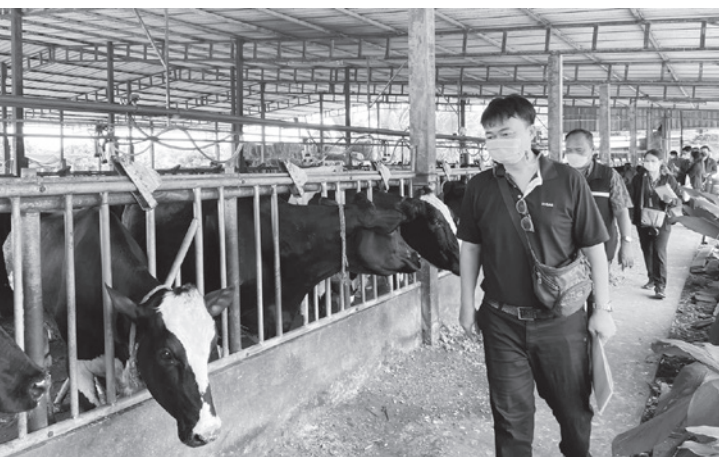
ส่วนบริหารกองทุนภาคเกษตร

จากนโยบายของรัฐบาลในการเปิดเขตการค้าเสรี (Free Trade Area หรือ FTA) โดยเป็นการทำความตกลงทางการค้าของประเทศ ระหว่าง 2 ประเทศ (ทวิภาคี) หรือเป็นกลุ่มประเทศ (พหุภาคี) อาทิ เขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) ไทย-จีน ไทย-ออสเตรเลีย ไทย-นิวซีแลนด์ ไทย-ญี่ปุ่น เป็นต้น ถึงแม้ว่าโดยรวมแล้ว ประเทศไทยจะได้รับผลประโยชน์ แต่จะมีสินค้าเกษตรบางกลุ่มที่ได้รับผลกระทบ รวมถึง โคนเนื้อ โคนม และผลิตภัณฑ์จากโคนเนื้อ โคนม อีกทั้ง รัฐบาลได้ทำความตกลงเขตการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย (Thailand – Australia Free Trade Agreement: TAFTA) และข้อตกลงความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจอย่างใกล้ชิดไทย-นิวซีแลนด์ (Thailand-New Zealand Closer Economic Partnership: TNZCEP) ซึ่งข้อตกลงทางการค้าทั้ง 2 ฉบับมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 เป็นต้นมา โดยประเทศไทยจะทยอยลดภาษีสำหรับผลิตภัณฑ์โคนเนื้อ และผลิตภัณฑ์นมจากทั้งสองประเทศลงเหลือร้อยละศูนย์ ในปี พ.ศ. 2564 และ พ.ศ. 2568 ทั้งนี้ผลจากการเปิดเขตการค้าเสรีดังกล่าวโดยรวมแล้ว ประเทศไทยจะได้รับผลประโยชน์ แต่ในอีกด้านต้องยอมรับว่า โคนเนื้อ โคนม และผลิตภัณฑ์จากโคนเนื้อโคนมของไทยจะได้รับผลกระทบ เนื่องจากทั้งสองประเทศมีความก้าวหน้าในอุตสาหกรรมโคนเนื้อและผลิตภัณฑ์นมมากกว่าประเทศไทยมากและมีต้นทุนการผลิตต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับการผลิตโคเนื้อโคนมของเกษตรกรไทย ดังนั้นเมื่อเปิดเสรีทางการค้า เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนเนื้อโคนมของไทยจะต้องเผชิญกับการแข่งขันที่รุนแรงกับผู้ผลิตจากทั้งสองประเทศดังกล่าวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ทั้งนี้ภาครัฐได้มีแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยการยกระดับการจัดการฟาร์มของเกษตรกรเพื่อให้ได้มาตรฐานฟาร์มโคเนื้อและโคนม ซึ่งจะเห็นได้จากการจัดทำยุทธศาสตร์โคเนื้อ 5 ปี พ.ศ. 2561 - 2565 ภายใต้วิสัยทัศน์ “เป็นผู้นำการผลิตโคเนื้อที่เพียงพอต่อการบริโภค และส่งออกในภูมิภาค” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ เพื่อเก็บรักษาแม่โคเนื้อพันธุ์ดีไม่ให้สูญหายไป เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคเนื้อของเกษตรกร และผลิตโคเนื้อและเนื้อโคคุณภาพส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ และการจัดทำยุทธศาสตร์พัฒนาโคนมและผลิตภัณฑ์นมปี 2560-2569 ซึ่งได้กำหนดวิสัยทัศน์ “อุตสาหกรรมโคนมไทยทั้งระบบ ได้มาตรฐานสากลภายใน 10 ปี” โดยยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาการผลิต นำนมโคและอุตสาหกรรมโคนมให้ได้มาตรฐานสากล ซึ่งการพัฒนาฟาร์มโคนมให้มีมาตรฐานฟาร์มเพื่อให้ได้น้ำนมดิบคุณภาพจะส่งผลต่อต้นทุนการผลิต คุณภาพของน้ำนมดิบและความปลอดภัยของผู้บริโภคน้ำนม และราคาน้ำนมดิบที่เกษตรกรได้รับ อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันเกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่ได้ให้ความสำคัญในการปฏิบัติที่ตรงตามมาตรฐาน จึงทำให้เกิดปัญหาในด้านคุณภาพและการจัดการการผลิตโคเนื้อและการผลิตน้ำนมดิบ

กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ (กองทุนฯ FTA) เป็นหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า ปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต พัฒนาคุณภาพ การแปรรูป การสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและอาหาร และปรับเปลี่ยนจากการผลิตสินค้าที่ไม่มีศักยภาพสู่สินค้าที่มีศักยภาพ และนับตั้งแต่มีการจัดตั้งกองทุนฯ ตั้งแต่ปี 2547 จนถึงปัจจุบัน กองทุนฯ ได้สนับสนุนเงินช่วยเหลือเกษตรกรไปแล้วกว่า 31 โครงการ วงเงินประมาณ 1,200 ล้านบาท โดยมีเกษตรกรที่ได้รับประโยชน์จากกองทุนฯ ประมาณ 130,000 ราย ทั้งนี้มีโครงการเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันสำหรับโคเนื้อและผลิตภัณฑ์โคเนื้อ จำนวน 6 โครงการ วงเงินประมาณ 273 ล้านบาท ประกอบด้วย 1) โครงการจัดตั้งตลาดกลางโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน 2) โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตเนื้อโคขุนคุณภาพสูง 3) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคเนื้อเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน 4) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคเนื้อของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการเลี้ยงโคเนื้อบ้านแสนแก้ว 5) โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตและการตลาดโคเนื้อรองรับ FTA 6) โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตและการตลาดโคเนื้อสุรินทร์วากิวครบวงจรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันให้เกษตรกร

และสำหรับโครงการเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันสำหรับโคนมและผลิตภัณฑ์นม จำนวน 4 โครงการ วงเงินประมาณ 175 ล้านบาท ประกอบด้วย 1) โครงการพัฒนาศักยภาพฟาร์มโคนมของสมาชิก (Smart Farm) เพื่อรองรับการแข่งขันจากการเปิดการค้าเสรี FTA 2) โครงการสร้างความมั่นคงทางอาหารหยาบให้กับโคนมด้วยหญ้าเนเปียร์ 3) โครงการจัดตั้งฟาร์มโคนมประสิทธิภาพสูง 4) โครงการสร้างความมั่นคงด้านอาหารโคนมรองรับการเปิดเสรีการค้า FTA

โดยเงินที่กองทุนฯ สนับสนุนจะถูกนำไปใช้สำหรับการฝึกอบรม การศึกษาดูงานของเกษตรกร และบุคลากรด้านกิจการโคนม และนำไปใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดหาพ่อแม่พันธุ์โคคุณภาพดี การจัดสร้างโรงเรือนและระบบสาธารณูปโภค รวมทั้งการจัดหาเครื่องจักรและอุปกรณ์สมัยใหม่เพื่อใช้ในการผลิต และการจัดการฟาร์ม อาทิ เครื่องรีดนมอัตโนมัติ Cooling Tank โรงเรือนเลี้ยงโคขุน(Feedlot) ฟาร์มโคมาตรฐานขนาดใหญ่สำเร็จรูปสำหรับเลี้ยงโคขุน (Central Feedlot) ขนาด 2,000 ตัว และ Software ในการจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ตลอดจนการใช้จ่ายเพื่อความปลอดภัยในการควบคุมป้องกันโรคในฟาร์ม โดยในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา ทุกโครงการต้องเผชิญกับการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การแพร่ระบาดของโรคล้มปัสกิน (Lumpy Skin) ในโค และภาวะเศรษฐกิจหดตัว รวมถึงต้นทุนด้านอาหารสัตว์ที่เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งทางกองทุนฯ รับทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และพร้อมให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับโครงการดังกล่าว โดยผ่อนผันแผนการชำระหนี้ให้สอดคล้องกับแผนการผลิต และขยายระยะเวลาการชำระหนี้ออกไป เพื่อเพิ่มสภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจ ทั้งนี้ เพื่อให้โครงการบรรลุเจตนารมณ์ของกองทุนฯ โครงการดังกล่าวสามารถเป็นตัวอย่างในการพัฒนาการบริหารจัดการฟาร์มของเกษตรกร เพื่อเพิ่มปริมาณการผลิต รวมถึงคุณภาพโคเนื้อและน้ำนมดิบ ที่จะนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมในเชิงพาณิชย์ได้อย่างยั่งยืน

บรรณาธิการ

ที่ปรึกษา

นายฉันทานนท์ วรรณเขจร

นางกาญจนา แดงรุ่งโรจน์

นายพงศ์ไท ไทโยธิน

นางสาวกาญจนา ขวัญเมือง

นายเอกราช ตรีลพ

นายกฤษ เอี่ยมฐานนท์

นางอภิญญา นะมาตร์

นางสาวสิริลักษณ์ พัฒนพันธ์

นางสาวณัฐวดี ยมโชติ

นางมูทิดา รุธิโรโก

นางสายรัก ไชยลังกา

นางสาวสุกัลยา กาเซ็ม

เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร

เศรษฐกิจกรเชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจทรัพยากรธรรมชาติทางการเกษตร

เศรษฐกิจกรเชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจการผลิตและการตลาด

เศรษฐกิจกรเชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจการแปรรูปสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม

ผู้อำนวยการส่วนวิจัยเศรษฐกิจพืชน้ำมันและพืชตระกูลถั่ว

ผู้อำนวยการส่วนวิจัยเศรษฐกิจพืชไร่และธัญพืช

ผู้อำนวยการส่วนวิจัยเศรษฐกิจพืชสวน

ผู้อำนวยการส่วนวิจัยเศรษฐกิจปศุสัตว์และประมง

ผู้อำนวยการส่วนวิจัยเศรษฐกิจเทคโนโลยี ทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อม

ผู้อำนวยการส่วนเสริมสร้างนวัตกรรมด้านวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร

คณะผู้จัดทำ

ข่าว

นางสาวปองวดี จรรย์รัตน์

ข่าวโพตเสียงสัตว์

นางจิตรา เดชโคบุตร

มันสำปะหลัง

นางสาวส่องสภณ บุญเกิด

อ้อยโรงงาน

นางสาวอันติมา แสงสุพรรณ

ถั่วเหลือง

นางสาวจรินทร์ทิพย์ จงใจรักษ์

นายภาณุพันธ์ คำวังสง่า

ปาล์มน้ำมัน

นางอภิญญา นะมาตร์

นางสาวยุพยง นามวงษา

ยางพารา

นางสาวณัฐวดี ยมโชติ

นางสาวธัญนันท์ กันทะวงศ์

กาแฟ

นางสาวณัฐวดี ยมโชติ

นายกฤษณะ เขมชะนิช

สับปะรด

นางสาวศิริรัตน์ ศิริชัยเอกวัฒน์

ลำไย

นางสาวอัจฉรา ไอยรากาญจนกุล

ทุเรียน

นายณัฐพงศ์ คำบุรี

มังคุด

นางสาวพรรณนิภา เทพพรมงคล

มันฝรั่ง

นายปริญญา คำพะวงค์

กล้วยไม้

นายณภัทร อยู่เจริญ

ไก่เนื้อ/ไข่ไก่/สุกร

นางสาวจุฑามาศ สังข์อุดม

โคเนื้อ/โคนม

นายปิติ รุ่งเรือง

กุ้ง

นางสาวรักชนก ทุยเวียง

นายปวเรศ เมืองสมบัติ

ปลาปน

นางวรมมา นพรัตน์

คณะผู้จัดทำ

บทบาทการประกันภัยสินค้า
เกษตรในประเทศไทย

ส่วนวิจัยเศรษฐกิจสังคมครัวเรือน
และประกันภัยสินค้าเกษตร

ผู้ประสานการจัดทำเอกสาร

นางสาวปฐมา ฤทธิเรืองเดช

การศึกษาพฤติกรรมการยอมรับ
เทคโนโลยีการลดการปล่อยก๊าซ
เรือนกระจกจากนาข้าว

นางสาวสิริกร คุณขุนทด
นางสาวนิชภา สุทธิรักษ์

กองทุน FTA ภาคเกษตร กบการ
พัฒนาฟาร์มโคนมโคเนื้อของไทย

ส่วนบริหารกองทุนภาคการเกษตร

นางสาวสุรีพร ยองรัมย์

นางสาวณัฐวรา ชื่นสกุล

จัดทำโดย

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

โทรศัพท์/โทรสาร

ส่วนวิจัยเศรษฐกิจพืชน้ำมันและพืชตระกูลถั่ว โทรศัพท์ 0-2579-061 โทรสาร 0-2940-7341

ส่วนวิจัยเศรษฐกิจพืชไร่และธัญพืช โทรศัพท์ 0-2579-7554 โทรสาร 0-2940-6349

ส่วนวิจัยเศรษฐกิจพืชสวน โทรศัพท์ 0-2579-0612 โทรสาร 0-2561-4736

ส่วนวิจัยเศรษฐกิจปศุสัตว์และประมง โทรศัพท์ 0-2561-3448 โทรสาร 0-2579-0910

ส่วนวิจัยเศรษฐกิจสังคมครัวเรือนและประกันภัยสินค้าเกษตร โทรศัพท์ 0-2579-2982 โทรสาร 0-2579-7564

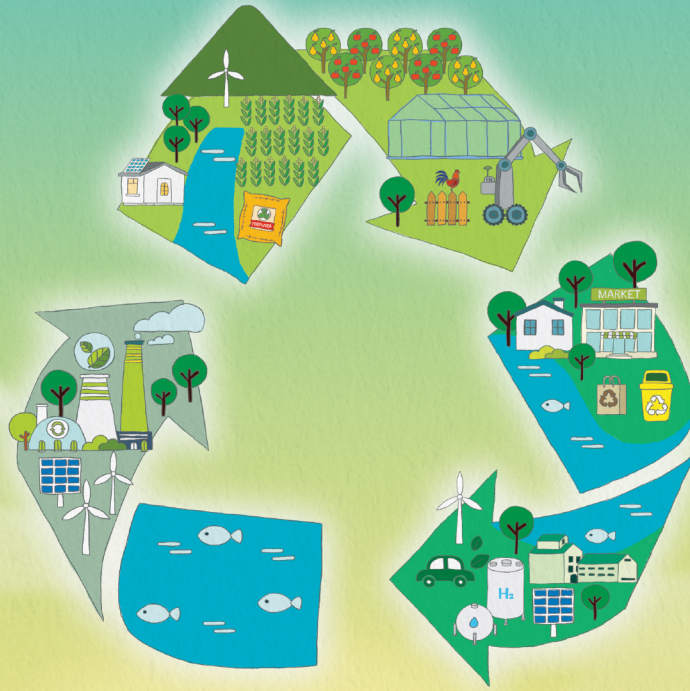
ส่วนวิจัยเศรษฐกิจเทคโนโลยี ทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อม โทรศัพท์ 0-2579-6580 โทรสาร 0-2579-3589

ส่วนเสริมสร้างนวัตกรรมด้านวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร โทรศัพท์ 0-2940-7309 โทรสาร 0-2940-7309

ส่วนบริหารกองทุนภาคการเกษตร โทรศัพท์ 0-2561-4727 โทรสาร 0-2561-4726

E-mail: baer@oae.go.th

www.oae.go.th

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ภายในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

www.oae.go.th